تعالى بخمس صلوات على محمد صلى الله عليه وآله وسلم وأمته و

تعالی به پنج نماز بر محمد صلی الله تعالی وآله وسلم وامت وی و

الله تعالى نظر الى ذلك النور فعرق حياء من الله تعالى فمن

خدای تعالی نظر کرد بسوی آن نور پس عرق کرد آن نور بسبب حیا از خدای تعالی پس از

عرق رأسه خلق الملائكة ومن عرق وجهه خلق العرش والكرسي

عرق سر وی آفرید فرشتگان را واز عرق روی وی آفرید عرش وکرسی

واللوح والقلم والشمس والقمر والحجاب والكواكب وما كان

ولوح وقلم وآفتاب وماهتاب وپرده وستاره را وآنچه است

في السماء ومن عرق صدره خلق الانبياء والرسل والعلماء

در آسمان واز عرق سینه وی بیافرید پیغمبران ورسولان وعالمان

والشهداء والصالحين ومن عرق حاجبيه خلق امة من

وشهیدان وصالحان را واز عرق ابروهای وی آفرید جماعتے از

المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات ومن عرق اذنيه

مؤمنین ومؤمنات ومسلمین ومسلمات واز عرق دو گوش وی

خلق ارواح اليهود والنصارى والمجوس وما اشبه ذلك ومن

آفرید ارواح یهود ونصاری وآتش پرستان وآنچه مشابه است آنها را واز

عرق رجليه خلق الارض من المشرق والمغرب وما فيهما ثم امر

عرق دو پای آفرید زمین را از مشرق ومغرب وآنچه در زمین است پس امر کرد

الله نور محمد صلى الله عليه وآله وسلم انظر الى امامك فنظر

خدای تعالی نور محمد صلی الله تعالی وآله وسلم را که نظر کن پیش روی خود پس نظر کرد

نور محمد صلى الله عليه وسلم فرأى من امامه نورا وعن ورائه

نور محمد صلی الله علیه وسلم پس دید از پیش روی خود نور را واز پس پشت خود

نورا وعن يمينه نورا وعن يساره نورا وهو ابو بكر وعمر وعثمان

نور را واز جانب راست خود نور واز جانب چپ خود نور وآن نور ابوبکر وعمر وعثمان

وَعَلِيٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ اَجْمَعِيْنَ ثُمَّ سَبَّحَ سَبْعِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ثُمَّ

و علی بودند راضی باد خدا تعالی از ایشان همه پس ازان تسبیح گفت آن نور محمدی هفتاد هزار سال پس ازان

خَلَقَ نُوْرَ الْاَنْبِيَاءِ مِنْ نُوْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ ثُمَّ نَظَرَ

آفرید نور پیغمبران را از نور محمدی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم پس ازان نظر کرد

اِلٰى ذٰلِكَ النُّوْرِ فَخَلَقَ اَرْوَاحَهُمْ فَقَالُوْا لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللهِ ثُمَّ

بسوی آن نور پس آفرید ارواح ایشان را پس گفتند نیست معبود مگر الله و محمد فرستادهٔ الله است پس ازان

خَلَقَ قِنْدِيْلًا مِّنَ الْعَقِيْقِ الْاَحْمَرِ يُرٰى ظَاهِرُهٗ مِنْ بَاطِنِهٖ ثُمَّ خَلَقَ صُوْرَةَ

آفرید فانوسی از عقیق سرخ که دیده میشد ظاهر وی از باطن ازان آفرید صورت

مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ كَصُوْرَتِهٖ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ وَضَعَ فِيْ هٰذِهِ

محمد صلی الله تعالی علیه وآله وسلم را مانند صورت آنحضرت که در دنیا بود پس ازان نهاد آن صورت در

الْقِنْدِيْلِ قِيَامَهٗ فِي الصَّلٰوةِ ثُمَّ طَافَتِ الْاَرْوَاحُ حَوْلَ نُوْرِ مُحَمَّدٍ

قندیل استادن آن نماز گذاردن آنحضرت در نماز پس ازان طواف کردند ارواح گرد نور محمد

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ فَسَبَّحُوْا وَهَلَّلُوْا مِقْدَارَ مِائَةِ اَلْفِ

صلی الله تعالی علیه وآله وسلم پس تسبیح گفتند ارواح و تهلیل گفتند مدت صد هزار

سَنَةٍ ثُمَّ اَمَرَ لِيَنْظُرُوْا اِلَيْهَا فَنَظَرُوْا اِلَيْهَا كُلُّهُمْ فَمِنْهُمْ مَّنْ رَاٰى رَاْسَهٗ

سال پس ازان امر کرد خدا تعالی که نظر کنند ارواح بسوی آن صورت محمدی همه ایشان بعضی از ایشان کسی است که دید سر او

فَصَارَ خَلِيْفَةً وَّسُلْطَانًا بَيْنَ الْخَلَائِقِ وَمِنْهُمْ مَّنْ رَاٰى وَجْهَهٗ فَصَارَ

پس گشت آن کس خلیفه و پادشاه درمیان مخلوق و بعضی از ایشان کسی بود که دید روی مبارک آن صورت را پس گشت

اَمِيْرًا عَادِلًا وَّمِنْهُمْ مَّنْ رَاٰى عَيْنَيْهِ فَصَارَ حَافِظًا لِّكَلَامِ اللهِ تَعَالٰى وَمِنْهُمْ

امیر عدل کننده و بعضی از ایشان کسی بود که دید دو چشم آن صورت را پس گشت حافظ کلام خدا تعالی و بعضی از ایشان

مَنْ رَاٰى حَاجِبَيْهِ فَصَارَ مُقْبِلًا وَّمِنْهُمْ مَّنْ رَاٰى اُذُنَيْهِ فَصَارَ مُسْتَمِعًا

کسی بود که دید دو ابروی او را پس گشت سعادتمند و بعضی از ایشان کسی بود که دید دو گوش او را پس گشت شنونده حق

وَمِنْهُمْ مَّنْ رَاٰى خَدَّيْهِ فَصَارَ مُحْسِنًا وَّعَاقِلًا وَّمِنْهُمْ مَّنْ رَاٰى اَنْفَهٗ

و بعضی از ایشان کسی بود که دید دو رخسارهٔ او را پس گشت نیک و عاقل و بعضی از ایشان کسی بود که دید بینی او را

فصار حكيما وطبيبا وعطارا ومنهم من رأى شفتيه فصار

پس گشت حکیم وطبیب وعطار وبعضے از ایشان کسے بود که دید دو لب او پس گشت

أحسن الوجه ووزيرا ومنهم من رأى فمه فصار صائما ومنهم

خوبتر روی ووزیر وبعضے از ایشان کسی بود که دید دهان او پس گشت روزه دار وبعضے از ایشان

من رأى سنه فصار أحسن الوجه من الرجال والنساء ومنهم من

کسی بود که دید دندان او پس گشت خوبتر روئے از مردان وزنان وبعضے از ایشان کسی بود

رأى لسانه فصار رسولا بين السلاطين ومنهم من رأى حلقه

که دید زبان او پس گشت رسول درمیان پادشاهان وبعضے از ایشان کسے بود که دید حلق او

فصار واعظا ومؤذنا وناصحا ومنهم من رأى لحيته فصار

پس گشت واعظ ومؤذن وناصح وبعضے از ایشان کسی بود که دید ریش او پس گشت

مجاهدا في سبيل الله ومنهم من رأى عنقه فصار تاجرا ومنهم

جهاد کننده در راه خدای تعالی وبعضے از ایشان کسی بود که دید گردن او پس گشت سوداگر وبعضے از ایشان

من رأى عضديه فصار رماحا وسيافا ومنهم من رأى عضده

کسی بود که دید دو بازوی او پس گشت نیزه زن وشمشیر زن وبعضے از ایشان کسی بود که دید بازوی

اليمنى فصار حجاما ومنهم من رأى عضده اليسرى فصار جلادا

راست او پس گشت حجامت کننده وبعضے از ایشان کسی بود که دید بازوی چپ او پس گشت جلاد

وجاهدا ومنهم من رأى كفه اليمنى فصار صرافا وطرازا ومنهم

وتوانا وبعضے از ایشان کسی بود که دید کف راست او پس گشت صراف ونقش کننده وبعضے از ایشان

من رأى كفه اليسرى فصار كيالا ومنهم من رأى يديه فصار

کسے بود که دید کف چپ او پس گشت پیمانه ووزن کننده وبعضے از ایشان کسی بود که دید دو دست او پس گشت

سخيا وكياسا ومنهم من رأى ظهر كفيه فصار بخيلا ولئيما ومنهم من

سخی وزیرک وبعضے از ایشان کسی است که دید پشت دو دست او پس گشت بخیل وناکس وبعضے از ایشان

رأى ظهر كفه اليمنى فصار صباغا ومنهم من رأى ظهر كفه

کسے است که دید پشت دست راست او پس گشت رنگ کننده وبعضے از ایشان کسی بود که دید پشت دست

الْيُسْرَى فَصَارَ حَاطِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى اَنَامِلَهُ فَصَارَ كَاتِبًا وَمِنْهُمْ

چپ اورا پس گشت ہیزم جمع کنند و بعضی از ایشان کسی بود کہ دید انگشتان اورا پس گشت نویسندہ و بعضی از ایشان

مَنْ رَاٰى ظُهُوْرَ اَصَابِعِهِ الْيُمْنٰى فَصَارَ خَيَّاطًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى ظُهُوْرَ

کسی بود کہ دید پشت انگشتان دست راست اورا پس گشت درزی و بعضی از ایشان کسی بود کہ دید پشت

اَصَابِعِهِ الْيُسْرٰى فَصَارَ حَدَّادًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى صَدْرَهُ فَصَارَ عَالِمًا

انگشتان دست چپ اورا پس گشت آہنگر و بعضی از ایشان کسی بود کہ دید سینہ اورا پس گشت عالم

وَشَكُوْرًا وَّمُجْتَهِدًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى ظَهْرَهُ فَصَارَ مُتَوَاضِعًا وَّمُطِيْعًا

و شکر کنندہ و مجتہد در علم و بعضی از ایشان کسی بود کہ دید پشت اورا پس گشت تواضع کنندہ و فرمانبردار

بِاَمْرِ الشَّرْعِ وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى جَبِيْنَهُ فَصَارَ غَازِيًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى

بحکم شریعت و بعضے از ایشان کسی بود کہ دید پیشانی او را پس گشت غازی و بعضی از ایشان کسی بود کہ دید

بَطْنَهُ فَصَارَ قَانِعًا وَّزَاهِدًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى رُكْبَتَيْهِ فَصَارَ سَاجِدًا

شکم اورا پس گشت قناعت کنندہ و زہد کنندہ و بعضے از ایشان کسی بود کہ دید دو زانوی او را پس گشت سجدہ کنندہ

وَّرَاكِعًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى رِجْلَيْهِ فَصَارَ صَيَّادًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى

و رکوع کنندہ و بعضے از ایشان کسی است کہ دید دو پای او را پس گشت شکار کنندہ و بعضے از ایشان کسی است کہ دید

تَحْتَ قَدَمَيْهِ فَصَارَ مَاشِيًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَاٰى ظِلَّهُ فَصَارَ مُغَنِّيًا

زیر دو قدم اورا پس گشت پیادہ روندہ و بعضے از ایشان کسی است کہ دید سایۂ او را پس گشت سرود کنندہ

وَّصَاحِبَ الطَّنْبُوْرِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَّمْ يَنْظُرْ اِلَيْهِ فَصَارَ مُدَّعِيًا بِالرُّبُوْبِيَّةِ

و صاحب طنبور و بعضے از ایشان کسی است کہ ندید بسوی آنحضرت محمدؐ پس گشت مدعی بالوہیت خود

كَالْفَرَاعِنَةِ وَغَيْرِهَا مِنَ الْكُفَّارِ وَمِنْهُمْ مَنْ نَّظَرَ اِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ

مانند فرعونان و غیر ایشان از کافران و بعضے از ایشان کسے بود کہ نظر کرد بسوی او و ندید اورا

فَصَارَ يَهُوْدِيًّا وَّنَصْرَانِيًّا وَّمَجُوْسِيًّا وَّغَيْرُهُمْ مِنَ الْكُفَّارِ

پس گشت جہود و نصرانی و آتش پرست و غیر از ایشان از کافران

اِعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ تَعَالٰى خَلَقَ الصَّلٰوةَ عَلٰى صُوْرَةِ اسْمِ اَحْمَدَ صَلَّى اللّٰهُ

بدانکہ تحقیق خدا کا تعالے آفرید نماز را بر صورت نام احمد صلے اللہ تعالے

عَلَیۡهِ وَسَلَّمَ فَالۡقِیَامُ فِی الصَّلٰوةِ مِثۡلُ الۡاَلِفِ وَالرُّکُوۡعُ کَالۡحَاءِ
علیه و آله سلم پس ایستادن در نماز مانند الف ست ارکوع مانند حا است

وَالسُّجُوۡدُ کَالۡمِیۡمِ وَالۡقُعُوۡدُ کَالدَّالِ وَخَلَقَ الۡخَلۡقَ عَلٰی صُوۡرَةِ مُحَمَّدٍ فَالرَّاسُ
و سجده مانند میم ست و نشستن در تشهد مانند دال ست و آفرید خدا تعالی مخلوق را بر صورت محمد صلی الله علیه و سلم پس سر

مُدَوَّرٌ کَالۡمِیۡمِ وَالۡیَدَانِ کَالۡحَاءِ وَالۡبَطۡنُ کَالۡمِیۡمِ وَالرِّجۡلَانِ کَالدَّالِ
مدور ست مانند میم و دو دست او مانند حا است و شکم او مانند میم دیگر ست دو پای مانند دال ست

وَلَا یُحۡرَقُ اَحَدٌ مِّنَ الۡکُفَّارِ عَلٰی صُوۡرَتِهٖ بَلۡ تُبَدَّلُ صُوۡرَتُهٗ عَلٰی صُوۡرَةِ
و نسوزد هیچ یک از کافران بر صورت خود بلکه بدل کرده شود صورت وی بر صورت

الۡخِنۡزِیۡرِ وَاللّٰهُ تَعَالٰی اَعۡلَمُ بَابٌ فِیۡ تَخۡلِیۡقِ اٰدَمَ قَالَ ابۡنُ عَبَّاسٍ
خوک و خدا تعالے عالم ترست باو باب در آفریدن آدم علیه السلام فرمود ابن عباس

رَضِیَ اللّٰهُ عَنۡهُ خَلَقَ اللّٰهُ تَعَالٰی اٰدَمَ مِنۡ اَقَالِیۡمِ الدُّنۡیَا فَرَاسَهٗ
رضی الله تعالے عنهما که آفرید خدا تعالے آدم علیه السلام را از اقلیم های دنیا پس سر او

مِنۡ تُرَابِ الۡکَعۡبَةِ وَصَدۡرَهٗ مِنۡ تُرَابِ الدَّهۡنَاءِ وَبَطۡنَهٗ وَظَهۡرَهٗ
از خاک کعبه است و سینه از خاک دهنا نام ولایت ست و شکم او و پشت او

مِنۡ تُرَابِ الۡهِنۡدِ وَیَدَیۡهِ مِنۡ تُرَابِ الۡمَشۡرِقِ وَرِجۡلَیۡهِ مِنۡ تُرَابِ
از خاک هند است و دو دست او از خاک مشرق ست و دو پای او از خاک

الۡمَغۡرِبِ وَقَالَ وَهۡبُ بۡنُ مُنَبِّهٍ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنۡهُمَا خَلَقَ اللّٰهُ
مغرب ست و گفت وهب بن منبه رضی الله تعالے عنهما که آفرید خدای

تَعَالٰی اٰدَمَ مِنَ الۡاَرَاضِی السَّبۡعِ فَرَاسَهٗ مِنَ الۡاُوۡلٰی وَعُنُقَهٗ مِنَ
تعالے آدم علیه السلام را از زمین های هفتگانه پس سر او از زمین اول ست و گردن او از

الثَّانِیَةِ وَصَدۡرَهٗ مِنَ الثَّالِثَةِ وَیَدَیۡهِ مِنَ الرَّابِعَةِ وَظَهۡرَهٗ وَ
زمین دوم ست و سینه او از زمین سوم ست و دو دست او از زمین چهارم ست و پشت او و

بَطۡنَهٗ مِنَ الۡخَامِسَةِ وَفَخِذَیۡهِ وَعَجُزَهٗ مِنَ السَّادِسَةِ وَسَاقَیۡهِ
شکم او از زمین پنجم ست و دو ران او و سرین او از زمین ششم ست و دو ساق او

وَقَدَمَيهِ مِنَ السَّابِعَةِ وَفِي رِوَايَةٍ أُخْرَى قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

ودو قدم او از زمین هفتم ست و در روایت دیگر گفت ابن عباس رضی الله تعالی عنه

خَلَقَ اللهُ تَعَالَى آدَمَ رَأْسَهُ مِنْ تُرَابِ الْبَيْتِ الْمُقَدَّسِ وَوَجْهَهُ مِنْ تُرَابِ

که آفرید خدا تعالی آدم علیه السلام را و سر او از خاک بیت المقدس ست و روی او از خاک

الْجَنَّةِ وَأَسْنَانَهُ مِنْ تُرَابِ الْكَوْثَرِ وَيَدَهُ الْيُمْنَى مِنْ تُرَابِ الْكَعْبَةِ وَيَدَهُ

جنت ست و دندان او از خاک کوثر ست و دست راست او از خاک کعبه ست و دست

الْيُسْرَى مِنْ تُرَابِ الْفَارِسِ وَرِجْلَيهِ مِنْ تُرَابِ الْهِنْدِ وَعَظْمَهُ مِنْ تُرَابِ

چپ او از خاک فارس ست و دو پای او از خاک هند ست و استخوان او از خاک

الْجَبَلِ وَعَوْرَتَهُ مِنْ تُرَابِ الْبَابِلِ وَظَهْرَهُ مِنْ تُرَابِ الْعِرَاقِ وَقَلْبَهُ

کوه ست و عورت او از خاک بابل ست و پشت او از خاک عراق ست و دل او

مِنْ تُرَابِ الْفِرْدَوْسِ وَلِسَانَهُ مِنْ تُرَابِ الطَّائِفِ وَعَيْنَيهِ مِنْ تُرَابِ

از خاک جنة فردوس ست و زبان او از خاک طائف ست و دو چشم او از خاک

حَوْضِ الْكَوْثَرِ فَلَمَّا كَانَ رَأْسُهُ مِنْ تُرَابِ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ لَاجَرَمَ صَارَ

حوض کوثر ست پس هرگاه بود سر او از خاک بیت المقدس البته گشت سر

مَوْضِعَ الْعَقْلِ وَالْفِطْنَةِ وَالنُّطْقِ وَلَمَّا كَانَ وَجْهُهُ مِنْ تُرَابِ

جای عقل و زیرکی و گویایی و چون بود روی او از خاک

الْجَنَّةِ صَارَ مَوْضِعَ الْمَلَاحَةِ وَلَمَّا كَانَتْ أَسْنَانُهُ مِنْ تُرَابِ الْكَوْثَرِ

جنت گشت جای نمکینی و چون بودند دندانهای او از خاک کوثر

فَصَارَتْ مَوْضِعَ الْحَلَاوَةِ وَلَمَّا كَانَتْ يَدُهُ الْيُمْنَى مِنْ تُرَابِ الْكَعْبَةِ

پس گشتند جای شیرینی و هرگاه بود دست راست او از خاک کعبه

فَصَارَتْ مَوْضِعَ الْمَعُونَةِ وَلَمَّا كَانَتْ ظَهْرُهُ مِنْ تُرَابِ الْعِرَاقِ فَصَارَتْ

پس گشت جای مدد و هرگاه بود پشت او از خاک عراق پس گشت

مَوْضِعَ الْقُوَّةِ وَلَمَّا كَانَتْ عَوْرَتُهُ مِنْ تُرَابِ الْبَابِلِ فَصَارَتْ مَوْضِعَ

جای قوة و هرگاه بود عورت او از خاک بابل پس گشت جای

الشهوة ولما كانت عظمته من تراب الجبل فصارت موضع الصلابة

شهوت و هرگاه بود استخوان او از خاک کوه پس گشت جای سختی

ولما كانت قلبه من تراب الفردوس فصار موضع الايمان ولما

و هرگاه بود دل او از خاک جنت فردوس پس گشت جای ایمان و هرگاه

كان لسانه من تراب الطائف فصار موضع الشهادة وجعل فيه

بود زبان او از خاک طائف پس گشت جای شهادت و آفرید خدا تعالی در آدم

تسعة ابواب سبعة في رأسه وهي عيناه واذناه ومنخراه وفمه واثنين في

نه دروازه هفت در سر وست و آن دو چشم اوست و دو گوش است و دو سوراخ بینی او و دهن و دو در

بدنه وهي قبله ودبره وجمع الله تعالى الحواس في آدم عليه السلام البصر

بدن او و آن قبل او و دبر اوست و جمع کرد خدا تعالی حواس را در آدم علیه السلام دیدن

في العينين والسمع في الاذنين والشم في المنخرين والذوق في اللسان

در دو چشم و شنیدن در دو گوش و بوییدن در دو سوراخ بینی و چشیدن در زبان و

اللمس في اليدين والمشي في الرجلين ويقال لما اراد الله ان ينفخ الروح في

حس کردن در دو دست و رفتن در دو پای و گفته میشود که چون اراده کرد خدا تعالی که در دمد روح را در

آدم امر الروح ان يدخل من فمه ويقال من دماغه وهو الاصح فاستدارت

آدم امر کرد روح را که داخل شود از دهان او و گفته میشود از دماغ او و این صحیح تر است پس گشت روح

فيه مقدار مائتي عام ثم نزلت من الرأس الى عينيه فنظر آدم الى نفسه فرأى

در دماغ مقدار دو صد سال پس از آن فرود آمد از سر بسوی دو چشم او پس نظر کرد آدم بسوی نفس خود دید پس

كله طينا فلما بلغت الى اذنيه سمع تسبيح الملائكة ثم نزلت الى خيشومه

همه خود را گل پس چون رسید روح تا دو گوش او شنید تسبیح فرشتگان پس از آن فرود آمد روح تا سوراخ بینی او

فعطس قبل ان يفرغ من عطسه نزلت الروح الى فمه ولسانه فلقنه الحمد

پس عطسه کرد آدم پیش از آنکه فارغ شود از عطسه فرود آمد روح تا دهان او و زبان او پس آموخت خدا تعالی او را حمد

فقال الحمد لله فاجابه ربه يرحمك الله يا آدم ثم نزلت الى صدره فعجل

پس گفت آدم الحمد لله جواب داد او را رب او رحم کند ترا خدا تعالی ای آدم بعد از آن فرود آمد روح تا سینه وی پس تعجیل کرد

القيام فلم يمكنه وذلك قوله تعالى وكان الانسان عجولا ولما وصلت

آدم با ستادن پس قادر نشد با و این است قول خدا تعالی و هست انسان شتابنده و چون رسید روح

الى جوفه اشتهى الطعام ثم انتشرت الروح في جسده كله فصار لحما ودما

بشکم آدم علیه السلام خواهش کرد طعام را پس پراگنده شد روح در بدن او همه پس شد گوشت و خون

وعروقا وعصبا ثم البسه الله تعالى لباسا من ظفر تزداد بهجته كل يوم حسنا فلما

و رگها و پیها پس ازان پوشانید او را خدا تعالی جامه از ناخن که زیاده میشد هر روز در خوبی پس چون

قارب الذنب بدل الله هذا الظفر بالجلد وبقيت منه بقية في الانامل

نزدیک شد آدم بگناه بدل کرد خدا تعالی این ناخن را به پوست و باقی ماند از (آن) قدر اندک در انگشتان او

ليذكر اول حاله فلما اتم الله تعالى خلقه ونفخ فيه الروح والبسه لباسا

تا که یاد کند اول حال خود را پس چون تمام کرد خدا تعالی پیدایش او را و دمید در وی روح و او پوشانید او را جامه

من لباس اهل الجنة ونور محمد صلى الله عليه وآله وسلم يلمع في جبهته كالقمر

از جامه اهل جنت و نور محمد صلی الله تعالی علیه و آله و سلم میتابد در پیشانی او مانند ماهتاب

ليلة البدر ثم رفع راسه فحملته الملائكة على اعناقهم فقال الله تعالى لهم

شب چهاردهم پس ازان برداشت آدم سر خود را پس برداشتند او را فرشتگان بر گردنهای خود پس فرمود خدا تعالی مر فرشتگان را

طوفوا به في السموات ليرى عجائبها لما فيها فيزداد يقينا فقالت الملائكة

بگردانید آدم را در آسمان های تا به بیند عجائب آسمان ها را از آنچه که در آسمان است پس زیاده شود او را یقین پس گفتند فرشتگان

ربنا سمعنا واطعنا فحملته الملائكة على اعناقهم وطافوا في السموات

ای رب ما شنیدیم ما و فرمانبرداریم پس برداشتند او را فرشتگان بر گردنهای خود و گشتند در آسمانها

مقدار مائتي عام ثم خلق له فرس من المسك الاذفر يقال لها ميمونة

مدت دو صد سال پس ازان آفریده شد برای وی اسپی از مشک تیز بوی که گفته میشود آن را میمونه

لها جناحان من الدر والمرجان فركبها آدم واخذ جبرائيل بلجامها

وآن اسپ را دو پر اند از در و از مرجان پس سوار شد بر آن اسپ آدم و گرفت جبرائیل علیه السلام لگام او را

وميكائيل عن يمينه واسرافيل عن يساره وطافوا به في السموات

و میکائیل بود از جانب راست او و اسرافیل بود از جانب چپ او و گشتند با آدم در آسمانها

كلما هو يسلم على الملئكة فيقول السلام عليكم وهم يقولون عليك

هرگاه که آدم سلام میکرد بر فرشتگان پس میگفت آدم سلام باد بر شما و ایشان میگفتند و بر تو باد

السلام ورحمة الله فقال الله تعالى يا ادم هذه تحيتك وتحية المؤمنين

سلام و رحمت خداتعالی پس فرمود خداتعالی ای آدم این سلام گفتن تحیت تست و تحیت مومنان است

من ذريتك فيما بينهم الى يوم القيمة باب في خلق الملئكة اعلم ان

از اولاد تو در میان ایشان تا روز قیامت باب در بیان آفرینش فرشتگان بدانکه تحقیق

الله تعالى خلق الملئكة اربعا احدهم ميكائيل وثانيهم اسرافيل و

خداتعالی آفرید فرشته چهار را یکی از ایشان میکائیل است و دوم از ایشان اسرافیل

ثالثهم جبرائيل ورابعهم عزرائيل عليهم السلام وجعلهم سبب

سیوم از ایشان جبرائیل است و چهارم از ایشان عزرائیل است بر ایشان باد سلام و گردانید خداتعالی ایشان را سبب

وتدبير العالم فجعل جبرئيل صاحب الوحي والرسالة وميكائيل صاحب

و تدبیر عالم پس گردانید جبرائیل را صاحب وحی و فرستادن نزد پیغمبران گردانید و میکائیل صاحب

الامطار والارزاق وعزرائيل قابض الارواح واسرافيل صاحب القرن

باران را و روزی را و گردانید عزرائیل را قبض کننده روح و گردانید اسرافیل را صاحب صور

قال ابن عباس ان اسرافيل سأل الله ان يعطيه قوة سبع سموت فاعطاه

گفت ابن عباس رضو که تحقیق اسرافیل سوال کرد خداتعالی را که عطا کند او را قوت هفت آسمان پس عطا کرد او را

وقوة سبع ارضين فاعطاه وقوة الجبال فاعطاه وقوة السباع

و خواست قوت هفت زمین را پس داد او را و خواست قوت کوهها را پس داد او را و خواست قوت درندگان را

فاعطاه وقوة الثقلين فاعطاه وله اجنحة من لدن قدميه

پس داد او را و خواست قوت جن و انس را پس داد او را و مر اسرافیل را بالها اند از نزد دو قدم او

الى راسه شعور من الزعفران وفي كل شعرة الف الف وجه وفي كل

تا سر او موها اند از زعفران و در هر موی هزار هزار روی است و در هر

وجه الف الف فم وعلى كل فم الف الف لسان والافواه والالسنة كلها

روی هزار هزار دهان است و در هر دهان هزار هزار زبان است و دهان ها و زبان ها همه

مغطاة بالاجنحة يسبح الله تعالى بكل لسان بالف الف لغة ويخلق الله

پوشیده اند ببالها تسبیح میگوید خدا تعالی را بهمه زبان ها بهزار هزار لغت وی آفرید خدا

تعالى من كل نفس ملكا يسبحون الله تعالى الى يوم القيمة وهم الملئكة

تعالی از هر نفس وی فرشته که تسبیح میکنند خدا تعالی را تا روز قیامت وایشان فرشتگان اند

المقربون وحملة العرش وكرام كاتبين وهم على صورة اسرافيل و

مقرب اند وبرداشتگان عرش اند وکرام کاتبین اند وایشان برصورت اسرافیل اند

ينظر اسرافيل عليه السلام في كل يوم ثلث مرات الى جهنم فيذوب جسمه

نظر میکند اسرافیل علیه السلام در هر روز سه بار بدوزخ پس میگدازد بدن او

ويصير كوتر القوس ويبكي ويتضرع ولولا ان الله منع بكاءه ودموعه

ومیگردد مانند زه کمان ومیگرید وزاری میکند واگر نبودی اینکه خدا تعالی منع میکرد گریه او واشکهای او را

لامتلات الارض بدموعه ويصير الدنيا كطوفان نوح عليه السلام

هر آئینه پر میشد زمین باشکهای او ومی شد دنیا مانند طوفان نوح علیه السلام

ولو ان دموعه ارسلت على اهل الدنيا لغرقت اهل الدنيا كما غرقوا في

واگر بتحقیق اشکهای وی فرو گذاشته شوند بر اهل دنیا هر آئینه غرق شوند اهل دنیا چنانچه غرق شده بودند در

الطوفان ومن عظمته انه لو صب ماء جميع البحور والانهار على راسه

طوفان نوح واز کلانی وجثه اسرافیل است اینکه اگر ریخته شود آب همه دریاها وجویها بر سر وی

ما وقعت قطرة على الارض واما ميكائيل عليه السلام فخلقه الله

نخواهد افتاد یکقطره بر زمین وهرچه میکائیل علیه السلام است پس آفرید او را خدا تعالی

بعد اسرافيل بخمسمائة عام ومن راسه الى قدمه شعور من الزعفران

بعد از اسرافیل به پنج صد سال واز سر او تا قدم او مویها اند از زعفران

واجنحته من الزبرجد وعلى كل شعر الف الف وجه وفي كل وجه الف الف

وبالها اند از زبرجد ... وبر هر موئی هزار هزار روی است ودر هر روئی هزار هزار

عين وفم وفي كل فم الف الف لسان وعلى كل لسان الف الف لغة و

چشم است ودهان است ودر هر دهان هزار هزار زبان ودر هر زبان هزار هزار لغت است و

بِكُلِّ عَيْنٍ تَبْكِي رَحْمَةً عَلَى الْمُذْنِبِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُلِّ لِسَانٍ
بہمہ چشم ایشان میگرید برای رحم کردن بر گنهگاران از مومنان و بہر زبان

يَسْتَغْفِرُ اللهَ تَعَالَى وَيَقْطُرُ مِنْ كُلِّ عَيْنٍ سَبْعُونَ أَلْفَ قَطْرَةٍ فَيَخْلُقُ اللهُ
آمرزش میخواہم از خدا تعالے و میچکد از ہر چشم وی ہفتاد ہزار قطرہ پس می آفرید خدا تعالے

مِنْ كُلِّ قَطْرَةٍ مَلَكًا عَلَى صُورَةِ مِيكَائِيلَ يُسَبِّحُونَ اللهَ تَعَالَى إِلَى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
از ہر قطرہ فرشتہ بر صورت میکائیل کہ تسبیح میخوانند خدا تعالے را تا روز قیامت

وَالسَّمَاءُ وَهُمْ رُوحَانِيُّونَ وَأَمَّا صُورَةُ مَلَكِ الْمَوْتِ فَمِثْلُ صُورَةِ إِسْرَافِيلَ
و نامہائی ایشان روحانیون ست و ہر چہ صورت ملک الموت ست پس مانند صورت اسرافیل ست

فِي الْوُجُوهِ وَالْأَلْسِنَةِ وَالْأَجْنِحَةِ بَابٌ فِي تَخْلِيقِ الْمَوْتِ قَدْ جَاءَ فِي
در رویہا و زبانہا و بالہا باب در بیان آفریدن مرگ بہ تحقیق آمد در

الْخَبَرِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَمَّا خَلَقَ اللهُ تَعَالَى الْمَوْتَ حَجَبَهُ
حدیث پیغمبر صلے اللہ تعالے علیہ وآلہ وسلم کہ چون آفرید خدا تعالے مرگ را پوشید او را

اللهُ مِنَ الْخَلَائِقِ بِأَلْفِ أَلْفِ حِجَابٍ وَعَظَمَتُهُ أَكْبَرُ مِنَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرَضِينَ
خدا تعالے از مخلوق بہزار ہزار پردہ و کلانی وی کلان ست از آسمان ہا و زمین ہا

وَلَقَدْ شُدَّ بِسَبْعِينَ أَلْفَ سِلْسِلَةٍ طُولُ كُلِّ سِلْسِلَةٍ مَسِيرَةُ أَلْفِ عَامٍ
و بہ تحقیق بستہ شدہ مرگ بہفتاد ہزار زنجیر کہ درازی ہر زنجیر مقدار مسافت ہزار سال

لَا يَقْرَبُونَهُ الْمَلٰئِكَةُ وَلَا يَعْلَمُونَ مَكَانَهُ وَيَسْمَعُونَ صَوْتَهُ مِنْ كُلِّ
نزدیک نمیشدند او را فرشتگان و نمیدانستند فرشتگان جای او را و میشنیدند آواز او را از ہر

حَوْلٍ وَلَا يَدْرُونَ مَا هُوَ إِلَى وَقْتِ آدَمَ فَلَمَّا خَلَقَ اللهُ تَعَالَى آدَمَ وَسَلَّطَ
طرف و نمیدانستند کہ چہ چیز ست او تا وقت آدم علیہ السلام چون آفرید خدا تعالے آدم را و مسلط کرد

مَلَكَ الْمَوْتِ عَلَيْهِ فَقَالَ مَلَكُ الْمَوْتِ يَا رَبِّ مَا الْمَوْتُ فَأَمَرَ اللهُ تَعَالَى
ملک الموت را بر آدم پس گفت ملک الموت ای رب چیست موت پس امر کرد خدا تعالے

الْحُجُبَ أَنْ تَنْكَشِفَ فَانْكَشَفَتْ حَتَّى رَآهُ مَلَكُ الْمَوْتِ فَقَالَ اللهُ تَعَالَى
پردہ ہا را از اینکہ دور شوند پس دور شدند پردہ ہا از مرگ تا آنکہ دید او را ملک الموت پس فرمود خدا تعالے

للملائكة قفوا وانظروا الى هذا الموت فوقفت الملائكة كلهم اجمعون

مر فرشتگان را بایستید و نظر کنید بسوی این مرگ پس استادند فرشتگان همه ایشان تمام

فقال للموت طر عليهم بالاجنحة كلها وافتح اعينك كلها فلما طار الموت

و فرمود خدای تعالی مرگ را بپر برایشان ببالهای تمام و بکشای چشمهای خود را همه پس چون پرید مرگ

ونظرت الملائكة خرت كلهم مغشيا عليهم الف عام فلما افاقوا قالوا

و نظر کردند فرشتگان را سوی پس افتادند همه ایشان بیهوش شده بروی دو هزار سال پس چون بهوش آمدند گفتند

ربنا اخلقت اعظم من هذا خلقا فقال الله تعالى انا خلقته وانا اعظم منه

ای رب ما آیا آفریدی بزرگتر ازاین خلق را پس فرمود خدای تعالی که من آفریدم او را و من بزرگترم ازوی

وقد يذوق منه كل خلق وقال سبحانه وتعالى يا عزرائيل قد سلطتك

و بتحقیق بچشند ازوی هر مخلوق و فرمود حق سبحانه وتعالی ای عزرائیل بتحقیق مسلط کردم ترا

عليه فقال يا الهي باي قوة اخذه فانه عظيم فاعطاه الله تعالى قوة

بر او پس گفت ای خدای من بکدام قوت بگیرم او را که بتحقیق وی بزرگ است پس داد او را خدا تعالی قوت

ثم اخذه ملك الموت فسكن الموت فقال الموت يا رب ائذن لي حتى انادي

پس ازان گرفت او را ملک الموت پس آرام گرفت مرگ پس گفت مرگ ای رب من اذن ده مرا تا که ندا کنم

في السماء والارض مرة ثم اذن له فنادى الموت باعلى صوت انا الموت

در آسمان و زمین یکبار پس ازان اذن داد او را پس ندا کرد مرگ به بلند آواز من مرگم

الذي افرق بين كل حبيب انا الموت الذي افرق بين المرء وزوجته انا الموت

آنکه جدائی میکنم میان هر دوست من آن مرگم که جدائی میکنم میان مرد و زن او من آن مرگم

الذي افرق بين البنات والامهات انا الموت الذي افرق بين الابناء

که جدائی میکنم میان دختران و مادران من آن مرگم که جدائی میکنم میان پسران و پدران

والاباء انا الموت الذي افرق بين القوي والضعيف من بني آدم انا الموت

من آن مرگم که جدائی میکنم میان قوی و ضعیف از بنی آدم من آن مرگم

الذي افرق بين الاخوة والاخوان انا الموت الذي خربت الدور والقصور انا الموت

که جدائی میکنم میان خواهران و برادران من آن مرگم که خراب کنم خانه ها و کوشک ها را من آن مرگم

الذي اهلكك ولو كنتم في بروج مشيدة ولم يبق مخلوق الا يذوق
که هلاک کنم شما را اگرچه باشید در برجهای محکم و باقی نماند هیچ مخلوق مگر که خواهد چشید

مني فاذا انزل الموت على احد قام بين يديه على صورته ثم يقول النفس من
از من پس چون فرود آید مرگ بر کسی بایستد پیش روی وی بر صورت خود پس از آن گوید نفس مرگ را

انت وما تريد قال انا الموت الذي اخرجك من الدنيا واجعل اولادك يتيما
تو کیستی و چه میخواهی گوید من آن مرگم که بیرون کنم ترا از دنیا و گردانم اولاد ترا یتیم

وزوجتك ارملة ومالك موروثا بين ورثتك التي لا تحبهم ولا يحبونك
و زن ترا بیوه و مال ترا میراث کرده شده میان وارثان تو که دوست نداری ایشان را و ایشان

في حال حيوتك فان تقدم لنفسك خيرا اليوم جاءت اليك ولم ينفعك
ایشان در حال زندگی تو پس اگر پیش فرستاده برای نفس خود عمل نیک امروز آمد بسوی تو و نفع نرساند ترا

الخير بعدك فاذا سمعت النفس من الموت حول وجهه الى الحائط فترى
کار نیک بعد از تو پس چون بشنود نفس این کلام را از مرگ بگرداند روی خود را بسوی دیوار پس بیند

الموت قائما بين يديها فتحول وجهها الى الجانب الاخرى فترى الموت
مرگ را استاده پیش روی خود پس گرداند روی خود بجانب دیگر پس بیند مرگ را

قائما بين يديها فقال الموت الم تعرفني انا الموت الذي قبضت
استاده پیش روی خود پس گوید مرگ آیا نمی شناسی مرا من آن مرگم که قبض کردم

روح والديك وانت تنظر اليهما ولم تنفعهما اليوم اخذ روحك
روح مادر و پدر ترا و تو میدیدی بسوی ایشان و هیچ نفع نرساندی بایشان امروز میگیرم روح ترا

حتى ينظر اولادك اليك ولا ينفعونك وانا الموت الذي قد افنيت
تا که می بینند اولاد تو بسوی تو و نفع نخواهند رسانید ترا من آن مرگم که تحقیق فانی کردم

القرون الماضية قد كانت اكثر قوة منك ثم يقول له الموت وكيف
اهل قرنهای گذشته را که بودند تحقیق زیاده تر در قوت از تو پس از آن گوید او را مرگ که چگونه

رأيت الدنيا فيقول رأيتها غدارة ثم يلق الله تعالى الدنيا
دیدی دنیا را پس گوید دیدم دنیا را غدر کننده کشنده بعد از آن آویخته خدا تعالی دنیا را

عَلٰی صُوْرَةِ عَجُوْزَةٍ فَتَقُوْلُ الدُّنْيَا يَا عَاصِي أَمَا تَسْتَحْيِي أَنْتَ أَذْنَبْتَ فِيَّ وَلَمْ

بر صورت پیرزن پس گوید دنیا ای گنهگار آیا حیا نمیکنی تو گناه کردی تو در من و باز

تَمْنَعْ عَنِ الْمَعَاصِي إِنَّكَ طَلَبْتَنِي وَأَنَا مَا طَلَبْتُكَ حَتّٰى إِنَّكَ لَا تُفَرِّقُ الْحَلَالَ

نداشتی خود را از گناه ها بتحقیق تو طلب کردی مرا و من طلب نکردم ترا تا آنکه بتحقیق تو فرق نمیکردی حلال را

مِنَ الْحَرَامِ ظَنَنْتَ أَنَّكَ لَا تُفَارِقُ الدُّنْيَا فَأَنَا بَرِيءٌ مِنْكَ وَمِنْ عَمَلِكَ

از حرام گمان داشتی تو جدا نمیشوی از دنیا پس من بیزارم از تو واز عمل تو

وَيَرٰى مَالَهُ قَدْ وَقَعَ فِي يَدِ غَيْرِهِ فَيَقُوْلُ الْمَالُ يَا عَاصِي إِنَّكَ قَدْ

و بیند مال خود را که بتحقیق افتاده در دست دیگرے پس گوید مال ای عاصی بتحقیق تو

كَسَبْتَنِي بِغَيْرِ حَقٍّ وَلَا تَصَدَّقْتَنِي عَلَى الْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِيْنِ الْيَوْمَ وَقَعْتُ فِي

کسب کردی مرا بغیر حق شرعی و صدقه نکردی مرا بر فقیران و مسکینان امروز افتادم در

يَدِ غَيْرِكَ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالٰى يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللّٰهَ

دست غیر تو و گواه این فرمودن خدا تعالی است روزیکه نفع نکند کسی را مال و نه پسران مگر کسیکه آمد نزد خدا تعالی

بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ فَيَقُوْلُ يَا رَبِّ ارْجِعْنِي لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيْمَا تَرَكْتُ فَيَقُوْلُ اللّٰهُ

با دل سلامت از گناه پس گوید آن محتضر ای رب من باز گردان مرا شاید که عمل صالح کنم در آنچه نکرده ام عمل صالح پس گوید خدا

تَعَالٰى إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ وَلَنْ يُّؤَخِّرَ

تعالی چون آید اجل ایشان تاخیر نکنند از آن بقدر یکساعت و نه تقدیم کنند و هرگز مؤخر نکند

اللّٰهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا ثُمَّ أَخَذَ رُوْحَهُ إِنْ كَانَ مُؤْمِنًا فَعَلَى السَّعَادَةِ

خدا تعالی هیچکس را چون آید اجل او پس از آن بگیرد ملک الموت روح او را اگر باشد مومن پس بر نیکبختی بمیرد

وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا فَعَلَى الشَّقَاوَةِ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالٰى كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ

و اگر باشد منافق پس بر بدبختی بمیرد و آن فرمودن خدا تعالی است حقا که بتحقیق اعمال نامه نیکان

لَفِي عِلِّيِّيْنَ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّيْنٍ بَابٌ فِي ذِكْرِ مَلَكِ

هر آئینه در علیین است حقا که بتحقیق اعمال نامه بدکاران هر آئینه در سجین است باب در ذکر ملک الموت

الْمَوْتِ أَنَّهُ كَيْفَ يَأْخُذُ الْأَرْوَاحَ ذُكِرَ فِي كِتَابِ السَّلْوٰى عَنْ مُقَاتِلِ بْنِ

که وی چگونه میگیرد ارواح ذکر شده در کتاب سلوی از مقاتل بن

سليمان رحمه الله إن ملك الموت كان له سرير في السماء السابعة

سلیمان رحمت کرده بر او خدا تعالی که بتحقیق ملک الموت هست ورا تختی در آسمان هفتم

ويقال في السماء الرابعة خلقه الله من نور وله سبعون ألف قائمة كل

و گفته میشود که آن تخت در آسمان چهارم است آفریده او را خدا تعالی از نور و آن تخت را هفتاد هزار پای است و هر

قائمة أربعة أجنحة تملؤ جميع جسده بالعيون والألسنة بقدر خلقه من

چهار بال است و پر است تمام بدن او به چشمها و زبانها بقدر همه مخلوق از

الآدمي والطيور والسباع وليس أحد من هذه المخلوقات من الآدمي والطيور

آدمیان و مرغان و درندگان و هیچ یک از این مخلوقات از آدمیان و مرغان

والوحوش وكل ذي روح إلا وله في جسده وجه وعين وبين يديه ثم يلحظه

و حیوانات وحشی و هر صاحب روح مگر که ملک الموت را در بدن او روی است و چشم است و دست تبارا بر مخلوق

بذلك وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم إن ملك الموت له ستة أوجه وجه بين

روح او را بآن و فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم که بتحقیق ملک الموت را شش روی است یک روی پیش او

يديه ووجه وراء ظهره ووجه عن يمينه ووجه عن يساره ووجه على رأسه

و یک روی پس پشت دارد و یک روی از جانب راست دارد و یک روی از جانب چپ دارد و یک روی بر سر دارد

ووجه تحت قدميه قيل يا رسول الله لم تلك الوجوه فقال صلى الله عليه

و یک روی زیر دو پای دارد گفته شد ای رسول الله برای چیست این رویهای ملک الموت پس فرمود صلی الله تعالی علیه

وآله وسلم أما الوجه الذي عن يمينه فيقبض به أرواح أهل المشرق و

و آله و سلم هر چه آن روی که از جانب راست او است پس قبض میکند بدان ارواح اهل مشرق را و

أما الوجه الذي عن يساره فيقبض به أرواح أهل المغرب وأما الوجه الذي

و هر چه آن روی که از جانب چپ او است پس قبض میکند بدان ارواح اهل مغرب را و هر چه آن روی که

وراء ظهره فيقبض به أرواح أهل الكبائر وأهل النار وأما الوجه الذي بين

پس پشت او است پس قبض میکند بدان ارواح اهل کبایر را و اهل دوزخ را و هر چه آن روی او که در پیش

يديه فيقبض أرواح المؤمنين والمؤمنات من أمتي وأما الوجه الذي

دارد پس قبض میکند ارواح مردان مومنین و زنان مومنات از امت من و هر چه آن روی که

عَلَى رَأْسِهِ فَيَقْبِضُ بِهِ أَرْوَاحَ أَهْلِ السَّمَاءِ وَأَمَّا الْوَجْهُ الَّذِي تَحْتَ قَدَمَيْهِ فَيَقْبِضُ

بر سر اوست پس قبض میکند بدان ارواح اهل آسمان را و بر چهره آن روی که در زیر پای اوست پس قبض میکند

أَرْوَاحَ الْجِنِّ وَيُقَالُ فَيَأْخُذُ بِتِلْكَ الْيَدِ رُوحَهُ وَيَنْظُرُ بِالْوَجْهِ الَّذِي يُحَاذِيهِ

ارواح جن را و فرمود آنحضرت پس میگیرد ملک الموت بآن دست روح او را و می بیند بآن روی که در برابر اوست

وَكَذَلِكَ يَقْبِضُ بِيَدٍ أَرْوَاحَ الْمَخْلُوقِينَ فِي كُلِّ مَكَانٍ فَإِذَا مَاتَتْ نَفْسٌ حَيْثُ فِي الدُّنْيَا

همچنین قبض میکند بدان ارواح همه مخلوق را در هر جایی پس چون بمیرد نفس کسی در دنیا

ذَهَبَ عَيْنٌ مِنْ جَسَدِهِ وَيُقَالُ إِنَّ لَهُ أَرْبَعَةَ أَوْجُهٍ الْأَوَّلُ مِنْ قُدَّامِهِ وَالثَّانِي

میرود چشمی از بدن ملک الموت و گفته میشود که ملک الموت را چهار روی است اول در پیش اوست و دوم

عَلَى رَأْسِهِ وَالثَّالِثُ عَلَى ظَهْرِهِ وَالرَّابِعُ تَحْتَ قَدَمَيْهِ فَيَأْخُذُ أَرْوَاحَ الْأَنْبِيَاءِ

بر سر اوست و سوم بر پشت او و چهارم زیر دو قدم اوست پس میگیرد ارواح پیغمبران

وَالْمَلَائِكَةِ مِنَ الْوَجْهِ الَّذِي عَلَى رَأْسِهِ وَأَرْوَاحَ الْمُؤْمِنِينَ مِنَ الْوَجْهِ الَّذِي مِنْ قُدَّامِهِ

و فرشتگان را از آن روی که بر سر دارد و میگیرد ارواح مومنین را از روی که در پیش دارد و میگیرد

وَأَرْوَاحَ الْكَافِرِينَ مِنَ الْوَجْهِ الَّذِي وَرَاءَ ظَهْرِهِ وَأَرْوَاحَ الشَّيَاطِينِ وَالْجِنِّ مِنَ الْوَجْهِ

ارواح کافران از آن روی که پس پشت دارد و میگیرد ارواح شیاطین و جنات را از آن روی

الَّذِي تَحْتَ قَدَمَيْهِ وَإِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى جِسْرِ جَهَنَّمَ وَالْأُخْرَى عَلَى سَرِيرِ الْجَنَّةِ

که زیر دو قدم دارد و یک پای ملک الموت بر پل دوزخ است و پای دیگرش بر تخت جنت است

وَيُقَالُ مِنْ عَظَمَتِهِ لَوْ صُبَّ مَاءُ جَمِيعِ الْبُحُورِ وَالْأَنْهَارِ عَلَى رَأْسِ مَلَكِ الْمَوْتِ

و گفته میشود از کلانی ملک الموت که اگر ریخته شود آب تمام دریاها و جویها بر سر ملک الموت

مَا وَقَعَتْ قَطْرَةٌ عَلَى الْأَرْضِ وَيُقَالُ إِنَّ الدُّنْيَا بِأَسْرِهَا فِي جَنْبِ مَلَكِ

نخواهد افتاد یک قطره بر زمین و گفته میشود که بتحقیق تمام دنیا در پهلوی ملک الموت

الْمَوْتِ كَخِوَانٍ قَدْ وُضِعَ عَلَيْهِ كُلُّ شَيْءٍ ثُمَّ وُضِعَ بَيْنَ يَدَيْ رَجُلٍ لِيَأْكُلَهُ

مانند یک خوانچه است که نهاده باشد برای هر چیز و نهاده شود آن خوانچه پیش روی کسی تا که خورد آنرا

فَيَأْكُلُ مَا شَاءَ فَكَذَلِكَ مَلَكُ الْمَوْتِ فِي الْخَلَائِقِ وَيُقَلِّبُ مَلَكُ الْمَوْتِ الدُّنْيَا

پس میخورد آنچه خواهد پس همچنین ملک الموت در جمیع مخلوق میگرداند ملک الموت دنیا را

في راحته كما يقلب الرجل درهما ويقال لا ينزل ملك الموت الا الى

در کف دست خود چنانچه بگرداند کسی درمی و گفته میشود که فرود نمی آید ملک الموت مگر بسوی

الانبياء والرسل عليهم السلام وله لقبض ارواح الاتباع والبهائم اعوان ويقال

پیغمبران ورسولان بر ایشان باد سلام و برای او بهر قبض کردن ارواح پیروان و چارپایان مددگاران اند و گفته میشود

ان الله تعالى اذا افنى الخلق كله من الناس وغيره يطمس العيون التي على جسد

که بتحقیق خدا تعالی چون فنا کند مخلوق را همه از مردمان وغیر آن نابود میشود چشمهائی که بر بدن

ملك الموت كلها ويبقى ثمانية لثمانية يقال هي لجبرائيل واسرافيل و

ملک الموت همه و باقی میمانند هشت چشم او برای هشت کس گفته میشود که آن چهار کس جبرئیل و اسرافیل و

عزرائيل وميكائيل واربعة من حملة العرش عليهم السلام وهي امارة

و عزرائیل و میکائیل و چهار اند از بردارندگان عرش بر ایشان باد سلام و در هر چشم نشانی

انتهاء الآجال فيقال ان ملك الموت اذا ارتفع اليه نسخة الموت والمرض يقول

وقت تمام شدن اجلها است پس گفته میشود که بتحقیق ملک الموت چون برداشته شود بسوی او موت و مرض گوید

الهي وسيدي متى اقبض روح العبد وعلى اي حال وهيئة ارفع

ای معبود من و پیشوای من کدام وقت قبض کنم روح بنده ترا و بر کدام حال و صورت بردارم او را

يقول الله تعالى يا ملك الموت هذا علم غيبي لا يطلع عليه احد غيري

گوید خدا تعالی ای ملک الموت این علم غیب من است اطلاع ندارد بروی کسی بجز من

ولكن اعلمك اذا جاء وقته واجعل لك علامات تقف عليها وان

ولکن بیاموزانم ترا چون آید وقت او و گردانم برای تو نشانها که واقف خواهی شد بر آن ساعت خود و بتحقیق

الملك الذي هو موكل على الانفاس ياتي اليك فيقول تمت انفاس

آن فرشته که او مسلط است بر دمها می آید نزد تو پس گوید تمام شد دمهای

فلان بن فلان والملك الذي هو موكل على الارزاق والاعمال يقول

فلان ابن فلان و آید آن فرشته که او مسلط است بر روزیها و عملها نزد تو گوید

تم رزقه وعمله فان كان من السعداء يتبين على اسمه الذي هو مكتوب

تمام شد رزق او و عمل او پس اگر باشد آنکس از نیکبختان ظاهر شود بر نام او که نوشته شده است

في صحيفة التي عند ملك الموت خط من النور حول اسمه وان

در صحيفه كه آن نزد ملك الموت ست خطے از نور گرداگرد نام او واگر

كان من الاشقياء تبين خط من السواد ثم لا يتم لملك الموت

باشد آنكس از بدبختان ظاهر شود خطے از سیاہے پس ازآن تمام نمیشود ملک الموت را

علم بذلك حتى يسقط عليه ورقة من الشجرة التي تحت العرش مكتوب

علم بآين علامات تا آنكه مى افتد بروى يك برگ از درختے كه آن زير عرش است و نوشته شده

عليها اسمه فحينئذ يقبض روحه وروي عن كعب الاحبار ان الله تعالى

برآن درخت نام آنكس پس درين وقت قبض ميكند ملك الموت روح او را و روايت شده از كعب احبار كه بتحقيق خداتعالى

خلق شجرة تحت العرش عليها اوراق بعدد كل الخلائق فاذا انقضى

آفريد درختے را زير عرش كه برآن درخت ورقهاست بشمار همه مخلوق پس چون تمام شود

اجل العبد وبقي له من عمره اربعون يوما سقطت ورقته فيقع على حجر

اجل بنده وباقى باشد مراو را از عمر او چهل روز مى افتد ورق او پس مے افتد آن ورق

عزرائيل فيطلع فامر بقبض روح صاحبها وبعد ذلك يسمونه

در كنار عزرائيل پس مطلع ميشود عزرائيل بدين سبب پس امر ميكند بقبض كردن روح صاحب آن ورق وبعد ازآن نام ميدادند

ميتا في السماء وهو حي على وجه الارض اربعون يوما ويقال ان ميكائيل

مرده در آسمان وحال آنكه زنده مى باشد بروے زمين چهل روز وگفته ميشود كه بتحقيق ميكائيل

عليه السلام ياتي على ملك الموت بصحيفة من عند الله فيها اسم من

عليه السلام مى آيد بر ملك الموت بيك ورقے از نزد خداتعالى كه در آن ورق نام آنكس

امر بقبض روحه والموضع الذي يقبض فيه والسبب الذي يقبض

ميباشد كه امر كرده شده ملك قبض كردن روح او وآنجا كه قبض كرده شود و در آن وآن سببے كه قبض كرده شود

روحه عليه وذكر ابو الليث السمرقندي رحمة الله عليه تنزل

روح او برآن سبب وذكر كرد ابو الليث سمرقندى رحمت كند خداتعالى بروے كه نازل ميشود

قطرتان من تحت العرش على اسم صاحبه احدهما خضراء والاخرى

دو قطره از زير عرش برنام صاحب آن نام كه ازآن دو قطره سبز ميباشد ديگرے

بیضاء فاذا وقعت الحصاة على ابي بسم كان عرف انه شقي واذا

پس چون واقع شد حصاة بر نام کسی که باشد شناخته شود و انکه بتحقیق وی بدبخت است و چون

وقعت البيضاء على اسم كان عرف انه سعيد واما معرفة الموضع

واقع شود سفید بر نام کسی شناخته شود انکه بتحقیق نیک بخت است و اما شناختن آن جای

الذي يموت فيه فيقال ان الله تعالى خلق ملكا موكلا بكل مولود

که وی میرد آن کس در آنجا پس گفته میشود که بتحقیق خدا تعالی آفریده فرشته که مسلط است بهر زائیده شده

يقال له ملك الارحام فاذا ولد مولود امر الله ان يذر في النطفة

گفته میشود آن فرشته را فرشته رحم ها پس چون زاید مولود امر کند خدا تعالی این فرشته را این که بپاشد در نطفه

التي في رحم امه من تراب الارض التي يموت عليها فيدور العبد حيث ما

که آن در رحم مادر وی است از خاک آن زمینیکه خواهد مرد بر آن پس میگردد آن بنده بر جائی که

يدور حتى يعود الى موضع رفع تربة تلك النطفة منه فيموت

میگردد تا آنکه رجوع میکند بآنجائیکه برداشته شده خاک آن نطفه از آنجا پس میرد

فيها وعلى هذا ايدل قوله تعالى قل لو كنتم في بيوتكم لبرز الذين

در آنجا و براین امر دلالت میکند قول خدا تعالی بگو اگر باشید شما در خانهای خود هر آینه بیرون آیند آنکه

كتب عليهم القتل الى مضاجعهم وعلى هذا حكي ان ملك الموت كان

نوشته شده بر ایشان کشته شدن بسوی کشتن گاه ایشان و بنابر این حکایت شده که بتحقیق ملک الموت بود

يظهر في الزمن الاول فدخل يوما على سليمان بن داود عليهما السلام

که ظاهر میشد در زمان اول پس داخل شد روزی بر سلیمان پسر داود بر ایشان باد سلام

فاحد النظر في شاب عنده فارتعد الشاب منه فلما غاب ملك الموت

پس تیز کرد دیدن را در جوانی که نزد سلیمان بود پس بلرزید آن جوان از ملک الموت پس چون رفت ملک الموت

قال الشاب يا نبي الله اريد ان تامر الريح لتحملني الى الصين فامر

گفت آن جوان ای پیغمبر خدا میخواهم امر کنی باد را تا که برداشته برد مرا بسوی چین پس امر کرد

سليمان الريح فحملته الى الصين فجاء ملك الموت الى سليمان فسأله

سلیمان باد را پس برداشته برد او را بچین پس آمد ملک الموت به سلیمان علیه السلام پس سوال کرد سلیمان

فمن سبب نظره الی الشاب فقال انی امرت ان اقبض روحه فی ذلک

از سبب تیز دیدن وی بآن جوان پس گفت ملک الموت بتحقیق من مامور شده ام بآنکه قبض کنم روح او را در آن

الیوم بالصین ورأیته عندک فعجبت من ذلک فاخبره سلیمان

روز به چین پس دیدم او را نزد تو پس تعجب کردم از آن پس خبر کرد او را سلیمان

بقصته کیف سألنی ان امر الریح لتحمله الی الصین فقال ملک الموت

به قصه آن جوان که چگونه سوال کرد مرا اینکه امر کنم باد را تا بر دارد او را به چین پس گفت ملک الموت

انا قد قبضت روحه فی ذلک الیوم بالصین وفی خبر آخر یقال ان

که من به تحقیق قبض کردم روح او در آن روز به چین و در حدیث دیگر چنین گفته میشود که به تحقیق

لملک الموت اعوانا یقومون بقبض الارواح الا تری انه روی ان

ملک الموت را مددکنندگانند که اقامت کنند به قبض نمودن ارواح آیا نمی بینی که به تحقیق روایت شده که

رجلا القی علی لسانه اللهم اغفر لی ولملک الشمس فاستأذن هذا

شخصی انداخته شده بود بر زبان وی اینکه میگفت ای الله بیامرز مرا و فرشته آفتاب را پس اذن خواست این

الملک ربه فی زیارته فلما نزل علیه قال له انک تکثر الدعاء لی

فرشته آفتاب از رب خود در زیارت کردن این شخص پس چون فرود آمد این فرشته بر این شخص گفت این شخص را که تو بسیار دعا میکنی مرا

فما حاجتک قال حاجتی الیک ان تحملنی الی مکانک وتسأل عن ملک

پس چیست حاجت تو گفت حاجت من بتو این است که بر داری مرا بسوی مکان تو و سوال کنی از ملک

الموت ان یخبرنی باقتراب اجلی فحمله واقعده فی مقعده من

الموت اینکه خبر کند مرا به نزدیک شدن اجل من پس برداشت فرشته آفتاب آن شخص را و نشانید او را در جای نشستن خود

الشمس ثم صعد الی ملک الموت وذکر له ان رجلا من بنی آدم القی

از آفتاب پس بالا رفت آن فرشته بسوی ملک الموت گفت او را که به تحقیق شخصی از بنی آدم انداخته شده بود

علی لسانه ان یقول کلما صلی اللهم اغفر لی ولملک الشمس وقد طلب

بر زبان وی اینکه میگفت بر وقت که نماز خواندی ای الله بیامرز مرا و فرشته آفتاب را و به تحقیق خواست

منی ان اطلب منک ان تعلمه اجله متی قرب لیستعد له فنظر ملک

از من که بخواهم از تو اینکه خبر کنی او را اجل او که نزدیک شود تا آماده شود برای او پس دید ملک

الموت فی کتابه فقال هیهات ان لصاحبک شانا عظیما وهو انه
الموت در کتاب خود پس گفت بعید است بتحقیق رفیق ترا شان عظیم است وآن است که بتحقیق
لا یموت حتی یجلس مجلسک من الشمس فقال قد جلس مجالسی منها
نمی میرد تا آنکه بنشیند در جای نشستن تو از آفتاب پس گفت آن فرشته آفتاب که بتحقیق نشست در جاهای نشستن
فقال ملک الموت توفته رسلنا علی ذلک وهم لا یفرطون وانما
پس گفت ملک الموت میرانیدند اورا فرستادگان ما بر آنجا واوشان تقصیر نکنند ولیکن
انتهاء آجال البهائم والطیور ففی الخبر عن النبی صلی الله علیه وآله و
تمام شدن اجلهای چارپایان ومرغان پس در حدیث از پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم
سلم انه قال آجال البهائم کلها فی ذکر الله تعالی فاذا ترکوا ذکر
که بتحقیق فرمود اجلهای چارپایان همه در یاد کردن خدا تعالی است پس چون ترک کنند ذکر
الله قبض الله ارواحهم ولیس لملک الموت من ذلک شیء وقد تقرر ان
خدا تعالی را قبض کند خدا تعالی ارواح ایشان را ونیست مر ملک الموت را از قبض کردن ارواح اینها چیزی وبتحقیق ثابت شده
الله تعالی هو قابض الارواح وانما اضیف الی ملک الموت کما اضیف
خدا تعالی اوست قبض کننده ارواح وجز این نیست که نسبت کرده شده قبض کردن ارواح بملک الموت چنانکه نسبت کرده شده
القتل الی القاتل والموت الی الامراض وعلی هذا یدل قوله تعالی
قتل بسوی قاتل ونسبت کرده شده موت بامراض وبرهمین امر دلالت کند قول او سبحانه تعالی خدا تعالی
الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسک
می میراند نفسها را در وقت موت آنها ومی میراند آن نفسها را که نمرده در وقت خواب آنها پس باز دارد نفسها را
التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلک
که حکم کرده بر آنها بمردن ومیفرستد آن دیگر را که در وقت خواب قبض کرده بود تا اجل مقرر شده بتحقیق در آنچه گفتیم
لآیات لقوم یتفکرون باب فی ذکر جواب الروح وفی الخبر ان
هر آینه نشانهاست برای قومی که فکر کنند باب فی ذکر جواب روح ودر خبر است که بتحقیق
ملک الموت اذا اراد قبض الروح یقول الروح لا اطیعک ما لم
ملک الموت چون اراده کند قبض کردن روح را گوید روح فرمان برداری نکنم ترا تا وقتیکه

يأمر الله تعالى بذلك فيقول ملك الموت امرني الله تعالى بذلك

امر کند خدا تعالی بر آن پس گوید ملک الموت امر کرده مرا خدا تعالی بدین قبض کردن تو

فيطلب الروح منه العلامة والبرهان فيقول الروح ان ربي

پس طلب کند روح از ملک الموت علامت را و دلیل را پس گوید روح بتحقیق پروردگار من

خلقني وادخلني في جسدي ولم تكن عنده ذلك فالآن تريد ان

آفرید مرا و داخل کرد مرا در بدن من و نبودی تو نزد آن وقت پس الحال میخواهی اینکه

تأخذني فيرجع ملك الموت الى الله تعالى فيقول ان عبدك يقول

قبض کنی مرا پس رجوع کند ملک الموت بسوی خدا تعالی و گوید بتحقیق بنده تو میگوید

كذا وكذا ويطلب البرهان فيقول الله تعالى صدق روح عبدي

چنین و چنین و طلب میکند دلیل را پس گوید خدا تعالی راست گفته روح بنده من

يا ملك الموت اذهب الى الجنة وخذ تفاحة وعليها اسمي مكتوب و

ای ملک الموت برو بسوی جنت و بگیر یک سیب که بر آن نام من نوشته باشد و

أرها روح عبدي فيذهب ملك الموت فيأخذها وعليها مكتوب

بنما آن سیب را بروح بنده من پس میرود ملک الموت بجنت پس بگیرد آن سیب و بر آن نوشته باشد

بسم الله الرحمن الرحيم ويريه فاذا راه روح العبد يخرج مع

بسم الله الرحمن الرحیم و بنماید آن سیب بروح را پس چون ببیند آن سیب روح بنده بیرون آید از

النشاط باب في ذكر جواب الاعضاء وفي الخبر اذا اراد الله

بدن بخوشی باب در ذکر جواب اعضاء و در حدیث است که چون اراده کند خدا

تعالى قبض روح عبده يجيء ملك الموت من قبل الفم ليقبض روحه

تعالی قبض کردن روح بنده را میاید ملک الموت از طرف دهان تا قبض کند روح او را

منه فيخرج الذكر من فمه ويقول لا سبيل لك في هذه الجهة

از طرف دهان پس بیرون می آید ذکر از دهان او و گوید ذکر نیست راه ترا در این جهت

وانما جرى فيه ذكر ربي فيرجع ملك الموت الى الله تعالى

و جز این نیست که جاری در این دهان ذکر رب من پس رجوع میکند ملک الموت بسوی خدا تعالی

ويقول يا رب ان عبدك يقول كيت وكيت فيقول الله تعالى

وگوید ای رب من به تحقیق بندهٔ تو میگوید چنان و چنین پس گوید خدا تعالی

اقبض روحه من جهة اخرى فيجيء ملك الموت من قبل اليد ليخرجه

قبض کن روح او را از طرف دیگر پس آید ملک الموت از طرف دست تا بیرون کند او را

منه فيقول اليد لملك الموت لا سبيل لك الي فاني تصدقت كثيرا

از طرف دست پس گوید دست ملک الموت را نیست راه ترا بمن پس بتحقیق من صدقه داده ام بسیار

ومسحت راس اليتيم وكتبت العلم وضربت السيف على عنق الكفار

مسح کرده ام سر یتیم را و نوشته ام علم دین را و زده ام شمشیر را بر گردن کافران

ثم يجيء الى الرجل فيقول لا سبيل لك من قبلي فانه مشى في الجمعة

پس از آن آید بطرف پاے پس گوید پای نیست راه ترا از طرف من پس بتحقیق رفته است بنماز جمعه و بنماز جماعت

والجماعة وعيادة المرضى ومجلس العلم والعلماء ثم يجيء الى الاذنين فيقولان

و پرسیدن بیماری و مجلس علم و علما پس از آن آید ملک الموت بطرف گوشها پس گویند گوشها

لا سبيل لك من قبلنا فانه يسمع بنا القرآن والذكر فيجيء الى

نیست راه ترا از طرف ما پس بتحقیق وی شنید بما قرآن را و ذکر را پس آید ملک الموت بسوی

العينين فيقولان لا سبيل لك من قبلنا فانا نظر بنا الى المصاحف ووجوه

چشمان پس گویند چشمان نیست راه ترا از طرف ما پس بتحقیق وی نظر کرد بما بسوی قرآن و بسوی روی

العلماء ثم ينصرف ملك الموت الى الله تعالى ويقول يا رب غلبني

عالمان پس از آن برود ملک الموت بطرف خدا تعالی و گوید ای رب غلبه کردند بر من

اعضاء العبد بالحجة ويقول كذا وكذا فكيف اقبض روحه فيقول الله

اعضاء بنده بدلیل و میگوید بنده چنین و چنین پس چگونه قبض کنم روح او را پس گوید خدای

تعالى اكتب اسمي على كفك وارِه روح عبدي المؤمن حتى يراه فيكتب

تعالی که بنویس نام من بر کف خود و بنما او را روح بنده مومن تا آنکه ببیند او را پس می نویسد

ملك الموت اسم الله تعالى كفه ويريه روح العبد فيجيبه فيخرج

ملک الموت نام خدا تعالی بر کف خود و بنماید او را بروح بنده پس اجابت او پس بیرون آید

روح عبد المؤمن فمن أنس اسمه ينصرف عنه مرارة النزع فيخرج مع
روح بنده مومن کی پس از الفت بحث نام او سبحانه تعالی ببرده از آن تلخی جان کندن پس بیرون آید با

النشاط فكيف لا ينصرف عنه العذاب القطيعة والفضيحة ولذلك
خوشی پس چگونه نخواهد رفت از وی عذاب وبریدن از خدا و فضیحت ورسوائی و برای آن گردن

كتب الله على صدوركم اسم الله تعالى والدليل عليه قوله تعالى أولئك
نوشته است خدا تعالی بر سینه ای شما نام خدا تعالی را و دلیل بر این قول خدا تعالی است ایشان

كتب في قلوبهم الايمان وقوله تعالى أفمن شرح الله صدره للاسلام
نوشته است خدا در دلهای ایشان ایمان را و این قول خدا تعالی است پس کسیکه کشاید خدا تعالی سینه او را برای اسلام

فهو على نور من ربه فينصرف عنه العذاب واهوال القيمة وفي الخبر
پس او بر نوری است از رب خود پس میگردد از وی عذاب و هولهای قیامت و در حدیث است

اذا وقع العبد في النزع ينادي مناد من قبل الرحمن دعه حتى يستريح
که چون واقع شود بنده در نزع آواز کند آواز کننده از طرف رحمن جل شانه که بگذار این بنده را تا آرام کند

فاذا بلغ الى الصدر ينادي مناد دعه حتى يستريح وكذلك اذا بلغ
پس چون رسد روح تا سینه آواز کند آواز کننده که بگذار او را تا آرام کند و همچنین چون رسد روح

الى الركبتين والسرة فاذا بلغ الى الحلقوم ينادي مناد دعه حتى
تا زانوها و ناف پس چون رسد روح تا حلق آواز کند آواز کننده که بگذار او را تا

يودع الاعضاء بعضها بعضا فيودع العينان ويقولان السلام
وداع کنند اعضا با یکدیگر بعضی از ایشان بعضی را پس وداع کنند چشمان و گویند سلام باد

عليك الى يوم القيمة وكذلك الاذنان واليدان والرجلان ويودع
بر تو تا روز قیامت و همچنین وداع کنند گوشها و دستها و پایها و وداع کرده شود

الروح والنفس فنعوذ بالله من وداع الايمان عن اللسان ووداع القلب
روح و نفس پس پناه میگیریم بخدا تعالی از وداع کردن ایمان از زبان و وداع کردن دل

عن معرفة الرحمن فينبغي لليدان ان يذكر كذا والرجلان بلا حركة والحدقتان
از معرفت رحمن جل شانه پس باید مانند دو دست بغیر حرکت کردن و دو پای بغیر حرکت کردن و دو چشمان

لا بصر لهما ولا اذنان لا سمع لهما والبدن لا روح له فلو بقی اللسان

بلا شهادة والقلب بلا معرفة فکیف حال العبد فی اللحد لا یری احدا لا

ولا اما ولا اولادا ولا اخوانا ولا اصحابا ولا زوجا ولا احبابا فلو

لم یرحمه ربه الکریم فقد خسر خسرانا عظیما قال ابو حنیفة رحمه الله

اکثر ما یسلب الایمان من العبد فی وقت النزع اعاذنا الله وایاکم

من سلب الایمان باب فی ذکر الشیطان کیف یسلب الایمان

فی الخبر یجیء الشیطان الیه فیجلس عند یساره وهو فی النزع یقول

له اترک هذا الدین وقل الهین اثنین حتی تنجو من هذه الشدة

فاذا کان الامر کذلک فالخطر عظیم فعلیک بالبکاء والتضرع و

احیاء اللیلة وکثرة الرکوع والسجود حتی تنجو من عذاب الله تعالی

وسئل عن ابی حنیفة رحمه الله ای ذنب اخوف لسلب الایمان قال

ترک الشکر علی الایمان وترک خوف الخاتمة والظلم علی العباد

قال ابو حنيفة رحمه الله ان من كان فيه هذه الخصال الثلث

گفت ابو حنیفه رحمه الله تعالی که بتحقیق کسیکه باشد دروی این خصلت های سه گانه

فالاغلب ان يخرج من الدنيا كافرا نعوذ بالله منه الا من ادركته

پس غالب بر این است که بیرون شود از دنیا کافر پناه میگویم بخدا تعالی از آن مگر کسیکه یافته باشد او را

السعادة الازلية ويقال اشد الحال على الميت عند النزع العطش

نیکبختی ازلی و گفته میشود که سخت تر حال بر میت نزد نزع تشنگی

واحتراق الكبد ففي ذلك الوقت يجد الشيطان عليه فرصة من

و سوختن جگر است پس در این وقت می یابد شیطان برای فرصت از

نزع الايمان لان المؤمن يعطش في ذلك الوقت فيجيء الشيطان عند

سلب کردن ایمان زیرا که مومن تشنه میشود در آن وقت پس می آید شیطان نزد

راسه مع القدح من ماء جمد فيحرك القدح له فيقول المؤمن اعطني

سر او با کاسه از آب یخ پس بجنباند کاسه را برای او پس گوید مومن بده مرا

من الماء ولا يدري انه شيطان فيقول له قل لا صانع للعالم حتى

از این آب و نمیداند مومن که بتحقیق وی شیطان است پس گوید شیطان او را بگو که نیست صانع عالم را تا

اعطيك الماء فان لم يجبه المؤمن يجيء الى موضع قدميه فيحرك

بدهم ترا از این آب پس اگر جواب ندهد او را مومن بیاید شیطان بطرف دو پای وی پس بجنباند

القدح فيقول اعطني من الماء فيقول له قل كذب الرسل حتى

کاسه را پس گوید مومن بده مرا از این آب پس گوید شیطان او را بگو دروغ گفتند پیغمبران تا

اعطيك الماء فمن ادركته الشقاوة يجيب له لانه لا يطيق

بدهم ترا از این آب پس کسیکه یافته باشد او را بدبختی جواب دهد شیطان را موافق که وی طاقت ندارد

على العطش فيخرج من الدنيا كافرا ومن ادركته السعادة يرد

بر تشنگی پس بیرون شود از دنیا کافر شده و کسیکه رسیده باشد او را نیکبختی رد کند

كلامه ويتفكر ما امامه كما حكي ان ابا زكريا الزاهد لما حضرته

کلام شیطان را و فکر کند آنچه در پیش روی است چنانچه حکایت کرده شده که بتحقیق ابو زکریا زاهد چون حاضر شد او را

الوفات فأتاه صديق له وهو في سكرات الموت فلقّنه لا اله

وقت وفات پس آمد نزد او یکی از دوستان او و او در سکرات مرگ بود پس تلقین کرد او را نیست معبود

الا الله محمد رسول الله فاعرض عنه الزاهد بوجهه ولم يقل فقال

مگر خدا و محمد فرستاده او است پس بگردانید از وی ابو بکر زاهد روی خود را و نگفت این کلمه را پس گفت

له ثانيا فاعرض عنه ثم قال له ثالثا فقال لا اقول فغشي عليه

مر او را دوم بار پس بگردانید از وی پس از آن گفت او را سوم بار پس گفت ابو بکر نمی‌گویم پس بیهوش شد

فلما كان بعد ساعة وجد ابو بكر الخفة ففتح عينيه وقال هل

پس چون شد بعد یکساعت دریافت ابو بکر سبکی از حال و کشاد چشمان خود را و گفت آیا

قلتم لي شيئا قالوا نعم عرضنا عليك الشهادة ثلثا فاعرضت

گفتید مرا چیزی گفتند آری عرض کردیم بر تو کلمهٔ شهادت را سه بار پس اعراض کردی از آن

مرتين وقلت في الثالثة لا اقول فقال اتاني ابليس ومعه قدح

دو بار و گفتی در سوم بار نمی‌گویم پس گفت ابو بکر آمده بود به من شیطان و با وی کاسه بود

من الماء فوقف عن يميني وحرك القدح وقال لي اتحتاج الى الماء

از آب و ایستاد از جانب راست من و جنبانید کاسه را و گفت مرا آیا حاجت داری به آب

قلت بلى فقال قل عيسى ابن الله فاعرضت عنه ثم اتاني من قبل

گفتم آری پس گفت مرا بگو عیسی پسر خدا است پس اعراض کردم از وی پس از آن آمد از طرف

الرجل فقال لي كذلك فاعرضت عنه وفي المرة الثالثة قال قل

پای پس گفت مرا همچنین پس اعراض کردم از وی و در کرت سوم گفت مرا بگو

لا اله قلت لا اقول فضرب القدح على الارض وولّى نادما فانا

که نیست خدا گفتم نمی‌گویم پس زد کاسه را بر زمین و برگشت افسوس کنند و پس من

رددت على ابليس لا عليكم فاشهد ان لا اله الا الله واشهد ان

رد کرده بودم بر شیطان نه بر شما پس گواهی میدهم که هیچ نیست معبودی مگر خدا تعالی و گواهی میدهم که

محمدا عبده ورسوله وعلى هذا الخبر روي عن منصور بن عمار رضي الله

محمد بنده او است و فرستاده او است و بر همین حدیث روایت شده از منصور بن عمار رضی الله عنه

أنه قال إذا دنى موت العبد قسم ماله على خمسة أوجه المال للوارث

که بتحقیق بگفت که چون نزدیک آید موت بنده تقسیم شود مال او بر پنج طریقه مال برای وارث

والروح لملك الموت واللحم للديدان والعظم للتراب والحسنات

و روح برای ملک الموت و گوشت برای کرمان است و استخوان برای خاک و نیکیها

للخصماء فذهب الوارث بالمال وذهب ملك الموت بالروح و

برای خصومت کنندگان است پس ببرد وارث مال را و ببرد ملک الموت روح را و

ذهب الدود باللحم وذهب التراب بالعظم وذهب الخصماء

و ببرد کرمان گوشت را و ببرد خاک استخوان را و ببرد خصومت کنندگان

بالحسنات ويا ليت الشيطان لا يذهب بالإيمان عند الموت فإنه

نیکیها را و کاشکی شیطان نبرد ایمان را نزد موت که بتحقیق رفیق باین

يكون فراقا من الرب فإن فراق الروح من الجسد غير فراق الرب فإنه

ایمان میباشد جدائی از رب پس بتحقیق جدائی روح از بدن نیست جدائی از رب که بتحقیق این جدائی رب

فراق لا بدل منها باب في ذكر الروح في الخبر إذا فارق الروح من

جدائیست که نیست عوض از آن باب در ذکر روح در خبر است که چون مفارقت کند روح از

البدن نودي من السماء ثلث صيحات يا ابن آدم أتركت الدنيا أم

بدن آواز داده شود از آسمان سه آواز که ای ابن آدم آیا ترک کردی تو دنیا را یا

الدنيا تركتك أجمعت الدنيا أم الدنيا جمعتك أقبلت الدنيا أم

دنیا ترک کرد ترا آیا جمع کردی تو دنیا را یا دنیا جمع کرد ترا آیا قبول کردی تو دنیا را یا

الدنيا قبلتك وإذا وضع على المغتسل نودي من السماء بثلث

دنیا قبول کرد ترا و چون نهاده شود بر جای غسل آواز داده شود از آسمان سه

صيحات يا ابن آدم أين بدنك القوي فما أضعفك وأين لسانك

آواز که ای کجاست بدن قوی تو پس چه چیز ضعیف کرد ترا و کجاست زبان

الفصيح فما أسكتك وأين أذنك السامع فما أصمك وأين أحباؤك

فصیح پس چه چیز ساکت کرد ترا و کجاست گوش ای شنونده تو پس چه چیز ناشنوا کرد ترا و کجا شدند دوستان تو

ثم أرحشك وإذا وضع في الكفن نودي بثلث صيحات يا ابن

پس چه چیز تنها کرد ترا و چون نهاده شود در کفن آواز داده شود به سه آواز ای پسر

آدم طوبى لك إن كان مأواك الجنان والويل لك إن كان مأواك

آدم خوشوقتی ترا اگر باشد جای تو جنت‌ها و وای عذاب است ترا اگر باشد جای تو

النيران يا ابن آدم طوبى لك إن كان صاحبك رضوان الله والويل

آتش‌ها ای پسر آدم خوشوقتی است ترا اگر باشد رفیق تو رضای خدای تعالی و وای عذاب

لك إن كان صاحبك سخط الله يا ابن آدم قد تذهب إلى سفر طويل

ترا اگر باشد رفیق تو خشم ناخشنودی خدای تعالی ای پسر آدم تحقیق میروی تو به سفر دراز

بغير زاد وتخرج من منزلك فلا ترجع إليه أبدا وتصير إلى بيت

بغیر توشه و بیرون میشوی از خانه خود پس باز نخواهی آمد بوی گاهی و میروی بسوی خانه

الأهوال وإذا وضع على الجنازة نودي بثلث صيحات يا ابن آدم

خوفها و چون نهاده شود بر جنازه آواز داده شود به سه آواز ای پسر آدم

طوبى لك إن كان عملك خيرا والويل لك إن كان عملك شرا وطوبى

خوشوقتی است ترا اگر باشد عمل تو نیک و وای و عذاب است ترا اگر باشد عمل تو بد و خوشوقتی است

لك إن كنت تائبا وصاحبك رضوان الله والويل لك إن كان

ترا اگر باشی تو توبه کننده و باشد رفیق تو رضای خدای تعالی و عذاب است ترا اگر باشد

صاحبك سخط الله وإذا وضعت للصلوة نودي بثلث صيحات

رفیق تو ناخوشنودی خدای تعالی و چون نهاده شود جنازه برای نماز آواز داده شود به سه آواز

يا ابن آدم كل عمل عملته تراه في هذه الساعة فإن كان عملك خيرا

ای پسر آدم هر عملی که عمل کرده خواهی دید آنرا درین ساعت پس اگر باشد عمل تو نیک

تراه خيرا وإن كان عملك شرا تراه شرا طوبى لك إن كنت صلحت

به بینی جزای او نیک و اگر باشد عمل تو بد به بینی او خوشوقتی است ترا اگر بودی که در صلاحیت گذرانیدی

عمرك والويل لك إن كنت ضيعت عمرك وإذا وضعت الجنازة

عمر خود و عذاب است ترا اگر بودی که ضایع کردی عمر خود را و چون نهاده شود جنازه

عَلَى شَفِيرَةِ الْقَبْرِ نُودِيَ بِثَلٰثِ صَيْحَاتٍ يَا ابْنَ اٰدَمَ كُنْتَ عَلٰى ظَهْرِي
بر کنارہ قبر آواز دادہ شود بسہ آواز کہ ای آدم بودی تو بر پشت من

ضَاحِكًا وَصِرْتَ فِي بَطْنِي بَاكِيًا وَكُنْتَ عَلٰى ظَهْرِي فَرِحًا وَصِرْتَ فِي
خندان وگشتی تو در شکم من گریان و بودی بر پشت من شادان وگشتی تو در

بَطْنِي حَزِينًا وَكُنْتَ عَلٰى ظَهْرِي نَاطِقًا وَصِرْتَ فِي بَطْنِي سَاكِتًا فَاِذَا
شکم من غمناک و بودی تو بر پشت من گویان وگشتی تو در خاموشی وچون

اَدْبَرَ النَّاسُ عَنْهُ يَقُوْلُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ يَا عَبْدِيْ بَقِيْتَ وَحِيْدًا فَرِيْدًا
برگردند مردم ازوی گوید خدا تعالے عز وجل ای بندہ من باقیماندی یگانہ تنہا

وَتَرَكُوْكَ فِيْ ظُلْمَةِ الْقَبْرِ وَقَدْ عَصَيْتَنِيْ لِاَجْلِهِمْ فَاَنَا اَرْحَمُ عَلَيْكَ
وگذاشتند ترا در تاریکی قبر و بہ تحقیق نافرمانے کردی مرا برای ایشان پس من رحم کنم بر تو

اَلْيَوْمَ رَحْمَةً يَتَعَجَّبُ مِنْهَا الْخَلَائِقُ وَاَنَا اَشْفَقُ عَلَيْكَ مِنَ الْوَالِدَةِ
امروز رحمی کہ تعجب کنند ازان مخلوق ومن مہربان ترم بر تو از مادر

بِوَلَدِهَا بَابٌ فِيْ ذِكْرِ نِدَاءِ الْاَرْضِ وَالْقَبْرِ قَالَ اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ
بر فرزند خود باب درذکر آواز کردن زمین وگور گفت انس بن مالک

رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اِنَّ الْاَرْضَ تُنَادِيْ كُلَّ يَوْمٍ بِعَشْرِ كَلِمَاتٍ تَقُوْلُ يَا ابْنَ اٰدَمَ
رضی اللہ تعالی عنہ کہ بہ تحقیق زمین آواز میکند ہر روز بدہ کلمات گوید ای پسر آدم

تَسْعٰى عَلٰى ظَهْرِيْ وَمَصِيْرُكَ فِيْ بَطْنِيْ وَتَعْصِيْ عَلٰى ظَهْرِيْ وَتُعَذَّبُ
میسعے میکنے بر پشت من وباز گشت تو در شکم من است ونافرمانی میکنے بر پشت من وعذاب کردہ میشوے

فِيْ بَطْنِيْ وَتَضْحَكُ عَلٰى ظَهْرِيْ وَتَبْكِيْ فِيْ بَطْنِيْ وَتَاْكُلُ الْحَرَامَ عَلٰى ظَهْرِيْ
در شکم من وخندہ میکنے بر پشت من وگریہ میکنے در شکم من ومیخوری حرام بر پشت من

وَتَاْكُلُ الدُّوْدُ لَحْمَكَ فِيْ بَطْنِيْ وَتَفْرَحُ عَلٰى ظَهْرِيْ وَتَحْزَنُ فِيْ بَطْنِيْ وَ
ومیخورند کرمان گوشت ترا در شکم من وشادی میکنے بر پشت من وغمگین شوی در شکم من و

تَسْمَنُ بِالْحَرَامِ عَلٰى ظَهْرِيْ وَتَذُوْبُ فِيْ بَطْنِيْ وَتَخْتَالُ عَلٰى ظَهْرِيْ
فربہ میشوی بحرام خوردن بر پشت من وگداختہ شوی در شکم من وتکبر میروی بر پشت من

تَذِلُّ فِي بَطْنِي وَتَمْشِي سُرُورًا عَلَى ظَهْرِي وَتَقَعُ حَزِينًا فِي بَطْنِي وَ

ذلیل شوی در شکم من و میروی شادان بر پشت من و واقع شوی غمناک در شکم من

تَمْشِي فِي النُّورِ عَلَى ظَهْرِي وَتَقَعُ فِي الظُّلُمَاتِ فِي بَطْنِي وَتَمْشِي مَعَ

و میروی در روشنائی بر پشت من و واقع شوی در تاریکی در شکم من و میروی در

الْجَمَاعَةِ عَلَى ظَهْرِي وَتَقَعُ وَحِيدًا فِي بَطْنِي وَفِي الْخَبَرِ اَنَّ الْقَبْرَ يُنَادِي

جماعت بر پشت من و واقع شوی تنها در شکم من و در خبر است که تحقیق قبر آواز میکند

كُلَّ يَوْمٍ ثَلٰثَ مَرَّاتٍ ثَلٰثَ كَلِمَاتٍ يَقُولُ اَنَا بَيْتُ الْوَحْدَةِ وَاَنَا بَيْتُ

هر روز سه بار سه کلمات میگوید من خانه تنهائی ام و من خانه

الظُّلْمَةِ وَاَنَا بَيْتُ الدُّوْدِ فَمَاذَا اَعْدَدْتَ لِيْ وَقَالَ اِنَّ الْقَبْرَ يُنَادِيْ

تاریکی ام و من خانه کرمان ام پس چه چیز آماده کردی برای و گفته میشود که تحقیق قبر آواز میکند

كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ يَقُولُ اَنَا بَيْتُ الْوَحْدَةِ فَاحْمِلْ مُوْنِسًا وَهُوَ قِرَاءَةُ

هر روز پنج بار گوید من خانه تنهائی ام پس همراه خود بردار رفیق را و او خواندن

الْقُرْاٰنِ وَاَنَا بَيْتُ الظُّلْمَةِ فَاحْمِلْ سِرَاجًا وَهُوَ الصَّلٰوةُ فِي اللَّيْلِ وَاَنَا بَيْتُ

قرآن است و من خانه تاریکی ام پس بردار همراه خود چراغ و او نماز است در شب و من خانه

التُّرَابِ فَاحْمِلْ اِلَيَّ فِرَاشًا وَهُوَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَاَنَا بَيْتُ الْاَفَاعِيْ وَالْعَقَارِبِ

خاکم پس بردار سوی من فرش را و آن کار عمل صالح است و من خانه مارانم و کژدمانم

فَاحْمِلِ التِّرْيَاقَ وَهُوَ الصَّدَقَةُ وَبِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَاِهْرَاقُ

پس بردار تریاق را و آن تریاق صدقه است و خواندن بسم الله الرحمن الرحیم است و ریختن

الدُّمُوْعِ وَاَنَا بَيْتُ سُؤَالِ الْمُنْكَرِ وَنَكِيْرٍ فَاَكْثِرْ عَلٰى ظَهْرِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ

اشکهاست و من خانه سوال منکر و نکیرم پس بسیار بخوان بر پشت من کلمه لا اله الا الله

مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ بَابٌ فِيْ ذِكْرِ نِدَاءِ الرُّوْحِ بَعْدَ خُرُوْجِهِ وَفِي الْخَبَرِ

محمد رسول الله را باب در ذکر آواز کردن روح بعد از برآمدن آن و در خبر است

رُوِيَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا اَنَّهَا قَالَتْ كُنْتُ قَاعِدَةً مُتَرَبِّعَةً فِيْ

روایت کرده شد از عائشه رضی الله عنها که به تحقیق وی گفت بودم من نشسته چهار زانو در

البيت إذ جاء رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فأردت أن
خانه که در آن وقت آمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم پس اراده کردم اینکه

أقوم له كما كان عادتي عند مجيئه إلي فقال اجلسي مكانك يا أم
برخیزم برای او چنانکه بود عادت من نزد آمدن او بطرف پس گفت آنحضرت بنشین بجای خود ای مادر

المؤمنين فقعدت فوضع رأسه في حجري ونام مستلقيا على قفاه
مومنان پس نشستم من پس نهاد سر خود را در کنار من و او بید بر پشت افتاده بر پشت خود

فطلبت شيبة في لحيته فرأيت فيها تسعة عشر شعرة بيضاء ففكرت
پس جستم موی سفید در ریش آنحضرت پس دیدم در آن نوزده عدد موئے سفید را پس فکر کردم

في نفسي فقلت إنه يخرج من الدنيا ويبقى أمته بلا نبي فبكيت حتى سالت دموعي
در دل خود پس گفتم که تحقیق آنحضرت بیرون خواهد رفت از دنیا و باقی خواهد ماند امت او بی پیغمبر پس گریه کردم تا آنکه روان شد اشک

على خدي وتقاطرت منه على وجه النبي صلى الله عليه وآله وسلم فانتبه من
بر رخساره من و قطره افتاد از آن بر روی پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم پس بیدار شد آنحضرت

النوم فقال ما الذي أبكاك يا أم المؤمنين فقصصت عليه القصة
از خواب و گفت چه چیز گریه آورد ترا ای مادر مومنان پس قصه کردم بر آن حضرت آن قصه را پس از آن

قال يا أم المؤمنين أي حال أشد على الميت فقلت الله ورسوله أعلم فقال
فرمود ای مادر مومنان کدام حال سخت تر است بر میت پس گفتم خدا تعالی و رسول او زیاده داند پس گفت

بل قولي أنت فقلت لا يكون الحال أشد من وقت خروجه من داره يعدون
آری بگو تو پس گفتم نباشد حال سخت تر از وقت برآمدن او از خانه او که میدوند

أولاده خلفه ويقولون يا والداه ويا أباه ويقول الوالد وا ولداه وا بناه
اولاد او در پس جنازه او و میگویند ای پدر ما ای پدر ما و میگوید پدر در مرگ پسر خود وای پسر من وای فرزند من

فقال هذا شديد عليه وإنه لأشد منه ثم قال أي حال أشد على الميت قلت
پس فرمود آنحضرت که این سخت است برای او و تحقیق سخت تر از این هم است پس از آن فرمود کدام حال سخت تر است بر میت گفتم

لا يكون الحال أشد على الميت من أن يوضع في لحده ويهال عليه التراب
نباشد حال سخت تر بر میت از آنکه نهاده شود در لحد و در ریخته شود بر روی او خاک

ويزجر عنه اقرباؤه واولاده واحباؤه ويسلمونه الى الله تعالى ثم

و باز گردند ازوی اقربای وی و اولاد وی و دوستان وی و سپارند او را بخدای تعالی پس

غسله ثم قال النبي عليه وآله وسلم يا ام المؤمنين هذا

گرامی پس فرمود پیغمبر صلى الله تعالى عليه و آله وسلم ای مادر مومنان این

شديد عليه وانه لاشد منه ثم قال اي حال اشد على الميت قلت

سخت است برای وی و بتحقیق شان این است که او است سخت تر ازین پس فرمود کدام حال سخت تر است بر مرده گفتم

الله ورسوله اعلم فقال اعلمي يا عائشة ان اشد الحال على الميت حين

خدا و رسول او داناتر است پس فرمود بدان ای عائشه بتحقیق سخت تر حال بر مرده وقتی است

يدخل الغسال داره ليغسله ويخرج الثياب من بدنه ويخرج خاتم

که داخل شود غسل دهنده خانه میت را تا غسل دهد او را و بیرون کند جامه او را از بدن او و بیرون کند انگشتری

الشباب من اصابعه وينزع قميص العروس من بدنه ويرفع عمامة

جوانان را از انگشتان وی و بکشد قمیص عروس را از بدن وی و بردارد دستار

الشيخ والفقيه والقاضي من راسه فعند ذلك ينادي روحه

شیخ و فقیه و قاضی را از سر وی پس نزد این حال آواز کند روح او

حين يرى نفسه عاريا بصوت حزين يسمعه كل الخلق الا

وقتیکه بیند بدن خود را برهنه با آواز غمگین که میشنود آنرا همه مخلوق مگر

الثقلين ينادي يا غسال بالله عليك ان تنزع ثيابي برفق

جن و انس پس آواز کند ای غسل دهنده قسم است بخدا که بکشی جامه های مرا به نرمی

فاني الآن استرحت من مخالب ملك الموت فاذا اصب عليه الماء

پس بتحقیق من الحال آرام کردم از چنگال های ملک الموت پس چون ریزد بروی آب را

صاحت الروح كذلك يقول يا غسال لا تجعل الماء حارا ولا باردا

آواز دهد روح همچنین میگوید ای غسل دهنده مکن آب را بسیار گرم و نه بسیار خنک

ولا تصب على الماء الحار والبارد فان جسدي مجروح بنزع الروح

و مریز آب گرم بر من و خنک را پس بتحقیق بدن من مجروح است بکشیدن روح

فاذا غسله يقول بالله عليك يا غسال لا تمسني بقوة فان

پس چون غسل دهد اورا گوید قسم با خدا ای تعالی بر تو ای غسل دهنده مس مکن مرا بقوت مزور پس تحقیق

جسدي مجروح بخروج الروح فاذا فرغ من غسله ووضعه في كفنه

بدن من مجروح است به برآمدن روح پس چون فارغ شود از غسل وی و نهد اورا در کفن وی

وشد موضع قدميه ناداه بالله عليك يا غسال لا تشد الكفن

و بسته شود جای دو قدم او آواز کند قسم بخدا ای تعالی باد بر تو ای غسل دهنده سخت مبند کفن را

على راسي حتى يرى وجهي اهلي واولادي واقربائي فان هذا اخر رؤيتي

بر سر من تا ببینند روی مرا اهل من و اولاد من و اقربای من پس تحقیق این آخر دیدن من

لهم فاني اليوم افارقهم ولا اراهم الى يوم القيمة واذا اخرجوا

است ایشان را پس تحقیق من امروز جدا شوم از ایشان و نه بینم ایشان را تا روز قیامت و چون بیرون کنند

الميت من داره نادى بالله يا جماعتي لا تعجلوا بي حتى اودع داري و

میت را از خانه وی آواز کند قسم بخدا ای برشما ای جماعت من شتاب مکنید بمن تا که وداع کنم خانه خود را

اهلي ومالي ثم ينادي بالله تركت امرأتي ارملة فعليكم ان لا تؤذوها

اهل خود را و مال خود را پس آواز کند قسم بخدا که گذاشتم زن خود را بیوه پس بر شما لازم باد که نه ایذا رسید اورا

واولادي يتيما فعليكم ان لا تؤذوهم فاني اليوم اخرج من داري

و گذاشتم اولاد خود را یتیم پس بر شما لازم باد که ایذا ندهید ایشان را پس بتحقیق من امروز بیرون کرده شوم از خانه خود

ولا ارجع اليهم ابدا فاذا حملوه على الجنازة يقول بالله يا جماعتي لا

و باز نگردم بایشان گاهی پس چون بردارند اورا بر جنازه گوید میت قسم باد بر شما ای جماعت من که

تعجلوا بي حتى اسمع صوت اهلي واولادي واقربائي فاني اليوم

شتاب مکنید تا بشنوم آواز اهل خود و اولاد خود و اقربای خود پس تحقیق من امروز

اخرج وافارقهم الى يوم القيمة واذا وضع على سرير الجنازة وخطوا

بیرون کرده شوم و جدا شوم از ایشان تا روز قیامت و چون نهاده شود بر تخت جنازه و قدم و گام

بها ثلث خطوات ينادي بصوت يسمعه كل شيء الا الثقلين يا

نهند آن جنازه سه گام آواز دهد بآوازی که میشنود آنرا هر چیزی مگر جن و انس ای

أحبائي ويا إخواني ويا أولادي لا تغرنكم الحيوة الدنيا كما
دوستان من وای برادران من وای اولاد من مغرور نکند شمارا زندگی دنیا چنانکه
غرتني ولا تلعب بكم الدنيا كما لعبت بي فاعتبروا يا أولي الأبصار
مغرور کرد مرا و بازی نکند با شما دنیا چنانکه بازی کرد با من پس عبرت گیرید ای صاحبان چشمها
لعلكم تفلحون فإني خلفت ما جمعت لورثتي وأنتم تحسبون
شاید رستگار شوید پس بتحقیق من گذاشتم آنچه جمع کرده بودم برای وارثان خود و شما حساب میکنید آنرا
وزر أوزاري ولا يحملون من خطاياي شيئا والديان يحاسبني وأنتم
پس من وبال برداريد شما از گناهان من چیزی را و حساب کننده با من و شما
تنسوني وتدعوني ثم لا تبعثوني فإذا صلوا على الجنازة ورجع بعض
فراموش میکنید مرا و میگذارید مرا در خاک پس از آن طلب نخواهید کرد مرا پس چون نماز خوانند بر جنازه و برگشته بعضی
أهله وأصدقائه من المصلين يقول بالله يا إخواني إني كنت أعلم
از اهل وی و آشنایان وی از نماز گذارندگان گوید آن مرده قسم است بخدای ای برادران من بتحقیق هستم من که میدانم
أن الميت تنسى لكن تنسوني بهذه السرعة رجعتم قبل أن تدفنوني
اینکه بتحقیق مرده فراموش شود لیکن فراموش کنید مرا باین شتابی برگشتید پیش از آنکه دفن کنند مرا
فإذا وضعوه في لحده يقول بالله يا ورثتي قد جمعت مالا كثيرا في
پس چون بنهند او را در لحد او گوید قسم است بخدای ای وارثان من بتحقیق من جمع کرده بودم مال بسیار در
الدنيا وتركت لكم فلا تنسوني بكسرة خبزكم وعلمتكم القرآن
دنیا و گذاشتیم از برای شما پس فراموش کنید مرا به پارچه نان خود و آموزانیدم شما را قرآن
والأدب فلا تنسوني بدعائكم وإذا رجعوا بعد دفنه يقول يا إخواني
و ادب پس فراموش کنید مرا به دعای خود و چون باز آیند از دفن کردن او گوید ای برادران من
إني كنت أعلم أن الميت أبرد من الزمهرير في قلوب الأحياء ولكن
بتحقیق میدانستم که مرده خنک تر است از زمهریر در دلهای زندگان لیکن
لا تنسوني بهذه السرعة وعلى هذا حكي عن أبي قلابة أنه رأى
فراموش کنید مرا باین شتابی و بنا برین امر حکایت کرده شده از ابی قلابه که بتحقیق وی دید

في المنام مقبرة كأن قبورها قد انشقت وخرج منها أمواتها و

در خواب یک مقبره که گویند قبرهای او بتحقیق شق شده و بیرون برآمده بود از آنها مردگان آنها و

قعدوا على شفيرة القبور وكان بين يدي كل واحد منهم طبق من

نشسته بودند بر کناره های قبرها و بود پیش روی هر یک از ایشان طبقی از

نور ورأى فيما بينهم رجلاً من جيرانهم ولم ير بين يديه طبقاً من

نور و دید ابو قلابه در میان ایشان شخصی را از همسایگان ایشان و ندید پیش روی او طبقی از

نور فسأله وقال مالي أرى بين يديك طبق النور فقال إن لهؤلاء

نور پس سوال کرد از او و گفت چیست مرا که نمی بینم پیش روی تو طبقی از نور پس گفت آن مرده که بتحقیق مر اینها را

أولاداً وأصدقاء يدعون لهم ويتصدقون لأجلهم وهذا النور مما

اولاد و آشنایانند که دعا میکنند برای ایشان و صدقه میکنند برای ایشان و این نور از آن چیز

يبعثوا إليهم وكان لي ابن غير صالح لا يدعو ولا يتصدق لأجلي

که فرستاده اند بایشان از دعا و صدقه و هست مرا پسری ناصالح که دعا نمیکند و نه صدقه میدهد برای من

وهذا لا نور لي وأنا أخجل بين جيراني فلما انتبه أبو قلابة دعا

و از این جهت نیست نور برای من و من شرمنده ام پیش همسایه خود پس چون بیدار شد از خواب ابو قلابه خواند

ابنه وأخبره بما رأى فقال الابن إني قد تبت على يديك ولا أرجع

پسر آن مرده را و خبر کرد او را بآنچه دیده بود پس گفت پسر آن مرده بتحقیق من توبه کردم بر دست تو و باز نگردم

إلى ما كنت عليه أبداً وأنا أغفل منه ما كنت حياً فاشتغل في

بسوی آنچه بودم بر آن هرگز و من غافل نشوم از آن تا زنده ام پس مشغول شد آن پسر در

الطاعات والدعاء لأبيه والصدقة لأجله فلما مضى عليه مدة

عبادات و دعا کردن برای پدر خود و صدقه دادن برای پدر خود پس چون گذشت بر وی مدتی

رأى أبو قلابة في منامه ذلك المقبرة على حالها ورأى نوراً أضوء

دید ابو قلابه در خواب خود آن مقبره را بر همان حال و دید نزد آن مرده نوری روشن تر

من الشمس وأكثر من نور أصحابه فقال يا أبا قلابة جزاك الله

از آفتاب و زیاده تر از نور یاران او پس گفت آن شخص ای ابو قلابه جزا دهد ترا خدا

عنّي خبرًا يقول لك نجوت من النيران فجاءه الحين في الخبر

از من خبری گفتند ترا که نجات یافتم از آتش وازشرمندگی پیش آن در خبر است

انّ ملك الموت دخل على رجل بالاسكندرية فقال له الرجل من

که تحقیق ملک الموت داخل شد بر شخصے در اسکندریه پس گفت او را شخص کیستی

انت فقال انا ملك الموت فاذا هو بحك قرحة في اللحم الّذي

تو پس گفت من ملک الموت ام پس آن وقت که دید گوشت پهلو وشانه آن شخص از زخم گوشت

بين الجنب والكتف فقال له ملك الموت ما هذا الّذي ارى منك

که در میان پهلو وشانه است پس گفت او را ملک الموت چیست این آنچه می بینم از تو

قال نحوت من النار فقال ملك الموت اكتب لك كتابًا حتّى

گفت آن شخص که می لرزم برای ترسیدن از آتش پس گفت ملک الموت بنویسم برای تو نوشته تا

تنجو من النار قال بلى فدعا ملك الموت بصحيفة وكتب فيها

خلاص شوی از آتش پس گفت آن شخص آری پس خواست ملک الموت ورقه ونوشت دروان

بسم الله الرحمن الرحيم وقال هذا براءة من النار وفي الخبر

بسم الله الرحمن الرحیم وگفت این نجات ست از آتش ودر خبر است

سمع رجل عارف من رجل يقرء بسم الله الرحمن الرحيم فصاح

که شنید شخصے عارفے از شخصے که میخواند بسم الله الرحمن الرحیم پس فریاد کرد آن عارف

فقال اذا كان اسم الحبيب هذا فكيف رؤيته ثمّ قال انّ الناس

وگفت هرگاه باشد نام محبوب این چنین پس چگونه خواهد بود دیدن آن محبوب پس از آن گفت که تحقیق

يقولون انّ الدنيا مع ملك الموت لا تساوي بدانق وانا اقول

مردم میگویند که دنیا با وجود ملک الموت برابر نیست ونمی ارزد بیک پشیزے ومن می گویم

انّ الدنيا بلا ملك الموت لا تساوي بدانق لانّ ملك الموت

که تحقیق دنیا بغیر از ملک الموت نمی ارزد به پشیزے زیرا که ملک الموت

يوصل الحبيب الى الحبيب باب في ذكر المصيبة والنوح

میرساند حبیب را بسوی محبوب باب در بیان مصیبت ونوحه وگریستن

على الميت روي في الخبر ان من اصيب بمصيبة فخرق ثوبا

بر مرده روایت کرده شده در خبرست که تحقیق کسیکه رسید او را مصیبت پس پاره کرد جامه را

او ضرب صدرا فكانما اخذ الرمح وحارب ربه وروي عن

یا زد سینه را پس گویا که تحقیق گرفت او نیزه را و جنگ کرد با رب خود و روایت کرده شد از

النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه قال من سود بابا عند المصيبة

پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که تحقیق فرمود کسیکه سیاه کرد دروازه را نزد رسیدن مصیبت

او ثيابا او خرق ثوبا او خرب دكانا او كسر شجرة او نتف شعرة

یا سیاه کرد جامه را یا پاره کرد جامه را یا خراب کرد دکان را یا شکست درخت را یا بر کند موی را

بنى الله له بكل شعرة نتفها بيتا في النار فكانما اشرك بالله وفي

بنا کند خدا تعالی برای وی بعوض هر موی در کنده خانه در آتش و گویا که تحقیق شرک آورد بخدا تعالی و در تحت

دم سبعين نبيا ولا يقبل الله منه صرفا ولا عدلا ولا صدقة

خون هفتاد پیغمبر را و قبول نکند خدا تعالی از وی نفل و نه فرض را و نه صدقه را

ولا دعاء ما دام ذلك السواد على بابه وثيابه وضيق الله قبره و

و نه دعا را مادامی که باشد این سیاهی بر دروازه او و بر جامه وی و تنگ گرداند خدا تعالی قبر وی را

شدد عليه حسابه ولعنه كل شيء وكل ملك ما بين السماء و

سخت گرداند بر وی حساب وی را و لعنت کند بر وی هر چیز و هر فرشته که در میان آسمان و

الارض وكتب عليه الف خطيئة وقام من قبره عريانا ومن

زمین است و نوشته شود بر وی هزار گناه و بر خیزد از قبر خود برهنه و کسیکه

خرق على مصيبته جيبه خرق الله دينه ومن لطم خده وخدش

پاره کرد بر مصیبت گریبان خود را پاره کند خدا تعالی دین او را و کسیکه در رخساره خود را و خراشید

وجهه حرم الله تعالى عليه النظر الى وجهه الكريم وفي الخبر اذا مات

روی خود را حرام کند خدا تعالی بر وی نظر کردن بسوی روی بزرگ خود سبحانه و در خبرست که چون بمیرد

ابن آدم واجتمعت الصياح في داره يقوم ملك الموت على باب

پسر آدم و جمع شود آوازهای گریه در خانه او و ایستاده شود ملک الموت بر دروازه که

داره ويقول ما هذه الصياح تالله ما نقصت من احد منكم
خانه وی و گوید چیست این آواز پس قسم است بخدا که نکردم من کم از شما

عمرا ولا رزقا وما ظلمت على احد منكم فان كان صياحكم مني فاني
عمر او را و نه روزی را و نه ظلم کردم بر یکی از شما پس اگر باشد آواز گریه شما از جهت من پس من

عبد مأمور وان كان من الميت فهو مقهور وان كان من الله تعالى
بنده مأمورم و اگر باشد از جهت مرده پس او عاجز مغلوب است و اگر باشد از قضای خدای تعالی

فانتم كافرون بالله فوالله ان لي فيكم عودا ثم عودا حتى لا يبقى منكم
پس شما کافر شوید بخدای تعالی پس قسم است بخدا که تحقیق مرا در شما بازآمدن است بعد از آن بازآمدن است تا آنکه باقی نماند از شما

احد قال الفقيه النوح حرام ولا باس بالبكاء على الميت والصبر
یکی گفت فقیه علیه الرحمه نوحه با آواز گریه کردن حرام است و باکی نیست گریه کردن بر مرده و صبر کردن

فان الله تعالى قال انما يوفى الصابرون اجرهم بغير حساب وروى
پس بتحقیق خدای تعالی فرموده جز این نیست تمام داده شوند صبر کنندگان اجر ایشان بغیر از حساب و روایت کرده

عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه قال النائحة ومن حولها
از پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم که بتحقیق فرموده که نوحه کننده با آواز و آنکه گرداگرد اوست

من يعينها ومستمعها فعليهن لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
آنکه مدد کند با وی و شنونده وی پس بر ایشان باد لعنت خدای تعالی و فرشتگان و مردم همه ایشان

ويقال لما مات حسن بن علي سلام الله على نبينا وعليهم
گفته میشود که چون وفات یافت حسن پسر علی سلام خدای تعالی باد بر پیغمبر ما و بر ایشان

اعتكفت امرأته على قبره سنة واحدة فلما كان راس الحول ذهبت
معتکف و مجاور شد زوجه وی بر گور او یک سال تمام پس چون تمام شد آن سال برداشت

الفسطاط فسمعت صوتا من جانب القبر هل وجدت ما فقدت
خیمه را پس شنید آن زن آوازی از طرف آن قبر که آیا یافتی آنچه گم کرده بودی

وروي عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم انه لما مات ابنه
و روایت شده از رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم که بتحقیق چون وفات یافت پسر او

إبراهيم المعصوم عليه السلام دمعت عيناه فقال له عبد
ابراهیم معصوم بروی باد سلام اشک ریخت دو چشم آنحضرت پس گفت آنحضرت را عبدالرحمن
الرحمن ابن عوف رض يا رسول الله أليس هذا قد نهيتنا من البكاء فقال
پسر عوف رض ای رسول خدا آیا نیست اینکه بتحقیق منع کردی ما را از گریستن پس فرمود
إنما نهيتكم عن صوتين فاجرين وعن فعلين أحمقين صوت
جز این نیست که منع کردم شما را از دو آواز گناه و از دو کار حماقت یک آواز
النياحة وصوت الغناء وعن خدش الوجوه وشق الجيوب ولكن
گریستن برمرده و دیگر آواز سرود و از خراشیدن روی و پاره کردن گریبان لاکن
هذه رحمة جعلها الله في قلوب الرحماء ثم قال القلب يحزن و
اینها گریه بر ابرار رحمت است که گردانیده است خدا تعالی در دل رحم کنندگان بعد از آن فرمود دل غمگین میشود و
العين تدمع بفراقك يا إبراهيم وروى وهب بن كيسان عن أبي هريرة
چشم اشک میریزد بجدائی تو ای ابراهیم و روایت کرد وهب پسر کیسان از ابی هریره رضی الله
أن أبا حفص رض رأى امرأة تبكي على الميت فنهاها فقال لا تبكين
که بتحقیق حضرت عمر رض دید زنی را که میگریست بر میت پس منع کرد او را و گفت آن را گریه مکن
فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم دعها يا أبا حفص رض فإن
پس فرمود پیغمبر صلے الله تعالے علیه و آله و سلم بگذار او را ای عمر رض پس بتحقیق
العين باكية والنفس مصابة والعهد حديث باب في ذكر الصبر
چشم گریه کننده است و نفس مصیبت رسیده است و زمانه مصیبت جدید و تازه است باب در بیان صبر
عند المصيبة روي عن ابن عباس رض بأنه قال قال رسول الله صلى
نزد رسیدن مصیبت روایت شده از ابن عباس رض که بتحقیق گفت ابن عباس که فرمود رسول خدا صلے
الله عليه وآله وسلم أول ما كتب القلم في اللوح المحفوظ بأمر الله تعالى
الله علیه و آله و سلم اول چیز نوشته است قلم در لوح محفوظ بامر خدا تعالے
إني أنا الله لا إله إلا أنا ومحمد عبدي ورسولي وخير خلقي من
بتحقیق که من خدائم نیست خدا غیر از من و محمد بنده من است و فرستاده من و بهترین مخلوق من است

استسلم لقضائي وصبر على بلائي وشكر على نعمائي كتبته صديقا

گردن نهاد بر قضای من و صبر کرد بر بلای من و شکر کرد بر نعمای من بنویسم او را صدیق

وابعثته مع الصديقين يوم القيمة ومن لم يستسلم لقضائي

و برانگیزم او را با صدیقان روز قیامت و کسیکه گردن ننهاد برای قضای من

ولم يصبر على بلائي ولم يشكر على نعمائي فليخرج من تحت سمائي

و صبر نکرد بر بلای من و شکر نکرد بر نعمای من پس باید که بیرون رود از زیر آسمان من

وليطلب ربا سوائي قال الفقيه رحمه الله الصبر على البلاء

و باید که طلب کند خدای را غیر من گفت عالم فقیه رحمت کند او را خدا که صبر کردن بر بلا

وذكر الله عند المصائب مما يجب على الانسان لانه اذا ذكر الله

و یاد کردن خدا تعالی را وقت مصیبت از آنچیز است که واجب است بر آدمی زیرا که چون یاد کند خدا

تعالى في ذلك المكان كان رضا منه لقضاء الله تعالى وترغيما

را در آن مکان مصیبت باشد رضامندی از وی برای قضای خدا تعالی و خاک آلوده کردن

للشيطان قال علي ابن ابي طالب كرم الله وجهه الصبر على

شیطان را گفت حضرت علی پسر ابی طالب گرامی داشت خدا روی او را که صبر بر

ثلثة اوجه صبر على الطاعة وصبر على المصيبة وصبر على

سه وجه است یک صبر کردن بر عبادت است و یک صبر کردن بر مصیبت است و یک صبر کردن بر

البلاء فمن صبر على الطاعة اعطاه الله يوم القيمة ثلثمائة درجة

بلا است پس کسیکه صبر کرد بر عبادت عطا کند او را خدا تعالی روز قیامت سه صد درجه

ما بين كل درجتين كما بين السماء والارض ومن صبر على المصيبة

در میان هر دو درجه چنانکه فرق درمیان آسمان و زمین باشد و کسیکه صبر کرد بر مصیبت

اعطاه الله يوم القيمة ستمائة درجة ما بين كل درجتين كما

عطا کند او را خدا تعالی بروز قیامت ششصد درجه فرق درمیان دو درجه مانند فرق

بين السماء والارض ومن صبر على البلاء اعطاه الله يوم القيمة

درمیان آسمان و زمین باشد و کسیکه صبر کرد بر بلا عطا کند او را خدا تعالی روز قیامت

تسعمائة درجة ما بين كل درجتين كما بين العرش والثرى باب

نه صد درجه جدائی در میان هر دو درجه مانند فرق عرش و زیر زمین است باب

في ذكر خروج الروح من البدن وفي الخبر اذا وقع العبد في النزع

در ذکر برآمدن روح از بدن و در خبرست که چون واقع شود بنده در حالت نزع

وحبس لسانه يدخل عليه خمسة املاك فجاء الاول ويقول السلام

و بند شود زبان او و داخل شوند بروی پنج فرشتگان پس آید اول ایشان و گوید سلام باد

عليك يا عبد الله انا موكل بارزاقك فطلبت في الارض شرقا

بر تو ای بنده خدا من مسلط بودم بر رزقهای تو پس طلب کردم در زمین تا مشرق

وغربا فما وجدت من رزقك لقمة حتى دخلت الساعة ثم يدخل

و مغرب پس نیافتم از رزق تو یک لقمه را تا آنکه داخل شدم بر تو درین ساعت پس از آن داخل شود

الثاني ويقول السلام عليك يا عبد الله انا موكل بشرابك من

بر وی فرشته دوم و گوید سلام باد بر تو ای بنده خدا من موکل ام بنوشیدن تو از

الماء وغيره فطلبت في الارض شرقا وغربا فما وجدت لك شربة

آب و غیر آن پس طلب کردم در زمین مشرق و مغرب پس نیافتم مر ترا یک شربه

من الماء حتى دخلت الساعة يدخل الثالث فيقول السلام عليك

از آب تا آنکه داخل شدم بر تو درین ساعت پس از آن داخل شود بروی فرشته سوم پس گوید سلام بر تو باد

يا عبد الله انا موكل باقدامك فطلبت شرقا وغربا فما وجدت

ای بنده خدا من موکل ام بر قدمهای تو پس طلب کردم تا مشرق و مغرب پس نیافتم

لك قدما من اقدامك ثم يدخل الرابع فيقول السلام عليك

مر ترا جای قدمی از قدمهای تو پس از آن داخل شود فرشته چهارم پس گوید سلام باد بر تو

يا عبد الله انا موكل بانفاسك فطلبت شرقا وغربا فما

ای بنده خدا من موکل هستم بر نفسهای تو پس طلب کردم تا مشرق و مغرب پس

وجدت لك نفسا واحدا من انفاسك حتى دخلت الساعة ثم

نیافتم مر ترا یک نفسی از نفسهای تو تا آنکه داخل شدم درین ساعت پس از آن

يدخل الخامس فيقول السلام عليك يا عبد الله انا موكل باجالك

داخل شود فرشته پنجم پس گوید سلام باد بر تو ای بنده خدا من مسلطم باجلهای تو

واعمارك فطلبت شرقا وغربا فما وجدت لك ساعة من عمرك

و عمرهای تو پس طلب کردم آنرا در شرق و مغرب پس نیافتم مر ترا یک ساعت هم از عمر تو

ثم يدخل عليه كراما كاتبين فيقولان السلام عليك يا عبد الله

پس ازان داخل شود بروی دو فرشته کرام کاتبین پس گویند سلام باد بر تو ای بنده خدا

انا موكلان بحسناتك وسيئاتك وطلبناهما شرقا وغربا فما

ما هردو مسلطیم بر نیکیهای تو و بدیهای تو طلب کردیم آنها را تا مشرق و مغرب پس نه

وجدنا من حسناتك وسيئاتك شيئا فيخرجان له صحيفة سوداء

یافتیم از نیکیهای تو و بدیهای تو چیزی را پس بیرون آرند برای او ورقه سیاه

ويعرضان عليه ويقولان له انظر في ذلك فعند ذلك يسيل

و ظاهر کنند آنرا بروی و گویند مر او را نظر کن درین ورق پس نزد آن وقت جاری شود

عرقه ثم ينظر يمينا وشمالا من خوف قراءة الصحيفة ثم ينصرف

عرق او پس ازان نظر کند بطرف راست و چپ از خوف خواندن آن ورق اعمالنامه پس ازان برمیگردد

الملكان يعني كراما كاتبين فيدخل ملك الموت عليه وعن

هردو فرشته یعنی کرام کاتبین پس داخل میشود ملک الموت بروی از

يمينه ملائكة الرحمة وعن يساره ملائكة العذاب ومنهم من

جانب راست او فرشتگان رحمت می باشند و از جانب چپ او فرشتگان عذاب می باشند بعضی از ایشان کسانیکه

يجذب الروح جذبا ومنهم من ينزع الروح نزعا ومنهم من ينشط

میکشند روح را کشیدنی و بعضی از ایشان آنکه نزع کنند روح را کندنی و بعضی از ایشان آنکه برمی آرند بنشاط

الروح نشطا فاذا بلغت الروح الحلقوم يجيئه باخذ ملك

و نرمی برآرند روح را پس چون رسد روح بحلقوم پس در وقت قبض کند او را ملک

الموت فان من اهل السعادة نودي الى ملائكة الرحمة وان

الموت پس اگر باشد از نیکبختی آواز کرده شود به فرشتگان رحمت و اگر

كَانَ مِنْ اَهْلِ الشَّقَاوَةِ نُوْدِيَ اِلَى مَلٰئِكَةِ الْعَذَابِ فَيَاْخُذُ الْمَلٰئِكَةُ
باشد از اہل بدبختی آواز دادہ شود بہ فرشتگان عذاب پس بگیرند آن فرشتگان

الرُّوْحَ فَتَعْرُجُ بِهٖ ثُمَّ اِنْ كَانَ مِنْ اَهْلِ السَّعَادَةِ يَقُوْلُ اللّٰهُ عَزَّ وَ
روح را و بالا روند آن فرشتگان با آن روح پس از آن اگر باشد از اہل نیکبختی فرماید خدا تعالیٰ عزیز و

جَلَّ اَرْجِعُوْهُ اِلَى بَدَنِهٖ حَتّٰى يَنْظُرَ مَا يَكُوْنُ مِنْ جَسَدِهٖ ثُمَّ يَهْبِطُ
جلیل باز گردانید این روح را بسوی بدن وی تا بہ بیند آنچہ باشد از حال بدن او پس از آن فرود آیند

الْمَلٰئِكَةُ وَالرُّوْحُ مَعَهُمْ فَيَضَعُوْنَهٗ وَسْطَ الدَّارِ فَيَنْظُرُ مَنْ يَحْزَنُ
فرشتگان و روح باشد با ایشان پس نہند روح را در میان خانہ پس نظر کند بکسے کہ غم خورد

عَلَيْهِ وَمَنْ لَا يَحْزَنُ وَهُوَ لَا يُطِيْقُ الْكَلَامَ ثُمَّ يُشَيَّعُ الْجَنَازَةُ اِلَى الْقَبْرِ
بر وی و بہ کسے کہ غم نخورد بر وی و آن روح طاقت کلام ندارد پس از آن روان کنند مردم جنازہ را بسوی قبر

فَاللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ يُعِيْدُ الرُّوْحَ فِيْ جَسَدِهٖ وَاخْتَلَفَتِ الرِّوَايَاتُ فِيْهِ فَقَالَ
پس خدا عزو جل باز گرداند روح او را در بدن او و مختلف شدہ اند روایت ہا درین پس گفتند

بَعْضُهُمْ يَدْخُلُ الرُّوْحُ فِيْ جَسَدِهٖ كَمَا كَانَ فِي الدُّنْيَا وَيَجْلِسُ وَيُسْاَلُ
بعضے از ایشان کہ داخل میشود روح در بدن چنانکہ بود در دنیا و می نشیند در قبر او و سوال کردہ میشود

وَقَالَ بَعْضُهُمْ يَدْخُلُ الرُّوْحُ فِيْ جَسَدِهٖ وَالْبَاقِيْ غَيْرُ مَعْلُوْمٍ وَقَالَ
و گفتند بعضے از ایشان کہ داخل میشود روح در بدن او و باقی احوال او در قبر غیر معلوم است و گفتند

بَعْضُهُمْ يَكُوْنُ السُّؤَالُ لِلرُّوْحِ دُوْنَ الْجَسَدِ وَقَالَ بَعْضُهُمْ يَدْخُلُ الرُّوْحُ فِيْ
بعضے از ایشان کہ باشد سوال از روح فقط نہ بواسطہ بدن و گفت بعضے ایشان کہ داخل میشود روح در

جَسَدِهٖ اِلَى صَدْرِهٖ وَقَالَ بَعْضُهُمْ يَكُوْنُ الرُّوْحُ بَيْنَ جَسَدِهٖ وَ
بدن او تا سینہ او فقط و گفتند بعضے از ایشان کہ میباشد روح در میان بدن او و

كَفَنِهٖ فَفِيْ كُلِّ ذٰلِكَ جَاءَتِ الْاٰثَارُ مِنْهُ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَ
کفن او پس در ہر قول ازین اقوال مذکورہ آمدہ اند احادیث غیر ثابتہ از آنحضرت صلے اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و

سَلَّمَ وَالصَّحِيْحُ عِنْدَ اَهْلِ الْعِلْمِ اَنْ يُقِرَّ الْعَبْدُ بِعَذَابِ الْقَبْرِ وَلَا يَشْتَغِلَ
سلم و قول صحیح نزد اہل علم این است کہ اقرار کند بندہ بعذاب و نعیم قبر و مشغول نشود

بكيفيته قال الفقيه من أراد أن ينجو من عذاب القبر فعليه

به کیفیت آن گفته است فقیه کسیکه اراده دارد آنکه خلاص شود از عذاب قبر پس بر او است

أن يلازمه بأربعة أشياء ويجتنب عن أربعة أشياء أما الأربعة

اینکه لازم گیرد بر خود چهار چیز و اجتناب کند از چهار چیز هر چهار چیز

التي يلازمها في عمره فمحافظة الصلوة والصدقة وقراءة القرآن

که لازم گیرد آنرا در عمر خود پس محافظت است بر نماز خواندن و صدقه دادن و خواندن قرآن

وكثرة التسبيح فإن هذه الأشياء تضيء القبر وتوسعه وأما

و بسیار کردن تسبیح است پس تحقیق این چیزها روشن میکنند قبر را و فراخ میکنند او را و هر چه

الأربعة التي يجتنب عنها فالكذب والغيبة والنميمة والبول

آن چهار چیز که اجتناب کند از آن پس دروغ گفتن است و غیبت کردن و سخن چینی کردن و از بول اجتناب کردن

وقد قال صلى الله عليه وآله وسلم استنزهوا من البول فإن عامة

در تحقیق فرمود آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم اجتناب کنید و پاک دارید خود را از بول پس تحقیق اکثر

عذاب القبر منه ثم يهبط الملكان الغليظان الأسودان الأزرقان

عذاب قبر از آن میباشد پس از آن فرود آیند دو فرشته سخت دل سیاه رنگ سبز چشمان

أصواتهما كالرعد القاصف وأبصارهما كالبرق الخاطف يخرقان

که آواز ایشان مانند رعد سخت آواز باشد و چشمهای شان مانند برق خیره کننده بینائی بشگافند

الأرض بمخاليبهما وهما منكر ونكير فيجلسانه ويقعدانه و

زمین را به چنگالهای خود و ایشان منکر و نکیر پس بنشانند ایشان آن مرده را و بنشانند او را

يقولان له من ربك ومن نبيك وما دينك فإن كان من أهل

گویند او را کیست رب تو و کیست پیغمبر و چیست دین تو پس اگر باشد مرده از اهل

السعادة يقول ربي الله أحد ونبيي محمد وديني الإسلام فيقولان

نیکبختی بگوید که رب من الله واحد است و پیغمبر من محمد است و دین من اسلام پس گویند منکر و نکیر

له نم كنومة العروس الذي لا يوقظه إلا أحب أهله ويفتحان

او را خواب کن مانند خواب کردن عروس آنکه بیدار نکند او را مگر دوست ترین اهل او و بگشایند منکر و نکیر

لَهُ فِي قَبْرِهِ كُوَّةٌ عِنْدَ رَأْسِهِ فَيَنْظُرُ مِنْهَا إِلَى مَنْزِلِهِ وَمَقْعَدِهِ فِي
برای او در قبر او یک سوراخے نزد سر او پس نظر کند از آن سوراخ بسوی منزل خود و جای نشستن خود در

الْجَنَّةِ حَتَّى يَبْعَثَهُ اللّٰهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذٰلِكَ ثُمَّ يَخْرُجُ الْمَلَكَانِ مِنْ
جنت و تا وقتے که برانگیزاند او را خدا تعالے از خوابگاه او بعده آن فرشتگان بیرون آیند آن دو فرشته

قَبْرِهِ مَعَ الرُّوحِ وَيُجْعَلُ فِي قَنَادِيلَ مُعَلَّقَةٍ بِالْعَرْشِ وَرُوِيَ عَنْ أَبِي
از قبر او با ارواح او و گردانیده شود آن روح در قندیلهائی که آویزانند زیر عرش در روایت شده از ابی

هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
هریره رض که بتحقیق گفت فرمود رسول خدا صلے الله تعالے علیه و آله و سلم

يَقُولُ اللّٰهُ تَعَالَى لَا أُخْرِجُ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي مِنَ الدُّنْيَا وَأَنَا أُرِيدُ
که میفرماید خدا تعالے بیرون نمی برم هیچ بنده را از بندگان خود از دنیا در حالیکه من اراده کنم

أَنْ أَغْفِرَ لَهُ إِلَّا اسْتَوْفَيْتُ مِنْهُ كُلَّ سَيِّئَةٍ عَمِلَهَا بِسَقَمٍ فِي جَسَدِهِ أَوْ ضِيقٍ
اینکه بیامرزم او را مگر اینکه تبعیض کنم از او هر بدی را که عمل کرده بآن باور دن بیماری در بدن او یا تنگی

فِي مَعَاشِهِ أَوْ بِمَا يُصِيبُهُ مِنْ غَمٍّ فَإِنْ بَقِيَ عَلَيْهِ شَيْءٌ مِنْ سَيِّئَاتِهِ
در معیشت او یا بانچه میرسد او را از غم پس اگر باقیماند برو چیزی از گناهان او

شَدَّدْتُ عَلَيْهِ عِنْدَ الْمَوْتِ حَتَّى يَلْقَانِي وَلَا سَيِّئَةَ عَلَيْهِ وَعِزَّتِي
سختی کنم بر وی نزدیک مردن تا آنکه ملاقات کند با من و نباشد گناهے بروی و قسم بعزت

وَجَلَالِي لَا أُخْرِجُ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي مِنَ الدُّنْيَا وَأَنَا أُرِيدُ أَنْ لَا أَغْفِرَ
و بزرگی من که بیرون نبرم بنده از بندگان خود از دنیا و حالانکه من اراده دارم اینکه نیامرزم

لَهُ إِلَّا وَفَّيْتُ مِنْهُ كُلَّ حَسَنَةٍ عَمِلَهَا بِصِحَّةٍ فِي جَسَدِهِ أَوْ فَرَحٍ يُصِيبُهُ
او را مگر اینکه گرفته می باشم از او هر نیکے که کرده است آنرا باقی داشتن صحت در بدن او یا شادی و سرور که برسد

أَوْ سَعَةٍ فِي رِزْقِهِ فَإِنْ بَقِيَ عَلَيْهِ مِنْ حَسَنَاتِهِ شَيْءٌ هَوَّنْتُ
او را یا فراخی در رزق او پس اگر باقی ماند بروی از نیکیهاے او چیزی آسان کنم

عَلَيْهِ عِنْدَ الْمَوْتِ حَتَّى يَلْقَانِي وَلَا حَسَنَةَ لَهُ قَالَ الْأَسْوَدُ كُنَّا عِنْدَ
بروی نزد مردن تا آنکه ملاقات کند با من و نباشد مر او را هیچ نیکے گفت اسود بودیم ما نزد

عائشة رض فقالت تضحکون علی انسان فسطاط سقط اذ رض عائشة

عائشه رض فرمود خنده کردند بر شخصی که بر یک خیمه افتاد در آن وقت که عائشه

سمعت عن رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم انه قال ما من

که شنیدم از رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم که تحقیق آنحضرت فرمودند

مؤمن یشاک له شوکة الا رفع الله له بها حسنة وحط عنه

نیست هیچ مؤمن که خار خلیده شود او را خاری مگر که بردارد خدا تعالی برای او بسبب خلیدن آن خار درجه نیکی و دور کرد از او

بها سیئة وقد قیل لا خیر فی بدن لا یصیبه الاسقام ولا فی

بسبب آن خار یک گناه و بتحقیق گفته شده که نیست خیر در بدنی که نرسد او را بیماریها و نیست خیر در

مال لا تصیبه النوائب وفی الخبر عن النبی صلی الله علیه وآله

مالیکه نرسد او را مصیبتها و حادثه‌ها و در خبر است از پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله

وسلم ان المؤمن اذا کان فی الانقطاع من الدنیا والاقبال الی

وسلم که بتحقیق بنده مؤمن چون باشد در منقطع شدن و بریدن از دنیا و روی آوردن بطرف

الآخرة تنزل علیه الملائکة من السماء بیض الوجوه کان وجوههم

آخرت فرود آیند بروی فرشتگان از آسمان که سفید باشد روهای ایشان گویا که بتحقیق روهای ایشان

الشمس ومعهم کفن من اکفان الجنة وحنوط من حنوط الجنة

مانند آفتاب است و با ایشان باشد کفن از کفنهای جنت و خوشبوئی از خوشبوئی جنت

فیجلسون بعدا منه مدی البصر ثم یجیء ملک الموت فیجلس عند

پس بنشینند دور از وی تا نهایت دیدن چشم پس از آن بیاید ملک الموت پس بنشیند نزد

رأسه ویقول اخرجی ایتها النفس المطمئنة الی مغفرة الله تعالی

سر او و گوید بیرون آمدای نفس آرام گیرنده بعبادت بسوی آمرزیدن خدا تعالی

ورضوانه فقال النبی صلی الله علیه وآله وسلم فتخرج وتسیل

و رضامندی او پس فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم پس بیرون آید و روان شود

من نفسه کما تسیل القطرة من السقاء فیاخذونها ویضعونها

از نفس بدن او چنانکه روان شود قطره آب از مشک پس بگیرند فرشتگان آن را و بنهند آن را

فِي أَيْدِيهِمْ وَيُدْرِجُونَهَا فِي تِلْكَ الْأَكْفَانِ فَيَخْرُجُ مِنْهَا الرِّيحُ

در دستهای خود درآرند آن روح را دران کفنها پس بیرون آید ازوی خوشبوئی

كَالْمِسْكِ وَمَا يَصْعَدُونَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ إِلَّا قَالُوا مَا هٰذِهِ الرِّيحُ

مانند مشک و بالا نروند بر فرشتگان مگر گویند آن فرشتگان که چیست این بوی

الطَّيِّبَةُ فَيَقُولُونَ هٰذِهِ رُوحُ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ وَلَا يَذْكُرُونَهُ إِلَّا

خوش پس گویند این فرشتگان که این روح فلان پسر فلان است و یاد نکنند او را مگر

بِأَحْسَنِ أَسْمَائِهِ الَّتِي كَانَ يُدْعَى بِهَا فَإِذَا انْتَهَوْا بِهِ إِلَى السَّمَاءِ الْأُولَى

بخوبترین نامهای او آنکه بود خوانده می شد بآن نامها پس چون رسانند روح را باسمان اول

يُفْتَحُ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ السَّبْعَةِ فَيُشَيِّعُهُ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ مَلَائِكَةٌ

گشاده شود برای او دروازهای هفت آسمان پس پیروی کنند او را از هر آسمان فرشتگان

حَتَّى انْتَهَوْا بِهِ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنْ قِبَلِ اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ

تا آنکه رسانند او را تا آسمان هفتم پس آواز کند آواز کننده از جانب خدای عز وجل

اكْتُبُوا كِتَابَهُ فِي عِلِّيِّينَ وَرُدُّوهُ إِلَى الْأَرْضِ فَمِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا

که بنویسید اعمال نامه او را در علیین و باز گردانید او را بطرف زمین پس از زمین آفریدیم شما را و در زمین

نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى فَالَ فَيَرُدُّونَ رُوحَهُ إِلَى جَسَدِهِ

باز گردانیم شما را و از زمین برآریم شما را بار دیگر فرمود پس باز گردانند روح او را بسوی بدن او

فَيَأْتِيهِ مَلَكَانِ وَيَقُولَانِ لَهُ مَنْ رَبُّكَ وَمَنْ نَبِيُّكَ وَمَا دِينُكَ

پس می آیند او را دو فرشته یعنی منکر و نکیر و گویند مر او را کیست رب تو و کیست پیغمبر تو و چیست دین تو

وَيَقُولَانِ لَهُ مَا تَقُولُ لِهٰذَا الرَّجُلِ الَّذِي بُعِثَ فِيكُمْ يُرِيدَانِ وَ

و گویند او را چه گوئی در حق این شخص آنکه برانگیخته شد در شما اراده کنند فرشتگان

يَعْنِيَانِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ هُوَ رَسُولُ اللّٰهِ الَّذِي

مراد دارند ازان شخص محمد صلی الله تعالی علیه وآله وسلم را پس گوید آن مرده که این شخص فرستاده خداست آنکه

أُنْزِلَ الْقُرْآنُ عَلَيْهِ وَآمَنْتُ بِهِ وَصَدَّقْتُهُ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ

فرود آمده قرآن بروی و ایمان آوردم و راست گو داشتم او را پس آواز کند آواز کننده از آسمان

صدق عبدي فافرشوا له فراشا من الجنة والبسوه لباسا

گوید راست گفت بندهٔ من پس فرش کنید برای او فرشی از جنت و بپوشانید او را پوشاکی

من الجنة وافتحوا له بابا من الجنة قال فيأتيه ريحها وطيبها

از جنت و بگشائید برای او دروازه از جنت فرمود پس آید او را باد جنت و خوشبوئی جنت

ويفسح له في قبره مدى بصره قال النبي صلى الله عليه وآله

و فراخ کرده شود برای او در قبر تا نهایت دیدن چشم او فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله

وسلم ثم يأتيه رجل حسن الوجه طيب الرائحة فيقول له

وسلم که پس از آن آید او را شخصے خوب روی و خوشبوی پس گوید او را

ابشر بالذي يسرك ربك فيقول من انت يرحمك ربك ما

بشارت کنم ترا بآنکه بشارت کرد ترا رب تو پس گوید او را کیستی تو رحم کند ترا رب تو

رأيت في الدنيا احسن منك فيقول انا عملك الصالح وان الكافر

ندیدم در دنیا خوبتر از تو پس گوید منم عمل صالح تو و تحقیق کافر

اذا حضره الموت تنزل عليه الملائكة من السماء ومعهم

چون حاضر شود او را موت فرود آیند برو فرشتگان از آسمان و با ایشان باشد

لباس من النار فيجلسون بعيدا منه مد بصره حتى يجئ ملك

لباسے از آتش پس بنشینند دور از وی تا نهایت دیدن چشم او تا آنکه آید ملک

الموت فيجلس عند راسه فيخرج روحه من بدنه كما يخرج السفود

الموت پس بنشیند نزد سر او و بیرون آرد روح او را از بدن او چنانکه بیرون شود سیخ کباب

من الصوف المبلول واذا خرج بروحه في تلك اللباس فيلعنه

از پشم تر کرده شده چون برآورده شود روح او از بدن او درآوردند فرشتگان او را در آن جامه پس لعنت کند او را

كل شيء ما بين السماء والارض بجمعه كل شيء الا الثقلين

پس لعنت کنند او را هر چیز که در میان آسمان و زمین است همه چیز مگر جن و انس

فيصعد بها الى السماء فيغلق له ابواب السماء فينادي مناد

پس بالا برده شود او را باسمان بسته شود برای او دروازهای آسمان پس آواز کند آواز کننده

من قبل الله عز وجل ردوه إلى مضجعه فيردونه إلى قبره فيأتيه

از جانب خدا تعالی عزیز و جلیل که باز گردانید او را بسوی خوابگاه او پس باز گردانند او را بقبر او پس می آید او را

منكر ونكير بأهوال عظيمة وأصواتهما كالرعد القاصف

منکر و نکیر بترسیدنهای بزرگ و آوازهای ایشان مانند رعد سخت آواز باشد و

وأبصارهما كالبرق الخاطف ويخران الأرض بأنيابهما فيجلسانه و

چشمهای ایشان مانند برق خیره کننده بینائی باشد و بشگافند ایشان زمین را بدندانهای خود پس بنشانند او را و

يقولان له من ربك فيقول هاه هاه لا أدري فيقولان لا

گویند او را کیست رب تو پس گوید آه آه ندانم پس گویند منکر نکیر او را

دريت ولا تليت فينادي مناد من قبل الله عز وجل اضرباه

ندانستی تو و نخواندی تو پس آواز کند آواز کننده از جانب خدای عز و جل که بزنید او را

بمطرقة من حديد لو اجتمع الخلائق كلهم لم يقلوها فيشتعل

بگرزی از آهن اگر جمع شوند همه مخلوق نگردانند او را از جای بجای دیگر پس شعله ناک

بها قبره فيضيق قبره حتى يختلف أضلاعه ثم يأتيه رجل قبيح

شود بآن قبر او پس تنگ شود قبر او تا آنکه در یکدیگر آیند پهلوهای او پس از آن آید او را شخصی زشت

الوجه منتن الريح فيقول جزاك الله عني شرا فوالله ما علمت

روی گنده بوی پس گوید آن زشت رو آنمرده کافر را جزا دهد خدا ترا از طرف من شر را پس قسم است بخدا که ندانستم

إلا شرا كنت بطيئا في طاعة الله تعالى سريعا في معصية الله

مگر شر را بودی تو درنگ کننده در طاعت خدای تعالی شتابنده در معصیت خدا تعالی

فيقول من أنت ما رأيت في الدنيا أسوأ منك فيقول أنا عملك

پس گوید کافر آن زشت روی کیستی تو ندیدم در دنیا بدتر از تو پس گوید آن زشت رو که من عمل

الخبيث ثم يفتح له باب إلى النار فينظر إلى مقعده من النار

زشت توام پس از آن گشاده شود برای او دروازه بسوی آتش پس نظر کند کافر بجای نشستن خود از آتش

فلا يزال ذلك حتى تقوم الساعة ويقال يفتن المؤمن في قبره

پس مدام برین حال باشد تا که قائم شود قیامت و گفته میشود فتنه کرده می شود مومن در قبر خود

سبعة ايام وللكافر اربعون يوما وقال النبي صلى الله عليه

هفت روز و كافر را چهل روز و فرمود پيغمبر صلى الله عليه

وآله وسلم من مات في يوم الجمعة او ليلة الجمعة امنه الله من

و آله و سلم كسيكه ميرد در روز جمعه يا در شب جمعه ايمن دهد او را خداى تعالى

فتنة القبر وفي الخبر عن ابي امامة الباهلي اذا توفي رجل وقد ضيع

از فتنه قبر و در حديث آمده از ابى امامه باهلى كه چون بميرد كسيكه ضايع كرده

في قبره يجيء ملك ويقعد عند رأسه ويعذبه ويضربه ضربة

در قبر خود بيايد فرشته و بنشيند نزد سر او و عذاب كند او را و زند ضربه

واحدة بمطرقة لم يبق عضو منه الا انقطع ويلتهب في قبره

يك بگرزى كه باقى نماند هيچ اندام از وى مگر كه جدا شود از يكديگر و زبانه كشد در قبر او

نارا ثم يقول قم باذن الله فاذا هو صحيح يقعد مستويا ويصيح

آتش پس ازان گويد آن فرشته او را برخيز باذن خداى پس ناگاه او صحيح و سالم بنشيند برابر و فرياد كند

صيحة يسمعه ما بين السماء والارض الا الجن والانس ثم يقول

آواز كردن كه بشنود آنرا هر كه در ميان آسمان و زمين است مگر جن و انس پس ازان گويد بان فرشته

لم فعلت هذا ولم تعذبني وانا اقمت الصلوة واديت الزكوة

كه چرا كردى بمن اين و چرا عذاب ميكنى مرا و من قائم كرده ام نماز و ادا كرده ام زكوة را

وصمت رمضان وفعلت كذا وكذا فيقول انك مررت يوما

و روزه داشتم ماه رمضان را و كرده ام چنين و چنين كارهاى نيك پس گويد آن فرشته بتحقيق كه گذشتى تو يكروز بر

بمظلوم وهو يستغيث بك فلم تغثه وصليت يوما لم تتنزه

ستمديده مظلوم و او فرياد ميكرد بتو پس فرياد رسى نكردى و نماز خواندى تو يكروزى و پاك نكردى

من البول فبان بهذا الخبر ان نصرة المظلوم واجب لما روى

خود را از بول پس ظاهر شد باين حديث كه بتحقيق مددگارى مظلوم واجب است زيرا كه روايت شده

عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه قال من رأى مظلوما

از پيغمبر صلى الله عليه و آله و سلم كه بتحقيق فرمود كسيكه ديد مظلومى را كه

تستغيث به ولم يغثه ضرب في قبره مائة سوط من النار

فریاد بخواهد بآن و فریاد رسی نکرد آنکس را زده شود آنکس در قبر او صد تازیانه از آتش

وروي عن عبد الله بن عمر عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم

و روایت کرده شده از عبد الله بن عمر که او روایت کرد از پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم

قال اربعة نفر يأتي بهم الله يوم القيمة على منابر من نور فيها خلعهم

گفت چهار نفر که بیارد ایشان را خدا تعالی روز قیامت بر منبرها از نور که در آن خلعتهای ایشان را

في رحمته قيل من هم يا رسول الله قال من اشبع جائعا وقر

در رحمت خود گفته شد که آنها کیستند ای رسول خدا فرمود کسیکه سیر کند گرسنه را و توقیر و عزت و جهاد

غازيا في سبيل الله تعالى واعان ضعيفا واغاث مظلوما و

غازی را در راه خدا تعالی و اعانت ضعیف را و فریاد رسی کند مظلوم را و

روي عن انس بن مالك رض انه قال رسول الله صلى الله عليه وآله

روایت کرده شده از انس پسر مالک راضی باد خدا تعالی از او که بتحقیق گفت وی که فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله

وسلم اذا وضع الميت في القبر ويهال التراب عليه فيقول

وسلم چون نهاده شود مرده در قبر و ریخته شود خاک بر وی پس گوید

واهله واولاده واسيداه واشريفاه فيقول الموكل عليه اتسمع

اهل من وای و اولاد من وای آقای من و پیشوای بزرگ ما پس گوید فرشته مسلط بر وی آیا میشنوی

ما يقولون لك فيقول نعم فيقول انت كنت كنت شريفا فيقول

آنچه میگویند ترا پس گوید آری پس گوید آن فرشته آیا تو بودی چنین بزرگ و پیشوا پس گوید آن مرده

انا العبد الذليل الملك الجليل وهم يقولون كذبا فيقول

من بنده خوارم برای پادشاه بزرگ و ایشان می گویند دروغ پس گوید آن مرده

يا ليتهم سكتوا فيضيق قبره حتى يختلف اضلاعه وينادي

ای کاش که ایشان خاموش شوند پس تنگ کرده شود قبر او تا آنکه در یکدیگر آیند پهلوهای او و فریاد میکند

في قبره واكسر عظماه واذل مقاماه واموضع نداماه واعمقاه

در قبر خود وای بر شکستگی استخوانهای او وای بر خواری جای او وای بر جای پشیمانی او وای بر ...

سؤاله حتى يدخل أول ليلة الجمعة من رجب في عامه ذلك

سوال او تا آنکه داخل شود اول شب جمعه از ماه رجب در این سال

فيقول الله تعالى أشهدكم يا ملائكتي أني قد غفرت له سيئاته

پس گوید خدای تعالی شاهد میکنم شما را ای فرشتگان من به تحقیق من آمرزیدم برای او گناهان او را

ومحوت عنه خطاياه بإحياء هذه الليلة باب في ذكر

و محو کردم از او خطاهای او را بسبب زنده داشتن او این شب را در عبادت باب در ذکر

الملك الذي يدخل في القبر قبل المنكر والنكير عن عبد الله بن سلام

آن فرشته که داخل می شود در قبر پیش از منکر و نکیر روایت از عبد الله بن سلام است

أنه قال قد سألت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم عن أول ملك

که به تحقیق وی گفت که سوال کردم رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم را از اول فرشته

يدخل في القبر على الميت قبل منكر ونكير فقال النبي صلى الله

که داخل میشود در قبر بر مرده پیش از منکر و نکیر پس فرمود پیغمبر صلی الله

عليه وآله وسلم يا ابن سلام يدخل في القبر على الميت ملك قبل

علیه وآله وسلم ای ابن سلام داخل میشود در قبر بر مرده فرشته پیش

أن يدخل منكر ونكير يتلألأ وجهه كالشمس واسمه رومان

از آنکه داخل شود منکر و نکیر میدرخشد روی او مانند آفتاب و نام آن فرشته رومان است

ويقعده ثم يقول له اكتب ما عملت من حسنة وسيئة فيقول

و می نشاند آن فرشته مرده را پس گوید مرده را بنویس آنچه عمل کردی از حسنه و بدی پس گوید

له العبد بأي شيء أكتب أين قلمي ودواتي ومدادي فيقول له

آن فرشته را بنده بکدام چیز بنویسم کجاست قلم من و دوات من و سیاهی من پس گوید آن فرشته او را

قلمك إصبعك ودواتك فمك ومدادك ريقك فيقول له

قلم تو انگشت تست دوات تو دهان تست و سیاهی آب دهن تست پس گوید آن فرشته را

على أي شيء أكتب وليس لي صحيفة فقال النبي صلى الله عليه

بر کدام چیز بنویسم و نیست برای من کاغذ پس فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه

وآله وسلم فيقطع من كفنه قطعة ويناوله ويقول هذه

وآله وسلم پس جدا كند آن فرشته از كفن وى يك رقعه را و بدهد او را و گويد آن فرشته اين است

صحيفتك فاكتب عليها ما عملت في الدنيا من خير وشر فيكتب

كاغذ تو پس بنويس بروى آنچه عمل كردى در دنيا از خير و شر پس بنويسد

ما عمله في الدنيا خيرا فاذا بلغ سيئة يستحيي منه فيقول له

آنچه عمل كرده در دنيا از خير پس چون رسد بنوشتن بدى حيا كند آن مرده از فرشته پس گويد او را

الملك يا خاطي اما لا تستحيي من خالقك حيث عملتها في الدنيا و

فرشته اى خطا كننده آيا حيا نميكردى از آفريننده خود وقتيكه ميكردى آن بديها را در دنيا و

تستحيي مني الان فيرفع الملك العمود ليضربه فيقول العبد

حيا ميكنى از من الحال پس بردارد آن فرشته گرز را تا بزند او را پس گويد آن بنده

ارفع عني حتى اكتبها فيكتب جميع حسناته وسيئاته ثم يأمره ان

بردار گرز را از من تا بنويسم آن بديها را پس بنويسد همه نيكيهاى خود را و بديهاى خود را پس امر كند آن فرشته

يطويه ويختمه فيطوي ويقول باي شئ اختمه وليس معي خاتم

وى را كه بپيچد آن صحيفه را و مهر كند او را پس بپيچد و گويد بكدام چيز مهر كنم او را و نيست با من مهر

فيقول له اختمها بظفرك فيختمها بظفره ويعلقها الملك

پس گويد فرشته وى را كه مهر كن او را با ناخن خود پس مهر كند آن صحيفه را با ناخن خود و بياويزد آن صحيفه را فرشته

في عنقه الى يوم القيمة كما قال الله تعالى وكل انسان الزمناه

در گردن آن شخص تا روز قيامت چنانكه فرمود خدا تعالى و هر انسان را لازم كرده ايم

طائره في عنقه ثم يدخل بعد ذلك المنكر والنكير فكذلك

ما نامه عمل او را در گردن وى پس داخل شود بعد از آن منكر و نكير پس همچنين

العاصي اذا رأى كتابه يوم القيمة وامره الله تعالى بالقراءة

گنه گار چون ببيند عملنامه خود را روز قيامت و امر كند او را خدا تعالى بخواندن آن

فيقرء حسناته فاذا بلغ الى سيئاته سكت فيقول الله

پس بخواند وى نيكيهاى خود را پس چون رسد به بديهاى خود خاموش شود پس گويد خدا تعالى

تعالى لِمَ لا تقرأ فيقول استحيي عنك يا رب فيقول الله تعالى

تعالى چرا نمی خوانی پس گوید که حیا میکنم از تو ای رب من پس گوید خدای تعالی

لِمَ لا تستحيي في الدنيا فالان تستحيي فيندم العبد ولم ينفعه

چرا حیا نمیکردی در دنیا پس الحال حیا میکنی پس پشیمان شود بنده آن وقت و نفع نکند او را

الندم فيقول الله تعالى خذوه فغلوه ثم الجحيم صلّوه باب

پشیمانی پس گوید خدای تعالی بفرشتگان بگیرید او را پس طوق کنید او را پس بدوزخ درآرید او را باب

في ذكر جواب منكر ونكير وفي الخبر اذا وضع الميت في القبر اتاه

در ذکر جواب منکر و نکیر و در خبر است که چون نهاده شود مرده در قبر آیند او را

ملكان اسودان ازرقان وصوتهما كالرعد القاصف ابصارهما

دو فرشته سیاه رنگ سبز چشم کبود آواز ایشان مانند رعد سخت آواز و چشمهای ایشان

كالبرق الخاطف يحفران الارض بانيابهما فياتيان من قبل

مانند برق خیره چشم باشد میشگافند زمین را بدندانهای خود پس بیایند از طرف

رأسه فيقول الرأس لا تأتيا من قبلي فرب صلوة صليت

سر وی پس گوید سر وی نیائید از طرف من بسیار نماز خوانده ام

في الليل والنهار خوفا من هذا الموضع فياتيان من قبل رجليه

در شب و روز از ترس این موضع پس از آن آیند او شان از طرف دو پای او

فيقول الرجلان لا تأتيا من قبلنا فقد كنا مشينا الى الجمعة و

پس گویند دو پای وی نیائید از طرف ما پس تحقیق بودیم که میرفتیم بنماز جمعه و

الجماعة حذرا من هذا الموضع فياتيان من قبل يمينه فيقول

جماعت از خوف این موضع پس آیند او شان از طرف دست راست پس گوید

اليمين لا تأتيا من قبلي فقد كان يتصدق بي حذرا من

دست راست نیائید از طرف من پس تحقیق بود وی که صدقه میداد بواسطه من از خوف

هذا الموضع فياتيان من قبل الشمال فيقول الشمال كذلك

این موضع پس آیند او شان از طرف دست چپ پس گوید دست چپ همچنین

يأتيان من قبل فمه فيقول الفم لا تأتيا من قبلي فقد كان يجوع

پس آمدند او شان از طرف دهن وی پس گوید دهن میایید از طرف من پس بتحقیق بودی که گرسنه

ويعطش حذرا من هذا الموضع فيوقظانه كما يوقظ النائم و

میشد و تشنه میشد از خوف این جای پس بیدار کنند منکر و نکیر ویرا چنانچه بیدار کرده شود خوابیده

يقولان له ما كنت تقول في محمد فيقول اشهد انه لرسول الله

و گویند ویرا چه گوئی در حق محمد صلی الله علیه وآله وسلم پس گوید آن کس گواهی میدهم که بتحقیق وی رسول خدا است

فيقولان عشت مؤمنا ومت مؤمنا ثم الحكمة في سؤال منكر

پس گویند زیستی با ایمان و مردی با ایمان پس حکمت در سوال منکر

ونكير ان الملئكة طعنت في بني آدم حيث قالوا اتجعل فيها من

و نکیر این است که بتحقیق فرشتگان طعن کردند در بنی آدم آنجا که گفتند خدا تعالی را آیا میگردانی در زمین کسی

يفسد فيها فرد الله عليهم فقال اني اعلم ما لا تعلمون فبعث

را که فساد کند در آن پس رد کرد خدا بر ایشان پس فرمود بتحقیق من دانا ترم بانچه شما ندانید پس برانگیخت

الله تعالى ملكين الى قبر المؤمن ليسألاه عن ذلك فيأمرهما ان

خدا تعالی دو فرشته را بسوی قبر مؤمن تا سوال کنند ازوی از آن یعنی از توحید و رسالت پس امر کند ایشان را

يشهدا بين يدي الملئكة ما سمعا من العبد المؤمن لان اقل

اینان را بانکه گواهی دهند پیش روی فرشتگان آنچه شنیدند از بنده مؤمن زیرا که کمتر عدد

الشهود اثنان ثم يقول الرب ملئكتي قد اخذت روحه فترك

گواهان دو اند پس ازان فرماید رب سبحانه تعالی ای فرشتگان من بتحقیق گرفتم من روح این بنده را پس گذاشت

ماله لغيره وزوجته في حجر غيره وجاريته وضيعته في يد غيره

مال خود را برای غیر خود و زن خود را در کنار غیر خود و کنیز خود را و ضیاع خود را در دست غیر خود

واحباؤه غائبون عنه ويسأل في بطن الارض ولم ير احدا غيري

که دوستان او غائبند ازوی و در چنین حال سوال کرده شد ازوی در زمین حالانکه ندید کسی را غیر از من

ولم يعلم حاله سوائي وقال ربي الله ونبيي محمد رسول الله و

و ندانست حال او را سوای من و گفت وی در چنین حال سخت که رب من الله است و پیغمبر من محمد رسول الله

الاسلام دينًا لتعلموا اني اعلم ما لا تعلمون باب في ذكر

اسلام دین من است برای آنکه تا بدانید که بتحقیق من داناترم از آنچه نمیدانید شما اینجا باب در ذکر

كرام كاتبين روي في الخبر ان كل انسان معه ملكان احدهما

کرام کاتبین روایت شده در خبر است که تحقیق هر انسان با وی دو فرشته باشند یکی از آن دو

عن يمينه والآخر عن يساره فالذي في يمينه يكتب حسناته

از جانب راست وی و دیگری از جانب چپ وی پس آن فرشته که در جانب راست وی است می نویسد نیکیهای او را

من غير اذن صاحبه والذي في يساره يكتب سيئاته لا يكتبها

بغیر اذن رفیق خود و آن فرشته که در جانب چپ وی است می نویسد بدیهای وی را و نمی نویسد

الا بشهادة صاحبه فان قعد العبد قعد احدهما عن يمينه و

مگر بگواهی رفیق خود که فرشته یمین است پس اگر نشیند بنده نشیند یکی از آن دو فرشته از جانب راست او

الآخر عن يساره واذا مشى احدهما خلفه والآخر امامه وان نام

و دیگری از جانب چپ وی و اگر راه رود آن بنده باشد یکی از ایشان پس پشت وی و دیگری پیش روی وی و اگر بخوابد آن بنده

فاحدهما عند رأسه والآخر عند رجليه وفي رواية خمسة

پس باشد یکی از آن دو فرشته نزد سر وی و دیگری نزد دو پای وی و در روایتی پنج

املاك ملكان بالليل وملكان بالنهار وملك لا يفارقه في

فرشته آمده دو فرشته در شب با آدمی می باشند و دو فرشته در روز و یک فرشته با وی که جدا نمیشود از وی در

وقت من الاوقات كما في قوله تعالى له معقبات من بين يديه

هیچ وقتی از اوقات چنانکه در قول خدا تعالی آمده برای اوست فرشتگان که آیند از پی یکدیگر از میان دو دست او

ومن خلفه يريد بالمعقبات ملائكة الليل والنهار يحفظونه

و از پس پشت او اراده میکند خدا تعالی بمعقبات فرشتگان شب و روز را که نگاه می دارند او را

من الجن والانس والشياطين يقال ملكان بين كتفيه يكتبان

از شر جن و انس و شیاطین گفته میشود که دو فرشته میان دو دوش ویند که می نویسند

اعماله من خير وشر قلمهما لسانه ودواتهما حلقه ومدادهما

اعمال وی را از خیر و شر قلمهای ایشان زبان وی است و دواتهای ایشان حلق وی است

رِيقُهُمَا وَصَحِيفَتُهُمَا فُؤَادُهُمَا فَيَكْتُبَانِ أَعْمَالَهُ إِلَى مَوْتِهِ وَذُرِّيَ
آب دهن اینانست و کاغذ اینانست پس مینویسند این ان اعمال وی را تا وقت مردن و در رو تو

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ صَاحِبَ الْيَمِينِ
از پیغمبر صلی الله تعالی واله وسلم که تحقیق آنحضرت فرموده که تحقیق فرشته صاحب یمین

أَمِيرٌ عَلَى صَاحِبِ الشِّمَالِ فَإِذَا عَمِلَ سَيِّئَةً وَأَرَادَ صَاحِبُ الشِّمَالِ أَنْ
امیرست بر صاحب فرشته شمال پس هرگاه عمل کند بنده بدی را و اراده کند فرشته صاحب شمال اینکه

يَكْتُبَهَا قَالَ لَهُ صَاحِبُ الْيَمِينِ أَمْسِكْ فَيُمْسِكُ سَبْعَ سَاعَاتٍ فَإِنِ
بنویسد آن بدی را گوید وی را فرشته صاحب یمین بایست از نوشتن پس بایستد هفت ساعت پس اگر

اسْتَغْفَرَ اللهَ لَمْ يَكْتُبْهَا فَإِنْ لَمْ يَسْتَغْفِرْ كَتَبَ سَيِّئَةً وَاحِدَةً فَإِذَا
طلب آمرزش بکند آن بنده از خدا تعالی ننویسد آن بدی را پس اگر طلب آمرزش ننویسد آن فرشته یک بدی را پس چون

قُبِضَ رُوحُ الْعَبْدِ فَوُضِعَ فِي قَبْرِهِ يَقُولُ الْمَلَكَانِ رَبَّنَا وَكَّلْتَنَا
قبض شود روح بنده و نهاده شود در قبر گویند آن دو فرشته ای رب ما مسلط کرده بودی ما را

بِعَبْدِكَ حَتَّى نَكْتُبَ عَمَلَهُ وَقَدْ قَبَضْتَ رُوحَ عَبْدِكَ فَأْذَنْ لَنَا
بر بنده خود تا که بنویسیم عمل او را و تحقیق قبض کردی روح بنده خود را پس اذن ده ما را

حَتَّى نَصْعَدَ إِلَى السَّمَاءِ فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى إِنَّ السَّمَاءَ مَمْلُوَّةٌ مِنَ
تا بالا رویم بسوی آسمان پس فرماید خدا تعالی که تحقیق آسمان پرست از

الْمَلَائِكَةِ يُسَبِّحُونِي وَيُهَلِّلُونِي فَمَا أَفْعَلُ بِكُمَا فَيَقُولَانِ رَبَّنَا مُرْنَا
فرشتگان تسبیح گویند مرا و لا اله الا الله گویند مرا پس چکنم با شما پس گویند آن دو فرشته ای رب ما

حَتَّى نُقِيمَ فِي الْأَرْضِ فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى إِنَّ أَرْضِي مَمْلُوَّةٌ مِنْ خَلْقِي
تا اقامت کنیم در زمین پس فرماید خدا تعالی که تحقیق زمین پرست از مخلوق من

فَمَا أَفْعَلُ بِكُمَا فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى سَبِّحَا عَلَى قَبْرِ عَبْدِي وَهَلِّلَا وَ
پس چکنم با شما پس فرماید خدا تعالی که تسبیح بگوئید بر قبر بنده من و لا اله الا الله گوئید و

كَبِّرَا وَاكْتُبَا ذَلِكَ لِعَبْدِي حَتَّى أَبْعَثَهُ مِنْ قَبْرِهِ وَقَدْ قَالَ اللهُ تَعَالَى
تکبیر گوئید و بنویسید آنرا برای بنده من تا آنکه برانگیزم او را از قبر او و تحقیق فرموده خدا تعالی

إِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِيْنَ كِرَامًا كَاتِبِيْنَ يَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ سَمَّاهُمْ

بتحقیق بر شما گماشته شده اند نگاهبانان گرامی نویسندگان میدانند آنچه میکنید نام نهاد ایشانرا خدا تعالی

كِرَامًا كَاتِبِيْنَ لِاَنَّهُمْ اِذَا كَتَبُوْا حَسَنَةً يَصْعَدُوْنَ بِهَا اِلَى السَّمَاءِ

کراماً کاتبین برای آنکه چون نویسند نیکی را بالا روند بآن نیکی بسوی آسمان

بِالْفَرَحِ وَالسُّرُوْرِ وَيَعْرِضُوْنَ عَلَى اللّٰهِ وَيَشْهَدُوْنَ عَلٰى ذٰلِكَ وَيَقُوْلُوْنَ

بشادی و خوشحالی و عرض کنند آن نیکی را بر خدا تعالی و گواهی دهند بر آن نیکی و گویند

اِنَّ عَبْدَكَ فُلَانًا عَمِلَ لَكَ حَسَنَةً كَذَا وَكَذَا وَاِذَا كَتَبُوْا مِنَ

بتحقیق بنده تو فلان عمل کرده برای تو نیکی چنین و چنین و چون نویسند از

الْعَبْدِ سَيِّئَةً يَصْعَدُوْنَ بِهَا اِلَى السَّمَاءِ مَعَ الْغَمِّ وَالْحُزْنِ فَيَقُوْلُ

بنده بدی را بالا روند بآن بدی بسوی آسمان با غم و اندوه پس گوید

اللّٰهُ تَعَالٰى يَا كِرَامًا كَاتِبِيْنَ مَا فَعَلَ عَبْدِيْ فَيَسْكُتُوْنَ حَتّٰى يَسْاَلَ

خدا تعالی ای بزرگ نویسندگان چه عمل کرد بنده من پس خاموش شوند تا آنکه سوال کند

اللّٰهُ ثَانِيًا وَثَالِثًا فَيَقُوْلُوْنَ اِلٰهِيْ اَنْتَ اَعْلَمُ وَاَنْتَ السَّتَّارُ اَمَرْتَ

خدا تعالی دوم بار و سوم بار پس گویند ایشان ای خدای ما تو داناتری و تو پرده پوشی فرمودی

عِبَادَكَ اَنْ يَسْتُرُوْا عُيُوْبَهُمْ فَاِنَّهُمْ يَقْرَؤُوْنَ كُلَّ يَوْمٍ كِتَابَكَ وَ

بندگان خود را اینکه بپوشند عیبهای یکدیگر را پس ایشان میخوانند هر روز کتاب ترا و

يَمْدَحُوْنَكَ فَيَقُوْلُوْنَ اَعْنِيْ كِرَامًا كَاتِبِيْنَ اُسْتُرْ عُيُوْبَهُمْ فَاِنَّكَ

مدح و ستایش کنند ترا پس گویند یعنی کراماً کاتبین بپوشان عیبهای ایشانرا پس بتحقیق تو

عَلَّامُ الْغُيُوْبِ فَلِهٰذَا يُسَمَّوْنَ كِرَامًا كَاتِبِيْنَ وَرُوِيَ عَنْ صِدِّيْقِ

داننده چیزهای پوشیده پس ازین جهت نام نهاده شده اند بکرام کاتبین و روایت شده از صدیق

ابْنِ قَيْسٍ رض اَنَّهُ قَالَ سَمِعْتُ عَنْ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ

پسر قیس رض که بتحقیق وی گفت شنیدم از رسول صلی الله تعالی علیه و آله

وَسَلَّمَ قَالَ اَتَانِيْ جَبْرَئِيْلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ يَا مُحَمَّدُ اِنَّ اللّٰهَ يُقْرِئُكَ

و سلم که فرمود آمد مرا جبرئیل علیه السلام و گفت ای محمد بتحقیق خدا میگوید ترا

السّلام ويقول بلّغ امّتك انّ من مات مفارقا للجماعة لا

سلام و میفرماید برسان امت خود را اینکه بتحقیق کسیکه بمیرد مخالفت کننده مر اهل جماعت

يشمّ رائحة الجنّة ولو كان اكثر من اهل الارض عملا ولا يقبل

نخواهد بوئید هوای جنت را اگرچه باشد بسیار تر از اهل زمین در عمل و قبول نکند

اللّه منه يوم القيمة صرفا ولا عدلا ولا تارك الجماعة عندك

خدا تعالی ازوی روز قیامت فرض و نه نفل را و ترک کننده جماعت نزد تو

والملئكة والنّاس اجمعين ملعون ويلعنه التّورية والانجيل

و فرشتگان و همه مردم ملعون است و لعنت میکند وی را توریت و انجیل

والزّبور والفرقان وتارك الصّلوة لا يستجاب له الدّعوة ولا

و زبور و فرقان و ترک کننده نماز قبول نشود برای وی دعا و نازل

ينزل عليه الرّحمة في الدّنيا والاخرة واهون من امّتك واشرّ من

نشود بروی رحمت در دنیا و آخرت و خوارتر و بدتر است از امت تو و شریرتر است از

شارب الخمر وقاطع الطّريق وقاتل الف عالم وقال عليه السّلام

نوشنده شراب و قاطع طریق و کشنده هزار عالم و فرمود آنحضرت علیه السلام

سلّموا على اليهود والنّصرى ولا تسلّموا على اليهود من امّتي قال

سلام کنید بر یهود و نصاری و سلام مکنید بر یهود که از امت من هست گفت

شكا ذرّ يا رسول اللّه ما يهود امّتك قال من يسمع الاذان و

شکا ذر ای رسول خدا کیست یهود از امت تو فرمود کسیکه بشنود اذان و

لم يحضر الجماعة وقال عليه السّلام من اعان تارك الجماعة بخبز

حاضر نشد جماعت را و فرمود آنحضرت علیه السلام کسیکه اعانت کرد تارک جماعت را بنانی

او لقمة فكانّما اعان بقتل الانبياء وان مات تارك الجماعة

یا لقمه پس گویا که بتحقیق اعانت کرد بکشتن پیغمبران و اگر مرد تارک جماعت

لا يغسّل ولا يصلّى عليه ولا يدفن في مقابر المسلمين وتارك

غسل داده نشود و نماز جنازه خوانده نشود بروی و دفن کرده نشود در مقبره مسلمانان و تارک

الصلوة بالجماعة لو صلى صلوة امتي كلها وحده وقرأ كل كتاب

نماز بجماعت اگر خواند نماز امت من همه تنها و خواند هر کتاب

انزله الله تعالى على الانبياء وحده وصام صوم امتي كلها وحده

که نازل کرده خدای تعالی آنرا بر پیغمبران تنها و روزه دارد روزه امت من همه تنها

وتصدق فقيرهم كلها وحده لا يشم رائحة الجنة ولا

و صدقه دهد صدقه فقیران همه را تنها نبوید اما تارک جماعت بوی جنت را و نه

ينظر الله تعالى اليه حيا وميتا وقال النبي صلى الله عليه وآله

بیند خدای تعالی بسوی وی نه در حال زندگی و در مرگ و فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله

وسلم ايما مؤمن يتوضأ ويأتي الى المسجد وصلى فيه مع الجماعة

و سلم هر مومن که وضو کند و آید بسوی مسجد و نماز خواند دران با جماعت

غفر الله تعالى له ذنوبه وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم

بیامرزد خدای تعالی برای وی گناهان وی را و فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم

من حفظ صلوة في اوقاتها واتم ركوعها وسجودها اكرمه الله

کسیکه محافظت کند نماز را در وقتهای نماز و تمام کند رکوع آنرا و سجود آنرا اکرام کند او را خدای تعالی

تعالى بخمس عشر خصلة ثلثة في الدنيا وثلثة عند الموت وثلثة

به پانزده خصلت سه ازان در دنیا و سه ازان نزد مرگ و سه ازان

في القبر وثلثة في الحشر وثلثة عند لقاء الله تعالى فاما

در قبر و سه ازان در حشر و سه ازان نزد رویت خدای تعالی لیکن آن

الثلثة التي في الدنيا فيزيد عمره ورزقه ويحفظ نفسه و

سه خصلت که میدهد او را در دنیا پس اینکه زیاده میکند عمر او را و رزق او را و نگاه میدارد نفس او

اهله واما الثلثة التي عند الموت فيبشره بالامن من الخوف

اهل او را و آن سه چیز که داده وی را نزد مرگ پس اینکه بشارت میدهد او را با من از خوف

والفزع ويدخل الجنة لقوله تعالى ان الذين قالوا ربنا الله ثم

و ترس و با داخل شدن در جنت برای قول خدای تعالی بتحقیق آنانکه گفتند پروردگار ما خداست پس

اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَاَبْشِرُوا

قائم ماندند فرود می آیند بر ایشان از فرشتگان وقت موت که مترسید و اندوه مخورید و بشارت شمارا

بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ وَاَمَّا الثَّلٰثَةُ الَّتِيْ فِي الْقَبْرِ فَيُسَهَّلُ

به بهشتی که شمارا وعده داده می شد و آن سه چیز که داده می شود وی را در قبر پس اینکه آسان

عَلَيْهِ سُؤَالُ مُنْكَرٍ وَّنَكِيْرٍ وَّيُوَسَّعُ عَلَيْهِ قَبْرُهٗ وَيُفْتَحُ لَهٗ بَابٌ اِلَى

می کند خدا بر وی سوال منکر و نکیر را و فراخ میکند بر وی قبر او را و گشاده شود برای او دری بسوی

الْجَنَّةِ وَاَمَّا الثَّلٰثَةُ الَّتِيْ فِي الْمَحْشَرِ فَيَخْرُجُ مِنَ الْقَبْرِ وَهُوَ يَتَلَاْلَاُ

جنت و آن سه چیز که داده میشود وی را در محشر پس اینکه بیرون آید از قبر در حالیکه سپید درخشنده

وَجْهُهٗ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ كَمَا قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى يَسْعٰى نُوْرُهُمْ بَيْنَ

روی او مانند ماه شب چاردهم چنانکه فرمود خدا تعالے می شتابد نور ایشان پیش

اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ اِلَى الْاٰيَةِ وَيُعْطٰى كِتَابَهٗ بِيَمِيْنِهٖ وَيُحَاسَبُ حِسَابًا

روی ایشان و بجانب راست ایشان تا آخر آیت و داده شود عمل نامه وی بدست راست و حساب کرده شود

يَّسِيْرًا وَاَمَّا الثَّلٰثَةُ الَّتِيْ عِنْدَ لِقَاءِ اللّٰهِ فَرَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمْ

حساب آسان و آن سه چیز که داده می شود وی را نزد رویت خدا تعالی پس رضا می خدا تعالے است از ایشان

وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَالنَّظَرُ اِلَيْهِمْ كَقَوْلِهٖ تَعَالٰى سَلٰمٌ قَوْلًا مِّنْ

و سلام خدا تعالے است بر ایشان و دیدن خدا تعالے ست با ایشان چنانکه فرموده خدا تعالے ست سلام بار او

رَّبٍّ رَّحِيْمٍ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ وَمَنْ تَهَاوَنَ

پروردگار مهربان لیکن روی های آن روز تازه باشند بسوی پروردگار خود نظر کننده و کسیکه سستی کند

بِالصَّلٰوةِ الْخَمْسِ عَاقَبَهُ اللّٰهُ بِخَمْسَ عَشَرَ خَصْلَةً ثَلٰثَةٌ فِي الدُّنْيَا

به نماز پنجگانه عذاب کند خدا تعالے به پانزده خصلت سه از آن باشد در دنیا

وَثَلٰثَةٌ عِنْدَ الْمَوْتِ وَثَلٰثَةٌ فِي الْقَبْرِ وَثَلٰثَةٌ فِي الْحَشْرِ وَثَلٰثَةٌ عِنْدَ

و سه نزد مرگ و سه در قبر و سه در حشر و سه نزد

لِقَاءِ اللّٰهِ تَعَالٰى اَمَّا الثَّلٰثَةُ الَّتِيْ فِي الدُّنْيَا فَيُرْفَعُ الْبَرَكَةُ مِنْ رِّزْقِهٖ

رویت خدا تعالے اما آن سه که در دنیاست پس اینکه برداشته شود برکت از رزق وے

وعمره وسيماء الصالحين من وجهه واما الثلثة التي عند الموت

و عمر وی و علامت صالحین از روی وی و اما آن سه که نزد موت است

فيموت جائعا وعطشانا وذليلا واما الثلثة التي في القبر

پس اینکه می میرد گرسنه و تشنه و ذلیل و اما آن سه که در قبر است

فيضيق قبره حتى يدخل اضلاعه بعضها في بعض ويفتح

پس اینکه تنگ میشود قبرش تا آنکه داخل میشود پهلوهای او بعضی در بعضی و گشاده میشود

له باب من نار واما الثلثة التي في الحشر فيخرج من قبره

برای وی دری از آتش و اما آن سه که در حشر است پس اینکه بیرون می آید از قبر خود

مسودة الوجه مكتوب في جبهته هذا آيس من رحمة الله

سیاه روی نوشته شده باشد در جبین او اینکه این کس ناامید است از رحمت خدا

تعالى ويعطى له كتابه من وراء ظهره واما الثلثة التي عند لقاء

تعالی و داده میشود او را عملنامه او از پس پشت او و اما آن سه که نزد رویت

الله تعالى فلا يكلمهم الله تعالى ولا ينظر اليهم يوم القيمة ولا

خدا تعالی است پس اینکه کلام نمیکند با ایشان خدا تعالی و نمی بیند بسوی ایشان روز قیامت و نه

يزكيهم ولهم عذاب اليم قال الله تعالى فخلف من بعدهم خلف

پاک کند ایشان را و ایشان راست عذاب دردناک فرموده است خدا تعالی پس جانشین شدند بعد ایشان ناخلفی چند

اضاعوا الصلوة واتبعوا الشهوت فسوف يلقون غيا …

که ضایع کردند نماز را و پیروی کردند خواهش های نفس پس خواهند یافت جزای گمراهی را …

عن انس بن مالك رض قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

از انس بن مالک رض گفت فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه و آله وسلم

اذا قام العبد الى الصلوة وقال الله اكبر خرج من ذنوبه كيوم

چون استاده شود بنده بسوی نماز و گوید الله اکبر بیرون آید از گناهان خود مانند روزی

ولدته امه واذا قال اعوذ بالله من الشيطن الرجيم كتب الله له

که زائیده بود او را مادر او و چون گوید اعوذ بالله من الشیطان الرجیم نوشته شود برای او

بِكُلِّ شَعْرَةٍ عَلَى بَدَنِهِ عِبَادَةَ سَنَةٍ وَإِذَا قَرَأَ الْفَاتِحَةَ فَكَأَنَّمَا حَجَّ
بهر موی که بر بدن وی ست عبادت یکساله پس چون بخواند سورهٔ فاتحه را پس گویا حج کرد
وَاعْتَمَرَ وَإِذَا رَكَعَ فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِوَزْنِهِ ذَهَبًا وَإِذَا قَالَ سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ
و عمره کرد و چون رکوع کند پس گویا که بتحقیق صدقه کرد بمقدار خود طلا را و چون گوید سمع الله لمن
حَمِدَهُ نَظَرَ اللّٰهُ إِلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ وَإِذَا قَالَ فِي سُجُودِهِ سُبْحَانَ رَبِّيَ
حمده نظر کند خدا تعالی بسوی وی برحمت و چون گوید در سجدهٔ خود سبحان ربی
الْأَعْلَى فَكَأَنَّمَا أَعْتَقَ رَقَبَةً وَإِذَا تَشَهَّدَ أَعْطَاهُ اللّٰهُ تَعَالَى ثَوَابَ
الاعلی پس گویا که آزاد کرد غلامی را و چون تشهد خواند عطا کند او را خدا تعالی ثواب
أَلْفِ عَالِمٍ وَأَلْفِ شَهِيدٍ وَإِذَا سَلَّمَ وَفَرَغَ مِنْ صَلٰوتِهِ
هزار عالم و هزار شهید و چون سلام دهد و فارغ شود از نماز خود
فَتَحَ اللّٰهُ لَهُ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّ بَابٍ شَاءَ بِلَا حِسَابٍ
کشاید خدا تعالی برای او هشت دروازه جنت داخل شود روز قیامت از هر دری که خواهد بغیر حساب
وَلَا عَذَابٍ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِ
و بغیر عذاب و فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله وسلم لائق ست مومن را
أَنْ يَكُونَ أَخْلَاقُهُ كَأَخْلَاقِ الْكَلْبِ وَفِيهِ خَمْسَةُ أَخْلَاقٍ الْأَوَّلُ
آنکه باشد اخلاق وی مانند اخلاق سگ و در سگ پنج خصلت اند اول
يَكُونُ جَائِعًا أَبَدًا وَهٰذَا مِنْ أَخْلَاقِ الصَّالِحِينَ وَالثَّانِي لَا يَكُونُ لَهُ
آنکه می باشد گرسنه همیشه و این از خصلتهای صالحین ست و دوم آنکه نمی باشد وی را
مَوْضِعٌ وَهٰذَا مِنْ آثَارِ السَّائِحِينَ وَالثَّالِثُ أَنَّهُ لَا يَنَامُ بِاللَّيْلِ وَ
جای و این از نشانهای سائحین ست و سیوم آنکه وی خواب نمی کند در شب و
هٰذَا مِنْ أَفْعَالِ الصَّالِحِينَ وَالرَّابِعُ لَا يَكُونُ لَهُ مَالٌ حَتَّى يَرِثَهُ
این از افعال صالحین ست و چهارم آنکه نباشد وی را مال تا میراث برد او را
الْوَارِثُ وَهٰذَا مَعِيشَةُ الصَّالِحِينَ وَالْخَامِسُ أَنْ لَا يُفَارِقَ
وارث و این معیشت صالحین ست و پنجم آنکه جدا نشود

مِنْ بَابِ صَاحِبِهِ اِنْ طُرِدَ فِيْ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ وَهٰذَا مِنْ اَمَارِ

از دروازه مالک خود اگرچه براند او را در روزی صد بار واین از نشان

الصَّالِحِيْنَ وَقَالَ عَلِيٌّ كَرَّمَ اللهُ وَجْهَهُ طُوْبٰى لِمَنْ كَانَ عَيْشُهُ

صالحان است و گفت علی کرم الله وجهه خوشی و خوبیست مر کسی را که باشد زندگی وی

كَعَيْشِ الْكَلْبِ وَفِيْهِ عَشْرُ خِصَالٍ الْاَوَّلُ لَيْسَ لَهُ مَالٌ وَالثَّانِيْ

مانند زندگی سگ ودر سگ ده خصلت اول انکه نیست مال وی دوم انکه

لَيْسَ لَهُ قَدْرٌ وَالثَّالِثُ الْاَرْضُ كُلُّهَا بَيْتٌ لَهُ وَالرَّابِعُ فِيْ اَكْثَرِ

نیست وی را هیچ قدری وسوم انکه زمین کل خانه است وی را وچهارم انکه در اکثر

الْاَوْقَاتِ يَكُوْنُ جَائِعًا وَالْخَامِسُ فِيْ غَالِبِ اَوْقَاتِهِ يَكُوْنُ سَاكِتًا

اوقات می باشد گرسنه وپنجم انکه در غالب اوقات وی می باشد خاموش

وَالسَّادِسُ يَحُوْلُ حَوْلَ بَيْتِ صَاحِبِهِ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالسَّابِعُ يَقْنَعُ

وششم انکه می گردد گرد خانه مالک خود بشب وروز وهفتم انکه قناعت میکند

بِمَا يُرْمٰى اِلَيْهِ وَالثَّامِنُ لَوْ ضَرَبَهُ صَاحِبُهُ مِائَةَ جَلْدَةٍ لَمْ يَتْرُكْ

بانچه انداخته شود بوی وهشتم انکه اگر بزند وی را مالک وی صد تازیانه نگذارد

بَابَ دَارِ صَاحِبِهِ وَالتَّاسِعُ يَأْخُذُ عَدُوَّ صَاحِبِهِ وَلَا يَأْخُذُ صَدِيْقَهُ

دروازه خانه مالک خود را ونهم انکه میگیرد دشمن مالک خود را ونمیگیرد دوست مالک خود را

وَالْعَاشِرُ اِذَا مَاتَ لَمْ يَتْرُكْ مِنَ الْمِيْرَاثِ شَيْئًا بَابٌ

ودهم انکه چون بمیرد نمیگذارد خود را از میراث چیزی را باب

فِيْ ذِكْرِ الرُّوْحِ بَعْدَ الْخُرُوْجِ كَيْفَ يَأْتِيْ اِلٰى قَبْرِهٖ وَ

در ذکر روح بعد برآمدن از بدن که چگونه می آید بسوی قبر خود و

مَنْزِلِهٖ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ فَاِذَا خَرَجَ الرُّوْحُ

خانه خود فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم پس چون بیرون آمد روح

مِنْ بَنِيْ اٰدَمَ مَضٰى ثَلٰثَةُ اَيَّامٍ يَقُوْلُ الرُّوْحُ يَا رَبِّ ائْذَنْ

از بنی آدم پس چون بگذرد سه روز گوید روح ای رب من اذن ده

لي حتى امشي وانظر الى جسدي الذي كنت فيه فياذنه الله

مرا تا بروم و نظر کنم بسوی بدن خود آنکه بودم دران پس اذن دهد او را خدا تعالی

فيجي الى قبره وينظر من بعيد وقد سال الماء من جسده و

پس آید بسوی قبر خود و نظر کند از دور و بتحقیق جاری باشد آب از بدن او و

من منخريه ومن فمه فيبكي بكاء طويلا ثم يقول يا جسدي

از دو سوراخ بینی او و از دهن او پس بگرید گریه دراز پس از ان گوید ای بدن

المسكين ويا حبيبي هل تذكر ايام حيوتك وهذا منزل البلاء

مسکین من و ای حبیب من آیا یاد میکنی ایام زندگی خود را و این قبر جای نزول بلا

والوحشة والغم والكربة والحزن والندامة ثم يمضي فاذا كانت

و وحشت و غم و کربت و اندوه و پشیمانی است پس از ان میرود پس چون گذرد

خمسة ايام يقول يا رب ائذن لي حتى انظر الى جسدي

پنج روز گوید روح ای رب من اذن ده مرا تا نظر کنم بسوی بدن خود

فياذن الله تعالى له فياتي الى قبره وينظر من بعيد وقد سال

پس اذن دهد خدا تعالی او را پس آید بسوی قبر خود و نظر میکند از دور و به تحقیق جاری

الدم من جسده ومن منخريه ومن فمه واذنيه وصديده و

باشد خون از بدن او و از دو سوراخ بینی او و از دهن او و دو گوش او و جاری باشد زرد آب و

قيح فيبكي بكاء طويلا فيقول يا جسدي المسكين تذكر ايام

ریم پس بگرید گریه دراز پس گوید روح ای بدن مسکین من آیا یاد میکنی ایام

حيوتك وهذا منزل الغم والهم والمحنة والديدان والحيات و

زندگی خود را و این گور جای نزول غم و اندوه و محنت و کرم ها و مارها و

العقارب واكلت الديدان لحمك وتفرقت جلدك وتفرقت

کژدم است و خوردند کرمها گوشت ترا و جدا کردند پوست ترا و جدا شده

اعضاؤك ثم يمضي فاذا كان سبعة ايام يقول يا رب ائذن

اندامهای ترا پس از ان میرود روح پس چون شود هفت روز گوید روح ای رب من اذن ده

لِي حَتّى أَنظُرَ إِلى جَسَدِي فَيَأذَنُ اللهُ لَهُ فَيَأتِي إِلى قَبرِهِ فَيَنظُرُ

مرا تا که نظر کنم بسوی تن خود پس اذن دهد خدا تعالے او را پس بیاید بسوی قبر خود و نظر کند

مِن بَعِيدٍ وَقَد دَقَّ فِيهِ الدُّودُ فَيَبكِي بُكَاءً شَدِيدًا فَيَقُولُ

از دور و تحقیق افتاده باشد در آن کرم پس گریه کند زار گریه سخت و گوید

يَا جَسَدِيَ المِسكِينَ أَتَذكُرُ أَيَّامَ حَيَاتِكَ أَينَ أَولَادُكَ وَأَبَاؤُكَ

ای تن مسکین من آیا یاد میکنی ایام زندگی خود را کجا اند اولاد تو و پدران تو

وَعَشِيرَتُكَ وَدَارُكَ وَعَقَارُكَ وَأَينَ إِخوَانُكَ وَأَصدِقَاؤُكَ

و اقربای تو و خانهٔ تو و زمین و کجا اند برادران تو و یاران تو

وَأَينَ رُفَقَاؤُكَ وَجِيرَانُكَ الَّذِينَ كَانُوا يَرحَمُونَكَ فِي جِوَارِكَ

و کجا اند آشنایان تو و همسایهای تو آنانکه بودند که رحم میکردند ترا در همسایگی تو

اَليَومَ يَبكُونَ عَلَيَّ وَعَلَيكَ إِلى يَومِ القِيٰمَةِ وَرُوِيَ عَن أَبِي هُرَيرَةَ

امروز گریه میکنند بر من و بر تو تا روز قیامت و روایت کرده شده از ابی هریره

رَضِيَ اللهُ عَنهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

راضی الله عنه گفت فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم

إِذَا مَاتَ المُؤمِنُ دَارَت رُوحُهُ حَولَ دَارِهِ شَهرًا تَنظُرُ إِلى مَا خَلَّفَهُ

چون بمیرد مؤمن میگردد روح او گرد خانهٔ او یکماه نظر میکند بسوی آنچه پس از وی مانده

مِن عِيَالِهِ كَيفَ يُقسَمُ مَالُهُ وَكَيفَ يُؤَدّى دُيُونُهُ فَإِذَا تَمَّ شَهرٌ

از عیال وی که چگونه تقسیم کرده میشود مال او و چگونه ادا کرده میشود قرضهای وی پس چون تمام شود یکماه

تَنظُرُ إِلى جَسَدِهِ فَيَدُورُ حَولَ قَبرِهِ سَنَةً وَيَنظُرُ مَن يَدعُو لَهُ وَ

نظر کند روح بسوی بدن خود و میگردد گرد قبر خود یکسال و نظر میکند که دعا میکند برای او

مَن يَحزَنُ عَلَيهِ فَإِذَا تَمَّت سَنَةٌ رُفِعَت رُوحُهُ إِلى حَيثُ يَجتَمِعُ

که غم میخورد بروی پس چون تمام شود یکسال بالا برده میشود روح او بسوی آن موضع که جمع میشوند

فِيهِ الأَروَاحُ إِلى يَومٍ يُنفَخُ فِي الصُّورِ كَقَولِهِ تَعَالى تَنَزَّلُ المَلٰئِكَةُ

در آنجا ارواح تا روزیکه دمیده شود در صور چنانکه قول خدا تعالی است نازل میشوند فرشتگان

وَالرُّوحُ فِيهَا وَيُقَالُ الرُّوحُ فِيهَا بِمَعْنَى الرَّحْمَةِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
و روح دران شب گفته میشود که روح دران شب بمعنی رحمت است بر مومنان
كَمَا قُرِئَ وَالرُّوحُ بِالْفَتْحِ وَالضَّمِّ مَعْنَاهُ تَنَزَّلُ الْمَلٰئِكَةُ وَالرُّوحُ أَيْ
چنانکه خوانده شده و روح بر فتح و ضم معنایش آنست که نازل میشوند فرشتگان و روح ای
مَعَهُمُ الرُّوحُ وَالرَّيْحَانُ وَيُقَالُ الرُّوحُ مَلَكٌ عَظِيمٌ يُنَزِّلُ الرَّحْمَةَ
با فرشتگان نسیم و گل های جنت و گفته میشود که روح فرشته کلان است که نازل میکند رحمت را
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كَمَا قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلٰئِكَةُ
بر مومنان چنانکه فرمود خدا تعالے بروزی که استاده شود روح و فرشتگان
صَفًّا قِيلَ مَعْنَاهُ رُوحُ بَنِي آدَمَ وَقِيلَ مَعْنَاهُ رُوحُ جِبْرِيلَ وَيُقَالُ
صف گفته شد معنایش روح بنی آدم است و گفته شده معنایش روح جبرائیل است و گفته میشود
رُوحُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَحْتَ الْعَرْشِ يَسْتَأْذِنُ فِي هٰذِهِ
که روح محمد صلے اللہ تعالے علیہ وآلہ وسلم ست که زیر عرش باشد اذن می خواہد درین
اللَّيْلَةِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى بِالنُّزُولِ لِيُسَلِّمَ عَلَى جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
شب از خدا تعالے بفرود آمدن تا سلام کند بر جمیع مومنان و زنان مومنه
مِنَ الشَّفَقَةِ عَلَيْهِمْ وَيُقَالُ رُوحُ الْأَقْرِبَاءِ مِنْ أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ
از جهت شفقت بر ایشان و گفته میشود که روح اقرباست از مردگان مومنان
يَقُولُونَ رَبَّنَا ائْذَنْ لَنَا بِالنُّزُولِ إِلَى مَنَازِلِنَا حَتّٰى نَرَى وَلَادَنَا
که میگویند ای رب ما اذن ده ما را بفرود آمدن بسوی خانه های خود تا به بینم اولاد خود را
وَعِيَالَنَا فَيَنْزِلُونَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ كَمَا قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ إِذَا كَانَ يَوْمُ
و عیال خود را پس فرود می آیند در شب قدر چنانکه گفت ابن عباس چون شود روز
عِيدٍ أَوْ يَوْمُ عَاشُورَاءَ أَوْ لَيْلَةُ عَاشُورَاءَ أَوْ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَوْ
عید یا روز عاشورا یا شب عاشورا یا روز جمعه یا
لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ الْأُولٰى مِنْ رَجَبٍ أَوْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ
شب جمعه اولے از ماه رجب یا شب پانزدهم از شعبان

يخرجن الاموات من قبورهم فيقفون على ابواب بيوتهم و

بیرون آیند مردگان از قبرهای خود پس ایستاده می‌شوند بر دروازه های خانه های خود

يقولون ارحموا علينا في هذه الليلة بصدقة او لقمة فانا

و گویند رحم کنید بر ما ان در این شب بصدقه یا لقمه پس ما ان

محتاجون اليها فان لم تقدروا عليها فاذكرونا بركعتين في

محتاجیم بسوی الصدقة یا اللقمة پس اگر قدرت نداشته باشید برآن پس یاد کنید ما را بخواندن دو رکعت در

هذه الليلة المباركة هل من احد يذكرونا وهل من احد يترحم

این شب مبارک آیا هست کدام کسی که یاد کند ما را و آیا هست کدام کسی که رحم کند

علينا وهل من احد يذكرنا في غربتنا يا من سكن في دارنا ويا من

بر ما آیا هست کدام کسی که یاد کند ما را در غربت ما وای آنکه ساکن شده در خانه ما وای آنکه

نكح نساءنا ويا من اقام في اوسع قصورنا ونحن في اضيق قبورنا

نکاح کرده زنان های ما را وای آنکه اقامت کرده در فراخ ترین کوشکهای ما و ما ان در تنگ ترین قبرهای خود

ويا من قسم اموالنا ويا من استذل اولادنا هل من احد منكم من

وای آنکه قسمت کرده مالهای ما را وای آنکه خوار و ذلیل کرده اولاد ما را آیا کدام کسی هست از شما

يتفكر في غربتنا وفقرنا وكتبنا مطوية وكتبكم منشورة ولا

کسی که فکر کند در غربت ما و احتیاج ما و فرامی معیشت ... نامه های ما پیچیده شده اند و نامه های شما کشاده اند و

للميت في اللحد ثواب فلا تنسونا بكسرة خبزكم ودعائكم

مر میت را در لحد ثواب پس فراموش مکنید ... نان شما و دعای شما

فانا محتاجون اليكم ابدا فان وجدوا الصدقة والدعاء منهم

پس بتحقیق ما ان محتاجیم بشما همیشه پس اگر یابند مردگان صدقه و دعا را از ایشان

يرجعون فرحا مسرورا وان لم يجدوا يرجعون محروما محزونا

باز میگردند شادان و خرسند اگر نیابند صدقه و دعا را باز میگردند محروم و اندوهگین

آيسا وقد قيل ان الروح في الفؤاد او في بعض اجزاء البدن الا

ونا امید و بتحقیق گفته شده که روح در دل است یا در بعض اجزاء بدن است نه

في جميع البدن لكنها في جزء من اجزائه والدليل عليه ان

در تمام بدن ست لکن آن روح در یک جزوست از اجزاء بدن و دلیل برین مدعا اینست که

يجرح الواحد بجراحات كثيرة فلا يموت ويجرح الواحد ايضا

مجروح میشود یک شخص بجراحتهای بسیار پس نمی میرد و مجروح میشود یک شخص نیز

بجراحة واحدة فيموت لانها اصابت في المكان الذي فيه الروح

بجراحت یک پس می میرد آن شخص از جهت که رسیده این جراحت در جائیکه است در آن روح

حلت فيه وقيل الروح يحل في جميع البدن لان الموت في جميع

حلول کرده روح دروی و گفته شده روح حلول کرده است در تمام بدن زیرا که بیرون شدن روح از تمام

البدن يدل عليه قوله تعالى قل يحييها الذي انشأها اول مرة

بدن می آید دلالت میکند برین امر قول خدا تعالی بگو زنده می کند او را آنکه آفریده وی را اول بار

فان قيل ما الفرق بين الروح والروان قلت هما واحد ليس بينهما

پس اگر گفته شود چیست فرق میان روح و روان گویم این هردو یک اند نیست درمیان ایشان

فرق كما ان البدن مع اليد والرجل يذهب ويجي والروح لا يتحرك

فرق چنانکه بتحقیق بدن با دست و پا میرود و می آید و روح حرکت نمی کند

لكن موضع الروح في الجسد غير معين وموضع الروان بين الحاجبين

پس موضع روح در بدن غیر معین است و موضع روان میان دو ابروست

فاذا زالت الروح مات العبد لا محالة واذا زالت الروان نام

پس چون زائل شود روح بمیرد بنده لاچار و چون زائل شود روان بخوابد

العبد كما ان الماء اذا صب في القصعة ووضعت في البيت

بنده چنانکه بتحقیق آب چون ریخته شود در کاسه و نهاده شود آن کاسه در حجره

ووقعت الشمس عليه من الكوة وشعاعها في السقف يتحرك ولم

و واقع شود آفتاب بر آن از دریچه و شعاع آفتاب در سقف حجره حرکت می کند و

يتحرك القصعة من موضعها فكذلك الروح ساكنة في البدن

حالانکه حرکت نکرده کاسه از جای خود پس همچنین روح ساکن است در بدن

وشعاعها الى العرش فهو الروان فترى الرؤيا في الملكوت ثم

وشعاع وی میرود تا عرش پس آن شعاع وی روان است که می بیند خواب را در عالم ملکوت پس

اذا نام العبد خرج الروح اي الروان من انفه وصعد الى السماء

چون خواب کند بنده بیرون آید روح یعنی روان از بینی وی و بالا رود بسوی آسمان

فالروان في الملكوت ينوب منابة النفس في الخدمة فان قيل لو

پس روان در عالم ملکوت نائب میشود بجای نفس در خدمت پس اگر گفته شود اگر

كان روح المؤمن يصعد الى السماء وينوب منابة النفس في

بود روح مؤمن که بالا میرود بسوی آسمان و نائب میشود بجای نفس در

الخدمة فروح الكافر الى اين تذهب وقيل روح الكافر ايضا يصعد

خدمت پس روح کافر در خواب کجا میرود و گفته شده که روح کافر هم بالا میرود

الى السماء الا انه يمنعه الشيطن فيكون مع الشياطين فان

بسوی آسمان مگر به تحقیق وی را منع میکنند شیطان پس میباشد روح کافر با شیطانان پس اگر

قيل لو ذهب الروح ينبغي ان لا يتنفس قيل هذا من وجوه

گفته شود اگر رفته روح در خواب میبایست که نفس نزند گفته شده که این نفس گرفتن از چند وجه است

احدها ما قالوا يذهب منه الروح ولكن يبقى فيه الحيوة و

یکی آنکه گفته اند که میرود از بدن روح ولکن باقی میماند دروی حیات و

النفس لانهما ليسا بروح الا ترى الى ما روى عبد الله بن عباس رض

نفس زیراکه حیوة و نفس نیستند روح آیا نمی بینی بسوی آنچه روایت کرد عبدالله بن عباس رض

انه قال الروح لاربعة الانس والجن والملئكة والشيطين

که بتحقیق وی گفت روح برای چهار قسم مخلوق میباشد یکی انسان دوم جن سوم فرشتگان چهارم شیاطین

ولسائرهن نفس وحيوة وقال محمد بن الترمذي الروح روحان

و برای همه مخلوق نفس و حیات میباشد و گفت محمد بن ترمذی که روح دو قسم است

روح به الحيوة والنفس وروح به الحركة فاذا نام خرج منه

یک روح آنست که بآن زندگی و نفس گرفتن و دیگر آن روح است که بآن حرکت میباشد پس چون خواب کند بیرون رود از وی

الروح الذي به الحركة ولكن لم يخرج الروح الذي به الحيوة و
آن روح که بآن حرکت ست ولاکن بیرون نرفته ازوی آن روح که بآن حیوة است و

النفس واما مسكن الروح بعد القبض فقد قيل مسكنها الصور
نفس که تن است مسکن روح است بعد قبض شدن پس بتحقیق گفته شده که مسکن وی صور

فيه ثقب بعدد كل حيوان من يوم خلق آدم عليه السلام الى
اسرافیل است و در صور سوراخهاست بشمار هر حیوان از ابتدا روزی که آفریده شده آدم علیه السلام تا

يوم القيمة ينعم هناك ان كان منعما وان كان معذبا فهناك
روز قیامت نعمت داده میشود آن روح در آنجا اگر باشد از نعمت داده شدگان واگر باشد آن روح عذاب کرده شده پس در آنجا

يعذب ويقال ان ارواح المؤمنين في حواصل طيور خضر
عذاب کرده میشود و گفته میشود که بتحقیق ارواح مومنان در ابدان مرغان سبز رنگ

في الجنة وارواح الكفرين في سجين جهنم وقيل في حواصل طيور سود
میباشند در جنت و ارواح کافران در سجین میباشد که جائی ست در جهنم و گفته شده در ابدان مرغان سیاه رنگ

في النار ويقال ان ارواح المؤمنين اذا قبضت رفعتها ملئكة الرحمة
در آتش و گفته شده که بتحقیق ارواح مومنان چون قبض کرده میشوند بر دارند آنها را فرشتگان رحمت

الى السابعة بالاكرام والاعزاز فينادي مناد من السماء من
بسوی آسمان هفتم بگرامی کردن و عزت دادن پس آواز کند آواز کننده از آسمان از

قبل الله اكتبوها في عليين ثم ردوها الى الارض فترد روحه
جانب خدا تعالی که بنویسید این را در علیین پس ازان باز گردانید او را بسوی زمین پس باز گردانیده شود روح او

في جسده ويفتح له باب الى الجنة فينظر الى موضعه منها حتى
در بدن وی و گشاده شود برای او دروازه بسوی جنت پس نظر کند بسوی موضع خود از جنت تا که

يقوم الساعة ويقال ان ارواح الكفار اذا قبضت رفعتها
قائم شود قیامت و گفته میشود که بتحقیق ارواح کافران چون قبض کرده شود بر دارد آنها را

ملئكة العذاب الى سماء الدنيا فيغلق ابوابها ويؤمر بردها
فرشتگان عذاب بسوی آسمان دنیا پس بسته میشود دروازه های آن و امر کرده میشود بباز گردانیدن

إلى مضجعه ويضيق قبره ويفتح له باب إلى النار فينظر إلى مقعده

بسوی خوابگاه وی . و تنگ کرده میشود قبر او و گشاده شود برای او دروازه بسوی آتش پس نظر کند بسوی نشستن خود

منها حتى تقوم الساعة وعلى هذا قوله عليه السلام حتى إذا هم يسمعون

از آتش تا که قائم شود قیامت و برین اشارت قول او علیه الصلوة والسلام تا که ایشان می شنوند

قرع نعالكم وإنما منعوا عن الكلام وسئل عن بعض العلماء من

آواز پاپوش های شما ولکن منع شده اند از کلام کردن و سوال کرده شد از بعض علما از

معادن الأرواح بعد الموت فقال إن أرواح الأنبياء عليهم السلام

جایگاه بودن ارواح پس از مرگ گفت که بتحقیق ارواح پیغمبران علیهم الصلوة والسلام

في جنة عدن وتكون في اللحد مونسة لأجسادها وساجدة

در جنت عدن میباشند و می باشند در لحد الفت گیرنده با بدنهای خود و سجده کننده

لربها وأرواح الشهداء في الفردوس وسط الجنة في حواصل طيور

برای پروردگار خود و ارواح شهیدان در فردوس که در میان جنت است در اندرون مرغان

خضراء في الجنة تطير حيث شاءت ثم تأوي إلى قناديل معلقة

سبز رنگ در جنت میباشند می پرند هرجا که خواهند پس از آن می آیند بسوی قندیلهای آویزان

بالعرش وأرواح أولاد المسلمين في حواصل عصافير الجنة عند

به عرش و ارواح اولاد مسلمانان در اندرون گنجشکهای جنت نزد

جبل المسك إلى يوم القيمة وأرواح أولاد المشركين والمنافقين

کوه مشک میباشند تا روز قیامت و ارواح اولاد مشرکان و منافقان

يدورون حول الجنة ليس لهم مأوى إلى يوم القيمة ثم يخدمون

میگردند گرد جنت نیست ایشان را جای قرار تا روز قیامت پس از آن خدمت کنند

للمؤمنين أما أرواح المؤمنين الذين عليهم دين ومظالم

برای مومنان لیکن ارواح مومنان که بر ایشان قرض است و حقوق مظالم باشند

فمعلقة بالهواء لا يصلون إلى الجنة ولا إلى السماء حتى يؤدى

پس ایشان در هوا آویخته میباشند نمیرسند بجنت و نه با آسمان تا آنکه ادا کرده شود

عنهم الذنوب والمظالم وامّا ارواح فسّاق المسلمين المصرّين

از ایشان قرضهای ایشان و مظلمهای ایشان و هرچه ارواح فاسقان مسلمانان که اصرار کننده گانند

على الذنوب فيعذّبون في القبور مع الجسد وامّا ارواح الكفرين

بر گناهان پس عذاب کرده میشوند در قبرها با بدن واما ارواح کافران

والمنافقين ففي سجّين نار جهنّم خلدين فيها ابدا وقيل انّ

ومنافقان پس در سجین نام جای که در آتش جهنم است باشند در آن همیشه گفته شده که بتحقیق

الروح جسم لطيف وهو مخلوق فلذلك لا يقال الله تعالى

روح جسم لطیف است و او آفریده شده است پس از این جهت گفته نمیشود که خدای تعالی

ذو روح لانّه يستحيل ان يكون محلّا للاجسام وقد قيل انّ

ذی روح است زیرا که محال است اینکه باشد خدای تعالی جای حلول کردن جسمها و بتحقیق گفته شده که

الروح عرض وهو ما يستحكم بوجود غيره وروي انّ اليهود اتوا

روح عرض است و عرض آنست که قیام و احکام گیرد بوجود غیر خود و روایت کرده شده که بتحقیق یهود آمدند

الى النبي صلّى الله عليه وسلّم فسئلوه عن الروح وعن اصحب

بسوی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم پس سوال کردند او را از حقیقت روح و از احوال اصحاب

الرقيم وعن ذي القرنين فنزل في شانهم سورة الكهف ونزل في الروح

کهف و از احوال ذی القرنین پس نازل شد در شان ایشان سورهٔ کهف و نازل شد در شان روح

ويسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربي وقيل معناه من امر

این آیت و سوال میکنند ترا از روح بگو روح از فرمان رب من است و گفته شده معنایش از امر

ربي فلا علم لي بها وقيل معناه انّ الروح ليست بمخلوقة بل من

رب من است و نیست علم مرا بآن و گفته شده معنایش آنست که بتحقیق روح نیست مخلوق بلکه روح از

امر الله وامر الله كلامه وهذا القول خطاء لانّ معنى الاية ذكرنا

امر خدای تعالی است و امر خدای تعالی کلام اوست و این قول خطاست زیرا که معنی آیت را ذکر کردیم

وقيل معناه تكوين ربي بكلمة كن فيكون وانّ الله امر ضربين

و گفته شده معنایش آنست که روح باشد بکلمه کن پس است میشود و بتحقیق امر خدای تعالی بر دو قسم است

أمرُ إلزامٍ كأمره بالعبادات وإمّا تكوين كقوله تعالى كونوا حجارةً

یک امر الزام ست مانند امر وی بعبادات و یک امر ست گردانیدن مانند قول خدا تعالی شوید سنگها

أو خلقًا أو حديدًا وكقوله تعالى إنما أمره إذا أراد شيئًا أن يقول

یا مخلوق دیگر یا آهن و مانند قول خدا تعالی جز این نیست که فرمان خدا چون بخواهد چیزی را اینست که بگوید

له كن فيكون وأما قوله تعالى نزل به الروح الأمين وقوله تعالى

مر او را شو پس میشود و اما قول خدا تعالی نازل شده به آن روح امین یعنی جبرئیل و قول خدا تعالی

يوم يقوم الروح والملائكة صفًّا لا يتكلمون إلا من أذن له الرحمن

روزیکه بایستند فرشته روح نام و همه فرشتگان صف بسته سخن نگویند مگر کسیکه اذن دهد او را خدا

وقال صوابًا فقيل معناه جبريل وقيل ملك عظيم وصفه صفًّا

و گفته باشد سخن نیک پس گفته شده معنی او روح درینجا جبرئیل ست و گفته شده که فرشته کلان ست که تنها او صف باشد

وأما قوله تعالى فإذا سويته ونفخت فيه من روحي فهذا إضافة

و اما قول خدا تعالی پس چون برابر کردم آدم را و دمیدم در وی از روح خود پس این اضافت

خلق وقيل إضافة تكريم كما يقال ناقة الله وبيت الله وأما قوله

آفریدن ست و گفته شده که اضافت تکریم ست چنانکه گفته میشود ناقه خدا و خانه خدا و اما قول خدا

تعالى فنفخنا فيه من روحنا فإضافة تكريم على ما قدمناه وقيل

تعالی پس دمیدیم در وی از روح خود پس اضافت تکریم و تشریف ست بنابر آنچه پیش گذرانیدیم و گفته شده

معناه فنفخنا فيه من روح جبريل عليه السلام وعلى هذا قيل

معنایش این ست پس دمیدیم در وی از روح جبرائیل علیه السلام و بنابرین گفته شده

في عيسى روح الله كقوله تعالى وأيدهم بروح منه باب في

در حق عیسی علیه السلام که او روح خداست مانند قول خدا تعالی و مدد کرد خدا تعالی ایشان را بروح از خود باب

ذكر الصور والبعث والحشر اعلم أن إسرافيل صاحب القرن

بیان صور اسرافیل و برانگیختن و جمع شدن قیامت بدانکه اسرافیل صاحب شاخ ست که از اصور گویند

وخلق الله تعالى اللوح المحفوظ من درة بيضاء طولها ما بين

و آفرید خدا تعالی لوح محفوظ را از مروارید سفید درازی او ما بین

السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ سَبْعَ مَرَّاتٍ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ وَمَكْتُوبٌ فِيهَا

آسمان و زمین هفت بار برابرین و آویزان است بعرش و نوشته شده در آن

مَا هُوَ كَائِنٌ اِلَى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَلِاِسْرَافِيلَ اَرْبَعَةُ اَجْنِحَةٍ جَنَاحٌ بِالْمَشْرِقِ

آنچه شونده است تا روز قیامت و برای اسرافیل چهار بال است یک بال بمشرق است

وَجَنَاحٌ بِالْمَغْرِبِ وَجَنَاحٌ يَسْتَتِرُ عَلَيْهِ وَجَنَاحٌ يُغَطِّي بِهَا رَأْسَهُ وَ

و یک بال بمغرب است و یک بال است که قرار میگیرد بروی و یک بال است که می پوشد بآن سر خود را

وَجْهَهُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ تَعَالَى حَيَاءً نَاكِسًا رَأْسَهُ تَحْتَ الْعَرْشِ وَهُوَ قَائِمٌ

و روی خود را از خوف خدایتعالی و حیا از وی تعالی فرو کننده است سر خود را زیر عرش گرفته دارا

الْعَرْشَ عَلَى كَتِفِهِ وَاِنَّهُ لَيَصْغُرُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ تَعَالَى مِثْلَ الْعُصْفُورِ

عرش را بر دوش خود و بتحقیق اسرافیل صغیر می شود از خوف خدا تعالی مانند گنجشک

فَاِذَا قَضَى اللّٰهُ تَعَالَى شَيْئًا فِي اللَّوْحِ كَشَفَ الْغِطَاءَ مِنْ وَجْهِهِ يَنْظُرُ

پس چون حکم فرماید خدا تعالی چیزی را در لوح محفوظ دور کند اسرافیل پرده را از روی خود و نظر کند

اِلَى مَا قَضَى اللّٰهُ تَعَالَى مِنْ حُكْمٍ وَاَمْرٍ وَلَيْسَ مِنَ الْمَلٰئِكَةِ اَقْرَبُ مَكَانًا

بسوی آنچه حکم فرمود خدا تعالی از حکم و امر و نیست از فرشتگان نزدیک تر در مکان

بِالْعَرْشِ مِنْ اِسْرَافِيلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْعَرْشِ سَبْعُونَ حِجَابًا وَمِنَ الْحِجَابِ

بعرش از اسرافیل درمیان وی و درمیان عرش هفتاد هزار حجاب است و از یک حجاب

اِلَى الْحِجَابِ مَسِيرَةُ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ وَبَيْنَ جِبْرَائِيلَ وَاِسْرَافِيلَ سَبْعُونَ

تا حجاب دیگر مسافت پنجصد سال است و درمیان جبرئیل و اسرافیل علیهما السلام هفتاد هزار

حِجَابًا وَمِنْ كُلِّ حِجَابٍ اِلَى حِجَابٍ مَسِيرَةُ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ وَاِنَّهُ قَائِمٌ

پرده است و از هر پرده تا پرده دیگر مسافت پنجصد سال است و بتحقیق اسرافیل ایستاده است

قَدْ وَضَعَ الصُّورَ عَلَى فَخِذِهِ الْاَيْمَنِ وَرَأْسُ الصُّورِ عَلَى فَمِهِ يَنْتَظِرُ

و نهاده است صور را بر ران راست خود و سر صور را نهاده بر دهان خود و انتظار میبرد

اِلَى اللّٰهِ تَعَالَى مَتَى يَأْمُرُهُ بِنَفْخِهِ فَيَنْفُخُ فِيهِ فَاِذَا انْقَضَتْ مُدَّةُ الدُّنْيَا

خدا تعالی که کدام وقت فرماید او را بدمیدن وی پس بدمد در آن چون تمام شود مدت دنیا

يدنوا الصور الى جبهة اسرافيل فيضمه اسرافيل على لحيته الاربعة

نزدیک کرده شود صور بسوی پیشانی اسرافیل پس بنهد آن را اسرافیل

ثم ينفخ في الصور ويجعل ملك الموت احدى كفيه تحت الارض السابعة

پس از آن دمیده در صور و بگرداند ملک الموت یک کف دست خود را زیر زمین هفتم

والاخرى فوق السماء السابعة فياخذ ارواح اهل السموات واهل

و کف دست دیگر را بالای آسمان هفتم پس بگیرد ارواح اهل آسمانها و اهل

الارضين ولا يبقى في الارض الا ابليس عليه اللعنة ولا يبقى في

زمین را و باقی نماند در زمین مگر شیطان علیه اللعنة و باقی نماند در

السماء الا جبرئيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل عليهم السلام

آسمان مگر جبرائیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل علیهم السلام

والذين استثناهم الله تعالى في قوله تعالى ونفخ في الصور فصعق

و آنانکه بیرون کرده است ایشان را خدا تعالی در قول او تعالی و دمیده شود در صور پس بمیرد

من في السموات ومن في الارض الا من شاء الله وعن ابي هريرة رض انه

کسی که در آسمان است و کسیکه در زمین است مگر کسی را خواست خدا و روایت است از ابی هریره رض تحقیق

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ان الله تعالى خلق الصور

وی گفت رسول خدا صلی الله تعالی علیه و آله و سلم که تحقیق خدای تعالی آفرید صور را

وله اربعة شعب شعبة منها في المشرق وشعبة منها في المغرب

و برای وی چهار شاخ است یک شاخ از وی در مشرق است و یک شاخ از وی در مغرب است

وشعبة منها تحت الارض السابعة وشعبة منها فوق السماء

و یک شاخ از وی زیر زمین هفتم است و یک شاخ از وی بالای آسمان

السابعة وفي الصور اثقاب بعدد اصناف الارواح في واحد منها

هفتم است و در صور سوراخ هاست بشمار اقسام ارواح و در یک قسم از آن

ارواح الانبياء عليهم السلام وفي ثقبه منها ارواح الجن وفي واحد

ارواح پیغمبران است علیهم السلام و در یک قسم از آن ارواح جن است و در یکی

فمنها ارواح الانس وفی واحد منها ارواح الشیاطین وفی واحد
ازان ارواح انسان است ودر یک قسم ازان ارواح شیاطین است ودر یک قسم
منها ارواح البهائم والهوام حتی النملة والبقة اعطاه اسرافیل
ازان ارواح چارپایان وخزندگان است تا مور ولپشه عطا کرده خدا این صور را باسرافیل
فهو واضعه علی فیه ینتظر متی یؤمر فینفخ فیه ثلث نفخات نفخة
پس وی نهاده است آنرا بر دهن خود منتظر است که کی امر کرده شود پس بدمد دران سه بار دمیدن یک دمیدن
الفزع ونفخة الصعق ونفخة البعث قال حذیفة یا رسول الله
خوف است ویک دمیدن مرگست ویک دمیدن برانگیختن است گفت حذیفه رض ای رسول خدا
کیف یکون الخلائق عند النفخ فی الصور قال یا حذیفة والذی
چگونه باشند مخلوق نزد دمیدن در صور فرمود ای حذیفه قسم بآن ذات
نفسی بیده لینفخن فی الصور وتقوم الساعة والرجل قد رفع لقمة
که نفس من بدست اوست هر آینه دمیده شود در صور وقائم شود قیامت وشخص تحقیق برداشته باشد لقمه را
الی فیه ولا یطعمها والثوب بین یدیه لیلبسه فلا یلبسه ویکون
بسوئی دهان خود ونخواهد خورد آنرا وجامه پیش روی وی که تا بپوشد آنرا پس نخواهد پوشید وکوزه
الماء علی فیه لیشرب الماء ولا یشرب منه باب فی ذکر نفخة
آب بر دهان باشد تا نوشد آب را پس نخواهد نوشید ازان باب در ذکر دمیدن
الصور والفزع ثم ینفخ نفخة الفزع فیبلغ فزعه اهل السماء واهل
صور وخوف پس ازان دمیده شود دمیدن خوف پس رسد خوف وی اهل آسمان واهل
الارض الا ما شاء الله تعالی وتسیر الجبال سیرا وتمور السماء مورا
زمین را مگر کسی که خواهد خدا تعالی وروان شوند کوهها روان شدنی دیگرگون شود آسمان از رفتن
وترجف الارض رجفا مثل السفینة فی الماء وتضع الحوامل حملها
وسخت بجنبد زمین سخت جنبیدن مانند کشتی در آب وبنهد زنان حامله حمل خود را
وتذهل المرضعة ولدها یصیر الولدان شیبا وتصیر الشیاطین
وغافل شود وفراموش کند شیر دهنده پسر خود را وشوند اطفال پیران کهن سال وشوند شیاطین

هاربة وقد تناثرت عليهم النجوم وكسفت الشمس وخسف
فرار كنندگان وبتحقيق پراگنده شود برايشان ستارگان وتاريك شود آفتاب وبی نور شود
القمر وكشطت السماء من فوقهم وذلك قوله تعالى ان زلزلة
ماهتاب وپوست كنده شود آسمان از بالای ايشان واين قول خداست بتحقيق زلزله
الساعة شيء عظيم ويكون ذلك اربعين سنة وروي عن
قيامت چيزيست بزرگ وباشد اين حال تا چهل سال ودر روايت كرده شده از
ابن عباس رض انه قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يا ايها
ابن عباس كه بتحقيق وی گفت فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم ای
الناس اتقوا ربكم ان زلزلة الساعة شيء ثم قال تدرون
مردمان بترسيد از پروردگار خود بتحقيق زلزله قيامت چيزيست بزرگ پس ازان آيا ميدانيد
اي يوم ذلك قالوا الله ورسوله اعلم قال ذلك اليوم يوم يقول
كدام روزيست اين روز گفتند خدا ورسول او داناترند فرمود اين روز روزيست كه گويد
الله تعالى فيه لآدم قم وابعث اولادك بعثا الى النار فيقول يا رب
خدا تعالى دران روز مر آدم را برخيز وبفرست فرستادنی اولاد خود را بسوی آتش پس گويد ای رب من
كم من كل الف فيقول الله تعالى من كل الف تسعمائة وتسعة و
چند از هزار نفر پس فرمايد خدا تعالى از هر هزار نفر نهصد ونود ونه را
تسعين الى النار وواحدا الى الجنة فيشق ذلك على القوم ووقع عليهم
نفرست بسوی آتش ويكی بسوی جنت پس شاق شود اين امر بر قوم وواقع شود برايشان
البكاء والحزن فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم اني لارجوا ان تكونوا
گريه واندوه پس فرمود پيغمبر صلى الله تعالى عليه وآله وسلم به تحقيق من اميد دارم اينكه باشيد شما
ربع اهل الجنة ثم قال اني لارجوا ان تكونوا شطر اهل الجنة ففرحوا
چهارم حصه اهل جنت پس ازان فرمود من اميد دارم اينكه باشيد نيم اهل جنت پس شاد شدند
فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ابشروا فانما انتم في الامم
پس فرمود پيغمبر صلى الله تعالى عليه وآله وسلم بشارت باد شمارا پس بتحقيق شما در امتهای سابقه

كشتاة في جنب البعير واستخرج واحدة من الف جزء وقال ابو هريرة

اند بزرگ است در پهلوی شتر و شتاب یک حصه آید از هزار حصه و گفت ابو هریره رض

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ان الله تعالى مائة رحمة انزل

فرمود رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم مر خدا تعالی را صد رحمت است که نازل کرد

منها رحمة بين الجن والبهائم والانس والهوام فبها يتعاطفون وبها

ازان یک رحمت را در میان جن و حیوانات و انسان و خزنده ها پس بآن رحمت مهربانی کنند و باهم دیگر

يتراحمون واذخر تسعة وتسعين رحمة يرحم بها عباده يوم

و بسبب آن رحم میکنند باهم و ذخیره کرد نود و نه رحمت را که رحم کند بآن بندگان خود را روز

القيمة ثم يأمر الله تعالى اسرافيل بنفخة الصعق فينفخ فيقول ايتها

قیامت پس ازان امر فرماید خدا تعالی اسرافیل را بدمیدن مرگ پس بدمد صور را پس گوید اسرافیل ای

الارواح العارية اخرجن بامر الله تعالى فيصعق وفات اهل السموت

ارواح عاریت آمده بدن بیرون شوید بامر خدا تعالی پس بیهوش شوند و بمیرند اهل آسمانها

واهل الارضين الا ما شاء الله ثم الشهداء فانهم احياء عند ربهم

و اهل زمینها مگر آنرا که خواهد خدا و آنان شهیدانند پس تحقیق ایشان زنده اند نزد پروردگار خود

يرزقون كما قال الله تعالى ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله

روزی داده میشوند چنانکه فرمود خدا تعالی و مپندارید آنکسان را که کشته شده اند در راه خدا

امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون وفي الخبر ان النبي صلى

مردگان بلکه ایشان زنده اند نزد پروردگار خود روزی داده میشوند و در حدیث است که بتحقیق پیغمبر صلی الله

الله عليه وآله وسلم قال ان الله تعالى اكرم الشهداء بخمس كرامات

تعالی علیه وآله وسلم فرمود که بتحقیق خدا تعالی گرامی کرد شهیدانرا به پنج بزرگی

لم يكن منها احد للانبياء احدها ان ارواح جميع الانبياء يقبضها

که نیست هیچ ازان پنج درجه مر پیغمبران را یکی ازان اینست که بتحقیق ارواح همه انبیا قبض میکند

ملك الموت وانا كذلك وارواح الشهداء يقبضها الله تعالى وثانيها

ملک الموت و من نیز همچنین هستم و ارواح شهیدانرا قبض میکند خدا تعالی و دوم آنکه

أَنَّ جَمِيعَ الْأَنْبِيَاءِ يُسْأَلُونَ بَعْدَ نَبِيِّهِمْ وَأَنَا كَذٰلِكَ وَالشُّهَدَاءُ

تحقیق همه پیغمبران را ده بی شوند بعد مردن امتان من هم چنین ام و شهیدان

لَا يُسْأَلُونَ وَثَالِثُهُمْ أَنَّ جَمِيعَ الْأَنْبِيَاءِ يُكَفَّنُونَ وَأَنَا كَذٰلِكَ وَ

غسل داده نمیشوند و سوم آنکه تحقیق همه پیغمبران کفن کرده میشوند و من هم چنین ام و

الشُّهَدَاءُ يُكَفَّنُونَ وَرَابِعُهَا يُسَمَّى مِنَ الْأَنْبِيَاءِ الْمَوْتَى وَأَنَا كَذٰلِكَ

شهیدان کفن داده نمیشوند و چهارم آنکه مسمی میشوند پیغمبران مردگان و من هم چنین ام

وَيُقَالُ مَاتَ مُحَمَّدٌ وَالشُّهَدَاءُ أَحْيَاءٌ لَا يُسَمَّوْنَ الْمَوْتَى وَخَامِسُهَا

و گفته میشود که مرد محمد صلی الله علیه وسلم و شهیدان زنده اند مسمی نمیشوند مردگان و پنجم آنکه

أَنَّ الْأَنْبِيَاءَ يَشْفَعُونَ لِأُمَّتِهِمْ خَاصَّةً وَأَنَا كَذٰلِكَ وَالشُّهَدَاءُ

تحقیق پیغمبران شفاعت میکنند برای امت خود خاص و من نیز همچنین ام و شهیدان

يَشْفَعُونَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ لِكُلِّ أُمَّةٍ وَيُقَالُ إِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ تَعَالَىٰ اِثْنَا عَشَرَ

شفاعت میکنند روز قیامت برای هر امت و گفته میشود که بعد نفخه صعق همه خواهند مرد مگر آنکه خواهد خدا

نَفَرًا وَهُمْ جِبْرَائِيلُ وَإِسْرَافِيلُ وَمِيكَائِيلُ وَعِزْرَائِيلُ وَثَمَانِيَةُ حَمَلَةِ

کسانیکه جبرئیل و اسرافیل و میکائیل و عزرائیل و هشت نفر از بردارندگان

الْعَرْشِ فَيَبْقَى الدُّنْيَا بِلَا إِنْسَانٍ وَلَا جِنٍّ وَلَا شَيْطَانٍ وَلَا وَحْشٍ

عرش پس باقی ماند دنیا بغیر انسان و بغیر جن و نه شیطان مانده و نه حیوان وحشی اند

ثُمَّ يَقُولُ اللّٰهُ تَعَالَىٰ يَا مَلَكَ الْمَوْتِ خَلَقْتُكَ بِعَدَدِ الْأَوَّلِينَ وَ

پس ازان فرماید خدا تعالی ای ملک الموت من آفریدم مرترا برابر همه مخلوق اول و

الْآخِرِينَ أَعْوَانًا وَجَعَلْتُ لَكَ قُوَّةَ أَهْلِ السَّمٰوٰتِ وَأَهْلِ الْأَرَضِينَ لِي

آخر مددگاران و گردانیدم برای تو قوت اهل آسمانها و اهل زمین را من

الْمُلْكُ الْيَوْمَ أَثْوَابَ الْغَضَبِ فَانْزِلْ بِغَضَبِي بِسَطْوَتِي إِلَى إِبْلِيسَ وَأَذِقْهُ

می پوشانم ترا امروز جامه ای غضب پس نازل شو با غضب من سخت گرفتن من بسوی ابلیس و بچشان او را

الْمَوْتَ وَاحْمِلْ عَلَيْهِ مَرَارَةَ مَوْتِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ

موت و بارکن بروی تلخی موت همه مخلوق اول و آخر را از جن و انس جمله

أضعافًا مضعفة ولكن ملك من الزبانية سبعون الفا ومع كل

چند چند بار و باید که باشد با تو از فرشتگان عذاب هفتاد هزار فرشته و با هر

زبانية سلسلة من سلاسل اللظى فينادي ملك الموت فيفتح ابواب النيران

فرشته عذاب زنجیری باشد از زنجیرهای آتش دوزخ پس آواز کند ملک الموت پس گشاده شود دروازه های دوزخ

ويخرج الزبانية مع السلاسل فينزل ملك الموت بصورة لو نزل على اهل

و بیرون آیند فرشتگان عذاب با زنجیرهای آتش پس فرود آید ملک الموت بصورتی که اگر فرود آید با صورت بر اهل

السموت والارضين السبع ونظروا اليه فيها لماتوا كلهم فينتهي

آسمانها و زمین ها هفتگانه و نظر کنند سوی در آن صورت هر آینه بمیرند تمام ایشان پس برسد

الى ابليس ويزجره زجرة فاذا هو قد صعق وله خرخرة لو سمعها

ملک الموت با ابلیس و سرزنش کند او را سرزنش کردن پس بیهوش شود و وی را خرخر باشد اگر بشنود آن را

اهل السموت والارضين لصعقوا من تلك الخرخرة ويقول

اهل آسمانها و زمین ها هر آینه بیهوش شدندی از شدت این خرخره و گوید

ملك الموت له قف يا خبيث لاذيقك الموت كم من عمر

ملک الموت ابلیس را باش ای خبیث تا بچشانم ترا سختی مرگ چند از عمر دراز

ادركته وكم من قرن اضللت ثم فيهرب الى المشرق

یافتی و چند امت گمراه کردی تو گفت راوی پس بگریزد ابلیس سوی مشرق

فاذا هو عنده والى المغرب فاذا هو عنده فلا يزال الى حيث

پس آنجا ملک الموت نزد وی باشد و بگریزد بمغرب پس آنجا او نزد وی باشد پس همیشه ملک الموت

يهرب ثم يقوم ابليس في وسط الدنيا عند قبر ادم صلوات الله

که گریزد پس از آن بایستد ابلیس در میانه دنیا نزد قبر آدم رحمتهای خدا باد

عليه ويقول يا ادم من اجلك صرت رجيما ملعونا مطرودا

بر وی و گوید ای آدم از جهت تو گشتم من رانده شده لعنت کرده شده رد کرده شده

ثم يقول ابليس يا ملك الموت باي كاس تسقيني وباي عذاب تقبض

پس از آن گوید ابلیس ای ملک الموت بکدام کاس بنوشانی مرا و بکدام عذاب قبض کنی

رُوحِي فَيَقُولُ بِكَأْسِ اللَّظَى وَعَذَابِ السَّعِيرِ وَإِبْلِيسُ وَيَتَمَرَّغُ وَيَقْمَعُ

روح مرا پس گوید ملک الموت بجام آتش دوزخ و عذاب آتش افروخته و ابلیس میغلطد و زمی افتد

فِي التُّرَابِ مَرَّةً بَعْدَ مَرَّةٍ حَتَّى إِذَا كَانَ فِي الْمَوْضِعِ الَّذِي أُهْبِطَ فِيهِ وَ

در خاک چند بار تا آنکه چون رسد در جایے که فرود آمده بود دران و

لُعِنَ فِيهِ وَقَدْ صُبَّ لَهُ الزَّبَانِيَةُ بِالْكَلَالِيبِ فَيَخْدِشُونَهُ وَيَطْعَنُونَهُ

لعنت کرده شده بود دران و بتحقیق مر او را زخشمگان عذاب بانبور های آتش مجروح ساختند و پوست باز میکنند و نیزه میزنند

وَيُقْمَعُ فِي النَّزْعِ وَشِدَّةِ الْكُرْبَةِ وَالْمَوْتِ مَا شَاءَ اللهُ تَعَالَى بَابٌ فِي

و قمع شود در حال نزع و سختی اندوه و مرگ آنچه خواهد خدا تعالی باب در

ذِكْرِ فَنَاءِ الْأَشْيَاءِ ثُمَّ يَأْمُرُ اللهُ تَعَالَى مَلَكَ الْمَوْتِ أَنْ يُفْنِيَ الْبِحَارَ

ذکر فنا شدن همه چیزها پس ازان امر کند خدا تعالی ملک الموت را آنکه فنا کند دریاها را

كَمَا قَالَ اللهُ تَعَالَى كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ فَيَأْتِي مَلَكُ الْمَوْتِ إِلَى

چنانکه فرمود خدا تعالی هر چیز هلاک است مگر ذات او تعالی پس آید ملک الموت بسوی

الْبِحَارِ وَيَقُولُ لَهَا قَدِ انْقَضَتْ مُدَّتُكُنَّ فَتَقُولُ ائْذَنْ لَنَا حَتَّى

دریاها و گوید دریاها را بتحقیق تمام شد مدت شما پس گویند دریاها اذن ده مارا تا

أَنُوحَ عَلَى نَفْسِنَا فَتَقُولُ أَيْنَ أَمْوَاجُنَا وَأَيْنَ عَجَائِبُنَا وَقَدْ جَاءَ أَمْرُ

گریه کنیم بر نفس اسے خود پس گویند دریاها کجا شد موجهای ما و کجا رفتند عجیبهای ما بتحقیق آمد فرمان

اللهِ تَعَالَى ثُمَّ يَصِيحُ عَلَيْهَا مَلَكُ الْمَوْتِ صَيْحَةً فَكَأَنَّ مَاءَهَا لَمْ يَكُنْ

خدا تعالی پس ازان آواز کند بران دریاها ملک الموت آواز کردن پس گویا که آب انها هرگز نبود

ثُمَّ يَأْتِي الْجِبَالَ وَيَقُولُ لَهَا قَدِ انْقَضَتْ مُدَّتُكُنَّ فَتَقُولُ ائْذَنْ

پس ازان آید ملک الموت بسوی کوهها و گوید انهارا بتحقیق تمام شد مدت شما پس گویند اذن ده

لَنَا حَتَّى أَنُوحَ عَلَى نَفْسِنَا فَتَقُولُ أَيْنَ صُعُودِي وَقُوَّتِي وَقَدْ جَاءَ أَمْرُ

مارا تا که گریه کنیم بر نفس اسے خود پس گویند کوهها کجا رفت بلندی ما و قوت ما بتحقیق آمد فرمان

اللهِ ثُمَّ يَصِيحُ عَلَيْهَا صَيْحَةً تَذُوبُ بِهَا كَمَا تَذُوبُ الرَّصَاصُ

خدا تعالی پس ازان آواز بران کوهها ملک الموت آواز کردنی که گداخته شوند بآن چنانکه گداخته میشود قلعی

ثم یأتی الی الارض ویقول لها قد انقضت مدتك فیقول

پس ازان آید ملك الموت بسوی زمین وگوید آنرا تحقیق تمام شد مدت تو پس گوید

الارض ائذن لی حتی انوح علی نفسی فتنوح وتقول این مکنوزنی

زمین اذن ده مرا تاکه گریه کنم بر جان خود این گریه کند وگوید کجا رفتند خزینهای پوشیده من

واودیتی وانهاری واشجاری واثماری ونباتی فیصیح ملك الموت علیها

ووادیهای من وجویهای من ودرختان من ومیوهای من واقسام سبزای من پس آواز کند ملك الموت بر زمین

صیحة فیتساقط حیطانها وتغور میاهها ثم یصعد الی السماء فیصیح

آواز کردنی پس بیفتند دیوارهای آن وفرو روند در زمین آبهای وی پس ازان بالا رود بآسمان پس آواز کند

علیها صیحة فتنکسف الشمس ویخسف القمر وتتناثر النجوم ثم یقول

بروی آواز کردنی پس تاریك شود آفتاب وبی نور شود ماهتاب وبریزند ستارگان پس ازان گوید

الله تعالی یا ملك الموت من بقی من خلقی فیقول الهی انت الحی الذی

خدای تعالی ای ملك الموت کدام چیز باقی مانده از مخلوق من پس گوید ای من تو زنده که

لا یموت وبقی جبرئیل ومیکائیل واسرافیل وحملة العرش وانا العبد

نمیرد وباقی مانده جبرئیل ومیکائیل واسرافیل وبردارندگان عرش ومن بنده

الضعیف فیقول الله تعالی یا ملك الموت الم تسمع قولی کل نفس

ضعیف پس فرماید خدای تعالی ای ملك الموت آیا نشنیدی قول مرا که هر نفس

ذائقة الموت وانت من خلقی خلقتك فمت فیموت وفی خبر

چشنده مرگ است وتو از مخلوق منی آفریدم ترا پس بمیر پس بمیرد ملك الموت ودر خبر

آخر اذهب ومت بین الجنة والنار ولا یبقی شیء غیر الله تعالی

دیگر چنین است که گوید خدای تعالی بملك الموت که برو وبمیر درمیان جنت ودوزخ وباقی نماند چیزی غیر از خدای تعالی

فیبقی الدنیا خرابا ما شاء الله باب فی ذکر حشر الخلائق بعد موتهم

پس بماند دنیا خراب شده آنقدر که خواهد خدای تعالی باب در ذکر برانگیختن مخلوق بعد مردن ایشان

وفی الخبر اذا اراد الله تعالی ان یحشر الخلائق یحیی الله جبرئیل

ودر خبر است چون خواهد خدای تعالی آنکه برانگیزاند وجمع کند مخلوق را زنده گرداند خدای تعالی جبرائیل

وميكائيل واسرافيل وعزرائيل عليهم السلام اوّلهم اسرافيل

و ميكائيل و اسرافيل و عزرائيل عليهم السلام اوّل ايشان زنده كرده شود اسرافيل باشد

فيأخذ الصور من العرش فيبعثهم الله تعالى الى رضوان الجنة فيقولون

پس بگيرد اسرافيل صور را از عرش پس بفرستد ايشان را خداى تعالى بسوى رضوان نگاهبان بهشت پس گويند

يا رضوان زيّن الجنان لمحمد صلى الله عليه وآله وسلم وأمته ثم يأتونه

اى رضوان آراسته كن جنت را براى محمد صلى الله تعالى عليه وآله وسلم و امت وى پس بيارند ايشان

البراق ولواء الحمد وحلّتين من حلل الجنة فاول ما يجيء من الدواب

براق و علم حمد و دو حلّت از حلّتهاى جنت پس اول چيزى كه آيد از چهارپايان

البراق فيقول الله تعالى لهم اكسوه فيكسونه سرجا من ياقوت

براق باشد پس گويد خداى تعالى آن فرشتگان را بپوشانيد براق را پس بپوشانند او را زين از ياقوت

حمراء ولجامها من زبرجد خضراء وحلّتين احداهما خضراء والاخرى

سرخ و لگام وى از زبرجد سبز باشد و بپوشانند آن براق را دو حلّت يكى از آن سبز باشد و ديگر

صفراء فيقول الله تعالى انطلقوا الى قبر محمد فيذهبون وصارت

زرد باشد پس فرمايد خداى تعالى برويد بسوى قبر محمد صلعم بروند آنجا و گشته باشد

الارض قاعا صفصفا فلا يدرون القبر فيظهر نور محمد صلى الله عليه

زمين ميدان صاف هموار پس ندانند آن فرشتگان قبر آنحضرت را پس ظاهر شود نور محمد صلى الله تعالى

وآله وسلم مثل العمود من مكان قبره الى عنان السماء فيقول

عليه وآله وسلم مانند يك ستون از جاى قبر آنحضرت بالا شده تا كناره آسمان پس گويد

جبرائيل نادِ انت يا اسرافيل انت ممن يحشر الله الخلائق بيدك

جبرائيل آواز كن آنحضرت را اى اسرافيل تو از آنهاست كه برانگيزاند در حشر گرداند خداى تعالى مخلوق را بدست تو

فيقول يا جبرائيل نادِ انت فانك خليله في الدنيا فيقول انا

پس گويد اسرافيل اى جبرائيل آواز كن تو پس بتحقيق تو دوست آنحضرت بودى در دنيا پس گويد جبرائيل من

استحيي منه فيقول اسرافيل نادِ انت يا ميكائيل فيقول ميكائيل

حيا ميكنم از آنحضرت پس گويد اسرافيل آواز كن تو اى ميكائيل پس گويد ميكائيل

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدُ فَلَا يُجِيبُهُ اَحَدٌ فَيَقُولُونَ لِمَلَكِ الْمَوْتِ
سلام باد بر تو ای محمد صلعم پس جواب ندهد او را هیچکس گویند این فرشتگان ملک الموت را
نَادِ اَنْتَ فَيَقُولُ يَا اَيَّتُهَا الرُّوحُ الطَّيِّبَةُ ارْجِعِي اِلَى الْبَدَنِ الطَّيِّبِ
آواز کن تو پس گوید ملک الموت ای روح پاک باز آی بسوی بدن پاک
فَلَا يُجِيبُهُ اَحَدٌ ثُمَّ يُنَادِي اِسْرَافِيلُ اَيَّتُهَا الرُّوحُ الطَّيِّبَةُ قُومِي
پس ندهد جواب او را هیچکس پس از آن آواز کند اسرافیل ای روح پاک برخیز
لِفَصْلِ الْقَضَاءِ وَالْحِسَابِ وَالْعَرْضِ عَلَى الرَّحْمٰنِ فَيَنْشَقُّ الْقَبْرُ وَاِذَا هُوَ
برای جدا کردن حکم و حساب است و عرض نمودن بر رحمن جل شانه پس شگافته شود قبر آنحضرت پس ناگاه
جَالِسٌ فِي قَبْرِهِ وَيَنْفُضُ التُّرَابَ عَنْ رَاْسِهِ وَلِحْيَتِهِ فَيُعْطِيهِ جِبْرَائِيلُ
آنحضرت نشسته باشد در قبر خود و می افشاند خاک را از سر مبارک خود و ریش مبارک خود پس عطا کند آنحضرت
حُلَّتَيْنِ وَالْبُرَاقَ فَيَقُولُ يَا جِبْرَائِيلُ اَيُّ يَوْمٍ هٰذَا فَيَقُولُ هٰذَا يَوْمُ
دو خلعت و براق پس فرماید آنحضرت ای جبرئیل کدام روز است این روز گوید جبرئیل این روز
النَّدَامَةِ وَالْحَسْرَةِ وَالْمَلَامَةِ هٰذَا يَوْمُ الْمَسَاقِ وَالْبُرَاقِ هٰذَا يَوْمُ
پشیمانی و حسرت و ملامت است برکافران این روز روانه شدن است بسوی خدا تعالی و براق این روز
الْفِرَاقِ هٰذَا يَوْمُ التَّلَاقِ فَيَقُولُ يَا جِبْرَائِيلُ بَشِّرْنِي فَيَقُولُ يَا مُحَمَّدُ
فراق است کافران این روز ملاقات است مؤمنان پس فرماید آنحضرت ای جبرئیل بشارت ده مرا پس گوید جبرائیل ای محمد صلعم
مَعِيَ الْبُرَاقُ وَلِوَاءُ الْحَمْدِ وَالتَّاجُ فَيَقُولُ لَسْتُ اَسْئَلُكَ عَنْ هٰذَا
با من براق و علم حمد و تاج است پس فرماید آنحضرت من سوال میکنم ترا از این خبرها
فَيَقُولُ الْجَنَّةُ قَدْ فُتِحَتْ وَانْتَظَرَتْ وَاسْتَعَدَّتْ وَقَدْ زُخْرِفَتْ
پس گوید جبرئیل جنت به تحقیق کشاده شده و منتظر است و آماده شده و بتحقیق آراسته شده
لِقُدُومِكَ وَالنَّارُ قَدْ اُغْلِقَتْ فَيَقُولُ لَسْتُ اَسْأَلُكَ عَنْ هٰذَا وَ
برای تشریف آوردن تو و دوزخ بتحقیق بسته شده پس فرماید آنحضرت نیستم که سوال کنم ترا از این و
لٰكِنْ اَسْئَلُكَ عَنْ اُمَّتِي الْمُذْنِبِينَ لَعَلَّكَ تَرَكْتَهُمْ عَلَى الصِّرَاطِ فَيَقُولُ
لیکن سوال میکنم ترا از احوال امت گنهگار خود شاید تو گذاشته باشی ایشان را بر پل صراط پس گوید

إسرافيل وعزة ربي يا محمد ما نفخت الصور بعد فيقول الآن

اسرافیل قسمست بعزت رب من ای محمد ندمیدم من صور را هنوز بعد ازان گوید اکنون

طابت نفسي وقرت عيني فيأخذ الحلة ويلبسهما و

خوشحال دل من و روشن شد چشم من پس بگیرد آنحضرت تاج را و خلعت را و بپوشد آنرا و

يركب البراق باب في ذكر البراق ورد في الخبر أن للبراق

سوار شود براق را باب در ذکر براق وارد شده در خبر که بتحقیق مر براق را

جناحين يطير بهما ما بين السماء والأرض ووجهه كوجه

دو بال است که می پرد بآن دو بال در میان آسمان و زمین و روی براق مانند روی

الإنسان ولسانه كلسان العرب فاقد الجبان ضمر القربين دقيق

آدمیست و زبان او مانند زبان عرب که دو پیشانی نیست شکم او دو شاخ است باریک

الأذنين وهما من زبرجد أخضر أسود العينين ويقال كالكواكب

گوشهاست و این دو گوش که از زبرجد است سبز سیاه چشمان است و گفته میشود که چشمان وی مانند ستاره

الدري وناصيته من ياقوت حمراء وذنبه كذنب البقر مكلل

درخشنده است و پیشانی او از یاقوت سرخ است و دم او مانند دم گاو است کرده شده است

بالذهب الأحمر بدنه كالبقر ويقال كالطاؤس فوق الحمار دون

بطلای سرخ بدن او مانند گاو است و گفته میشود که باشد براق مانند طاؤس بود از خر و خورد بود

البغل سمي بذلك لكونه سريع السير كالبرق فلما دنى محمد

از استر نام نهاده شده براق بود زیرا که جلد رفتار مانند برق پس چون نزدیک شود محمد صلعم

ليركب البراق جعل يضطرب ويقول وعزة ربي لا يركبني

تا سوار شود براق را اضطراب و سرکشی کند و گوید قسم است بعزت رب من سوار نشود مرا

إلا النبي الهاشمي الأبطحي القريشي محمد بن عبد الله صاحب

مگر پیغمبر هاشمی ابطحی قریشی محمد پسر عبدالله صلعم که صاحب

القرآن فيقول أنا محمد القريشي الهاشمي فيركبه فينطلق إليه

قرآن است پس گوید آنحضرت من محمد قریشی هاشمی ام پس سوار شود براق پس روان شود بسوی

العرش فيخر ساجدا فينادى ارفع رأسك ليس هذا يوم الركوع و

عرش پس بیفتد آنحضرت در آنجا سجده کننده پس آواز داده شود که بردار سر خود را نیست این روز رکوع و

السجود بل هذا يوم الحساب والعذاب ارفع رأسك واشفع في امتك

سجود بلکه این روز حساب و عذاب است بردار سر خود را و شفاعت کن در حق امت خود

وسل تعط فيقول الهي بعزتك اسألك في امتي فيقول الله تعالى

وسوال کن تا داده شوی پس گوید خدای من قسم است بعزت تو سوال میکنم ترا در حق امت خود پس فرماید خدا تعالی

اعطيتك ما ترضى لقوله تعالى ولسوف يعطيك ربك فترضى

دادیم ترا آنچه راضی شوی تو بآن برای فرموده خدای تعالی و هر آینه زود باشد که عطا کند ترا پروردگار تو پس راضی شوی

ثم يأمر الله تعالى السماء بان تمطر مطرا فيمطر السماء ماء

پس ازان امر کند خدا تعالی آسمان را آنکه بارش کند بارش کردنی پس بارش کند آسمان آب را

كمني الرجال اربعين يوما ويكون الماء فوق كل شيء اثنا عشر

مانند منی مردم چهل روز و شود آب بالای هر چیز دوازده

ذراعا فينبت الخلق من ذلك الماء كنبات البقل حتى تكامل اجسامهم

گز پس برویند مخلوق ازان آب مانند روئیدن سبزه تا آنکه کامل شود بنای ایشان

كما كانت ثم يطوي السماء والارض فيقول الله تعالى لمن الملك اليوم

چنانکه بودند در دنیا پس ازان بپیچد خدا تعالی آسمان و زمین را پس گوید خدا تعالی برای کیست پادشاهی امروز

فلا يجيبه احد ثانيا وثالثا ثم يقول الله تعالى لله الواحد

پس جواب ندهد او را هیچکس که بار دوم و بار سیوم بار پس ازان فرماید خدا تعالی برای خدای واحد

القهار ثم يقول اين الجبابرة واين ابناء الجبابرة واين الملوك

غالب است و گوید کجا رفتند جبر کنندگان و کجا رفتند پسران جبر کنندگان و کجا رفتند پادشاهان

واين ابناء الملوك واين الذين ياكلون رزقي ويعبدون غيري ثم

کجا رفتند پسران پادشاهان و کجا رفتند آنانکه میخوردند روزی مرا و عبادت میکردند غیر مرا پس ازان شود

تصير الجبال كالعهن المنفوش ثم تمد الارض التي على ظهرها

شوند کوهها مانند پشم حلاجی کرده شده پس ازان کشیده شود زمین آن زمین که گرده شده بر وی

الماحي تنصب عليها جهنم ثم تنبت الارض من تحتها

[illegible]

بستانا فينصب الله الجنة عليها وروي عن عائشة رضي الله عنها

[illegible]

قالت قلت يا رسول الله يوم تبدل الارض غير الارض اين الناس

گفت گفتم اى رسول خدا روزى كه بدل كرده شود زمين بجز اين زمين كجا باشند مردم

يومئذ قال سألتني عن شيء عظيم ما سألني عنه غيرك الناس

[illegible]

يومئذ على الصراط باب في ذكر نفخة الصور والبعث ثم يقول

[illegible]

الله تعالى يا اسرافيل قم وانفخ الصور نفخة البعث فينفخ وينادي

[illegible]

ايتها الارواح الخارجة والعظام النخرة والاجساد البالية و

[illegible]

العروق المتقطعة والجلود المتمزقة والشعور الساقطة قوموا

[illegible]

للفصل والقضاء فيقومون بامر الله تعالى فاذا قاموا ينظرون

[illegible]

الى السماء قد زالت والى الارض قد بدلت والى الجبال قد سيرت

[illegible]

والى العشار قد عطلت والى الوحوش قد حشرت والى البحار قد

[illegible]

سجرت والى النفوس قد زوجت والى الزبانية قد احضرت والى

[illegible]

الشَّمْسُ قَدْ كُوِّرَتْ وَإِلَى الْمَوَازِينِ قَدْ نُصِبَتْ وَإِلَى الْجَنَّةِ قَدْ أُزْلِفَتْ

آفتاب که بتحقیق پیچیده شده و بسوی میزان ها که بتحقیق ستاده کرده شده و بسوی جنت که بتحقیق نزدیک کرده شد

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ بِدَلِيلِ قَوْلِهِ تَعَالَى قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا

بداند هر شخصے آنچه حاضر ساخته است بدلیل فرموده خدا تعالے که بگویند مردگان که زنده شوند در آن روز وای در یے ما که برخیزانید

مِنْ مَرْقَدِنَا فَيُجِيبُهُمُ الْمُؤْمِنُونَ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ

از خوابگاه ما پس جواب دهد ایشان را مومنان این آنچیز است که وعده کرده خدا و راست گفته بود

الْمُرْسَلُونَ فَيَخْرُجُونَ مِنَ الْقُبُورِ حَافِيًا وَعُرْيَانًا وَسُئِلَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى

پیغمبران پس برآیند مردگان از قبرها پا برهنه و تن برهنه و سوال کرده شد از پیغمبر صلے

اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَنْ مَعْنَى قَوْلِهِ تَعَالَى يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ

الله علیه و آله و سلم از معنے قول خدا تعالے روزیکه دمیده شود در صور پس بیائید

أَفْوَاجًا فَبَكَى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حَتَّى بَلَّ الثِّيَابَ مِنْ

گروه گروه پس گریه کرد رسول الله صلے الله تعالے علیه و آله و سلم تا آنکه تر شد جامهای آنحضرت از

دُمُوعِ عَيْنَيْهِ ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا السَّائِلُ سَأَلْتَنِي عَنْ أَمْرٍ عَظِيمٍ إِنَّهُ

اشکهای چشمان وی پس از آن فرمود ای سوال کننده سوال کردی مرا از امر بزرگ بتحقیق

يُحْشَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَقْوَامٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى اثْنَيْ عَشَرَ صِنْفًا الْأَوَّلُ

جمع کرده شوند بروز قیامت گروه ها از امت من بر دوازده قسم قسم اول

يُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى صُورَةِ الْقِرَدَةِ وَهُمُ الْفَتَّانُونَ فِي النَّاسِ

جمع کرده شوند روز قیامت بر صورت بوزینگان و ایشان فتنه کنندگان باشند در مردم

كَقَوْلِهِ تَعَالَى وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ

چنانکه فرمود خدا تعالے و فتنه سخت تر است از کشتن و فرمود پیغمبر صلے الله تعالے علیه و

آلِهِ وَسَلَّمَ الْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الزِّنَا وَالثَّانِي يُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى صُورَةِ

آله و سلم فتنه سخت تر است از زنا و قسم دوم جمع کرده شوند روز قیامت بر صورت

الْخَنَازِيرِ وَهُمْ الْأَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ وَالثَّالِثُ يُحْشَرُونَ عُمْيَانًا يَتَرَدَّدُونَ

خوک و ایشان خورندگان حرام باشند بغیر ربوا و قسم سوم برانگیخته شوند کوران متحیر و مترددد باشند

ويتلفون بالناس وهم الذين يجاوزون في الحكم كقوله تعالى

و می آویزند با مردم بسبب زبانهای خود و ایشان آنند که ستم می ورزند در حکم چنانکه فرمود خدای تعالی

وإذا حكمتم بين الناس أن تحكموا بالعدل إن الله نعما يعظكم به إن

و چون حکم کنید در میان مردم حکم کنید بعدالت بتحقیق خدا نیک پند میدهد شما را بآن بدرستی که

الله كان سميعا بصيرا والرابع يحشرون صما وبكما وهم المعجبون

خدا هست شنوا بینا و چهارم قسم برانگیخته شوند کران و گنگان و ایشان عجب کنندگان اند

بأعمالهم كقوله تعالى إن الله لا يحب من كان مختالا فخورا والخامس

بعملهای خود چنانکه قول خدای تعالی است بتحقیق خدا دوست ندارد کسی را که باشد گردنکش فخر کننده و قسم پنجم

يحشرون يسيل ويجري من أفواههم القيح ويمضغون ألسنتهم بأفواههم

برانگیخته شوند که روان باشد و جاری بود از دهن های ایشان ریم و بخایند زبانهای خود را بدندانهای خود

وهم العلماء الذين يخالفون بأقوالهم أعمالهم كقوله تعالى أتأمرون

و ایشان علما باشند آن علما که مخالفت میکنند با قوال خود اعمال خود را چنانکه فرموده خدای تعالی است آیا امر میکنید

الناس بالبر وتنسون أنفسكم وأنتم تتلون الكتاب أفلا تعقلون

بشما مردم را به نیکوئی و فراموش میکنید شما نفسهای خود را و شما میخوانید کتاب را آیا پس نمیدانید

والسادس يحشرون على أجسادهم قروح من النار وهم الشاهدون

و قسم ششم برانگیخته می شوند در حالیکه بر بدنهای ایشان ریشها و جراحتها باشند از آتش و ایشان گواهان

بالزور كقوله تعالى إذ تلقونه بألسنتكم وتقولون بأفواهكم ما

دروغ باشند چنانکه قول خدای تعالی است چون فرا میگرفتید آنرا بزبانهای خود و میگفتید بدهانهای خود آنچه نیست که

ليس لكم به علم وتحسبونه هينا وهو عند الله عظيم ولولا إذ

شما را بحقیقت آن دانش و می پنداشتید آنرا آسان و آن نزد خدا گناه بزرگ بود و چرا آنگه که چون

سمعتموه قلتم ما يكون لنا أن نتكلم بهذا سبحانك هذا بهتان

شنیدید آنرا می گفتید نمیرسد ما را که بزبان آریم این سخن را پاکیست ترا خدایا این افترا

عظيم والسابع يحشرون أقدامهم على جباههم مشدودة بنواصيهم

بزرگ است و قسم هفتم برانگیخته شوند در حالیکه قدمهای ایشان بر پیشانی ایشان بسته بسلسلها با پیشانیهای ایشان

وهم اشد نتنا من الجيفة وهم الذين يتبعون الشهوات واللذات

وایشان سخت تر باشند در بدبوئی از مردار وایشان آنهااند که پیروی شهوت ها و لذتهای

كقوله تعالى اولئك الذين اشتروا الحيوة الدنيا بالآخرة والثامن

نفسانی را چنانکه قول خدای تعالی است آنان آنهااند که خریدند زندگی دنیا را به برباد کردن آخرت و قسم هشتم

يحشرون كالسكارى يتساقطون ويقعون يمينا وشمالا وهم الذين

برانگیخته شوند مانند مستان می افتند و می افتند جانب راست و چپ و ایشان آنهااند

يمنعون حق الله كقوله تعالى يا ايها الذين امنوا انفقوا من

که منع می کنند حق خدای تعالی را چنانکه قول خدای تعالی است ای آنکسانی که ایمان آورده اید نفقه کنید در راه خدا از

طيبت ما كسبتم ومما اخرجنا لكم من الارض والتاسع يحشرون

پاکیزه های آنچه کسب کرده اید شما و از آنچه بر آورده ایم برای شما از زراعت زمین و قسم نهم برانگیخته شوند

عليهم سرابيل من قطران وهم الذين يغتابون ويتجسسون و

و بر ایشان جامه باشند از زفت بدبو که بر ستران اند و ایشان آنهااند که غیبت کنند و جاسوسی و

يمشون بالنميمة والغيبة كقوله تعالى ولا تجسسوا ولا يغتب

میروند به سخن چینی و غیبت کردن چنانکه قول خدای تعالی است و جاسوسی مکنید و غیبت نکند

بعضكم بعضا ايحب احدكم ان ياكل لحم اخيه ميتا

بعضی از شما بعضی را آیا دوست دارد یکی از شما اینکه خورد گوشت برادر خود که مرده باشد

فكرهتموه والعاشر يحشرون والسنتهم خارجة من قفاهم و

پس مکروه خواهید داشت آنرا قسم دهم برانگیخته شوند و زبانهای ایشان برآمده باشند از پس گردن ایشان و

هم الذين كانوا اصحاب النميمة والحادي عشر يحشرون سكارى

ایشان آن بودند که بودند اصحاب سخن چینی و قسم یازدهم برانگیخته شوند مستان

وهم الذين كانوا يحدثون في المساجد بحديث الدنيا كقوله

و ایشان آنکسانند که بودند سخن میکردند در مسجدها بسخنهای دنیا چنانکه قول خدای

تعالى وان المساجد لله فلا تدعوا مع الله احدا والثاني عشر

تعالی است و بتحقیق مسجدها برای خدا است پس مخوانید با خدا هیچکسی را و قسم دوازدهم

يحشرون على صورة الخنازير بغيهم الذين ياكلون الربوا كقوله

برانگیخته شوند برصورت خوکان وایشان آنانند که خورند سود را چنانکه قول

تعالى لا تاكلوا الربوا اضعافا مضعفة وفي الخبر عن معاذ بن

خدا تعالی است مخورید سود را دو چند دو چند و در خبرست از معاذ بن

جبل رض عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم اذا كان يوم القيمة

جبل رض که روایت کرده از پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم که چون باشد روز قیامت

ويوم الحسرة والندامة يحشر الله تعالى من امتي عن قبورهم

و روز حسرت و روز پشیمانی برانگیزاند خدا تعالی از امت من از قبرهای ایشان

اثنا عشر فوجا اما الفوج الاول يحشرون عن قبورهم وليس

دوازده فوج را اما فوج اول برانگیخته شوند از قبرهای خود و نباشد

لهم ايدي ولا ارجل فينادي مناد من قبل الرحمن هؤلاء

ایشان را دستها و پایها پس آواز کند آواز کننده از طرف خدا که اینان

الذين يؤذون الجيران ثم ماتوا ولم يتوبوا فهذا جزاؤهم و

آنکسانند که ایذا میدهند همسایگان را پس ازان مردند و توبه نکردند پس این جزای ایشانست و

مصيرهم الى النار كقوله تعالى والجار ذي القربى والجار الجنب

و بازگشت ایشانست بسوی آتش چنانکه قول خدا تعالی است و احسان کنید بهمسایه خویش قرابت و همسایه بیگانه

واما الفوج الثاني يحشرون من قبورهم على صورة الدواب و

و اما فوج دوم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود برصورت چارپایه و

يقال على صورة الخنازير فينادي مناد من قبل الرحمن هؤلاء

گفته میشود که برصورت خوکان باشند پس آواز کننده از طرف خدا که اینان

الذين يتهاونون على الصلوة ثم ماتوا ولم يتوبوا فهذا جزاؤهم

آنکسانند که سستی میکردند بر نماز پس ازان مردند و توبه نکردند پس این جزای ایشانست

ومصيرهم الى النار كقوله تعالى فويل للمصلين الذين هم

و بازگشت ایشانست بسوی آتش چنانکه قول خدا تعالی است پس وای آن نمازگذاران را که ایشان اند

عن صلاتهم ساهون واما الفوج الثالث فيحشرون من

از نماز خود غفلت کنندگانند و هر چه فوج سیوم ست پس برانگیخته شوند از

قبورهم وبطونهم مثل الجبال مملوة من الحيات والعقارب

قبرهای خود و شکمهای ایشان مانند کوهها پر باشند از ماران و کژدمان

كمثل البغال فينادي مناد من قبل الرحمن هؤلاء الذين منعوا

که آنها مانند استران باشند پس آواز کند آواز کننده از طرف خدا که ایشان آنکسانند که منع کردند

الزكوة ثم ماتوا ولم يتوبوا فهذا جزاؤهم ومصيرهم الى النار

زکوة را پس از آن مردند و توبه نکردند پس این جزای ایشان است و بازگشت ایشان بسوی آتش ست

لقوله تعالى والذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها

برای فرمودن خدا تعالی و آنکه جمع کنند طلا و نقره را و خرج نکنند آنرا

في سبيل الله فبشرهم بعذاب اليم يجعل الله تعالى بكل دانق

در راه خدا پس بشارت ده ایشانرا بعذاب دردناک پس گرداند خدا تعالی بهر دانق که مقدار ست

منها لوحا من النار تكوى بها جباههم وجنوبهم وظهورهم

چوست تخته از آتش پس داغ کرده شود بآن تخته پیشانیهای ایشان و پهلوهای ایشان و پشتهای ایشان و گفته شود ایشان را

هذا ما كنزتم لانفسكم فذوقوا ما كنتم تكنزون واما الفوج

این آنچیز است که جمع میکردید آنرا برای خود پس بچشید آنچه بودید که جمع میکردید آنرا و هر چه فوج

الرابع فيحشرون من قبورهم وتجري من افواههم دماؤهم و

چهارم ست پس برانگیخته شوند از قبرهای خود و جاری بود از دهنهای ایشان خونهای ایشان و

امعاؤهم ساقطة والنار تخرج من افواههم فينادي مناد

روده های ایشان افتاده باشند و آتش می براید از دهنهای ایشان پس آواز کند آواز کننده

من قبل الرحمن هؤلاء الذين كذبوا في البيع والشراء ثم ماتوا

از طرف خدا که ایشان آنکسانند که دروغ گفتند در خرید و فروخت پس از آن مردند

ولم يتوبوا فهذا جزاؤهم ومصيرهم الى النار كقوله تعالى

و توبه نکردند پس این جزای ایشان ست و بازگشت ایشان بسوی آتش ست برای فرمودن خدا تعالی

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا وَأَمَّا الْفَوْجُ

بتحقیق آنکسانیکه فروختند بعهد خدا وسوگندهای خود قیمت کم را اما هر چه فوج

الْخَامِسُ فَيُحْشَرُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ وَلَهُمْ رَائِحَةٌ أَنْتَنُ مِنَ الْجِيفَةِ فَيُنَادِي

پنجم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود ومرایشانرا بوی باشد گنده تر از مردار پس آواز کند

مُنَادٍ مِنْ قِبَلِ الرَّحْمٰنِ هٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَتَمُوا الْمَعَاصِيَ سِرًّا مِنَ النَّاسِ

آواز کننده از طرف رحمن که ایشان آنکسانند که پوشیدند گناهانرا پنهان از مردم

لَمْ يَخَافُوا اللَّهَ ثُمَّ مَاتُوا وَلَمْ يَتُوبُوا فَهٰذَا جَزَاؤُهُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ

نترسیدند از خدا تعالی پس از آن مردند وتوبه نکردند پس این جزاء ایشان است وبازگشت ایشان بسوی آتش است

لِقَوْلِهِ تَعَالَى يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ وَ

برای فرموده خدا تعالی می پوشند گناهانرا از مردم ونمی پوشند از خدا وحق با ایشان است

أَمَّا الْفَوْجُ السَّادِسُ فَيُحْشَرُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ مَقْطُوعَةً الْحَلَاقِيمُ مِنَ

وهر چه فوج ششم است پس برانگیخته شود از قبرهای خود در حالیکه بریده باشند حلقهای ایشان از

الْأَقْفِيَةِ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنْ قِبَلِ الرَّحْمٰنِ هٰؤُلَاءِ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ

پس گردن پس آواز کند آواز کننده از جانب خدا ایشان آنکسانند که گواهی میدادند

الزُّورَ وَكَذَبُوا وَمَاتُوا وَلَمْ يَتُوبُوا فَهٰذَا جَزَاؤُهُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى

دروغ را ودروغ میگفتند ومردند وتوبه نکردند پس این جزاء ایشان وبازگشت ایشانست بسوی

النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ

آتش برای فرموده خدا تعالی اجتناب کنید از گفتن دروغ ومائل گردنده باشید بطرف حقتعالی نه شرک کنندگان

بِهِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا

بوی وبرای فرموده خدا تعالی وبندگان خدا آنکسانند که گواهی نمیدهند دروغ را وچون بگذرند بیهوده بگذرند

كِرَامًا وَأَمَّا الْفَوْجُ السَّابِعُ فَيُحْشَرُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ لَيْسَتْ

بزرگان مردگان وهر چه فوج هفتم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود وزبانهای ایشان نباشند

فِي أَفْوَاهِهِمْ يَجْرِي الدَّمُ وَالْقَيْحُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنْ قِبَلِ

در دهن های ایشان جاری بود خون وریم از دهن های ایشان پس آواز کند آواز کننده از طرف

الرحمن هؤلاء الذين يكتمون الشهادة ثم ماتوا ولم يتوبوا فهذا

خدا كه ايشان آنكسانند كه مى پوشيدند گواهى را پس ازان مردند وتوبه نكردند پس اين

جزاؤهم ومصيرهم الى النار لقوله تعالى ولا تكتموا الشهادة و

جزاى ايشان و بازگشت ايشان بسوى آتش ست براى فرمودن خدا تعالى ومپوشيد گواهى را و

من يكتمها فانه آثم قلبه والله بما تعملون عليم واما الفوج

كسى كه بپوشد آنرا پس بتحقيق گنهگارست دل او وخدا بانچه ميكنيد دانا ست وهرچه فوج

الثامن يحشرون من قبورهم ناكسوا رؤسهم وارجلهم فوق رؤسهم

هشتم ست پس برانگيخته شوند از قبرهاى خود نگونسار كرده شده سرهاى ايشان وپاهاى ايشان بالاى سرهاى ايشان

ويجري من فروجهم انهار من القيح والصديد فينادي مناد من

باشد وجارى بود از فرجهاى ايشان جويها از ريم وزرداب پس آواز كند آواز كننده از

قبل الرحمن هؤلاء الذين يزنون ثم ماتوا ولم يتوبوا فهذا جزاؤهم

طرف خدا كه ايشان آنكسانند كه زنا ميكردند پس ازان مردند وتوبه نكردند پس اين جزاى ايشان ست

ومصيرهم الى النار لقوله تعالى ولا تقربوا الزنى انه كان فاحشة

وبازگشت ايشان بسوى آتش ست براى فرمودن خدا تعالى ونزديك مشويد بزنا بتحقيق زنا هست بيحيائى

وساء سبيلا واما الفوج التاسع يحشرون من قبورهم مسودة

وبد راه ست وهرچه فوج نهم ست پس برانگيخته شوند از قبرهاى خود سياه

الوجوه وزرقة العيون وبطونهم مملوة من النار فينادي مناد

روى و ازرق چشم وشكمهاى ايشان پر باشند از آتش پس آواز كند آواز كننده

من قبل الرحمن هؤلاء الذين اكلوا اموال اليتمى ظلما ثم ماتوا و

از طرف خدا كه ايشان آنكسانند كه خوردند مالهاى يتيمان را بظلم پس ازان مردند و

لم يتوبوا فهذا جزاؤهم ومصيرهم الى النار لقوله تعالى ان

نكردند توبه پس اين جزاى ايشان ست وبازگشت ايشان بسوى آتش ست براى فرمودن خدا تعالى تحقيق

الذين ياكلون اموال اليتمى ظلما انما ياكلون في بطونهم نارا

آنكه ميخورند مالهاى يتيمان را به ظلم جز اين نيست كه ميخورند در شكمهاى خود آتش را

مُتَسَبِّطُوْنَ سَعِيْرًا وَاَمَّا الْفَوْجُ الْعَاشِرُ فَيُحْشَرُوْنَ مِنْ قُبُوْرِهِمْ

و زرد و باشد که در آیند به دوزخ و هر چه فوج دهم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود

مُجَذَّمًا وَّمُتَبَرِّصًا فَيُنَادِيْ مُنَادٍ مِّنْ قِبَلِ الرَّحْمٰنِ هٰؤُلَاۤءِ الَّذِيْنَ

برهنی جذامی و برص پس آواز کند آواز کننده از طرف خدا که ایشان آنهایی اند

عَاقُّوا الْوَالِدَيْنِ ثُمَّ مَاتُوْا وَلَمْ يَتُوْبُوْا فَهٰذَا جَزَاؤُهُمْ وَمَصِيْرُهُمْ

عاق شدند مادر و پدر را پس از آن مردند و توبه نکردند پس این جزای ایشان است و بازگشت ایشان

اِلَى النَّارِ كَقَوْلِهٖ تَعَالٰى وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْئًا وَّبِالْوَالِدَيْنِ

بسوی آتش است چنانکه فرمودن خدا است و بندگی کنید خدا را و شریک مکنید با او چیزی را و نیکی کنید با مادر و پدر

اِحْسَانًا وَاَمَّا الْفَوْجُ الْحَادِيْ عَشَرَ فَيُحْشَرُوْنَ مِنْ قُبُوْرِهِمْ عُمْيَانَ

نیکی و هر چه فوج یازدهم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود در حالیکه کور شده باشند

الْقُلُوْبِ وَالْاَعْيُنِ وَاَسْنَانُهُمْ كَقُرُوْنِ الثَّوْرِ وَشِفَاهُهُمْ مُطَرَّحَةٌ

دلها و چشمهای ایشان و دندانهای ایشان چون شاخ گاو و لبهای ایشان افتاده باشد

عَلٰى صُدُوْرِهِمْ وَاَلْسِنَتُهُمْ وَاقِعَةٌ عَلٰى بُطُوْنِهِمْ وَاَفْخَاذُهُمْ

بر سینه‌های ایشان و زبانهای ایشان واقع باشند بر شکمهای ایشان و رانهای ایشان

يَخْرُجُ مِنْ بُطُوْنِهِمُ الْقَذَرُ فَيُنَادِيْ مُنَادٍ مِّنْ قِبَلِ الرَّحْمٰنِ هٰؤُلَاۤءِ

بر آید از شکمهای ایشان پلیدی پس آواز کند آواز کننده از طرف خدا که ایشان

الَّذِيْنَ شَرِبُوا الْخَمْرَ ثُمَّ مَاتُوْا وَلَمْ يَتُوْبُوْا فَهٰذَا جَزَاؤُهُمْ وَمَصِيْرُهُمْ

آنکسانی اند که نوشیدند شراب پس از آن مردند و توبه نکردند پس این جزای ایشان است و بازگشت ایشان

اِلَى النَّارِ لِقَوْلِهٖ تَعَالٰى يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ

بسوی آتش است چنانکه فرمودن خدا تعالی است ای آنکسانی که ایمان آوردند تحقیق شراب و قمار

وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ

و بتان و تیرهای فال پلیدی است از کار شیطان پس پرهیز کنید از آن شاید شما

تُفْلِحُوْنَ وَاَمَّا الْفَوْجُ الثَّانِيْ عَشَرَ فَيُحْشَرُوْنَ عَنْ قُبُوْرِهِمْ وَوُجُوْهُهُمْ مِثْلُ

رستگار شوند و هر چه فوج دوازدهم است پس برانگیخته شوند از قبرهای خود و روهای ایشان مانند

الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ فَيَمُرُّوْنَ عَلَى الصِّرَاطِ كَالْبَرْقِ الْخَاطِفِ فَيُنَادِيْ

ماه شب چهاردهم پس بگذرند بر صراط مانند برق خیره کننده چشم پس آواز کند

مُنَادٍ مِّنْ قِبَلِ الرَّحْمٰنِ هٰؤُلَاءِ الَّذِيْنَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَحَافَظُوْا عَلَى

آواز کننده از طرف خدا ایشان آنکه نند که کردند کارهای نیک را و محافظت کردند

الصَّلَوٰتِ الْخَمْسِ فِيْ اَوَّلِ الْوَقْتِ مَعَ الْجَمَاعَةِ وَنَهَوْا عَنِ الْمَعَاصِيْ ثُمَّ

نمازهای پنجگانه در اول وقت با جماعت و منع کردند مردم را از گناهان پس از آن

مَاتُوْا عَلَى التَّوْبَةِ فَهٰذَا جَزَاؤُهُمْ وَمَصِيْرُهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ بِالْمَغْفِرَةِ

مردند بر توبه پس این جزای ایشان است و بازگشت ایشان بسوی جنت با مغفرت

وَالرَّحْمَةِ وَالرِّضْوَانِ فَاِنَّ اللّٰهَ تَعَالٰى رَاضٍ عَنْهُمْ وَاَنَّهُمْ رَاضُوْنَ

در رحمت در رضای خدا تعالی پس بتحقیق خدا تعالی راضی است از ایشان و بتحقیق ایشان راضی اند

عَنِ اللّٰهِ تَعَالٰى كَقَوْلِهٖ تَعَالٰى اَنْ لَّا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبْشِرُوْا

از خدا تعالی چنانکه فرموده خدا تعالی در حق نکوکاران اینکه نترسید و غمگین مشوید و بشارت است شما را

بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ وَكَقَوْلِهٖ تَعَالٰى رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا

بآن جنت که بودید شما وعده داده میشدید و چنانکه فرموده خدا تعالی که راضی شد خدا تعالی از ایشان و راضی شدند

عَنْهُ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ بَابٌ فِيْ ذِكْرِ نَشْرِ الْخَلَائِقِ مِنْ قُبُوْرِهِمْ

از وی تعالی این جزا برای کسی است که ترسد از پروردگار خود باب در ذکر پراگنده شدن خلائق از قبرهای ایشان

يُقَالُ اِنَّ الْخَلَائِقَ اِذَا نُشِرُوْا مِنْ قُبُوْرِهِمْ يَقِفُوْنَ وُقُوْفًا

گفته میشود که بتحقیق خلائق چون برانگیخته شوند از قبرهای ایشان بایستند ایستادنی

فِي الْمَوْضِعِ الَّذِيْ نُشِرُوْا مِنْهَا اَرْبَعِيْنَ سَنَةً لَا يَاْكُلُوْنَ وَلَا

در آن موضع که برانگیخته شده اند از آن چهل سال نخورند و نه

يَشْرَبُوْنَ وَلَا يَجْلِسُوْنَ وَلَا يَتَكَلَّمُوْنَ قِيْلَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ بِمَ يُعْرَفُ

نوشند و نه نشینند و نه سخن گویند گفته شد ای رسول خدا بکدام چیز شناخته شوند

اَهْلُ الدِّيْنِ مِنْ اُمَّتِكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ قَالَ اِنَّ اُمَّتِيْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

اهل دین از امت تو روز قیامت فرمود بتحقیق امت من روز قیامت

غر محجلون من آثار الوضوء وفي الخبر اذا كان يوم القيمة بعث

سفید روی و سفید دست و پا باشند از اثر وضو و در خبر است که چون باشد روز قیامت برانگیزاند

الله الخلائق من قبورهم فيأتي الملائكة على رؤس قبورهم و

خدا تعالی مخلوق را از قبرهای ایشان پس بیایند فرشتگان بر سرهای قبرهای ایشان

يمسحون رؤسهم وينفضون التراب عنهم الا من مواضع سجودهم

بمالند فرشتگان سرهای ایشان را و بیفشانند خاک را از ایشان مگر از جاهای سجدهای ایشان [illegible]

فيمسح الملائكة تلك المواضع فلا يذهب التراب عنها فينادي

پس بمالند فرشتگان آن مواضع یعنی اندامهای سجده پس نرود خاک از آن اندامها پس آواز کند

منادٍ من قبل الرحمن ليس هذا من تراب قبورهم انما هي تراب

آواز کننده از طرف خدا که نیست این خاک از خاک قبرهای ایشان جز این نیست که این خاک خاک

محاربهم دعوا ما عليهم حتى يميزون ويعبرون على الصراط و

محرابهای ایشان است بگذارید آنچه که بر ایشان است تا که جدا کرده شوند و بگذرند بر پل صراط و

يدخلون الجنة حتى ان كل من ينظر اليهم يعلم انهم خدامي و

داخل شوند جنت را تا آنکه بتحقیق هر کسی که نظر کند بایشان بداند که ایشان خادمان من اند و

عبادي وروي عن جابر بن عبد الله رضى الله عنه قال قال رسول الله

بندگان من اند و روایت کرده شد از جابر بن عبد الله رض که بتحقیق وی گفت فرمود رسول خدا

صلى الله عليه وآله وسلم اذا كان يوم القيمة يبعث الله من

صلی الله تعالی علیه و آله و سلم چون شود روز قیامت برانگیزاند خدا کسی را

في القبور فاوحى الله تعالى الى رضوان يا رضوان قد اخرجت

که در قبرهاست پس وحی کند خدا تعالی بسوی رضوان رئیس جنت که ای رضوان بتحقیق برآورده ام

الصائمين من قبورهم جائعين عاطشين فاستقبلهم بشرابهم

روزه داران را از قبرهای ایشان گرسنگان تشنگان پس استقبال کن ایشان را [illegible] ایشان

وطعامهم وشهواتهم في الجنان فيصيح رضوان يا ايها الغلمان

و خوراک ایشان و دیگر چیزهای مرغوب ایشان که در جنت اند پس آواز کند رضوان که ای غلمان

وَيَا أَيُّهَا الْوِلْدَانُ وَهُمُ الَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ حَتَّى مَاتُوا ائْتُونِي

وای کودکان وایشان آن اطفال اند که نرسیده باشند پس احتلام تا که مرده باشند بیارید نزد من

بِأَطْبَاقِ النُّورِ فَيَجْتَمِعُونَ عِنْدَهُ أَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ التُّرَابِ وَقَطَرِ

اطبقهای نور پس جمع شوند آن غلمان کودکان نزد رضوان زیاده تر از عدد خاک و قطرهای

الْأَمْطَارِ وَكَوَاكِبِ السَّمَاءِ وَأَوْرَاقِ الْأَشْجَارِ بِالْفَاكِهَةِ الْكَثِيرَةِ

باران و ستاره های آسمان و ورقهای درختان با میوه های بسیار

وَالْأَطْعِمَةِ السَّمِينَةِ وَالْأَشْرِبَةِ اللَّذِيذَةِ فَإِذَا لَقُوهُمْ وَأَطْعَمُوهُمْ

و با طعامهای چرب و شربتهای لذیذ پس چون آن غلمان ملاقات کنند با روزه داران و طعام خورانند و شربت

ذَلِكَ تَقُولُ لَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ

آن طعام گویند غلمان ایشان را خورید و نوشید گوارا بسبب آنچه پیش فرستاده بودید در روزهای گذشته

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا وَرُوِيَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رض أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ

یا الله روزی کن ما را و روایت کرده شده از ابن عباس رض که تحقیق وی گفت فرمود رسول

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ تُصَافِحُهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَوْمَ

خدا صلی الله تعالی علیه و آله و سلم سه نفر اند که مصافحه کنند ایشان را فرشتگان روز

الْقِيَامَةِ إِذَا خَرَجُوا مِنْ قُبُورِهِمُ الشُّهَدَاءُ وَصَائِمُوا شَهْرِ رَمَضَانَ

قیامت چون برآیند از قبرهای خود یکی از این قسم شهیدان اند دوم روزه داران ماه رمضان اند

وَصَائِمُوا يَوْمِ عَرَفَةَ وَعَنْ عَائِشَةَ رض أَنَّهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

و سوم روزه داران روز عرفه اند و روایت است از عائشه رض که تحقیق گفت فرمود رسول خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِنَّ فِي الْجَنَّةِ قُصُورًا مِنْ دُرٍّ وَيَاقُوتٍ

صلی الله تعالی و آله و سلم که تحقیق در بهشت کوشکها اند از مروارید و یاقوت

وَزَبَرْجَدٍ وَذَهَبٍ وَفِضَّةٍ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمَنْ هَذَا قَالَ لِمَنْ

و زبرجد و طلا و نقره پس گفتم ای رسول خدا برای که باشد این کوشکها فرمود برای کسیکه

صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ وَقَالَ يَا عَائِشَةُ إِنَّ أَحَبَّ الْأَيَّامِ إِلَى اللَّهِ يَوْمُ

روزه داشت روز عرفه و فرمود ای عائشه به تحقیق دوست ترین روزها بسوی خدا روز

الجمعة في يوم عرفة لما فيهما من الرحمة وان ابغض الايام الى

جمعه در روز عرفه بسبب آنچه درین روزها از نزول رحمت است و بغض‌ترین روزها بسوی

ابليس يوم الجمعة في يوم عرفة وقال يا عائشة من اصبح صائما

شیطان روز جمعه در روز عرفه است و فرمود ای عائشه کسیکه صبح کرد روزه دارنده

يوم عرفة فتح الله عليه ثلثين بابا من الرحمة واذا افطر وشرب

روز عرفه بگشاید خدا بروی سی دروازه از رحمت و چون افطار کند و نوشد

الماء يستغفر له كل عرق في جسده ويقول اللهم ارحمه الى

آب را طلب آمرزش کند برای او هر رگیکه در بدن وی است و گوید یا الله رحم کن او را

طلوع الفجر وفي خبر اخر يخرج الصائمون من قبورهم وهم

طلوع صبح و در خبر دیگر است که برآیند روزه داران از قبرهای خود وایشان

يعرفون بريح صيامهم ويتلقون بالموائد والاباريق ويقال لهم

شناخته شوند به خوشبوی روزه ایشان و ملاقات کرده شوند بخوانچه ای طعام و کوزه ای شربت گفته شود ایشانرا

كلوا فقد جعتم حين شبع الناس واشربوا فقد عطشتم حين

خورید پس تحقیق گرسنه می بودید آنگه سیری بودند مردم و نوشید که تحقیق تشنه بودید وقتیکه

روي الناس واستريحوا فيأكلون ويستريحون والناس

سیراب می بودند مردم و استراحت کنید پس خورانند و نوشند و استراحت کنند مردم

في الحساب وقد جاء في الخبر انه لا يبلى عشرة نفر الانبياء و

باشند در حساب و بتحقیق آمد در خبر که پوسیده نشوند بدنهای ده نفر پیغمبران و

الشهداء والعلماء والغزاة وحاملوا القرآن والمؤذن والامام

شهیدان و عالمان و غازیان و حافظان قرآن و موذنان و امامان

العادل والمرأة اذا ماتت في نفاسها ومن قتل مظلوما ومن مات

عدل کنندگان و آن زن که مرده باشد در زایدن در نفاس و کسیکه کشته شده باشد بظلم و کسیکه مرده باشد

يوم الجمعة او ليلتها في الخبر عن النبي صلى الله عليه

روز جمعه یا شب جمعه در خبر است از پیغمبر صلی الله تعالی علیه

وَآلِهٖ وَسَلَّمَ اِنَّهٗ يُحْشَرُ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كَمَا وَلَدَتْهُمْ اُمَّهٰتُهُمْ عُرَاةً
واله وسلم بتحقیق که برانگیخته شوند مردم روز قیامت چنانکه زائیده ایشانرا مادر ایشان تن برهنه
حُفَاةً فَقَالَتْ عَائِشَةُ الرِّجَالُ يَخْتَلِطُوْنَ بِالنِّسَاءِ قَالَ نَعَمْ قَالَتْ
پا برهنه پس گفت عائشه که مردم آمیخته باشند با زنان گفت آری گفت عائشه
وَاسَوْاٰتَاهُ وَافَضِيْحَتَاهُ يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَضَرَبَ رَسُوْلُ اللّٰهِ
وای بر بیگی آن روز وای فضیحت آن روز که می بینند بعض از ایشان بعضے را پس زد رسول خدا
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ يَدَهٗ عَلٰى مَنْكِبِهَا وَقَالَ يَا بِنْتَ الصِّدِّيْقِ
صلی الله علیه واله وسلم دست خود را بر دوش عائشه و گفت ای دختر صدیق
لَاِنَّمَا فِيْ اِشْتَغَلَ النَّاسُ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّظَرِ وَهَمُّوْا وَشَخَصُوْا اَبْصَارَهُمْ
هرگز پس مشغول باشند مردمان دران روز از دیدن یکدیگر و مغموم باشند و کشاده باشند چشمان خود را
اِلَى السَّمَاءِ مَوْقُوْفُوْنَ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً لَا يَاْكُلُوْنَ وَلَا يَشْرَبُوْنَ وَلَا
بسوی آسمان ایستاده باشند چهل سال نه خورند و نه نوشند و نه
يَجْلِسُوْنَ وَلَا يَتَكَلَّمُوْنَ فَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ الْعَرَقُ اِلٰى قَدَمَيْهِ وَمِنْهُمْ
نشینند و نه کلام گویند پس بعضی از ایشان کسے باشد که برسد عرق تا دو قدم او و بعضے از ایشان
مَنْ يَبْلُغُ اِلٰى سَاقَيْهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ اِلٰى بَطْنِهٖ وَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ اِلٰى
کسے باشد که برسد تا ساق او و بعضے از ایشان کسی باشد که برسد تا شکم او و بعضے از ایشان کسے باشد که برسد تا
صَدْرِهٖ وَمِنْهُمْ مَنْ يَبْلُغُ اِلٰى حَلْقِهٖ وَمِنْهُمْ مَنْ يَغْرَقُ فِيْ بَحْرِ الْعَرَقِ
سینه او و بعضے از ایشان کسے باشد که برسد عرق تا حلق او و بعضے از ایشان کسے باشد غرق بود در بحر عرق
فَلَا يَبْقٰى يَوْمَئِذٍ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ وَلَا شَهِيْدٌ اِلَّا يَخْرُجُوْنَ
پس باقی نماند آن روز فرشته مقرب و نه پیغمبر مرسل و نه شهید مگر که بر آیند
حَيَارٰى مِنْ شِدَّةِ الْحِسَابِ وَطُوْلِ الْوُقُوْفِ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ
حیران شده از سختی حساب و درازی ایستادن و را گفت عائشه گفتم ای رسول خدا
هَلْ يُحْشَرُوْنَ رُكْبَانًا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ قَالَ نَعَمْ اِلَّا الْاَنْبِيَاءَ وَاَهْلَهُمْ
آیا برانگیخته شوند و جمع کرده شوند سوار شدگان روز قیامت و مرد آری پیغمبران و اهل بیت ایشان

وصوام رجب وشعبان ورمضان وقالت ذلك يحشر

وروزه داران ماه رجب وشعبان در رمضان بوده باشند وگفت عائشه که حشر کرده شود

شبعانا يوم القيمة قال نعم الانبياء واهلهم وصوام رجب و

گرسنه روز قیامت گفت آری پیغمبران واهل بیت ایشان وروزه داران ماه رجب

شعبان ورمضان فانهم شبعان لا جوع لهم ولا عطش والناس

وشعبان ورمضان پس تحقیق ایشان سیر باشند گرسنگی ایشان را نباشد وتشنگی ومردم

الناس جاثون ويقال يبعثهم باجسامهم الى ارض المحشر

مردم گرسنه باشند وگفته میشود که برانگیزد ایشان را بجسمها بسوی زمین محشر

عند بيت المقدس في ارض يقال لها ساهرة قال الله تعالى

نزد بیت المقدس در زمینی که گفته میشود اورا ساهره فرمود خدا تعالی

فانما هي زجرة واحدة فاذا هم بالساهرة ويقال ان الخلائق

پس جز این نیست که آن آواز واحده یک آواز پس ایشان ناگهان بروی زمین ساهره باشند وگفته میشود که تحقیق مخلوق

في العرصات يكونون مائة وعشرين صفا طول كل صف مسيرة

در عرصات قیامت باشند یکصد وبیست صف درازی هر صف بقدر مسافت

اربعين الف سنة وعرض كل صف مسيرة الف سنة ويقال

چهل هزار سال بود وپهنای هر صف مسافت هزار سال بود وگفته میشود

ان المؤمنين منهم ثلث صفوف والباقي كفرة وروي عن

که تحقیق مومنان از ایشان سه صف باشند وباقی همه کافران باشند وروایت کرده شده از

عبد الله بن عباس رض عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه قال

عبدالله ابن عباس رض که روایت کرده از پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم که تحقیق آنحضرت

ان امتي مائة وعشرون صفا وهذا اصح وصفة المؤمنين

گفت امت من یکصد وبیست صف باشند واین روایت صحیح تر است وصفت مومنان چنین باشد

انهم بيض الوجوه غر محجلون وصفة الكافرين انهم اسود الوجوه

که تحقیق ایشان سفید رو سفید پیشانی وسفید دست وپا باشند وصفت کافران که تحقیق ایشان سیاه روی

مقرنين ومعذبين مع الشياطين باب في ذكر سوق

بسته و معذب باشند با شیطانان باب در ذکر راندن

الخلائق الى المحشر يقال يساق الكافرون باقدامهم ويساق

مخلوق بسوی محشر گفته میشود که رانده می شوند کافران به پایهای خود و رانده شوند

المؤمنون بجنائبهم ومراكبهم قال الله تعالى يوم نحشر المتقين

مومنان با اسپان کوتلان ایشان و سواریهای ایشان فرمود خدا تعالی روزی که جمع کنیم پرهیزگاران را

الى الرحمن وفدا ونسوق المجرمين الى جهنم وردا قال عليه السلام يحشر

بسوی خدا مهمان آمدگان و برانیم گنهگاران را بسوی دوزخ تشنگان فرمود آنحضرت علیه السلام حشر کرده شوند

المؤمنون ركبانا على جنائبهم واذا كان يوم القيمة يقول الله

مومنان سوار شدگان بر اسپان کوتلان خود و چون شود روز قیامت فرماید خدا تعالی

تعالى للملئكة لا تمشون على عبادي راجلين بل اركبوهم على

مر فرشتگان را روان کنید نزد من بندگان مرا پای پیاده بلکه سوار کنید ایشان را بر

الجنائب فانهم اعتادوا الركوب في الدنيا لانه كان في الابتداء

اسپان کوتلات پس بتحقیق ایشان عادت گرفته اند سواری را در دنیا زیرا آنکه بتحقیق بود در ابتدا

صلب ابيهم مركبهم ثم بعد ذلك رحم امهم تسعة اشهر مركبهم

پشت پدر ایشان مرکب ایشان پس از آن شد رحم مادر ایشان نه ماه مرکب ایشان

فحين ولدتهم امهم فحجر امهم سنتين للارضاع وبعد ذلك

پس وقتیکه زائید ایشان را مادر ایشان پس کنار مادر ایشان دو سال برای شیر دادن و بعد از آن

عنق ابيهم ثم الخيل والبغال والحمير مراكبهم في البر والسفن

گردن پدر ایشان پس اسپان و استران و خران مراکب ایشان بودند در بیابان و کشتیها

في البحار وحين ماتوا فعنق اخوانهم وحين قاموا عن قبورهم

بودند در دریاها و وقتی که مردند پس گردن برادران ایشان مرکب ایشان بود و وقتیکه برخاستند از قبرهای خود

لا يمشون راجلا فانهم اعتادوا الركوب ولا يقدرون المشي

پا پیاده نروند پس بتحقیق ایشان عادت گرفته اند سواری را و طاقت ندارند پیاده رفتن را

تقدّموا اَمامهم وهي الضحايا فيركبونها ويتقدّمون الى

پس پیش می‌روند پیشیان کولان ایشان مراد آن قربانیهای ایشان اند پس سوار شوند آنرا و پیش آیند سوی

المولى فلذلك قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم سمّنوا

مولای خود پس از این جهت فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم فربه کنید

ضحاياكم فانها على الصراط مطاياكم باب في ذكر حشر

قربانیهای خود را پس تحقیق آن قربانیها بر پل صراط سواریهای شما باشند باب در ذکر جمع کردن

الخلائق في الخبر اذا كان يوم القيمة يجمع الله تعالى خلق

مخلوق در حدیث در خبر است که چون شود روز قیامت جمع کند خدا تعالی مخلوق

الاولين والآخرين في صعيد واحد وتدنو الشمس من رؤسهم

اولان و آخران را در زمین واحد و نزدیک شود آفتاب از سرهای ایشان

فيشتد عليهم يوم القيمة حرّها فيخرج عنق من النار كالظل

و سخت شود بر ایشان روز قیامت گرمی آفتاب پس برآید یک گردنی از آتش مانند سایه

ثم ينادي منادٍ يا معشر الخلائق انطلقوا الى الظل فينطلقون

پس آواز کند آواز کننده که ای گروه مخلوق بروید سوی آن سایه پس روان شوند مخلوق‌ها

وهم ثلث فرق فرقة المؤمنين وفرقة الكفرين وفرقة المنافقين فاذا

و ایشان سه فرقه باشند یک فرقه مومنان و یک فرقه کافران و یک فرقه منافقان پس چون

صارت الخلائق الى الظل صار الظل ثلثة اقسام قسم

رسیدند مخلوق بآن سایه گردد آن سایه سه قسم یک قسم

للحرارة وقسم للدخان وقسم للنور فكذلك قال الله تعالى

برای گرمی و یک قسم برای دود و یک قسم برای نور پس از این جهت فرموده است خدا تعالی

انطلقوا الى ظلّ ذي ثلث شعب الآية فالحرارة تقوم على رؤس

بروید سوی سایه صاحب سه شاخ تا آخر آیة پس گرمی بایستد بر سرهای

المنفقين والدخان يقوم على رؤس الكفرين والنور يقوم على

منافقان و دود بایستد بر سرهای کافران و نور بایستد بر

رؤس المؤمنين ثم الحرارة تقوم على رؤس المنفقين لانهم كانوا

سرهای مومنان پس گرمی بایستد بر سرهای منافقان از این جهت که بودند

يحترزون من الحرارة في الدنيا كما قال الله تعالى وقالوا لا تنفروا في الحر

که پرهیز میکردند از گرمی در دنیا چنانکه فرموده است خدا تعالی و گفتند منافقان بیرون مروید

قل نار جهنم اشد حرا لو كانوا يفقهون والدخان على رؤس

بگو آتش دوزخ سخت تر است از روی گرمی اگر باشند که بفهمند و دود باشد بر سرهای

الكفرين لانهم كانوا في الدنيا في الظلمت وفي الاخرة كذلك كقوله

کافران از این جهت که تحقیق ایشان که بودند در دنیا در تاریکیهای کفر پس در آخرت همچنین باشند چنانکه فرموده

تعالى والذين كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور

خدا تعالی است و آنانکه کافر شده اند دوستان ایشان شیطان اند بیرون می برند ایشان را از نور

الى الظلمت اولئك اصحب النار هم فيها خلدون والنور على رؤس

ایمان بسوی تاریکیهای کفر ایشان اند اصحاب آتش ایشان در آتش همیشه باشند و نور باشد بر سرهای

المؤمنين لانهم كانوا في الدنيا على النور وفي الاخرة كذلك قال

مومنان از جهت که ایشان بودند در دنیا بر نور ایمان پس در آخرت همچنین باشند فرموده

الله تعالى الله ولي الذين امنوا يخرجهم من الظلمت الى النور و

خدا تعالی خدا دوست آنان است که ایمان آورده اند برآرد ایشان را از تاریکیها بسوی نور و

قال في صفاتهم يوم القيمة يوم ترى المؤمنين والمؤمنت

و فرمود خدا در صفت های مومنان روز قیامت روزی که ببینی مومنان و زنان مومنه را

يسعى نورهم بين ايديهم وبايمانهم بشرىكم اليوم جنت تجري

که می شتابد نور ایشان پیش روی ایشان و بجانب راست ایشان بشارت شما را امروز بهشتهاست که میرود

من تحتها الانهر وقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

زیر آن جویهای و فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم

سبعة [illegible] ظل الا ظله امام

هفت [illegible] پادشاه

عَادِلٌ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللهِ تَعَالَى وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللهِ وَرَجُلٌ

عدل کننده و جوانیکه در عبادت خدا تعالی باشد و دو مرد که با یکدیگر محبت دارند در راه خدا و

طَلَبَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ حُسْنٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

شخصیکه طلب کند او را زنی صاحب حسن و جمال برای زنا پس گوید آن شخص من میترسم از خدا پروردگار عالمیان

وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللهَ خَالِيًا عَنِ الرِّيَاءِ فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ

و شخصیکه ذکر کند خدا را خالی از ریا در خلوت از مردم و اشک ریزد از چشم او از خوف خدا تعالی

تَعَالَى وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِيَمِينِهِ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا يَعْلَمَ شِمَالُهُ

و شخصیکه صدقه دهد بدست راست خود پس پوشیده دهد آن صدقه را تا آنکه نداند دست چپ او

مَا يُنْفِقُ بِيَمِينِهِ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ بِالْمَسْجِدِ إِذَا خَرَجَ مِنْهُ حَتَّى

آنچه صدقه داده بدست راست خود و شخصیکه دل وی معلق باشد به مسجد چون بیرون آید از مسجد تا آنکه

يَعُودَ إِلَيْهِ وَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا جَمَعَ

باز گردد به مسجد و فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه و آله و سلم چون جمع کند

اللهُ الْخَلَائِقَ يُنَادِي مُنَادٍ أَيْنَ أَهْلُ الْفَضْلِ فَيَقُومُ نَاسٌ

خدا تعالی مخلوق را در محشر آواز کننده که کجا هستند اهل فضل فرمود آنحضرت پس بایستند بعضی مردم

ثُمَّ يَسِيرُونَ سِرَاعًا إِلَى الْجَنَّةِ فَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَيَقُولُونَ إِنَّا

و ایشان روند شتابان بسوی جنت پس ملاقات کنند ایشان را فرشتگان و گویند ایشان

نَرَاكُمْ سِرَاعًا إِلَى الْجَنَّةِ فَمَنْ أَنْتُمْ يَقُولُونَ نَحْنُ أَهْلُ الْفَضْلِ

که می بینیم شما را شتابندگان بسوی جنت پس کیستید شما گویند مایان اهل فضل هستیم

فَيَقُولُونَ مَا كَانَ فَضْلُكُمْ يَقُولُونَ إِذَا ظُلِمَ عَلَيْنَا صَبَرْنَا وَ

پس گویند فرشتگان چه چیز بود فضل شما گویند آن مردم چون ظلم می شد بر مایان صبر میکردیم و

إِذَا أُسِيءَ إِلَيْنَا عَفَوْنَا فَيَقُولُونَ لَهُمُ الْجَنَّةُ فَهِيَ جَزَاءُ الْعَامِلِينَ

چون بدی می شد با مایان عفو میکردیم پس گویند فرشتگان مر ایشان را است جنت پس این جنت جزای عمل کنندگان است

ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ أَيْنَ أَهْلُ الصَّبْرِ فَيَقُومُ أُنَاسٌ وَهُمْ يَسِيرُونَ

پس از آن آواز کند آواز کننده کجا اند اهل صبر پس بایستند بعضی مردم و ایشان روند

سِرَاعًا اِلَى الْجَنَّةِ فَتَلَقَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَيَقُوْلُوْنَ اِنَّا نَرٰيكُمْ اِلَى
شتابان بسوی جنت پس ملاقات کنند ایشان را فرشتگان و گویند ما ان بینیم شما را بسوی
الْجَنَّةِ سِرَاعًا فَمَنْ اَنْتُمْ فَيَقُوْلُوْنَ نَحْنُ اَهْلُ الصَّبْرِ فَيَقُوْلُوْنَ مَا
جنت شتابان پس کیستید شما پس گویند ایشان ما یان اهل صبریم پس گویند فرشتگان چه
كَانَ صَبْرُكُمْ فَيَقُوْلُوْنَ كُنَّا نَصْبِرُ عَلٰى طَاعَةِ اللّٰهِ وَنَصْبِرُ عَنْ
بود صبر شما پس گویند آنمردم بودیم ما که صبر میکردیم بر فرمان برداری خدا و صبر میکردیم از
مَعَاصِي اللّٰهِ فَيَقُوْلُوْنَ لَهُمْ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ ثُمَّ يُنَادِيْ مُنَادٍ لِيَقُمِ
گناهان خدا پس گویند فرشتگان مرایشان را داخل شوید جنت را پس آواز کند آواز کننده که باید
الْمُتَحَابُّوْنَ فِي اللّٰهِ فَيَقُوْمُ اُنَاسٌ فَهُمْ يَسِيْرُوْنَ اِلَى الْجَنَّةِ سِرَاعًا
محبت کنندگان باهمدیگر در راه خدا پس بایستند بعضی مردم و ایشان میروند بسوی جنت شتابان
فَتَلَقَّاهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَيَقُوْلُوْنَ اِنَّا نَرٰيكُمْ سِرَاعًا اِلَى الْجَنَّةِ فَمَنْ اَنْتُمْ
پس ملاقات کنند ایشان را فرشتگان و گویند ما ان می بینیم شما را شتابندگان بسوی جنت پس کیستید شما
فَيَقُوْلُوْنَ نَحْنُ مُتَحَابُّوْنَ فِي اللّٰهِ فَيَقُوْلُوْنَ مَا كَانَ تَحَابُّكُمْ فِي
پس گویند آنمردم ما یان محبت کنندگانیم در راه خدا پس گویند فرشتگان چه بود محبت شما در راه
اللّٰهِ فَيَقُوْلُوْنَ كُنَّا نَتَحَابُّ فِي اللّٰهِ وَنَتَبَاذَلُ فِي اللّٰهِ فَيَقُوْلُوْنَ لَهُمْ
خدا گویند ایشان بودیم ما که محبت میکردیم با همدگر در راه خدا و خرچ و نفقه میکردیم در راه خدا پس گویند فرشتگان ایشان را
اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ وَيُوْضَعُ
داخل شوید جنت را پس ازان فرمود پیغامبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم و نهاده میشود
الْمِيْزَانُ لِلْحِسَابِ بَعْدَ دُخُوْلِ هٰٓؤُلَآءِ الْجَنَّةَ وَاَمَّا لِوَاءُ الْحَمْدِ فَوْقَ
میزان برای حساب بعد داخل شدن این گروه ها بجنت و هرچه لواء حمد که بالای
السَّمٰوٰتِ فَسُئِلَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ عَنْ صِفَةِ
آسمانهاست پس سوال کرده شد رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم از صفت
لِوَاءِ الْحَمْدِ وَطُوْلِهٖ فَقَالَ طُوْلُهٗ مَسِيْرَةُ اَلْفِ سَنَةٍ وَمَكْتُوْبٌ عَلَيْهَا
لواء حمد و درازی آن پس فرمود که درازی آن مسافت هزار سال است و نوشته شده است بر او

لا اله الا الله محمد رسول الله وعرضه ما بين السماء والارض
سنانه من ياقوت حمراء وقبضتها من فضة بيضاء وزجه
خضراء وله ثلث ذوائب من النور ذؤابة في المغرب وذؤابة
في المشرق وذؤابة في وسط الدنيا ومكتوب عليها ثلث اسطر
السطر الاول بسم الله الرحمن الرحيم والسطر الثاني الحمد لله رب
العلمين والسطر الثالث لا اله الا الله محمد رسول الله وكل
سطر مسيرة الف سنة وعنده سبعون الف لواء تحت
كل لواء سبعون الف صف من الملئكة وفي كل صف مائة
الف ملك يسبحون الله ويقدسونه وقال محمد الجرجاني في
معنى لواء الحمد بيدي اذا كان يوم القيمة كان اللواء مضروبا
والمؤمنون حول لوائه من لدن آدم الى قيام الساعة ويكون
الكفار في ناحية من النار ما دام لواء الحمد مضروبا واذا حول

لواء فی یساق الکفار الی النار وفی الخبر اذا کان یوم القیامۃ
لوا حمد پس آنوقت رانده شوند کافران بسوی آتش ودر خبرست چون باشد روز قیامت
ینصب لواء الصدق لابی بکر الصدیق رض وکل صدیق تحت
منصوب شود لوار صدق برای ابی بکر صدیق رض وہر صدیق زیر
لوائہ ولواء العدل لعمر رض وکل عادل تحت لوائہ ولواء السخاوۃ
لوار خود ولوار عدل استاده شود برای عمر رض وہر عدل کننده باشد زیر لوار خود وعلم سخاوت باشد
لعثمان رض وکل سخی تحت لوائہ ولواء الشہادۃ لعلی کرم
برای عثمان رض وہر سخی باشد زیر لوای خود ولوا شہادت برای علی کرم الله
اللہ وجہہ وکل شہید تحت لوائہ ولواء الفقہ لمعاذ ابن
وجہہ باشد وہر شہید باشد زیر علم خود وعلم فقہ با برای معاذ بن
جبل وکل فقیہ تحت لوائہ ولواء الزہد لابی ذر رض وکل زاہد
جبل وہر فقیہ زیر لوای خود باشد ولوار زہد برای ابی ذر رض باشد وہر زاہد باشد
تحت لوائہ ولواء الفقر لابی الدرداء وکل فقیر تحت لوائہ و
زیر لوار خود ولوار فقر برای ابی درداء باشد وہر فقیر زیر لوار خود باشد و
لواء القرأۃ لابی ابن کعب وکل قاری تحت لوائہ ولواء الاذان
علم قرأت برای ابی ابن کعب باشد وہر قاری زیر لوار خود باشد وعلم اذان
لبلال رض وکل مؤذن تحت لوائہ ولواء المقتول ظلما لحسین
برای بلال رض وہر موذن زیر لوار خود باشد ولوار کشته شده بظلم امام حسین
بن علی رض وکل مقتول ظلما تحت لوائہ فذلک قولہ تعالی یوم
بن علی رض وہر کشته شده بظلم زیر لوار خود باشد پس ستوده این قول خدا تعالی است روز یکہ
ندعوا کل اناس بامامہم وفی الخبر اذا کان یوم القیمۃ تقف
بخوانیم ہر گروه مردم را با امام ایشان ودر خبرست چون شود روز قیامت بایستند
الخلائق ویشتد بہم العطش ویلجمہم العرق ویکونون فی
ہمہ مخلوق وسخت شود بایشان تشنگی ودامنوه شود برایشان عرق وباشند ایشان در

حَیرَةٍ فَیَبعَثُ اللّٰهُ تَعَالیٰ جِبرَائِیلَ اِلیٰ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَاٰلِهٖ وَ

حیرت پس بفرستد خدا تعالیٰ جبرائیل را بسوی محمد صلی الله علیه و آله

سَلَّمَ فَیَقُولُ اللّٰهُ تَعَالیٰ لِجِبرَائِیلَ یَا جِبرَائِیلُ قُل لِمُحَمَّدٍ یَقُل لِاُمَّتِهٖ

وسلم پس گوید خدا تعالیٰ مر جبرائیل را ای جبرائیل بگو محمد را که بگوید مر امت خود را

حَتّیٰ یَدعُونَنِی بِالاِسمِ الَّذِی کَانُوا یَدعُونَنِی بِهٖ فِی الدُّنیَا عِندَ

تا بخوانند مرا بآن اسم که بخوانند مرا بآن اسم در دنیا نزد

الشَّدَائِدِ فَیُنَادِی الاُمَّةُ المُحَمَّدِیَّةُ بِلِسَانٍ وَاحِدٍ وَیَقُولُونَ

سختیها پس آواز کند امت محمدیه بیک زبان و گویند

بِسمِ اللّٰهِ الرَّحمٰنِ الرَّحِیمِ فَحِینَئِذٍ یَقضِی اللّٰهُ القَضَاءَ بَینَ الخَلَائِقِ

بسم الله الرحمن الرحیم و آن وقت حکم کند خدا حکم کردن درمیان مخلوق

ثُمَّ یَقُولُ اللّٰهُ تَعَالیٰ لِسَائِرِ الاُمَمِ وَلَو لَم یَکُن ذِکرُ المُحَمَّدِیِّینَ بِهٰذَا الاِسمِ

پس از آن فرماید خدا تعالیٰ برای همه امت اگر نبود ذکر کردن امت محمدیه مرا باین اسم

لَا یَبقیٰ القَضَاءُ عَلَیکُم اَلفَ عَامٍ ثُمَّ یَقضِی اللّٰهُ تَعَالیٰ بَینَ

هر آینه باقی میداشتم حکم کردن را بر شما هزار سال پس از آن حکم کند خدا تعالیٰ درمیان

الوُحُوشِ وَالطُّیُورِ وَالبَهَائِمِ حَتّیٰ اِنَّهٗ یَقتَصُّ لِلجَمَّاءِ مِن ذَاتِ القَرنِ

حیوانات وحشی و مرغان و چارپایان تا آنکه بتحقیق او تعالیٰ قصاص گیرد برای حیوان بی شاخ از حیوان شاخدار

ثُمَّ یَقُولُ اللّٰهُ تَعَالیٰ لِلوُحُوشِ وَالطُّیُورِ وَالبَهَائِمِ کُونُوا تُرَابًا فَیَکُونُوا

پس از آن فرماید خدا تعالیٰ مر حیوانات وحشی و مرغان و چارپایان را شوید خاک پس شوند

تُرَابًا فَعِندَ ذٰلِکَ یَقُولُ الکَافِرُ یَا لَیتَنِی کُنتُ تُرَابًا قَالَ مُقَاتِلٌ رض

خاک پس نزد این حال گوید کافر کاشکی بودمی خاک گفت مقاتل رض

عَشَرَةٌ مِنَ الحَیَوَانِ فِی الجَنَّةِ نَاقَةُ صَالِحٍ وَعِجلُ اِبرَاهِیمَ وَکَبشُ

ده عدد از حیوانات در جنت باشند اول شتر صالح و گوساله ابراهیم ع و گوسفند

اِسمٰعِیلَ وَبَقَرَةُ مُوسیٰ وَحُوتُ یُونُسَ وَحِمَارُ عُزَیرٍ وَنَملَةُ سُلَیمَانَ

اسماعیل ع و ماده گاو موسی ع و ماهی یونس و خر عزیر ع و مورچه سلیمان

وَهٰذَا هُدْهُدُ بِلْقِيْسَ وَنَاقَةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ وَكَلْبُ

واین هدهد بلقیس و ماده شتر محمد صلی الله تعالی علیه و اله و سلم و سگ

اَصْحَابِ الْكَهْفِ يُصَوِّرُهُ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى صُوْرَةِ كَبْشٍ وَيُدْخِلُهٗ فِي

اصحاب کهف صورت دهد آن سگ را خدا تعالی بصورت گوسفند و داخل کند اورا در

الْجَنَّةِ اَلَا تَرٰى اَنَّ الْكَلْبَ اِذَا دَخَلَ وَسْطَ الْاَحْبَابِ فَلَمْ يَطْرُدُوْهُ وَ

جنت آیا نمی بینی که تحقیق سگ چون داخل شد درمیان دوستان پس نراندند وی را و

الْعَاصِيْ اِذَا دَخَلَ فِيْ كَهْفِ التَّوْحِيْدِ مُدَّةَ خَمْسِيْنَ سَنَةً فَكَيْفَ

گنهگار چون داخل شود درپناه توحید مدت پنجاه سال پس چگونه

اَطْرُدُهٗ عَنِ الرَّحْمَةِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَاسْمُ الْكَلْبِ اِخْسَأْ وَيُسَمُّوْنَهٗ

برانم اورا از رحمت در روز قیامت و نام سگ دور شود ازوی و نامند اورا

قِرَاوَانَ وَقِيْلَ حِرْمَانَ وَقِيْلَ قِطْمِيْرَ وَيَكُوْنُ لَوْنُهٗ اَصْفَرَ وَيُؤْتٰى

قراوان گفته شده حران و گفته شده قطمیر و باشد رنگ او زرد و گفته شده آورده شود

بِعَالِمٍ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنْ عُلَمَاۤءِ اُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ فَيَقِفُ

عالمی را روز قیامت از علمای امت محمد صلی الله علیه و آله و سلم پس استاده شود آن عالم

بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ فَيَقُوْلُ اللّٰهُ تَعَالٰى يَا جِبْرَائِيْلُ خُذْ بِيَدِهٖ وَاذْهَبْ بِهٖ اِلَى

در پیش خدا تعالی پس فرماید خدا تعالی ای جبرئیل بگیر دست این عالم را و ببر وی را بسوی

النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ فَيَاْخُذُ جِبْرَائِيْلُ بِيَدِهٖ وَيَاْتِيْ بِهٖ

پیغمبر صلی الله و اله و سلم پس بگیرد جبرائیل دست وی را و بیارد بسوی

اِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَلٰى شَاطِئِ الْحَوْضِ يَسْقِي النَّاسَ

بسوی پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و آنحضرت باشد بر کناره حوض کوثر می نوشاند مردم را

بِالْاٰنِيَةِ فَيَقُوْمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ وَيَسْقِي الْعَالِمَ بِكَفِّهٖ

بظرفهای آبخوردن پس ایستد پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم و می نوشاند عالم را بکف دست خود

فَيَقُوْلُ النَّاسُ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ تَسْقِيْنَا بِالْاٰنِيَةِ وَتَسْقِي الْعَالِمَ بِكَفِّكَ

پس گویند مردم ای رسول خدا می نوشانی ما را بظروف و می نوشانی عالم را بکف دست خود

يقول نعم لأن الناس كانوا مشتغلين في الدنيا بالتجارة و

پس فرمود آری زیرا که مردم بودند مشغول تجارت و

العالمون مشتغلون بالعلم قال الفقيه أبو الليث السمرقندي أفضل

عالمان مشغول بودند بعلم گفت فقیه ابو اللیث سمرقندی رح افضل

الأعمال موالات الأولياء ومعادات الأعداء وعن هذا جاء في الخبر أن

عملها کار نیک دوستی کردن با دوستان خدا و دشمنی کردن با دشمنان خدا است و ازین باشد در خبر که بتحقیق

موسى عليه السلام ناجى ربه فقال له الرب هل عملت لي قط فقال

موسی مناجات کرد به رب خود را پس فرمود موسی را رب او آیا عمل کردی برای من گاهی گفت

إلهي صليت وصمت وحمدت لك وتصدقت لأجلك وسبحت

ای معبود من نماز خواندم و روزه داشتم و حمد گفتم ترا و صدقه دادم برای تو و تسبیح گفتم

لك سجدت لك قرأت لك كتابك وذكرتك قال الله تعالى

مر ترا سجده کردم مر ترا و خواندم برای تو و ذکر کردم ترا فرمود خدا تعالی

يا موسى أما الصلوة فلك برهان وأما الصوم فلك جنة وأما

ای موسی هرچه نماز است پس ترا دلیل ایمان است و هرچه روزه است پس ترا سپر است از آتش و هرچه

الصدقة فلك ظل وأما التسبيح فلك أشجار في الجنة وأما

صدقه است پس ترا سایه در قیامت و هرچه تسبیح است پس ترا درختان میوه دار است در جنت و هرچه

قراءتك كتابي فلك حور وقصور وأما ذكرك فنور لك

خواندن تست کتاب مرا پس ترا حور است و قصرهاست و هرچه ذکر تست پس نور است ترا

فهذا كله لك يا موسى فأي عمل عملت لي فقال دلني يا رب

پس این همه مر تراست ای موسی پس کدام عمل کردی خاص مرا پس گفت موسی راه نما مرا ای رب مرا

على عمل لك فقال الله تعالى يا موسى هل واليت أوليائي قط و

بر عملی برای تو پس فرمود خدا تعالی ای موسی آیا دوستی کردی با دوستان من گاهی و

هل عاديت أعدائي قط فعلم موسى أن أفضل الأعمال الحب

آیا دشمنی کردی با دشمنان من گاهی پس دانست موسی که بتحقیق بهترین عملها نیک محبت کردن

فی الله والبغض فی الله ثم یقضی بین الخلائق اذا وقفوا بین

در راه خدا و دشمنی کردن در راه خدا پس از آن حکم کند خدا در میان مخلوق چون استاده شوند

یدی رب العالمین فیقال این اصحاب المظالم فینادون رجلا رجلا

در پیش پروردگار عالمیان پس گفته شود کجا بند صاحبان مظلمها پس آواز کنند فرشتگان شخص شخص را

فیؤخذ من حسناته ویدفع الی من ظلمه یومئذ لا دینار ولا درهما

پس گرفته شود از حسنات وی و داده شود بکسی که ظلم کرده بر وی در آن روز نه دینار باشد و نه درهم

ولا یزال یستوفون حسناته حتی لا یبقی حسنة فیؤخذ من

پس همچنین تمام بگیرند حسنات او را تا آنکه باقی نماند یک حسنه از وی پس از آن گرفته شود از

سیئاته فترد علیه فاذا فرغ من حسناته یقال له ارجع الی امك

گناه آن مظلوم پس رد کرده شود بر ظالم پس چون فارغ شود آن ظالم از حسنات خود گفته شود وی را باز برو بسوی مادر

الهاویة فانه لا ظلم الیوم ان الله سریع الحساب یعنی سریع

هاویه پس بتحقیق ظلم نیست امروز بتحقیق خدا شتاب حساب کننده است یعنی شتاب

المجازات وعلی هذا فی الخبر اوحی الله تعالی الی موسی قل لقومك

جزا دهنده است و بنا بر این در خبر است که وحی فرستاد خدا تعالی بسوی موسی که بگو مر قوم خود را

ان یفعلوا خصلة واحدة ادخلهم الجنة قال وما هی قال ان یرضوا

که کنند یک کار نیک را تا داخل کنم ایشان را بجنت گفت موسی چیست آن گفت اینکه راضی کنند

خصماءهم قال الهی ان کان لهم خصماء کثیرة قال الله تعالی یا موسی فانی

خصومت کنندگان خود را گفت ای معبود من اگر باشند آن خصومت کنندگان بسیار چه باید کرد فرمود خدا تعالی ای موسی پس بتحقیق من

حی لا یموت فلیرضونی قال کیف یرضونك قال الله تعالی

زنده ام که نمیرم پس باید که راضی کنند مرا گفت موسی چگونه راضی کنند ترا فرمود خدا تعالی راضی کنند مرا

باربعة اشیاء بندامة القلب والاستغفار باللسان ودموع

بچهار چیز پشیمانی دل از آن ظلم و بطلب مغفرت بزبان و باشکهای

العین وخدمة الجوارح باب فی ذکر قرب الجنة قال

چشم و بخدمت اعضا باب در ذکر نزدیک شدن جنت فرمود

الله تعالى وأزلفت الجنة للمتقين وبرزت الجحيم للغاوين

خدا تعالی و نزدیک کرده شود بهشت برای متقیان و ظاهر کرده شود دوزخ برای گمراهان

ثم الخبر إذا كان يوم القيامة يقول الله تعالى يا جبرائيل قرّب

در حدیث چون شود روز قیامت فرماید خدا تعالی ای جبرائیل نزدیک کن

الجنة للمتقين وبرز الجحيم للغاوين فيقرب الجنة إلى يمين

بهشت را برای متقیان و ظاهر کن دوزخ را برای گمراهان پس نزدیک کرده شود بهشت بجانب راست

العرش فأتي بهم إلى يسار العرش ثم يمد الصراط على النار فينصب

عرش و دوزخ بجانب چپ عرش پس ازان کشیده شود صراط بر روی آتش و استاده شود

الميزان ثم يقول الله أين صفيي آدم وأين خليلي إبراهيم وأين

میزان پس ازان فرماید خدا تعالی کجاست برگزیده من آدم ع و کجاست خلیل من ابراهیم ع و کجاست

كليمي موسى وأين روحي عيسى وأين حبيبي محمد المصطفى فيقوا عن

کلیم من موسی ع و کجاست روح من ع و کجاست حبیب من محمد مصطفی استاده شوند از

يمين الميزان ثم يقول الله تعالى يا رضوان فتح أبواب الجنان و

جانب راست میزان پس ازان فرماید خدا تعالی ای رضوان بگشای دروازه های جنت را و ای

يا مالك فتح أبواب النيران ثم يجيء ملك الرحمة مع الحلل وملك

ای مالک بگشای دروازه های دوزخ را پس ازان آید فرشته رحمت با خلعتهای بهشت و آید فرشته

العذاب مع السلاسل والأغلال والأثواب من القطران وينادي

عذاب با زنجیرها و طوقها و جامهها از زفت و آواز کند

منادٍ يا معشر الخلائق انظروا إلى الميزان فإنه يوزن عمل فلان

آواز کننده ای گروه خلق نظر کنید بسوی میزان پس بتحقیق وزن کرده میشود عمل فلان

بن فلان ثم ينادي منادٍ يا أهل الجنة خلود لكم لا موت فيها

پسر فلان پس ازان آواز کند آواز کننده ای اهل جنت همیشه بودن است شما را در جنت که نیست مرگ دران

ويا أهل النار خلود لكم لا موت فيها فذلك قوله تعالى وأنذرهم

و ای اهل دوزخ همیشه بودن است شما را در دوزخ که نیست مرگ دران پس این قول خدا تعالی است بترسان ایشان را

يوم الحسرة إذ قضي الأمر باب في ذكر أعظم الساعة على العبد

از روز افسوس و پشیمانی باب در ذکر بزرگترین ساعت بر بنده

في الدنيا والآخرة في خبر أن أعظم الساعة ترد على العبد في الدنيا عند

در دنیا و آخرت که بتحقیق بزرگترین ساعت وارد میشود بر بنده در دنیا نزد

خروج روحه إذا شخصت عيناه وانتشرت منخراه وتساقطت شفتاه و

برآمدن روح او است چون باز مانند دو چشم او و گشاده شود سوراخهای بینی او فرو هشته شوند دو لب او و

اصفرت خداه واخضرت أظفاره وعرق جبهته واشتد حاله

زرد شود دو رخساره او و سبز شود ناخنهای او و عرق شود پیشانی او و سخت شود حال او

وأعضاؤه وانعقد لسانه ولا يجيب ولا يرد كلاما وقد عاين ما

و اندامهای او بسته شود زبان او و گفتن نتواند جواب را و رد نتواند کردن کلام را و تحقیق ببیند آنچه

قدم على ما خلف من أمواله وبطل ما سلف من أحواله واسترخت مفاصله

پیش فرستاده بر آنچه پس گذاشته از مال خود و باطل شود آنچه پیش بود از احوال او و سست شود بندهای او

وانقطعت آماله وبعدت منه أحباؤه وتفرق عنه أقرباؤه و

و منقطع شود آرزوهای او و دور شوند از وی اندامهای او و جدا شوند از وی اقربای او و

تركه الملك فيبقى متحيرا فإن تغيرت عقله ويمكن

ترک کند او را فرشته پس باقی ماند حیران تحقیق متغیر شود عقل او و قادر شود

الشيطان من اختلاسه فتلك الساعة عظيمة عليه وقد

شیطان از ربودن ایمان وی پس این ساعت بسیار سخت است بر وی و تحقیق

أغلق باب التوبة فأفضل ما يقول العبد في ذلك الوقت كلمة

بسته شود دروازه توبه بروی در آن وقت پس بهتر آنچه گوید آن بنده در آن وقت کلمه

الشهادة وأما أعظم الساعة ترد عليه في الآخرة إذا نفخ في

شهادت است و بر چه سخت ترین ساعت که وارد شود بر بنده در آخرت پس آن وقت است که دمیده شود در

الصور وبعث ما في القبور وتعلق المظلوم بالظالم ويكون

صور و برانگیخته شود آنچه در قبور است و آویزد مظلوم به ظالم و باشند

الشهود الملائكة والسائل هو الله تعالى والعذاب في جهنم و

گواهان فرشتگان اند نویسنده اعمال و سوال کننده خدا تعالی و باشد جزای بدی عذاب در دوزخ و

النعيم في الجنة وتضع كل ذات حمل حملها وترى الناس سكارى

جزای نیک نعمت در بهشت و بنهد هر صاحب حمل حمل خود را و ببینید مردم را مست

وما هم بسكارى ولكن عذاب الله شديد وترى الولدان شيبا

و نیستند ایشان مست ولکن عذاب خدا سخت است و ببینی کودکان را پیر

في ذلك اليوم قال الله تعالى ان كانت الا صيحة واحدة

در آن روز فرموده خدا تعالی نیست آن ساعت مگر یک آواز سخت تا آخر آیت

وسيق الذين كفروا الى جهنم زمرا وسيق الذين اتقوا ربهم

و رانده شوند آنانکه کافر شده اند سوی دوزخ گروه گروه و رانده شوند کسانیکه ترسند از رب ایشان

الى الجنة زمرا ويقال يشهد عليك سبعة شهود المكان

بسوی جنت گروه گروه و گفته شود که گواهی دهند بر تو هفت گواه یک از آن مکان

قال الله تعالى يومئذ تحدث اخبارها والزمان كما جاء في

فرموده است خدا تعالی امروز اقرار کند زمین قصه های خود را و دیگر گواه زمان است چنانکه آمده در

الخبر وينادي الزمان كل يوم انا يوم جديد وانا على ما تعمل شهيد

خبر و آواز میکند زمان هر روز که من روز جدیدم و من بر آنچه عمل میکنی گواه ام

واللسان قال الله تعالى يوم تشهد عليهم السنتهم وايديهم

و دیگر گواه زبان است فرموده است خدا تعالی روزیکه گواهی دهد بر ایشان زبانهای ایشان و دستهای ایشان

وارجلهم والملكان قال الله تعالى وان عليكم لحافظين كراما

و پاهای ایشان و دیگر گواه دو فرشته باشند فرموده است خدا تعالی و هر آئینه بر شما گماشته شده اند نگاه دارندگان

كاتبين يعلمون ما تفعلون والديوان قال الله تعالى هذا

گرامی نویسندگان میدانند آنچه میکنید و دیگر گواه عمل نامه بود فرمود خدا تعالی این کتاب

كتابنا ينطق عليكم بالحق والرحمن قال الله تعالى الا كنا عليكم

کتاب ما است سخن گوید بر شما براستی و دیگر گواه رحمن است فرموده است خدا تعالی مگر هستیم بر شما

شهودًا فکیف یکون حالک یا عاصی بعد ما شهدوا علیک

گواه پس چگونه خواهد باشد حال تو ای عاصی بعد از آنکه گواهی دادند بر تو

هؤلاء الشهود باب فی ذکر تطایر الکتب یوم القیمة حکی

این گواهان باب در ذکر پریدن نامها روز قیامت حکایت شده

عن ابی ذر قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ما من

از ابی ذر رض گفت فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم نیست هیچ

احد الا وله فی کل یوم صحیفة جدیدة فاذا طویت ولیس

یکی مگر که وی را در هر روز عمل نامه جدید است پس چون پیچیده شود آن عمل نامه و نباشد

فیها استغفار فهی مظلمة واذا طویت وفیها استغفار

دران طلب مغفرت پس آن عمل نامه تاریکی باشد و چون پیچیده شود و دران استغفار بود

فیها نور یتلالا قال الفقیه ابو اللیث السمرقندی ما من

پس دران نور باشد که میدرخشد گفت فقیه ابو اللیث سمرقندی نیست هیچ

احد فی الدنیا الا وعلیه ملکان موکلان من الله تعالی یحفظانه

یکی در دنیا مگر بر وی دو فرشته گماشته شده اند از جانب خدا تعالی که نگهدارند او را

لیلا ونهارا ویکتبان علیه انفاسه واعماله خیرا وشرا و

شب و روز و مینویسند بروی نفسهای ویرا و عملهای ویرا از خیر و شر و

جدا وهزلا قال الله تعالی وان علیکم لحفظین قیل ترفع

قصد و مسخرگی فرموده است خدا تعالی وهر آئینه بر شما گماشته نگهبانان گفته شد که بالا می برند

له فی کل یوم کتابا وفی کل لیلة کتابا ویجمع کل سنة کتابه فی

برای او هر روز عملنامه را و هر شب عملنامه را و جمع میشود هر سال عملنامهای او را در

لیلة النصف من شعبان وقیل فی لیلة القدر ویطرح

شب پانزدهم از ماه شعبان و گفته شده که در شب قدر جمع میشود و انداخته میشود

لغو کلامه ویجعله لکل کتاب سجله ولما جاء اجل احد

بیهوده کلام او و گردانیده میشود برای هر عمل نامه قباله با مهر و چون آید اجل یکی و

وقع في النزع يجمع تلك السجلات بعضها ببعض فلما خرجت
واقع شود در حالت نزع جمع کرده شود آن دفترها بعضی بابعضی پس چون برآید
روحه يطوى ويختم عليها وتعلق في عنقه ويجعل معه في قبره
روح او پیچیده شود آن عملنامه و مهر کرده شود بر آن واو گردانیده شود در گردن او وکرده شود با او در قبر وی
وذلك قوله تعالى وكل انسان الزمناه طائره في عنقه اي قلدناه
ومصداق این قول خدا تعالی است وبر انسان لازم کردیم عملنامه او را در گردن او یعنی قلاده انداختیم
ديوان عمله وانما خص العنق لانه موضع القلادة والطوق مما
در گردن او عملنامه ویرا وجز این نیست که خاص کرده شد گردن زیرا که آن موضع قلاده است و طوق است از آنچه
يزين ويشين ونخرج له يوم القيمة كتابا يلقاه منشورا
زینت داده میشود وزشت کرده میشود وبرآوردیم برای روز قیامت نامه که بیند او را بازکرده
نقول له اقرأ كتابك الذي مليته في مظالم الدنيا كفى بنفسك
بگوییم او را بخوان عملنامه خود را آنکه نوشتی در مظالم دنیا بس است نفس تو
اليوم عليك حسيبا فاذا جمع الله الخلائق في عرصات القيمة
امروز بر تو حساب کننده پس چون جمع کند خدا تعالی خلق را در عرصات قیامت
واراد ان يحاسبهم فتطاير عليهم كتبهم كتطاير الثلج وينادي
واراده کند اینکه حساب کند ایشان را پس بپرند بر ایشان عملنامهای ایشان مانند پریدن برف وآواز کند
منادي يا فلان خذ كتابك بيمينك ويا فلان خذ كتابك بشمالك
آواز کننده ای فلان بگیر نامه خود را بدست راست خود وای فلان بگیر نامه خود را بدست چپ خود
ويا فلان خذ كتابك من وراء ظهرك فلا يقدر احد ان يأخذ كتابه
وای فلان بگیر نامه خود را از پس پشت خود پس نتواند کسی اینکه گیرد نامه خود را
بيمينه الا السعداء والاتقياء فانهم يأخذون كتابهم بايمانهم
بدست راست خود مگر نیکبختان و پرهیزگاران پس ایشان گیرند نامه خود را بدست راست خود
الا شقياء بشمائلهم والكفار من وراء ظهورهم كما قال الله تعالى فاما
وبدبختان بدست چپ خود وکافران نامه خود را از پس پشت ها میگیرند چنانکه فرموده الله تعالی

أوتي كتابه بيمينه الا انه كذلك الناس في الحساب على ثلث طبقات

داده شد او را عملنامه وی بدست راست وی همچنین مردم در جای حساب بر سه طبقها باشند

طبقة يحاسبون ثم يهلكون وهم الكفار وطبقة يحاسبون حسابا

یک طبقه حساب کرده شود پس از ان هلاک شود و ایشان کفار باشند و یک طبقه حساب کرده شوند حساب

يسيرا وهم الاتقياء وطبقة يحاسبون ويناقشون ثم ينجون وهم

آسان و ایشان متقیان باشند و دیگر طبقه حساب کرده شوند با ایشان در رسند پس نجات یابند و ایشان

العصاة وفي الحديث عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه قال لا تزول

گنهگاران باشند و در حدیث از پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که بتحقیق آنحضرت فرمود بر نگردد

قدماك يوم القيمة بين يدي الله حتى يسألك عن عمرك بما افنيته وعن

دو پای تو روز قیامت از پیش روی خدا تعالی تا آنکه سوال کرده شود از عمر تو که بچه کار فانی کرده آنرا و از

مالك من اين كسبته واين صرفته ويسألك عما في كتابك فاذا [illegible]

مال تو که از کجا کسب کرده آنرا و کجا صرف کرده آنرا و سوال کرده شود از تو آنچه در نامه است پس چون نامه [illegible]

الكتاب يقول الله تعالى يا عبدي هذه عملت انت وان ملائكتي

فرماید خدا تعالی ای بنده من همین اینها را کرده تو یا اینکه فرشتگان من

زادوا عليك في كتابك قال لا يا رب ولكني عملت ذلك كله فيقول

زیاده نوشته اند بر تو در عملنامه تو گوید ای رب من و لکن من کرده ام آن همه را پس فرماید

الله تعالى انا الذي سترتها عليك في الدنيا وانا اغفرها لك اليوم فاني

خدا تعالی من آنم که پوشیده ام آن همه را بر تو در دنیا و من بیامرزم این همه را برای تو امروز پس بتحقیق

قد غفرتها وهذا من يناقش في الحساب ثم ينجو بفضل الله تعالى

بتحقیق آمرزیدم آن همه را و این حال کسی باشد که سختی کرده شود با وی در حساب پس از آن خلاص شود بفضل خدا تعالی

واما الذي يحاسب حسابا يسيرا فهو من جملة الذين قال الله تعالى فاما

و اما آنکه حساب کرده شود حساب آسان پس آنکس از زمره آنهاست که فرموده است خدا تعالی در شان آنها پس

من اوتي كتابه بيمينه فسوف يحاسب حسابا يسيرا فسئل عن النبي صلى

هر که داده شد نامه اعمال او بدست راست او پس زود حساب کرده شود حساب آسان پس سوال کرده شد از پیغمبر صلی الله

الله عليه وآله وسلم الكتاب سر لا ينظر الرجل في كتاب صاحبه

[illegible]

عنه فيقال فيه حساب الله تعالى عن المؤمنين يوم القيمة كما قال

[illegible]

يوسف عليه السلام لاخوته لا تثريب عليكم اليوم

[illegible]

فكذلك يقول الله تعالى يا عبادي انا اغفر لكم فلا

[illegible]

يكون في كتاب هذا الكتاب اسماء [illegible]

[illegible]

هذا الكتاب يوم القيمة الا الله عز وجل الذي [illegible]

[illegible]

قال النبي الهاشمي القرشي صلى الله عليه و

[illegible]

آله وسلم [illegible] الله [illegible] ليلة اسري بي فسال ربه

[illegible]

ان لا يفضح امته فيقول الله تعالى امتك يا احمد تعرض

[illegible]

[illegible] حتى يحاسبها الله تعالى من حساب

[illegible]

لا يطلع عليه احد [illegible] صحيفتها وحسناتهم

[illegible]

ظاهر صحيفتهم ويوضع على سيئاتهم [illegible]

[illegible]

حلة ويعطى له ثلثة اسورة سوار من الذهب وسوار من الفضة وسوار

خلعت و عطا کنند او را سه دست برنجن یک دست برنجن از طلا بود و یک دست برنجن از نقره و یک

من اللؤلؤ فيرجع الى اخوانه المؤمنين فلا يعرفونه من جماله وكماله

از مروارید پس بازگردد بسوی برادران خود که مؤمنان اند پس نشناسند او را از نهایت حسن او و کمال او

يكون بيمينه كتاب فيه جميع حسناته والبراءة من النار ثم الخلد في

باشد بدست راست او عملنامه او و در آن همه نیکیها او و صحیفه رهائی از دوزخ نوشته بود با همیشه بودن در

الجنة فيقول لهم اتعرفوني انا فلان ابن فلان قد اكرمني الله واعتقني من

جنت پس گوید آنکس برادران خود را آیا می شناسید مرا من فلان پسر فلانم هر آینه گرامی کرد خدای تعالی مرا و آزاد کرد مرا از

النار وخلدني في دار الجنان فذلك قوله تعالى فاما من اوتي كتابه بيمينه

آتش و همیشگی داد مرا در جنت پس همین است قول خدای تعالی پس هر که داده شد عملنامه وی بدست راست وی

فسوف يحاسب حسابا يسيرا وينقلب الى اهله مسرورا ومنهم من يؤتى

پس زود حساب کرده شود حساب آسان و بازگردد بسوی اهل خود شادان و بعضی از ایشان کسی است که داده شود

كتابه بشماله ويجعل كل حسنة عملها في باطن كتابه وكل سيئة عملها في

عملنامه وی بدست چپ وی و گردانیده شود هر نیکی که کرده است آنرا در اندرون عملنامه او و هر بدی که کرده است آنرا در

ظاهر كتابه ويكون له عذاب شديد وذلك للكفار لان الحسنات مع الكفر

ظاهر عملنامه او و باشد وی را عذاب سخت و این حال باشد مر کافران را زیرا که نیکیها با کفر

لا حساب لها ولا منفعة وذلك من صفات الكفرين ويجيء سيئاته

نیست حساب و قدر آنها را و نه منفعت است آنها را این از صفات کافران است و بیاید گناههای او

مثل جبل احد وقبيس وهما جبلان بمكة ويكون على راسه تاج من

مانند کوه احد و قبیس و این دو کوه اند بمکه و باشد بر سر آن کافر تاج از

النار ويلبسه حلة من النحاس الذائب ويقلد على عنقه جبل من كبريت

آتش و بپوشانند او را جامه از آن مس گداخته و آویخته شود بر گردن او کوهی از گوگرد

ويشتعل فيه النار ويغل يداه الى العنقه ويسود وجهه وتزرق عيناه

و مشتعل شود در وی آتش و زنجیر کرده شود دو دست او تا گردن او و سیاه شود روی او و سبز شود چشمان او

فيرجع الى اخوانه الكافرين فاذا رأوه فزعوا منه ويفرقون منه ولا

پس باز گردد بسوی برادران کافران چون ببینند اورا بترسند ازو و تنفر کنند و نه

يعرفونه حتى يقول انا فلان بن فلان ثم يجرونه على وجهه الى

شناسند اورا تا آنکه گوید وی من فلان بن فلانم پس بکشند اورا بر روی وی بسوی

النار فهؤلاء الكفار الذين يؤتى كتبهم بشمالهم فلا يأخذونها

آتش پس این گروه کافران باشند آنانکه داده شود بدست چپ ایشان کتاب پس نگیرند آن را

بشمائلهم ولكن يأخذونها من وراء ظهورهم على ما روي عن النبي

بدستهای چپ ایشان ولاکن بگیرند آنرا از پس پشتهای ایشان بنا بر آنچه روایت شده از پیغمبر

صلى الله عليه وآله وسلم انه قال ان الكافر اذا دعي للحساب باسمه

صلی الله علیه واله وسلم که فرمود بتحقیق کافر چون خوانده برای حساب بنام او

فيتقدم ملك من ملائكة العذاب فيشق صدره ويخرج يده اليسرى

پس پیش شود فرشته از فرشتگان عذاب و پاره کند سینه اورا و برآرد دست چپ اورا

من وراء ظهره بين كتفيه ثم يعطيه كتابا بشماله باب في

از پس پشت وی درمیان دو دوش پس ازان دهد اورا اعمالنامه وی بدست چپ وی باب در

ذكر نصب الميزان وصفته روي عن ابن عباس رض انه قال ينصب

ذکر استاده کردن میزان وصفت او روایت شده از ابن عباس رض که بتحقیق وی گفت استاده کرده شود

الميزان يوم القيمة وله عمود طول كل عمود منها ما بين المشرق

میزان روز قیامت مراورا ده عمود باشد ودرازی هر عمود ازان مابین مشرق و

المغرب وكفة الميزان كطباق الدنيا في طولها وعرضها مع السموات

مغرب باشد وکفه میزان مانند پهنای دنیا باشد در طول وعرض آن با آسمانها

والارض ويوضع احدى الكفتين عن يمين العرش وهي كفة الحسنات

و زمین و نهاده شود یک پله ازان از جانب راست عرش واین پله حسنات بود

والاخرى عن يساره وهي كفة السيئات وبين الموازين كرؤس الجبال

و نهاده شود دیگر پله از جانب چپ عرش واین پله سیئات بود ودرمیان میزان مانند کوهها باشد

من اعمال الثقلين مملوة من الحسنات والسيئات في يوم كان

از عملهای جن وانس پر باشد از نیکیها و بدیها در روزیکه باشد

مقداره خمسين الف سنة والكفتين بطاسة سبعة وسبعون

مقدار او پنجاه هزار سال گفت ابن عباس ...

سجلا كل سجل مد البصر فيها خطايا وذنوب فيرفع في كفة

تا به درازی هر نامه بمقدار درازی دید چشم در ان نوشته باشند خطاها وگناهان ... در پله

الميزان ويخرج له بطاقة مثل الانملة فيها شهادة ان لا اله الا الله

میزان و بیرون آورده شود برای او کاغذی مثل انگشت در ان نوشته ... که نیست معبودی مگر خدا

وان محمدا رسول الله فيوضع في كفة اخرى فترجح بها الكفة وتثقل

و هر آئینه محمد فرستاده خداست پس نهاده شود این کاغذ کلمه شهادت در پله دیگر پس گران شود ...

كلها وعلى هذا يدل قوله تعالى فاما من ثقلت موازينه فهو في عيشة

همه وی و برین دلالت میکند قول خدا تعالی پس هر کرا گران شد میزان ...

موازين الحسنات بالخير والطاعة فهو في عيشة راضية اي مرضية

پله ای حسنات بعملهای نیک و طاعت پس انکس در عیش پسندیده باشد یعنی ...

في الجنة يرضاه وهو واما من خفت موازينه فامه هاوية وما

در جنت که پسند کند او را پس اما هر که سبک باشد پله ای حسنات وی پس جای او ...

ادريك ما هيه نار حامية باب في ذكر الصراط قال النبي صلى

چه مطلع کرد ترا که چیست او آتش است افروخته باب در ذکر ... فرمود ...

الله عليه واله وسلم ان الله تعالى خلق الصراط جسرا ممدودا

الله علیه واله وسلم ... آفرید ... پل ... در آن ...

على متن جهنم مدحضة مزلقة عليه حسك ...

بر پشت دوزخ جای لغزیدن وافتادن است ...

قنطرة منها مسيرة ثلثة الف سنة الف منها صعود والف منها

پل ازان مسافت سه هزار سال راه ازان بالا رفتن است و هر سال ازان

هبوطاً وألف منها استواء أدق من الشعر وأحد من السيف و

فرود آمدن است و هزار سال از آن هموار است باریکتر از موی و تیزتر از شمشیر و

أظلم من الليل وكان عليها شعب كالرماح الطوال الحداد بالسنان

سیاه‌تر است از شب و باشد بر آن پل شاخها مانند نیزه‌های دراز تیز سنان

ويحبس العبد في كل قنطرة ويسأل عما أمر الله تعالى فالأول

و بند کرده شود بنده در هر منزلی از آنها و سوال کرده شود از آنچه امر کرده خدا تعالی پس اول

يحاسب فيه عن الإيمان فإذا سلم من الكفر والرياء نجاه الله تعالى وإلا يتردى

حساب کرده شود درو از ایمان پس چون سلامت باشد از کفر و ریا نجات دهد او را خدا تعالی و الا نگون افتد

في النار والثاني عن الصلوة والثالث عن الزكوة والرابع عن الصوم و

در دوزخ و دوم حساب کرده شود از نماز و سوم از زکوة و چهارم از روزه و

الخامس عن الحج والعمرة والسادس عن الوضوء وغسل الجنابة والسابع

پنجم از حج و عمره و ششم از وضو و غسل جنابت و هفتم

عن بر الوالدين وصلة الرحم والمظالم فإن نجا من المذكورات جاوز

از نیکی با مادر و پدر و صله رحم و ظلمها پس اگر نجات یافت از جمیع آنچه ذکر کرده شده بگذرد

وإلا يتردى في النار قال وهب بن منبه أن رسول الله صلى الله

و الا نگون شود و اگر نه سرنگون افتد در دوزخ گفت وهب بن منبه که بدرستی رسول خدا صلی الله

عليه وآله وسلم ينادي في جهنم الجسر يا رب أمتي أمتي فيركب

علیه و آله و سلم آواز کند در میان جهنم پلها ای پروردگار من امت من امت من پس سوار شوند

الخلائق الجسر حتى يركب بعضهم بعضا والجسر تضطرب كالسفينة

مخلوق پل را تا آنکه سوار شوند بعضی ایشان بعضی را و پل بجنبد جنبیدن مانند کشتی

في البحر يوم الريح العاصف فيجوز ويعبر من نجا الزمرة الأولى

در دریا روز که باد سخت تیز باشد پس روان شود و عبور کند کسیکه نجات یافت گروه اول بگذرند

كالبرق اللامع الخاطف الزمرة الثانية كالريح المارة العاصفة

مانند برق درخشنده چشم خیره کننده و گروه دوم بگذرند مانند باد گذرنده سخت تیز

والزمرة الثالثة كالطيور المسرعة والزمرة الرابعة كالفرس الجواد و

وگروه سیوم بگذرند مانند مرغان تیز وگروه چهارم بگذرند مانند اسب تیز رفتار و

الزمرة الخامسة كالرجل الماشي المسرع والزمرة السادسة كالرجل الماشي

گروه پنجم بگذرند مانند پیاده روند جلد وگروه ششم بگذرند مانند شخص رونده

الخفيف والزمرة السابعة كالبختي المسرعة والزمرة الثامنة كالمرأة

لاغر وگروه هفتم مانند شتر تیز وگروه هشتم بگذرند مانند زن

الحاملة والزمرة التاسعة كالأسد الأرخى والزمرة العاشرة يقعون

حامله وگروه نهم بگذرند مانند شیری که بر پاهای خود جستنده باشند وگروه دهم بایستند

على الصراط ولا يقدرون أن يجوزوا ويعبروا فبعضهم يمرون قدر يوم

بر صراط ونتوانند اینکه بگذرند وعبور کنند پس بعضی از ایشان بگذرند بمقدار یک روز

وليلة وبعضهم قدر شهر وبعضهم قدر سنة او سنتين وبعضهم

وشب وبعضی از ایشان در مقدار یکماه وبعضی از ایشان بمقدار یک سال ودو سال وبعضی از ایشان

قدر ثلثة سنين ولا يزال كذلك حتى يكون آخر من يمر على الصراط

در مقدار سه سال وپیوسته همچنین باشد تا آنکه باشد آخر کسیکه بگذرد بر صراط

بقدر خمس وعشرين الف سنة وروي أن الناس يجوزون ويمرون على الصراط

در مقدار بیست وپنجهزار سال ودر روایت آمده شد که بتحقیق مردم میروند ومیگذرند بر صراط

وكان النيران من تحت أقدامهم وفوق رؤسهم وعن أيمانهم وعن

وباشد آتش دوزخ از زیر قدمهای ایشان وبالای سر ایشان واز جانب راست ایشان واز جانب

شمائلهم وعن خلفهم ومن قدامهم فذلك قوله تعالى وان منكم الا

چپ ایشان واز پس روی ایشان واز پیش روی ایشان پس مصداق این قول خدایتعالی ونیست از شما کسی مگر

واردها كان على ربك حتما مقضيا ثم ننجي الذين اتقوا ونذر الظالمين

گذرنده بر دوزخ هست این امر بر پروردگار تو لازم مقرر کرده شده پس از آن برهانیم متقیان را وبگذاریم ظالمان را

فيها جثيا والنار تأكل امعاءهم وجلودهم وتعمل في أجسادهم وجلودهم

در آنجا بر زانو افتاده وآتش بخورد روده های ایشان را وپوستهای ایشان وعمل کند در بدنهای ایشان وپوستهای ایشان

وتحرقهم حتى انهم يصيرون كالفحم الاسود ومنهم من يجوزها

وگرفتن ایشان تا گردند ایشان مانند انگشت سیاه وبعضی از ایشان کسی باشد که بگذرد بر صراط

ولا يخشى شيئا من اهوالها ولا يبالي بشئ من لهبها حتى اذا جاوزها يقول

ونترسد چیزی را از ترسهای وی و نترسد چیزی از آتش وی تا آنکه چون بگذرد از آن گوید

الذي لم يخش ولا يخشى ابن الصراط فيقال له قد جاوزته من غير مشقة

آنکه نترسد و نمی ترسد کجاست صراط گفته شود او را که گذشتی بغیر از مشقت

برحمة الله تعالى وقد جاء في الخبر انه ياتي قوم ويقفون على الصراط ويقولون

برحمت خدا تعالے و بدرستی که آمده در خبر که بتحقیق آید قومی و بایستند بر صراط و گویند

قد كنا نخاف من النار ولا نجاسر بالمرور عليه فيكونون فيأتي جبرئيل و

[illegible] بودیم که می ترسیدیم از آتش و دلیری نکردیم ما بگذشتن بر صراط پس آید جبرئیل علیه السلام و

يقولون ما منعكم ان تعبروا الصراط فيقولون انا نخاف من النار

گوید چه چیز منع کرد شما را از آنکه بگذرید بر صراط پس گویند ایشان بدرستیکه ما میترسیم از آتش

فيقول جبرئيل اذا استقبلتم في الدنيا بحرا كيف كنتم تعبرون فيقولون

پس گوید جبرئیل علیه السلام چون پیش روی شما آمد در دنیا دریا چگونه بودید که میگذشتید از آن پس گویند

بالسفن فياتي الملائكة بالمساجد التي صلوا فيها كهيئة السفينة

بکشتیها که گذشتیم از دریا پس آرند فرشتگان آن مساجد را که نماز میخواندند دران بصورت کشتی

فيجلسون عليها ويعبرون الصراط فيقولون لهم هذا مساجدكم التي

پس بنشینند بران و بگذرند از صراط پس گویند فرشتگان آن قوم را این کشتیها مسجدهای شماست

صليتم فيها بجماعة وفي الخبر ان الله تعالى يحاسب عبدا فيرجح

که نماز میخواندند دران بجماعت و در خبرست که بدرستی خدا تعالے حساب کند بنده پس غالب شود

سيئاته على حسناته فيأمره الله تعالى الى النار فاذهب به فيقول

بدیهای وی بر نیکیهای وی پس امر کند ویرا خدا تعالے بسوی آتش پس چون برند ورا آتش فرماید

الله لجبرائيل ادرك عبدي واسأله هل جلست في الدنيا مع العلماء

خدا تعالے جبرائیل را بگیر بنده مرا و سوال کن او را هنشستے تو در دنیا با علما

فاغفر لہم بشفاعتہم فیسالہ فیقول لا فیقول یا رب انت تعلم

پس بیامرزم اورا بشفاعت ایشان پس سوال کند جبرئیل اورا پس گوید نی پس گوید جبرئیل ای پروردگار من تو دانا ے

بحال عبدك فیقول اللّٰہ تعالیٰ فاسالہ ہل احببت عالما فیسالہ فیقول

بحال بندہ خود پس گوید خدا تعالے جبرئیل را سوال کن اورا یا دوست داشتی عالم را پس سوال کند اورا جبرئیل پس گوید

العبد لا فیقول اللّٰہ تعالیٰ فاسالہ ہل جلست علی مائدۃ مع عالم فی

آن بندہ نی پس فرماید خدا تعالے سوال کن اورا آیا نشستے بر طعام عالم در

الدنیا قط فیسالہ فیقول لا فیقول فاسالہ ہل سکنت فی مسکن

دنیا گاہے پس سوال کند اورا پس گوید نی پس فرماید خدا سوال کن اورا آیا سکونت کردہ در مسکنی

یسکن فیہ عالم فیسالہ فیقول لا فیقول اللّٰہ تعالیٰ فاسالہ ہل سمیت

کہ سکونت کردہ باشد دران عالم پس سوال کند جبرئیل اورا پس گوید نی فرماید خدا تعالے پس سوال کن اورا آیا نام نہادی

ولدك اسما یشبہ باسم عالم فان وافق اسم ولدہ باسم عالم فاغفر لہ

پسر خود را نامی کہ مشابہ باشد بنام عالم پس اگر برابر باشد نام پسر او بنام عالمے پس بیامرزم اورا

فیسالہ فان لم یوافق فیہ فیقول اللّٰہ تعالیٰ یا جبرئیل فاسالہ ہل احببت

پس سوال کند اورا پس اگر برابر نباشد بنام پس فرماید خدا تعالے جبرئیل را کہ سوال کن اورا آیا دوست داشتہ

رجلا کان یحب العلماء فیسالہ فیقول نعم فیقول اللّٰہ تعالیٰ خذ یا جبرئیل

شخصی را کہ دوست میداشت علما را پس سوال کند اورا پس گوید آری پس فرماید خدا تعالے جبرئیل را بگیر

بیدہ وادخلہ الجنۃ فان ہذا الرجل کان فی الدنیا یحب رجلا وہو

دست اورا داخل کن اورا در جنت پس بدرستیکہ این شخص بود در دنیا کہ دوست میداشت شخصی را کہ او

یحب العلماء وعلی ہذا جاء فی الخبر انہ یحشر اللّٰہ یوم القیمۃ مساجد

دوست میداشت علما را و بنا برین آمدہ در خبر کہ بدرستیکہ حشر کند خدا روز قیامت مسجدہای

الدنیا کانہا بخت ابیض قوائمہا من العنبر واعناقہا من الزعفران

دنیا را مشابہ بصورت شتران سفید کہ پاہای آنہا از عنبر باشند و گردنہای آنہا از زعفران باشند و

رؤسہا من المسك وظہورہا من الزبرجد الاخضر رکبہا الجماعۃ

سرہای ایشان از مشک و پشتہای شان از زبرجد سبز باشند سوار شوند برآنہا نماز خوانان بجماعت

والمؤذنون يقودونها بالزمام والائمة يسوقونها فيعبرون في

و مؤذنان میکشند آنها را بزمام و امامان میرانند آنها را پس میگذرند در

عرصات القيمة فيقال هؤلاء من الملئكة المقربين او من الانبياء

عرصات قیامت پس گفته شود که این جماعت از فرشتگان مقرب اند یا از پیغمبران

المرسلين فينادي مناد يا اهل القيمة ما هؤلاء من الملئكة

مرسل اند پس آواز کند آواز کننده ای اهل قیامت نیستند اینان از فرشتگان

المقربين ولا من الانبياء المرسلين هؤلاء امة محمد صلى الله عليه وآله وسلم

مقرب و نه از پیغمبران مرسل بلکه اینان امت محمد صلی الله تعالی علیه وآله وسلم اند

الذين حفظوا خمس صلوة بالجماعة ويقال ان الله تعالى خلق ملكا

آنکه محافظت کردند پنج نماز را بجماعت و گفته شده است که خدا تعالی آفرید فرشته

يقال لها دردائيل وله جناحان جناح بالمغرب من ياقوت حمراء و

که گفته میشود او را دردائیل و مر او را دو بال است یک بال بمغرب است از یاقوت سرخ

جناح بالمشرق من زبرجد خضراء مكلل بالدر والمرجان و

و یک بال بمشرق است از زبرجد سبز تاج بر سر نهاده شدگان بمروارید و مرجان و

اليواقيت ورأسه تحت العرش وقدماه تحت الارض السابعة فينادي

یاقوت و سر او زیر عرش است و دو قدم او زیر زمین هفتم است پس آواز میکند

كل ليلة من ليالي رمضان هل من داع فيستجاب له وهل من سائل

آن فرشته هر شب از شبهای ماه رمضان آیا هست کسی که دعا کند و مستجاب شود [illegible] و آیا هست کسی

فيعطى له وهل من تائب فيتاب عليه وهل من مستغفر فيغفر

تا داده شود مر او را آیا هست کسی توبه کننده پس توبه قبول شود بر وی و آیا هست کسی مغفرت طلب کننده پس آمرزیده شود

له حتى تطلع الفجر باب في ذكر النار في الخبر ان جبرائيل اتى الى

مر او را تا برآید طلوع صبح باب در ذکر آتش دوزخ در خبر است که بدرستیکه جبرائیل آمد بسوی

النبي صلى الله عليه وآله وسلم فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم

پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم پس فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم

يا جبرائيل صف لنا النار فقال جبرائيل ان الله تعالى خلق النار
ای جبرائیل صفت کن برای ما آتش دوزخ را پس گفت جبرائیل بدرستیکه خدا تعالی آفرید آتش دوزخ را
فاوقدها الف عام حتى احمرت ثم اوقدها الف عام حتى ابيضت
پس آتش افروخت هزار سال تا آنکه سرخ شد پس ازان آتش افروخت هزار سال تا آنکه سفید شد
ثم اوقدها الف عام حتى اسودت فهي سوداء كالليل المظلم لا ضوء
پس ازان آتش افروخت هزار سال تا آنکه سیاه شد پس آن آتش دوزخ سیاه است مانند شب تاریک نیست روشنی
لها ولا يطفى لهيبها ولا تبرد جمرها وقال مجاهد ان في جهنم حيات
مر او را و نمی میرد شعله او و سرد نمیشود اخگر او و گفت مجاهد بدرستیکه در دوزخ مارها باشند
كامثال اعناق البخت وعقارب كامثال البغال الدهم فيهرب اهل
مانند گردنهای شتران و کژدم مانند استران سیاه پس میگریزند اهل
النار الى النار من تلك الحيات والعقارب فيأخذون بشفاههم
دوزخ بدوزخ ازان ماران و کژدمان پس بگیرند ماران و کژدمان لبهای ایشان را
ويكشطون ما بين شعر الرأس الى الظفر فما ينجيهم الا الهرب الى النار
و پوست میکنند از ما بین موی سر تا ناخن پس نمی رهاند ایشان را مگر گریختن بسوی آتش دوزخ
روى عن عبد الله بن جابر عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم ان في
روایت کرده شده از عبدالله رضی پسر جابر رضی از پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم که بدرستیکه در
النار حيات مثل اعناق الابل فان تلسع احدكم لسعة يجد حموتها
دوزخ ماران مانند گردنهای شتر پس اگر گزد یکی شما را گزیدنی یابد زهر و درد او را
اربعين خريفا وان في النار عقارب كامثال البغال تلسع احدكم
چهل سال و بدرستیکه در دوزخ کژدم مانند استران اگر گزد یکی شما را
لسعة يجد حموتها اربعين خريفا وروى الاعمش عن يزيد بن وهب عن ابن
گزیدنی یابد درد و زهر او را چهل خریف و روایت کرده اعمش از یزید پسر وهب از ابن
عباس رض ان ناركم هذه جزء من سبعين جزءا من تلك النار ولولا ضربت
عباس رض که مر آتش این آتش شما یکجزو است از هفتاد جزو از آتش دوزخ و اگر زده نمیشد

فالبحر مرتین ما انتفعتم منها بشئ ثم قال مجاهد ان نارکم هذه
آن آتش در دریا دو بار نفع میگرفتید شما از آن بچیزی وگفت مجاهد هر آئینه این آتش شما
تتعوذ من نار جهنم وروی فی الخبر ان الله تعالی ارسل جبرائیل الی
پناه میگیرد از آتش دوزخ و روایت کرده شده در خبر که هر آئینه خدا تعالی فرستاد جبرائیل علیه السلام را بسوی
مالك ان یاخذ جزءً من النار ویاتی بها الی آدم علیه السلام لیطبخ
مالک برای آنکه بگیرد یک جزوی را از آتش و بیارد بسوی آدم علیه السلام تا پخته کند بر آن
بها طعاما فقال مالك یا جبرائیل کم ترید من النار فقال جبرائیل
طعام را پس گفت مالک ای جبرائیل چه قدر میخواهی از آتش پس گفت جبرائیل بقدر
انملة قال مالك لو اعطیتك مقدار انملة لذاب منها سبع سموات
یک انگشت مالک اگر بدهم ترا مقدار یک انگشت هر آئینه گداخته شود هفت آسمان
وسبع ارضین من حرها فقال مقدار نصف انملة قال لو اعطیتك
و هفت زمین از سبب گرمیش پس گفت جبرائیل مقدار نیم انگشت مالک اگر بدهم ترا
مقدار نصف انملة لا ینزل من السماء قطرة ولا ینبت من الارض
مقدار نیم انگشت فرود نیاید از آسمان یک قطره باران و نروید از زمین
نبات ثم ینادی جبرائیل الهی اخذ من النار قال الله فخذ قدر ذرة
هیچ سبزه پس آواز کرد جبرائیل الهی چه مقدار گیرم از آتش فرمود خدا تعالی بگیر مقدار یک ذره
منها فاخذ قدر ذرة وغسلها فی سبعین بحر سبعین مرة ثم
از آن پس گرفت جبرائیل مقدار یک ذره و شست آنرا در هفتاد دریا هفتاد بار پس از آن
جاء الی آدم ووضعها علی شاهق من الجبال فذاب ذلك الجبل
آمد بسوی آدم و نهاد آن ذره آتش را بر کوه بلند از کوهها پس گداخت آن کوه
ثم رجعت النار الی مكانها وبقی دخانها فی الاحجار والحدید الی
و باز گشت آن ذره آتش بسوی مکان خود و باقی ماند دود وی در سنگها و آهن تا
یومنا هذا فهذه النار من دخان تلك الذرة فاعتبروا یا ایها
روز ما این که این است پس این آتش دنیا از دود آن ذره است پس عبرت گیرید ای

المؤمنون وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم إن أهون أهل النار

مومنان و فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه واله وسلم هر آئینه سبکترین اهل آتش

عذابا لرجل في نعلان من النار يغلي منهما دماغه كأنه مرجل ساقط

از روی عذاب شخصی باشد که وی را دو پای پوش بود از آتش که بجوشد از آن مغز سر وی گوئی که نهاده باشد

على جمر يشتعل منه لهب النار والحرج حشو بطنه من قدميه

بر اخگر که بر افروخته شود از وی شعله آتش و بر آید آنچه درون شکم وی است از زیر هر دو پای وی

فإنه ليرى أشد أهل النار عذابا وإنه أهون أهل النار يدعون

پس این شخص هر آئینه دیده شود سخت ترین اهل نار از روی عذاب و هر آئینه وی سبکترین اهل نار است فریاد کنند

ملكا فلا يرد عليهم جوابا أربعين عاما ثم يرد عليهم ويقول إنكم

فرشته را پس باز ندهد آن فرشته برایشان جواب را چهل سال پس از آن باز دهد برایشان جواب را و گوید هر آئینه شما

ماكثون يعني دائمون أبدا ثم يدعون ربهم ويقولون ربنا أخرجنا

درنگ کنندگانید یعنی دوام کنندگانید همیشه پس از آن فریاد کنند پروردگار خود را و گویند ای پروردگار ما برآر ما را

منها فإن عدنا فإنا ظالمون فلا يجيبهم مقدار ما كانت الدنيا

از این آتش پس اگر باز گشتیم پس هر آئینه ما ظالمان باشیم پس جواب ندهد ایشان را مقدار عمر دنیا

مرتين ثم يرد عليهم جوابا اخسئوا فيها ولا تكلمون قال فليس

دو بار پس از آن باز دهد برایشان جواب را که خاموش شوید در آن و سخن نگوئید فرمود آنحضرت نباشد

لهم وتفوهوا بعد ذلك بكلمة واحدة وما كان ذلك إلا زفير وشهيق

ایشان را سخن گفتن بعد از آن به یک کلمه و نباشد بعد از آن آوازهای خران که آواز اول نعره و آواز آخر نعره

في النار ويشبه أصواتهم بأصوات الحمير أوله زفير وآخره

در آتش همانا باشد آوازهای ایشان با آوازهای خران که آواز اول وی زفیر و آواز آخر وی را

شهيق فقال لمالك والذي بعثك بالحق نبيا لو أن ثوبا من ثياب

شهیق نعره شد و گفت مالک قسم بان ذات که فرستاده ترا پیغمبر بر حق اگر هر آئینه جامه از جامهای

أهل النار علق بين السماء والأرض لماتوا من حرها بما يجدون

اهل نار آویخته شود در میان آسمان و زمین هر آئینه بمیرند از گرمی آن بآنچه می باشند

من نتنها والذي بعثك بالحق نبيا لو ظهر مثل الابرة منها لاحترق

از بوی آن وسوگند بآن ذاتی که فرستاد ترا پیغمبر بحق اگر ظاهر شود مثل سوزنی ازان هر آینه بسوزند

اهل النيران من حرها والذي بعثك بالحق نبيا لو ان ذراعا من

اهل نار از گرمی آن و سوگند است بآن ذاتی که فرستاد ترا پیغمبر بحق اگر هر آینه یک گز از

السلسلة التي ذكرها الله في كتابه وضع على جبال الدنيا لذابت حتى

زنجیر که ذکر کرده است او را خدا تعالی در کتاب خود نهاده شود بر کوه‌های دنیا هر آینه گداخته شود تا

يبلغ الارض السابعة والذي بعثك بالحق نبيا لو ان رجلا عذب

خواهد رسید آن قطره بزمین هفتم و قسم است بآن ذاتی که فرستاد ترا پیغمبر بحق اگر مردی عذاب کرده شود

بالمغرب لاحترق الذي بالمشرق من شدة عذابها حرها شديد و

بآتش دوزخ بمغرب هر آینه بسوزد آنکه بمشرق باشد از شدت عذاب دوزخ گرمی دوزخ سخت است و

قعرها بعيد وحليها حديد وشرابها حميم وصديد وثيابها قطع من

عمق دوزخ دور است زیور دوزخ آهن است آب وی جوشیده و زردآب است و جامه‌های وی پاره‌ها

النيران باب في ذكر ابواب النيران لها سبعة ابواب لكل باب

آتش است باب در ذکر دروازه‌های دوزخ مر دوزخ را هفت دروازه است برای هر دروازه

منهم جزء مقسوم من الرجال والنساء ولكنها مفتوحة بعضها

از کافران حصه‌ایست قسمت کرده شده از مردان و زنان ولاکن این دروازه‌ها کشاده اند بعضی

اسفل من بعض ومن باب الى باب مسيرة سبعين سنة وكل باب

پایین تر از بعضی و از یک دروازه تا دروازه دیگر مسافت هفتاد سال است و هر دروازه

منها اشد حرا من الذي يليه سبعين ضعفا فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم

ازان سخت ترست در گرمی ازان دروازه که پیوسته است بوی هفتاد چند گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم

اخبرني يا جبرائيل عن سكانها قال جبرائيل يا رسول الله اما الباب الاول

خبر کن مرا ای جبرائیل از ساکنان آن دروازه گفت جبرائیل ای رسول خدا هر چه باب اول است

ففيه المنافقون والدرعون ومن كفر من اصحاب المائدة واسمها

پس دران منافقان و آل فرعون و کسیکه کافر شده از اصحاب مائده و نام آن

هاویة واما الباب الثانی ففیه ابلیس علیه اللعنة ومن تبعه

آن هاویه است و هر چه دروازه دوم است پس در وی ابلیس علیه اللعنت و کسیکه تابع وی باشند

والمجوس واسمه لظی واما الباب الثالث ففیه الیهود واسمه الحطمة و

و آتش پرستان باشند ونام این دروازه لظی است و هر در دروازه سوم است پس در وی یهود باشند ونام وی حطمه است و

اما الباب الرابع ففیه النصاری واسمه السعیر واما الباب الخامس

هر چه دروازه چهارم پس در وی نصاری باشند ونام او سعیر است واما دروازه پنجم

ففیه الصابئون واسمه السقر واما الباب السادس ففیه المشرکون

پس در وی ستاره پرستان ونام او سقر است واما دروازه ششم پس در وی مشرکان باشند

واسمه الجحیم واما الباب السابع فاسمه جهنم ثم امسك وسکت جبرائیل

ونام وی جحیم است واما دروازه هفتم پس نام وی جهنم است پس از آن جبرئیل نگفت و سکوت کرد و

فقال النبی صلی الله علیه وآله وسلم الا تخبرنی من سکان الباب السابع

پس گفت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم آیا خبر نمیکنی از ساکن دروازه هفتم

فقال جبرائیل یا محمد لا تسألنی عنه قال بلی یا جبرائیل فقال یا محمد

پس گفت جبرئیل ای محمد مپرس مرا از آن دروازه بپرسم ای جبرائیل پس گفت ای محمد

ففیه اهل الکبائر من امتك الذین ماتوا ولم یتوبوا فخر النبی صلی الله

پس در آن دروازه اهل کبائر باشند از امت تو آنانکه مردند و توبه نکردند پس افتاد پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم

علیه وسلم مغشیا علیه فوضع جبرائیل راسه علی حجره حتی افاق ثم

بیهوش شده پس نهاد جبرائیل سر آنحضرت را بر کنار خود تا آنکه بیدار شد پس باز

قال یا جبرائیل عظمت مصیبتی واشتد خوفی وحزنی ایدخل من

فرمود ای جبرئیل کلان شد مصیبت و سخت شد خوف من و اندوه من آیا داخل میشوند از

امتی النار قال نعم اهل الکبائر من امتك فبکی رسول الله صلی الله

امت من در دوزخ گفت جبرائیل آری اهل کبائر از امت تو پس گریه کرد رسول خدا صلی الله تعالی

علیه وآله وسلم وبکی جبرائیل لبکائه فقال لجبرائیل لم تبکی

علیه وآله وسلم و گریه کرد جبرائیل با آنحضرت بگریه او شان پس فرمود آنحضرت جبرائیل را چرا گریه میکنی

فأنت الروح الأمين قال إني أخاف أن أبتلى بما ابتلي به هاروت وماروت

و حال آنکه تو روح امینی گفت بدرستی که من می‌ترسم از آنکه مبتلا شوم بآنچه مبتلا شدند هاروت و ماروت

وهو الذي يمنعني فأوحى الله تعالى إليهما فقال يا محمد ويا جبرئيل إني آمنتكما

و این آن امر است که باز داشت مرا پس وحی فرستاد خدا تعالی بسوی آن دو پس فرمود ای محمد و ای جبرئیل بدرستی که من ایمن کردم شما را

من النار ولكن لا تتركا بكاءكما باب في ذكر جهنم روي عن عبد الله بن

از آتش دوزخ ولیکن ترک مکنید گریه خود را باب در ذکر جهنم روایت کرده شده از عبد الله بن

عباس رضي الله عنه قال تؤتى جهنم يوم القيامة من تحت الأرض السابعة وحولها

عباس رضی الله عنه گفت آورده شود جهنم روز قیامت از زیر زمین هفتم و گرد وی

سبعون ألف صف من الملائكة كل صف منهم مثل الثقلين سبعين ألف

هفتاد هزار صف از فرشتگان است هر صف از ایشان مثل هفتاد هزار جن و انس باشد

مرة يجرونها بزمامها ولجهنم أربع قوائم كل قائمة مسيرة ألف سنة ولها ثلاثون

میکشند جهنم را بلگام وی و مر جهنم را چهار پای باشند هر پای مسافت هزار سال باشد و او را سی

ألف رأس ثلاثون ألف فم في كل فم ثلاثون ألف ضرس مثل جبل أحد

هزار سر باشد و در هر سر سی هزار دهن باشد و در هر دهن سی هزار دندان باشد هر یک مثل کوه احد

ثلاثون ألف مرة ولكل فم شفتان وكل شفة مثل أطباق الدنيا وفي كل شفة

سی هزار بار و مر هر دهن را دو لب باشد و هر لب مثل تمام دنیا باشد و در هر لب

سلاسل من حديد في كل سلسلة منها سبعون ألف حلقة تمسك كل حلقة

زنجیرها باشند از آهن و در هر زنجیری از آن هفتاد هزار حلقه بود بگیرند هر حلقه را

ملائكة كثيرة ويؤتى بها عن يسار العرش وهي قوله تعالى ترمي بشرر كالقصر

فرشتگان بسیار و آورده شود آنرا از جانب چپ عرش این قول خدا تعالی است می‌افکند شرر آتش را مانند کوشک

باب في ذكر سوق الناس إلى النار بعد ما أذن الله تعالى إلى النار

باب در ذکر راندن مردم بسوی آتش بعد از آنکه گفته شد ... دشمنان خدا تعالی بسوی آتش

تسود وجوههم وتزرق أعينهم ويختم على أفواههم فإذا انتهوا إلى أبوابها

سیاه شود روهای ایشان و سبز شود چشمان ایشان و مهر کرده شود بر دهنهای ایشان پس آنگاه که برسند بدرهای دوزخ

تستقبلهم الزبانية بالأغلال والسلاسل توضع في أفواههم وتخرج من

پیش روی ایشان آیند فرشتگان عذاب اغلها در زنجیرها در دهن ایشان و برآورده شود از

دبرهم وتغل أيديهم الشمائل على أعناقهم ويدخل أيديهم اليمين في قلوبهم

دبر ایشان در زنجیر کرده شود دستهای چپ ایشان بر گردنهای ایشان و در آورده شوند دستهای راست ایشان در دلهای

وتنزع من بين كتفيهم وتشد بالسلاسل ويقرن كل آدمي مع الشيطان

ایشان و برآورده شود از میان دو دوش ایشان و بسته شوند بر زنجیرها و کرده شود هر آدمی با شیطان

في سلسلة ويسحب على وجوههم وتضربهم الملائكة بمقامع من حديد كلما

در یک زنجیر کشیده شود بدوزخ بر روهای ایشان و میزنند ایشان را فرشتگان بگرزهای آهنین هر وقت

أرادوا أن يخرجوا منها من غم أعيدوا فيها وقيل لهم ذوقوا عذاب الحريق

اراده کنند اینکه برآیند از دوزخ از شدت غم بازگردانیده شوند دران و گفته شود ایشان را چشید عذاب سوزاننده

كما قال الله تعالى كلما أرادوا أن يخرجوا منها أعيدوا فيها وقيل لهم ذوقوا عذاب

چنانکه فرموده خدای تعالی هر وقت که خواهند اینکه برآیند از دوزخ بسبب شدت غم بازگردانیده شوند دران و گفته شود ایشان را

النار الذي كنتم به تكذبون ثم قالت فاطمة رض يا رسول الله هل نساء أمتك

آتش را که بودید که تکذیب میکردید آنرا پس ازان گفت فاطمه رض ای رسول خدا آیا رانده شوند امت تو

كيف يدخلونها قال بلى يسوقهم الملائكة ولا تسود وجوههم ولا تزرق عيونهم

چگونه داخل میشوند بدوزخ فرمود آری میبرند ایشان را فرشتگان و نشود سیاه رویهای ایشان و نه سبز شود چشمان ایشان

ولا يختم على أفواههم ولا يقرنون مع الشياطين ولا توضع عليهم السلاسل

و نه مهر کرده شود بر دهنهای ایشان و نه بسته کرده شوند با شیاطین و نه نهاده شوند بر ایشان زنجیرها

والأغلال فقالت يا رسول الله كيف يقودهم الملائكة قال فيهم ثلاثة نفر

و طوقها پس گفت فاطمه ای رسول خدا چگونه می کشند ایشان را فرشتگان فرمود در ایشان سه نفر باشند

الشيخ الفاسق والشاب العاصي والمرأة الفاجرة فأما الرجال فيوخذون

شیخ فاسق و جوان عاصی و زن بدکار پس مردان گرفته شوند

باللحية ويقادون وأما النساء فيوخذن بالذوائب وكم من شيبة

بریش ها و کشیده شوند و هر چه زنان باشند پس گرفته شوند بگیسوها و بسیار از سفید ریشان از

أمتي يؤخذ ويقبض على الشيب يقاد إلى النار وهو ينادي وا شيباه

امت من که گرفته شوند و قبض کرده شوند بر ریشهای سفید شان و کشیده شوند بسوی آتش و او آواز کند وای بر پیری و سفیدی

واضعفاه وكم من شاب يقبض على اللحية ويقاد إلى النار وهو ينادي وا

وای بر ضعف من و بسیار از جوانان امت من که گرفته شوند بر ریشها و کشیده شوند بسوی آتش و ایشان فریاد کنند وای

شباباه واحسن صورتاه وكم من امرأة من أمتي تؤخذ على ناصيتها

جوانی ما وای حسن صورت ما و بسیار از زنان امت من که گرفته شوند بر موهای پیشانی شان

فتقاد إلى النار وهي تنادي وا فضيحتاه واهتك حرمتاه واسترتاه حتى ينتهي

و کشیده شوند بسوی آتش و ایشان فریاد کنند وای فضیحت وای پرده دری حرمت ما وای ستر ما تا آنکه برده شوند

بهم إلى مالك وإذا نظر إليهم مالك يقول للملائكة من هؤلاء فما ورد

ایشان بسوی مالک پس چون نظر کرد مالک بسوی ایشان گوید فرشتگان را کیستند اینها پس نیامده

على الأشقياء أعجب من هؤلاء لم تسود وجوههم ولم توضع السلاسل

بر بدبختان عجب تر از اینها که سیاه نشده روهای ایشان و نهاده نشده زنجیرها

والأغلال في أعناقهم فيقول الملائكة هكذا أمرنا أن نأتيهم على هذه

و طوقها در گردن ایشان پس گویند فرشتگان اینچنین امر شده است ما را که آریم ایشان را بر این

الحالة فيقول مالك يا معشر الأشقياء من أنتم يقولون نحن من أمة محمد

حالت پس گوید مالک ای گروه بدبختان کیستید شما گویند ما از امت

صلى الله عليه وآله وسلم وفي رواية أخرى فلما قادهم الملائكة

محمد صلی الله علیه و آله و سلم هستیم و در روایت دیگر پس چون کشند ایشان را فرشتگان

ينادون يا محمداه فلما رأوا مالكا نسوا اسم محمد صلى الله عليه وآله وسلم

فریاد کنند یا محمد پس چون ببینند مالک را فراموش کنند نام محمد صلی الله علیه و آله و سلم

من هيبة مالك فيقول لهم من أنتم فيقولون نحن ممن نزل عليهم

از هیبت مالک پس گوید مالک ایشان را کیستید شما پس گویند ما از مردمانیم که نازل شده بر ایشان

القرآن ونحن ممن يصومون رمضان فيقول مالك ما أنزل القرآن

قرآن ما یان از امت ایم که روزه دارند ماه رمضان را پس گوید مالک نازل نشده قرآن مجید

الا على محمد فلما سمعوا اسم محمد صلى الله عليه وسلم صاحوا باجمعهم و

مگر بر محمد صلعم پس چون شنوند نام محمد صلى الله عليه وآله وسلم را فرياد كنند تمام ايشان و

قالوا نحن من امة محمد صلى الله عليه وآله وسلم فيقول لهم المالك ما كان لكم

گويند ما از امت محمد صلى الله تعالى عليه وآله وسلم پس گويد مر ايشان را مالك نبود مر شما را

في القرآن زاجرا عن معاصي الله تعالى فاذا وقفوا على شفير جهنم ونظروا

در قرآن بازدارنده از گناهان خدا تعالى پس چون استاده شوند بر كنار دوزخ و نظر كنند

الى النار والى الزبانية يقولون يا مالك ائذن لنا ساعة حتى نبكي على

بسوى آتش و بسوى فرشتگان عذاب گويند اى مالك اذن ده مارا ساعتى تا گريه كنيم بر

انفسنا فيأذن لهم فيبكون حتى لم يبق الدموع فيبكون دما فيقول لهم

نفسهاى خود پس اذن دهد مالك ايشان را پس بگريند تا آنكه باقى نماند اشكها پس بگريند خون را پس گويد

المالك لهم ما احسن هذا البكاء فلو كان هذا البكاء في الدنيا من خشية

مالك مر ايشان را چه نيكوست اين گريه پس اگر بودى اين گريه شما در دنيا از خوف

الله تعالى لمنعكم اليوم من النار باب في ذكر الزبانية قال منصور بن

خدا تعالى هر آئينه منع كردى شمارا امروز از آتش باب در ذكر فرشتگان عذاب گفت منصور پسر

عمار بلغني عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم ان للمالك النار اربع ايدي

عمار رسيد مرا از پيغمبر صلى الله عليه وآله وسلم كه هر آئينه مر مالك دوزخ را چهار دستها و

ارجل بعدد اهل النار مع كل رجل يأخذه ويقعده ويغله ويسلسله

پاهاست بشمار اهل دوزخ و با هر پاى شخصى است كه ميگيرد او را و مى نشاند او را و طوق و زنجير ميكند او را

فاذا نظر المالك الى النار يأكل بعضها بعضا من خوف المالك وحروف

پس چون نظر كند مالك بسوى آتش بخورد بعضى از آن بعضى را از خوف مالك و حرفهاى

البسملة تسعة عشر حرفا وعدد الزبانية كذلك فمن قال بسم الله الرحمن

بسم الله نوزده حرف اند و شمار فرشتگان عذاب هم نوزده اند پس هر كه گويد بسم الله الرحمن

الرحيم صادقا من قلبه الخالص لخلصه الله تعالى يوم القيامة من الزبانية

الرحيم بصدق از اخلاص دل خلاص كند او را خدا تعالى روز قيامت از فرشتگان عذاب

ببركته وانما سموا الزبانية زبانية لانهم يعملون بارجلهم كما يعملون

برکت آن و جز این نیست که نام نهاده شدند فرشتگان عذاب زبانیه برای آنکه ایشان کار میکنند بپایهای خود چنانکه کار میکنند

بايديهم فياخذ واحد منهم عشرة الالاف من الكفار بيد واحد وعشرة

بدستهای خود پس بگیرد یکی از ایشان ده هزار از کفار بدست یک و ده

الالاف باحدى رجليه وعشرة الالاف باليد الاخرى وعشرة الالاف بالرجل

هزار کافر را به یک پای و ده هزار را بدست دیگر و ده هزار را بپای

الاخرى فيعذب اربعين الف كافر مرة لما فيه من القوة وشدة احدهم

دیگر پس عذاب میکند چهل هزار کافر را یکبار بسبب آنکه در ویست از قوت وشدت یکی از ایشان

مالك خازن النار وثمانية عشر مثله وهم رؤساء الملائكة تحت كل منهم

مالک است خازن نار و هژده دیگر امثال مالک و ایشان رئیسان فرشتگان دوزخ اند زیر دست هر یکی از ایشان از

الخزنة ما لا يحصى عدده واعينهم كالبرق الخاطف واسنانهم كصياصي

خازنان دوزخ آنقدر هست که شمار نباید کرد آن و چشمان ایشان مانند برق خیره کننده و دندان ایشان مانند شاخهای

اقران البقرة واشفاههم اقدامهم ويخرج لهب النار من افواههم

شاخهای گاو باشد ولبهای ایشان میرسد بقدمهای ایشان و می برآید شعله آتش از دهن ایشان

ما بين منكبي كل واحد مسيرة سنة واحدة ولم يجعل الله في قلوبهم من

مابین دو دوش هر واحد مسافت یک ساله است و نیافریده خدا تعالی در دلهای ایشان از

الرحمة والرافة مقدار ذرة ولو مكث احدهم في بحار النار مقدار اربعين

رحمت و مهربانی مقدار ذره را و اگر درنگ کند یکی از ایشان در دریاهای آتش مقدار چهل

سنة لا يضره النار لان الملائكة خلقت من النور اشد من

سال ضرر نکند او را آتش زیرا که فرشتگان آفریده شده اند از نور و نور سخت تر است از

النار نعوذ بالله منها ثم يقول المالك للزبانية القوهم في النار فاذا

آتش پناه میگیریم بخدا از آتش پس میگوید مالک مر زبانیه را بیندازید ایشانرا در آتش پس چون

القوا اجمعين في النار نادوا باجمعهم لا اله الا الله محمد رسول الله

انداخته شوند تمام ایشان در دوزخ فریاد کنند تمام ایشان اکنون لا اله الا الله محمد رسول الله

فيرجع عنهم النار فيقول المالك يا نار خذيهم فيقول النار كيف آخذهم

پس باز گردد از ایشان آتش پس گوید مالک ای آتش بگیر ایشان را پس گوید آتش چگونه بگیرم ایشان را

وهم يقولون لا اله الا الله محمد رسول الله فيقول المالك نعم بذا امر ربي

و ایشان می گویند لا اله الا الله محمد رسول الله پس گوید مالک آری بگیر چنین امر فرموده مرا

ربي فلما سكتوا من قول لا اله الا الله تأخذهم النار فمنهم من تأخذه

رب من پس چون خاموش شوند از گفتن لا اله الا الله بگیرد ایشان را آتش پس بعضی از ایشان کسی باشد که بگیرد وی را

الى قدميه ومنهم من تأخذه الى ركبتيه ومنهم من تأخذه الى سرته ومنهم

تا قدم وی و بعضی از ایشان کسی باشد که بگیرد وی را تا زانو های وی و بعضی از ایشان کسی باشد که بگیرد وی را تا ناف وی و بعضی از ایشان

من تأخذه الى حلقه فاذا قصدت النار الى الوجوه فيقول المالك لا تحرقي

کسی باشد که بگیرد وی را تا حلق وی پس چون قصد کند آتش بسوی روهای ایشان پس گوید مالک مسوزان

وجوههم فطال ما سجدوا للرحمن ولا تحرقي قلوبهم فطال ما عطشوا من شهر

روهای ایشان پس بسیار سجده کرده اند برای خدا و مسوزان دلهای ایشان را پس بسیار تشنه شده اند از

رمضان فيبقون فيها ما شاء الله تعالى باب في ذكر اهل النار و

ماه رمضان پس باشند در آن آنقدر مدت که خواهد خدا تعالی باب در ذکر اهل نار و

طعامهم وشرابهم قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ان اهل النار مسودة

طعام ایشان و نوشیدنی ایشان فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم بدرستیکه اهل نار سیاه رو

الوجوه مظلمة الابصار ذاهبة العقول مرتفعة العيون رؤسهم كالجبال

باشند تاریک چشمان بوده رفته باشد عقلهای ایشان برآمده باشد چشمان ایشان سرهای ایشان مانند کوه باشد

ابدانهم كالفخار وعيونهم كالطود وشعورهم كآجام القصب مفتوحون

و بدنهای ایشان مانند سفال باشند و چشمان ایشان مانند توده خاک و موهای ایشان مانند نیستان باشند گشوده است دهان ایشان

لا يموتون ولا يحيون ولكل واحد منهم سبعون جلدة ومن جلد الى جلد سبعون

و نه زنده گشته کننده شوند و مر هر یکی را از ایشان هفتاد پوست باشد و از هر پوست تا پوست دیگر هفتاد

طبقا من النار وفي اجوافهم حيات وعقارب من النار ثم صوتها كصوت

طبق باشد از آتش و در میان ایشان ماران و کژدمان بوده از آتش شنیده می شود آواز آنها مانند آواز

الوحوش الحمير بالسلاسل والأغلال يحملون ويقطعون بالمخاليب

وحشیان و خران از زنجیرها و طوقها آزرده شوند و بریده شوند بناخنها و

يضربون بالمقامع ويضربون على الوجوه ويسحبون في النار وقال النبي

زده شوند بگرزها و زده شوند بر روها و کشیده شوند در آتش و فرمود پیغمبر

صلى الله عليه وآله وسلم إن أهل النار ينادون يا ربنا أذقتنا العذاب

صلی الله تعالی علیه وآله وسلم بدرستیکه اهل نار فریاد کنند ای پروردگار ما چشانیدی ما را عذاب

فوجدناه مضيقة لا نستطيع منها متقلبا بأغلالها وإن شكوا لم يرحموا

پس یافتیم آنرا بسیار تنگ کننده که نتوانیم از آن گشتن طوق کرده شدند طوقهای آن و اگر شکایت کنند رحم کرده نشوند

وإن صبروا لم يجدوا فرجا وإن نادوا لم يجابوا وينادون بالويل والثبور

و اگر صبر کنند نیابند گشادگی و اگر فریاد کنند جواب داده نشوند و فریاد کنند بعذاب و هلاکی

في الأصفاد مقرنين في سجون النار مخلدون خالدون وينادون من طول

در زنجیرها بسته باشند در زندانهای آتش همیشه باشند همیشه بودن و فریاد کنند از درازی

العذاب في ضيق مدخلهم وسائل صديدهم وفي شقوق عوراتهم ومشبرة الوانهم

عذاب در تنگی مکان ایشان و جاری بودن زرداب ایشان و در شقه باشد عورتهای ایشان و گردآلوده شدن رنگهای ایشان

والأشقياء يقولون ربنا غلبت علينا شقوتنا وكنا قوما ضالين فخفف

بدبختان گویند ای پروردگار ما غالب بر ما بدبختی و بودیم ما قوم گمراه پس تخفیف کن

عنا يوما من العذاب إنا مؤمنون قال ساكنوا أهل النار خلق الله تعالى لهم

از ما یکروز از عذاب ما ایمان آورندگانیم فرمود آنحضرت ساکنان اهل نار آفرید خدای تعالی برای ایشان

جبلا ويقال لهم اصعدوا عليه فيصعدون على وجوههم بألف سنة حتى

یک کوه و گفته شود ایشان را بالا روید بر وی پس بالا روند بر روی ایشان هزار سال تا آنکه

صاروا على رأس الجبل ثم ينقضهم الجبل فينقضون ثم يردهم إلى قعرها حاسرين

رسیدند بر سر کوه پس بیفکند ایشان را آن کوه پس بیفکند ایشان را پس باز گرداند ایشان را بقعر آن

وقال إن أهل النار يستغيثون بالمطر فيرد ثم سحابة في النار سوداء فيقولون

و گفت بدرستیکه اهل نار فریاد کنند بطلب باران پس برخیزد یک ابر سیاه در آتش گویند

الغيث من الرحمة فيمطر عليهم حجارة من النار وتقع على رؤسهم من

که بارش از رحمت پس بارد بر ایشان سنگها از آتش و بیفتند بر سرهای ایشان از

فوقهم حيات وعقارب ثم يسألون الله تعالى الف سنة ان ترزقهم الغيث

بالای ایشان ماران و کژدمان پس از آن سوال کنند از خدا تعالی هزار سال اینکه روزی کناد ایشان را بارش

فيظهر سحابة اخرى سوداء فيقولون هذه سحابة المطر فيرسل عليهم حيات

پس ظاهر شود یک ابر دیگر سیاه پس گویند که این ابر بارش است پس بفرستد این ابر بر ایشان ماران

كامثال اعناق الابل فلما غضت ونهشت لا يذهب وجعها الف سنة فهذا

مانند گردن های شتر پس چون گزند آن ماران و نیش زنند عقربان نرود درد شان هزار سال و اینست

معنى قوله تعالى زدناهم عذابا فوق العذاب بما كانوا يفسدون وقال ساكنوا

قول خدای تعالی است زیاده کردیم ایشان را عذاب بسبب آنکه بودند مفسدان و فرمود آنحضرت ساکنان

اهل النار ربنا دون مالكا سبعين الف سنة فلا يرد المالك على الاشقياء جوابا

اهل نار فریاد کنند مالک دوزخ را هفتاد هزار سال پس رو نگرداند مالک بر بدبختان جواب را

فيقولون ربنا ما اجابنا المالك فيقولون يا مالك اسق لنا شربة من ماء

پس گویند ای پروردگار ما جواب نداد ما را مالک پس گویند ای مالک بنوشان ما را شربتی از آب چشمه

التسنيم فقد اكلت النار عظامنا وقطعت النار قلوبنا فيسقيهم شربة من

تسنیم پس هرآئینه خورد آتش استخوان های ما و قطع کرد آتش دلهای ما پس بنوشاند ایشان را شربت از

ماء الحميم فاذا تناولوا باليدين يسقط الاصابع واذا بلغت الوجوه تتناثر

آب گرم دوزخ پس چون بگیرند آنرا بدستهای خود بیفتند انگشتان و چون برسد آن آب گرم بروی ایشان [illegible]

الوجوه والعيون والجلود واذا دخلت في البطون قطعت الامعاء والاكباد

روها و چشمان شان و پوستهای شان و چون داخل شود آن آب گرم در شکم ایشان قطع کند روده ها و جگرها فرمود

ان ساكني اهل النار اذا استغاثوا بطعامهم يجيء بالزقوم فاذا اكلوا الزقوم

هرآئینه ساکنان نار چون فریاد کنند برای طعام شود آورده شود زقوم پس چون خورند زقوم را

يغلي ما في بطونهم ويغلي دماغهم واضراسهم ويخرج لهب النار من

بجوشد آنچه در شکمهای ایشان است و بجوشد مغز ایشان و دندان های ایشان و برآید شعله آتش از

قدمهم وتسقط احشاؤهم من قدامهم قال ان ساكني اهل النار يلبسون من

قدمهای ایشان و بیفتد روده های ایشان از پیش ایشان فرمود بدرستیکه ساکنان نار پوشیده میشوند جامه ها از

قطران فاذا وضعوا على الابدان تسلخت الجلود وان الاشقياء في النار عمى

از قطران پس چون نهند بر بدنهای خود بریزد پوستهای ایشان و بدبختان در آتش کور باشند که

لا يبصرون بكم لا ينطقون صم لا يسمعون وكل جائع يشتهي الطعام

نمی بینند گنگ باشند سخن نگویند کر باشند نمیشنوند و هر گرسنه میخواهد طعام را

الا اهل النار وكل ميت يشتهي الحيوة الا اهل النار فانهم يتمنون الموت

مگر اهل نار و هر مرده میخواهد زندگی را مگر اهل نار پس بدرستیکه ایشان آرزو کنند موت را

ولا يموتون باب في ذكر الوان العذاب على قدر اعمالهم قال النبي

و نمی میرند باب در ذکر اقسام عذاب بر قدر عملهای ایشان فرمود پیغمبر

صلى الله عليه واله وسلم ينجو امة محمد صلى الله عليه واله وسلم من النار

صلی الله تعالی علیه و آله وسلم نجات یابند امت محمد صلی الله علیه و آله وسلم از آتش

من بعد ستين الف سنة وهؤلاء قوم من امتي ياكلون من اللحوم

بعد از شصت هزار سال و ایشان قومی باشند از امت من و خورنده باشند از گوشتهای

الحرام هم هزلون من الدين كاسون من الثياب عارون عن الطاعات عالمون

حرام لاغر باشند از دین پوشیده باشند از جامه ها برهنه باشند از عبادات عالمان باشند

لا يعملون بالعلم يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الاخرة هم

عمل نکنند بر علم میدانند ظاهر را از زندگی دنیا و ایشان از آخرت ایشان

غافلون جاهلون من اهل السوق يكسبون من اي مال شاؤا ولا يبالون

غافلان باشند جاهلان باشند از اهل بازار کسب میکردند از هر گونه مال که میخواستند و باک نمیکردند

من اي باب يدخلون في النار قال الله تعالى لموسى لو رايت ناقض العهد

از هر دروازه که در آیند در آتش فرمود خدا تعالی ای موسی اگر ببینی تو شکننده عهد

والامانة يسحبان على وجوههما الى النار واذا طرحا في جهنم

و امانت را که کشیده شوند بر رویهای خود بسوی آتش و چون افگنده شوند در جهنم

صار كل عضو منهما في مكان وكل عرق في مكان وقلبهما في مكان و

بیفتد هر اندام از ایشان در جای و هر رگی در مکانی و قلب ایشان بیفتد در جای

ويل لكل ناقض العهد والامانة ونزاهما مصلوبين على شجرة الزقوم والنار

هلاکت مر شکننده عهد و امانت را و بر بینی ایشان را بردار کشیده بر درخت زقوم و آتش

تدخل دبرهما وتخرج من فيهما واذنيهما واعينهما ويقارن معهما الشيطان

درآید در مقعد ایشان و برآید از دهن ایشان و گوشهای ایشان و چشمان ایشان و صحبت کرده شود با ایشان شیطان

في السلاسل والاغلال معلقين باسنانهما [illegible]

در زنجیرها و طوقها آویخته باشند بدندانهای ایشان از زبان ایشان و بیرون کرده شود [illegible]

فلا يجدان راحة طرفة عين وان الكافرين يطلبون الامان من عذاب

نیابند راحت را بقدر پریدن چشم و هر آینه کافران میخواهند امان از عذاب

ناقض العهد والامانة وناقض العهد والامانة يطلب الامان من عذاب

شکننده عهد و امانت و شکننده عهد و امانت میخواهند امان از عذاب

تارك الصلوة وتارك الصلوة يطلب الامان من عذاب الزاني والزاني يطلب

تارک نماز و تارک نماز میخواهد امان از عذاب زانی و زانی میخواهد

الامان من عذاب اكل الربوا وناقض العهد والامانة والزاني واكل الربوا وتارك

امان از عذاب خورنده سود و شکننده عهد و امانت و زنا کننده و خورنده سود و تارک

الصلوة يعذبون في النار حقبا الى اربعين الف سنة قال النبي صلى الله عليه

نماز عذاب کرده شوند در آتش مدت تا چهل هزار سال فرمود پیغمبر صلی الله تعالی علیه

وآله وسلم لو كان ماء البحار مدادا والاشجار اقلاما والانس والجن يكتبون

و آله و سلم اگر باشد آب دریاها سیاهی و درختان قلمها و انسان و جن بنویسند

لنفدت البحار وفنيت الاشجار ومثلها سبعون الف ضعف فينفد ذلك

تمام شود آب دریاها و فانی شود درختان پس از آن مثل دریاها و قلمها هفتاد هزار چندان تمام شود

ذلك وتعيا الانس والجن قبل ان تكتبا اعداد حطب جهنم وذلك قوله تعالى

و مانده شوند انس و جن پیش از آنکه نوشته شود شمار هیمه دوزخ و این قول خدا تعالی است

لا بثين فيها احقابا قال اتعلمون ما الحقب قالوا لا قال النبى صلى الله

عليه وآله وسلم الحقب اربعة الاف سنة والسنة كم شهر قال اربعة

قالوا الشهر كم يوما قال اربعة الاف يوم قالوا اليوم كم ساعة قال النبى صلى

الله عليه وسلم سبعون الف ساعة كل ساعة سنة من سنين الدنيا في

روى عن ابى هريرة رض انه قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

اذا كان يوم القيمة يخرج من جهنم حية اسمه حريش بين ما رجل

العقرب وله بسم الله السماء السابعة ذنبها الى تحت الارض فينادى كل سنة

الف مرة اين قاطع الرحم واين شارب الخمر فيقول جبرائيل ما تريد يا حريش

فيقول الحريش يا جبرئيل اين من ترك الصلوة واين من منع الزكوة

اين من شرب الخمر واين من اكل الربوا واين من يحدث بحديث الدنيا في

المساجد واما اكلهم واطعمهم نتيجة لا هو تحت قيح جلو الجهنم نعوذ بالله

من الشقاوة باب في ذكر شارب الخمر روى عن ابى ابن كعب ٣٣ انه

قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يؤتى بشارب الخمر يوم القيمة والكوز

وی گفت فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم آورده شود نوشنده شراب روز قیامت و کوزه شراب

معلق في عنقه والطنبور في كفه حتى يصلب على خشبة من النار فينادي

آویخته باشد در گردن او و طنبور باشد در دست وی تا آنکه مصلوب شود بر چوبی از آتش پس آواز کند

مناد هذا فلان ابن فلان من موضع كذا ويخرج رائحة الخمر من فمه قد

آواز کننده این فلان است از موضع چنین و می برآید بوی شراب از دهن وی برانگیخته

يتأذى أهل النار وأهل الموقف حتى يستغيثوا إلى الله من نتن رائحته و

شوند اهل نار و اهل محشر تا آنکه فریاد کنند بسوی خدای تعالی از گند بوی دهن وی و

يكون مصيره إلى النار فإذا طرح في النار ينادي ألف سنة واعطشاه فينادي

باشد بازگشت وی بسوی آتش پس چون انداخته شود در آتش آواز کند هزار سال وای تشنگی من پس از آن آواز کند

مالكاً فلا يجيبه مقدار ثمانين سنة ويكون عرقه منتناً يؤذي جيرانه

مالک را پس جواب ندهد او را مقدار هشتاد سال و باشد عرق وی بدبوی که ایذا دهد همسایگان خود را

فينادي يا رب ارفع عني العرق فلا يرفعه ثم يجيء النار وتأكله حتى كان رمادا

پس آواز کند ای رب من بردار از من این عرق را پس بر ندارد او را پس از آن آید آتش و بخورد او را تا آنکه شود خاکستر

ثم يعاد خلقا جديدا ثم يجيء ويحرقه ملولة فيتكي فتأخذه من رجليه

پس از آن باز گردانیده شود آفریده شده نو پس از آن آید آتش و بسوزد او را و اطلاق کرده شده پس بگیرد او را از دو پای وی

فيسحب فيها بالسلاسل على وجهه فإذا استغاث بالماء جيء بالحميم إذا شرب

پس کشیده شود در آن به زنجیرها بر روی وی پس چون فریاد کند برای آب آورده شود آب گرم که چون نوشد

تقطعت امعاؤه ثم فإذا استغاث بالطعام جيء بالزقوم فيأكله ويغلي

بریده شود روده های وی پس چون فریاد کند برای طعام آورده شود زقوم پس خورد آنرا و بجوشد

ما في بطنه وما في دماغه ويخرج لهب النار من فمه وتساقط الاحشاء

آنچه در شکم وی است و آنچه در مغز وی است و برآید شعله آتش از دهن وی و بیفتد روده های وی

من قدميه ثم يجعل في تابوت من نار ألف عام حتى يطول عذابه وهو مخلد

از زیر دو قدم پس از آن گردانیده شود در تابوت از آتش هزار سال تا آنکه دراز شود عذاب وی و همیشه جای وی است

وتغير الوانهم ثم يخرجهم من التابوت بعد الف عام ويجعل في سجين من النار

و متغیر شود رنگ وی پس از ان برآید از تابوت بعد هزار سال و گردانیده شود در سجین که از آتش

ويغل فيها ثم ينادي الف عام فلا يرحم وفي السجين حيات وعقارب مثل

و بجوش داده شود و دران پس از ان آواز کند هزار سال پس رحم کرده نشود و در سجین ماران و کژدمانند مانند

البخت ياخذون قدميه فيقطعونه ثم يوضع على راسه تاج من النار ويجعل

شتران کلان بگیرند او را دو قدم پس قطع کنند او را پس از ان نهاده شود بر سر او تاج از آتش گردانیده شود

في مفاصله الحديد وفي عنقه السلاسل والاغلال ثم يخرج بعد الف عام ثم يجعل

در بندهای وی آهن و در گردن وی زنجیرها و طوق‌ها پس از ان برآورده بعد هزار سال پس از ان افگنده شود

في ويل وهو واد من اودية جهنم حرها شديد وقعرها بعيد والسلاسل والاغلال

در ویل و آن وادیست از وادیهای جهنم گرمی وی سخت است و تک وی دور است و زنجیرها و طوق‌ها

والعقارب والحيات فيها كثيرة ويبقى في الويل قدر الف عام ثم ينادي يا محمداه

و کژدمان و ماران دران بسیار باشند و باقی ماند در ویل مقدار هزار سال پس از ان آواز کند یا محمداه

فيسمع محمد صوته ويقول يا رب اسمع صوت رجل من امتي فيقول الله تعالى

پس بشنود محمد صلی الله علیه و آله وسلم آواز او گوید الٰهی رب میشنوم آواز شخصی از امت خود پس گوید خدای تعالی

هذا صوت الرجل الذي شرب الخمر في الدنيا ومات سكران فبعثته في الحشر

این آواز آن شخص است که نوشید شراب را در دنیا و مرده در حالت سکر پس برانگیخت او را در حشر در او

سكران فيقول محمد يا رب اخرجه من النار فيخرجه بشفاعته فلم يبق مخلدا

در سکرات پس گوید محمد صلعم ای رب من برآر او را از آتش پس برآید بشفاعت آنحضرت و نماند باقی همیشه

في النار يقول الله تعالى وهبته لك يا محمد باب في ذكر الخروج من النار عن عبد

در آتش و گوید خدای تعالی بخشیدم او را برای تو یا محمد صلعم باب در ذکر برآمدن از آتش روایت است

الله ابن عباس رضي الله عنهما انه قال اخر من يخرج من هذه الامة من يبقى في النار

عبد الله بن عباس رض بر اینکه گفت آخر کسیکه برآید از این امت کسی است که باقی ماند هزار

سنة ثم ينادي بعد اربعة الاف سنة يا الله الف سنة ثم ينادي فيها يا حنان

سال پس آواز کند بعد چهار هزار سال به کلمه یا الله هزار سال پس آواز کند دران کلمه یا حنان

أَلْفَ عَامٍ وَيَا مَنَّانُ أَلْفَ عَامٍ وَيَا قَيُّومُ أَلْفَ عَامٍ وَيَا رَحْمٰنُ يَا رَحِيمُ أَلْفَ عَامٍ فَإِذَا

هزار سال ویا منان هزار سال یا قیوم هزار سال یا رحمن یا رحیم هزار سال پس چون

نَفَذَ اللهُ حُكْمَهُ فِيهِمْ فَيَقُولُ يَا جَبْرَائِيلُ مَا فَعَلَ النَّارُ بِالْعَاصِينَ مِنْ أُمَّةِ

جاری کند خدا تعالی حکم خود را در ایشان پس فرماید ای جبرائیل چه کرد آتش با گنهگاران از امت محمد

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ إِلٰهِي أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِمْ فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى انْطَلِقْ

صلی الله تعالی علیه و آله و گوید جبرائیل تو داناتری با ایشان از من فرماید خدا تعالی برو

وَانْظُرْ مَا حَالُهُمْ فَيَنْطَلِقُ جَبْرَائِيلُ إِلَى مَالِكٍ وَهُوَ عَلَى مِنْبَرٍ مِنَ النَّارِ فِي وَسْطِ جَهَنَّمَ

و ببین چیست حال ایشان پس برود جبرائیل بسوی مالک دوزخ و او نشسته باشد بر منبر از آتش در میان جهنم

فَإِذَا نَظَرَ مَالِكٌ إِلَى جَبْرَئِيلَ قَامَ تَعْظِيمًا لَهُ وَيَقُولُ مَا أَدْخَلَكَ هٰذَا الْمَوْضِعَ فَيَقُولُ

پس چون نظر کند مالک بسوی جبرائیل برخیزد برای تعظیم وی و گوید چه چیز آورد ترا در اینجا گوید جبرائیل

مَا فَعَلْتَ بِالْعُصَاةِ مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ مَالِكٌ مَا أَسْوَءَ

چه کردی با گنهگاران از امت محمد صلی الله تعالی علیه و آله وسلم پس گوید مالک چه بد است

حَالُهُمْ وَأَضْيَقَ مَكَانُهُمْ قَدْ أَحْرَقَتِ النَّارُ أَجْسَادَهُمْ وَأَكَلَتْ لُحُومَهُمْ وَبَقِيَتْ

حال ایشان و چه تنگ تر است مکان ایشان برانگیخته سوخت آتش بدنهای ایشان را و خورد گوشتهای ایشان را و باقی ماند

وُجُوهُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ يَتَلَأْلَأُ فِيهِمَا الْإِيمَانُ فَيَقُولُ ارْفَعِ الطَّبَقَ عَنْهُمْ حَتَّى أَنْظُرَ إِلَيْهِمْ

روهای ایشان و دلهای ایشان می درخشند در روی و دل ایشان نور ایمان پس گوید جبرائیل بردار طبق را از ایشان تا نظر کنم بسوی ایشان

فَيَأْمُرُ مَالِكٌ الْخَزَنَةَ فَيَرْفَعُ الطَّبَقَ عَنْهُمْ فَيَنْظُرُونَ إِلَى جَبْرَئِيلَ فَيَرَوْنَهُ أَحْسَنَ

پس امر کند مالک مر خازنان دوزخ را پس بردارند طبق را از ایشان بسوی جبرائیل پس بینند ویرا خوب تر

خَلْقًا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ لَيْسَ مِنْ مَلٰئِكَةِ الْعَذَابِ فَيَقُولُونَ يَا مَالِكُ مَنْ هٰذَا الْعَبْدُ الَّذِي

شکل و صورت پس بدانند ایشان که جبرائیل نیست از فرشتگان عذاب پس گویند ای مالک کیست این بنده آنکه

لَمْ نَرَ شَيْئًا أَحْسَنَ مِنْهُ قَطُّ فَيَقُولُ الْمَالِكُ هٰذَا جَبْرَئِيلُ الْكَرِيمُ أَمِينُ اللهِ الَّذِي

ندیدیم هیچ چیز را خوب تر ازوی هرگز گوید مالک این جبرائیل کریم امین خدا است آنکه

كَانَ يَأْتِي عَلَى مُحَمَّدٍ بِالْوَحْيِ فَإِذَا سَمِعُوا ذِكْرَ مُحَمَّدٍ صَاحُوا أَجْمَعُهُمْ وَيَقُولُونَ

آوردی وحی بر محمد صلعم بوحی پس چون شنوند ذکر محمد صلعم فریاد کنند تمام ایشان و گویند

يقولون يا جبرائيل اقرأ محمدا منا السلام واخبره بسوء حالنا فلقد

گویند ای جبرائیل برسان محمد صلعم را از ما این سلام و خبر کن او را به بد حالی ما و هر آینه

نسيتنا وتركتنا في النار فينطلق جبرائيل حتى يقوم بين يدي الله فيقول الله

فراموش کردی ما را و ترک کردی ما را در آتش پس روان شود جبرائیل تا که بایستد پیش خدا تعالی پس فرماید خدا تعالی

تعالى كيف امة محمد فيقول يا رب انت اعلم بسوء حالهم واضيق مكانهم

چگونه اند امت محمد صلعم را گوید ای رب تو دانا تری به بد حالی شان و تنگی مکان شان

يقول الله تعالى هل سألوك شيئا فيقول نعم يا رب سألوني ان اقرء نبيهم السلام

گوید خدا تعالی آیا سوال کردند ایشان از تو چیزی گوید آری ای رب سوال کردند از من که بگویم به پیغمبر ایشان را سلام

واخبره من سوء حالهم فيقول الله تعالى انطلق اليه وبلغه فينطلق جبرائيل

و خبر کنم او را از بدی حال ایشان پس فرماید الله تعالی برو بسوی آنحضرت و برسان او را پس برود جبرائیل

الى النبي صلى الله عليه وآله وسلم باكيا ليخبره عن سوء حالهم وهو في

بسوی پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم گریه کننده تا خبر کند آنحضرت را از بد حالی ایشان آنحضرت در خیمه

خيمة من درة بيضاء ولها اربعة الاف باب لها مصراعان من الذهب

در خیمه از مروارید سفید و آن خیمه را چهار هزار دروازه بود و آن خیمه را دو حاجب باشند از طلای

الاحمر فيقول ما يبكيك يا جبرائيل فيقول يا محمد لو رأيت ما رأيت لبكيت

سرخ فرماید آنحضرت را چه چیز گریانید ترا ای جبرائیل گوید ای محمد صلعم اگر ببینی آنچه دیدم هر آینه گریه کنی

اشد من بكائي قد جئت من عند عصاة امتك الذين يعذبون في النار

سخت تر از گریه من هر آینه آمده ام از نزد گنهکاران امت تو آنکه عذاب کرده میشوند در دوزخ

وهم يقرءون عليك السلام ويقولون اعلم ما اسوء حالنا واضيق مكاننا

و ایشان میگویند بر تو سلام را و میگویند بدان که چه بد است حال ما و تنگ است جای ما

ويصيحون يا محمداه ويسمع الله في تلك الساعة صياحهم وهم يقولون

و فریاد میکنند یا محمداه و میشنود خدا تعالی در این ساعت فریاد ایشان و ایشان میگویند

يا محمداه فيقول النبي صلى الله عليه وآله وسلم لبيك يا امتي فيقوم باكيا

یا محمداه پس فرماید پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم لبیک یا امتا پس برخیزد آنحضرت گریه کنان

فيأتي عند العرش والأنبياء عليهم السلام فيخر ساجدا لله ويثنيه بما لم يثن

پس آيد نزد عرش و پيغمبران ديگر هم عليهم السلام پس بيفتد آنحضرت سجده كننده و ثنا گويد خدا تعالى را با چيز

أحد مثله فيقول الله تعالى ارفع رأسك سل تعط واشفع تشفع فيقول

كسي مثل آن پس فرمايد خدا تعالى آنحضرت را بردار سر خود را سوال كن داده شوي و شفاعت كن تا قبول شود شفاعت تو پس گويد

يا رب أشقياء أمتي قد أنفذت حكمك فيهم وشفعتنا فشفعني فيهم

اي رب بدبختان امت من آنچه جاري و روان كردي حكم خود را در ايشان و شفاعت ... پس قبول كن شفاعت مرا در حق ايشان

فيقول الله تعالى قبلت شفاعتك فيهم انطلق واقرأ عليهم السلام

پس گويد خدا تعالى قبول كردم شفاعت ترا در حق ايشان و برو و بگو براي ايشان سلام

وأخرج منها كل من كان قال لا إله إلا الله محمد رسول الله فينطلق النبي

و بيرون بر آور از دوزخ هر كسي كه گفته باشد لا اله الا الله محمد رسول الله پس روان شود پيغمبر

صلى الله عليه وآله وسلم مع الأنبياء عليهم السلام إلى جهنم فإذا نظر

صلى الله تعالى عليه وآله وسلم با پيغمبران عليهم السلام بسوي دوزخ پس چون نظر كند

المالك إلى محمد صلى الله عليه وآله وسلم يقوم تعظيما له فيقول المالك ما

مالك بسوي محمد صلى الله تعالى وآله وسلم برخيزد براي تعظيم آنحضرت پس گويد آنحضرت مالك را چه

حال أمتي الأشقياء يقول المالك أسوء حالهم وأضيق مكانهم فيقول النبي

حال است بدبختان امت را گويد مالك بدترست حال ايشان و تنگ ترست جاي ايشان پس فرمايد پيغمبر

صلى الله عليه وآله وسلم افتح الباب وارفع الطبق فإذا نظر أهل النار إلى

صلى الله تعالى عليه وآله وسلم بگشاي در دوزخ را و بردار سر پوش را پس چون نظر كنند اهل نار بسوي

محمد صاحوا بأجمعهم يا محمد أحرقت النار جلودنا وأحرقت أكبادنا وتركتنا

محمد صلى الله عليه وسلم فرياد كنند تمام ايشان يا محمد بر آتش سوخت پوست ما را و سوخت آتش جگرهاي ما را و گذاشتي ما را

في النار نسيتنا فيعتذر منهم ويقول ما علمت حالكم فيخرجهم منها

در آتش و فراموش كردي ما را پس عذر خواهد آنحضرت از ايشان و گويد ندانستم حال شما را پس بر آورد ايشان را از دوزخ

جميعا وقد صاروا فحما أكلتهم النار فينطلق بهم إلى باب الجنة عند

همه و هر آئينه شده باشند انگشت سياه خورده باشد ايشان را آتش پس روان شود آنحضرت با ايشان بسوي دروازه جنت

نهر الحیوان فیغتسلون فیه ویخرجون منه شبابا جردا مردا مکحلین

بجوی حیوان پس غسل کنند ایشان در ان جوی و برآیند از ان جوی جوانان بی ریش سیاه چشم

بنضیر وجوههم کالقمر لیلة البدر علی جباههم مکتوب هؤلاء

پس شود روهای ایشان مانند ماه شب چاردهم و بر پیشانی های ایشان نوشته شود ایشان

جهنمیون عتقاء الرحمن من النار فیدخلون الجنة ویعیرون بذلک

دوزخیانند آزاد شدگان خدا از آتش پس در آیند جنت را و مطعون و معیوب کرده شوند باین

فیدعون الله تعالی ان یمحو منهم فیمحو الله تعالی ذلک عن جباههم

پس دعا کنند خدای تعالی را تا بیکه دور کند این نوشته را از ایشان پس دور کند خدای تعالی این نوشته را از پیشانی ایشان

اذا رای الکفار ان المسلمین قد خرجوا من النار قالوا لیتنا کنا مسلمین

چون ببینند کافران که مسلمانان برآمده بیرون رفتند از آتش گویند ای کاشکی میبودیم مسلمانان

فنخرج ایضا نخرجهم من النار وذلک قوله تعالی ربما یود الذین کفروا لو

پس باهم می برآمدیم از آتش و آن قول خدای تعالی است بسا وقت که دوست دارند کافران کاش

کانوا مسلمین وروی عن النبی صلی الله علیه وآله وسلم انه قال یؤتی بالموت

بودندی مسلمانان و روایت شده از پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم که برآینه فرمود آورده شود موت را

کانه کبش املح فیقال لاهل الجنة اتعرفون الموت فینظرون ویعرفونه

مانند گوسفند کبود رنگ و گفته شود مر اهل جنت را آیا می شناسید موت را پس به بینند او را و بشناسند او را

یقال لاهل النار یا اهل النار اتعرفون الموت فینظرون ویعرفونه فیذبح

گفته شود اهل نار را ای اهل نار آیا می شناسید موت را پس به بینند و بشناسند او را پس ذبح کرده شود

بین الجنة والنار ثم یقال یا اهل الجنة خلود لاموت فیها ویا اهل النار

درمیان جنت و دوزخ پس ازان گفته شود اهل جنت همیشگی است شمارا در جنت موت دران و ای اهل آتش

خلود لاموت فیها فذلک قوله تعالی وانذرهم یوم الحسرة اذ قضی الامر

همیشگی است شمارا در آتش و نیست موت دران پس آن قول خدای تعالی است و بترسان ایشان را از روز افسوس آنگاه حکم کرده شود

وفی الخبر اذا جیء بجهنم یوم القیمة تزفرت زفرة صار کل امة جاثیة علی رکبهم

و در خبر است چون آورده شود دوزخ روز قیامت آواز کند آوازکردنی آنکه گردند همه گروه ها بر زانو نشسته بر زانوهای خود

من هولها كما قال الله تعالى وترى كل امة جاثية كل امة تدعى الى كتابها
از ترس آن چنانکه فرموده است خدا تعالی وببینی هر گروه را بر زانو افتاده هر گروه خوانده شود بسوی عملنامه خود
اليوم تجزون ما كنتم تعملون فاذا نظروا الى جهنم وسمعوا زفيرها
امروز جزا داده شوید آنچه بودید که عمل میکردید پس چون نظر کنند به جهنم و بشنوند آواز سخت او را
كما قال الله تعالى سمعوا لها تغيظا وزفيرا من مسيرة خمسمائة عام يقول
چنانکه فرموده است خدا تعالی بشنوند او را آواز خشم و آواز بلند از مسافت پنج صد سال گوید
كل واحد منهم نفسي نفسي حتى الخليل والكليم الا الحبيب يقول امتي امتي
هر یکی از ایشان در آن وقت نفس من نفس من تا آنکه ابراهیم خلیل الله و موسی کلیم الله هم مگر حبیب رب العالمین که گوید امت من امت من
فاذا قربت النار يقول يا نار بحق المصلين والمصدقين والخاشعين و
پس چون نزدیک شود دوزخ ندا کند حضرت ای آتش بحق نماز گذاران و بحق صدقه دهندگان و فروتنان و
الصائمين ارجعي فلا ترجع النار فيقول جبرائيل يا محمد قل بحق التائبين
روزه داران باز گرد پس باز نگردد آتش پس گوید جبرائیل ای محمد صلعم بگو ای آتش بحق توبه کنندگان
ودموعهم وبكائهم عن الذنوب ارجعي فيقول النبي صلى الله عليه و
و اشکهای ایشان و گریه ایشان از سبب گناهان باز گرد پس گوید پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله
اله وسلم لها فيرجع النار ويجي جبرائيل بدموع العصاة ويرش عليها
وسلم مر آتش را پس باز گردد آتش و بیاید جبرائیل با اشکهای گنهگاران و بیفشاند او را بر آتش
فتطفي النار كنار الدنيا تطفى بالماء والتراب وفي الخبر اذا كان يوم
پس فرو نشیند آتش مانند آتش دنیا که فرو می نشیند به آب و خاک و در حدیث است چون شود روز
القيامة يحشر الله تعالى الخلائق في وادي المحشر ثم جهنم مفتحة
قیامت حشر کند خدای تعالی مخلوق را در وادی محشر پیدا آید مر آنرا جهنم گشاده بود
ابوابها وتاخذ اهل المحشر النار من تحتهم وعن شمائلهم فيستغيثون
درهای او و بگیرد اهل محشر را آتش از زیر ایشان و از جانب چپ ایشان پس فریاد کنند
الى النبي صلى الله عليه واله وسلم فيستغيث النبي صلى الله عليه واله وسلم الى
فریاد کنند بسوی پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله وسلم پس آواز کنند پیغمبر بسوی

جبرائيل فيقول لا تخف وانفض غبار رأسك فينفض غبار رأسه فينشط

جبرائیل پس گوید جبرائیل مر آنحضرت را مترس و بیفشان غبار سر خود را پس بیفشاند آنحضرت غبار سر خود را پس شاد گردد

الله من غبار رأسه سحابا مثل سحاب المطر فيقف على رؤس المؤمنين ثم

خدا تعالی از غبار سر آنحضرت ابری را مانند ابر باران پس بایستد بر سرهای مومنان پس از آن

يقول لمحمد صلى الله عليه وآله وسلم انفض غبار لحيتك فينفض فيجعل

گوید جبرائیل مر محمد صلی الله تعالی علیه وآله وسلم را که بیفشان غبار ریش خود را پس بیفشاند پس گرداند

الله غبار لحيته سترا بينهم وبين النار ثم يأمره ان ينفض من نفسه

خدا تعالی غبار ریش آنحضرت را پرده درمیان ایشان و درمیان آتش پس از آن امر کند آنحضرت را که بیفشاند از بدن خود

فينفض فيصير من غبار نفسه بساط تحت اقدامهم ويمنع منهم نار

پس بیفشاند آنحضرت پس گردد از غبار بدن آنحضرت فرشی زیر قدمهای ایشان و منع شود از ایشان آتش

جهنم ببركته وفي الخبر اذا كان يوم القيمة يؤتى بعبد فترجح

دوزخ به برکت آن و در خبر است چون شود روز قیامت آورده شود بنده پس غالب شود

سيئاته فيؤمر الى النار فتكلم شعرات عينه ويقول يا رب

بدیهای وی پس امر شود او را بسوی آتش پس کلام کند یکی از موهای چشم وی و گوید ای رب من

رسولك محمد قال من بكى من خشية الله حرم الله تلك العين على النار ولو

رسول تو محمد صلعم فرمود کسیکه گریه کند از خوف خدا تعالی حرام کند خدا تعالی آن چشم را بر آتش و اگر

بكى بقدر ان يبل شعرة واحدة غفر الله له وانا بكيت من خشيتك

گرید بقدر اینکه تر کند یک موی او بیامرزد خدا تعالی او را و به برکت آن پس من گریه کرده ام از ترس تو

فانزعني عنها ويقال فاترك فيغفر الله له ويخلصه من النار ببركة شعرة

پس برکار مرا از آتش و گفته شود ترک کن او را پس بیامرزد خدا تعالی او را و خلاص کند او را از آتش برکت یک موی

واحدة كانت بكت من خشية الله تعالى في الدنيا ثم ينادي نجى فلان

که گریسته بود از خوف خدا تعالی در دنیا پس از آن آواز کند که خلاص شد فلان

ابن فلان ببركة شعرة واحدة باب في ذكر الجنان قال وهب

پسر فلان به برکت یک موی باب در ذکر جنت گفت وهب

رضي الله عنه ان الله تعالى خلق الجنة يوم خلقها عرضها كعرض السموات و

بن مر را ضے اسے عنه پس خدا تعالے آفرید جنت را روزی که آفرید او را پہنای او مانند پہنای آسمانہا

الارضين واما طولها فانه لا يعلمه احد الا الله واذا كان يوم القيمة

و زمینہاست و ہر چه درازی اوست پس نمیداند او را ہیچکس مگر خدا تعالے و چون شود روز قیامت

بطلت الارضون والسموات وسعها الله تعالى حتى تسع اهل الجنة

فنا شوند زمینہا و آسمانہا فراخ گرداند آن را خدا تعالے تا احد یکبار گنجد و جای شوند اہل جنت

والجنان كلها مائة درجة وما بين درجتين مسيرة خمسمائة عام وفيها

و جنت ہمه آن صد درجه و مابین دو درجه مسافت پنج صد سال است و باشد در آن

انهار مطهرة وثمارها متدانية متوالية على ما تشتهي الانفس و

جوئہای پاک جاری و میوه های آن قریب و پے در پے باشند بطوریکه خواہش کند آنرا نفسہا و

فيها ازواج مطهرة من حور العين خلقهن الله من نور كانهن الياقوت

در آن زنان باشند پاکیزه از جنس حور عین که آفریده آنہا را خدا از نور گویا که آنہا مانند یاقوت

والمرجان قاصرات الطرف لا ينظرن غير ازواجهن لم يطمثهن انس قبلهم

و مرجان اند کوتاه دارنده باشند چشم را از غیر نظر نکنند بسوی غیر شوہران خود دست نرسانیده باشد بآنہا پیش از ایشان

ولا جان كلما اصابها زوجها وجدها عذراء وعليها سبعون حلة

و نه جن ہر گاه که قربت کند با ایشان شوہر ایشان یابد ایشان را بکر دوشیزه و باشد بر ایشان ہفتاد قسم جامه

مختلفة الالوان وحملها عليها اخف من شعرة واحدة في بدنها ويرى

مختلف رنگہا و بر داشتن آن جامه ها را ایشان سبکتر باشد از یک موی که در بدن آنہاست و دیده شود

مخ ساقيها من وراء لحمها وعظمها وجلدها وحللها كما ترى الشراب

مغز ساق آنہا از پس گوشت آنہا و استخوان آنہا و پوست آنہا و جامه های آنہا چنانکه دیده می شود شراب

الاحمر من الزجاج الابيض وفروقهن مكللة مرصعة بالدر و

سرخ از شیشه سفید و گیسوهای ایشان دانه نشان و جواہر نشان باشد به مروارید و

اليواقيت اللهم ارزقنا آمين باب في ذكر ابواب الجنان قال

یاقوتہا یا الله روزی کن ما را آمین باب در ذکر درہای جنت گفت

ابن عباس رض للجنان ثمانية ابواب من الذهب المرصع بالجواهر
ابن عباس رض جنت را هشت در باشند از طلای وارسته اند بجواهر
مكتوب على باب الجنة الاول لا اله الا الله محمد رسول الله وهو باب
نوشته بود بر دروازه بهشت اول نیست معبود مگر الله محمد فرستاده خداست و این دروازه
الانبياء والمرسلين والعلماء والشهداء والاسخياء والباب الثاني باب
پیغمبران و مرسلان و عالمان و شهیدان و سخیان است و دروازه دوم دروازه
المصلين بكمالها ووضوءها واركانها والباب الثالث باب المزكين
نمازگزاران بر کمال کنندگان باشند از راه وضوی آنها و ارکان آنها و دروازه سوم دروازه زکوة دهندگان است
بطيب انفسهم والباب الرابع باب الآمرين بالمعروف والناهين عن
به خوشی دل و دروازه چهارم دروازه امر کنندگان است بمعروف و نهی کنندگان از
المنكر والباب الخامس باب من نهى نفسه عن الشهوات والباب السادس باب
غیر مشروع و دروازه پنجم دروازه کسیست که باز داشته نفس خود را از شهوتهای نفسانی و دروازه ششم دروازه
الحاجين والمعتمرين والباب السابع باب المجاهدين والباب الثامن باب
حاجیان و عمره کنندگان است و دروازه هفتم دروازه جهاد کنندگانست و دروازه هشتم دروازه
الموحدين الذين يغضون ابصارهم عن المحارم ويعملون الخيرات من
اهل توحید است آنانکه بند کنند چشمان خود را از چیزهای حرام و عمل کنند نیکیها را از
بر الوالدين وصلة الرحم وغير ذلك واسماء الجنان ثمانية اولها دار
نیکی بوالدین و صله رحم و غیر ازین و نامهای جنت هشت اند اول آن
الجنان وهي من اللؤلؤ البيضاء وثانيها دار السلام وهي من ياقوت
دار الجنان است و آن از مروارید سفید است و دوم آنها دار السلام است و آن از یاقوت
حمراء وثالثها جنة المأوى وهي من زبرجد خضراء ورابعها جنة
سرخ است و سوم آنها جنت الماوی است و آن از زبرجد سبز است و چهارم آن جنة الخلد
الخلد وهي من مرجان صفراء وخامسها جنة النعيم وهي من فضة بيضاء
است و آن از مرجان زرد است و پنجم آن جنت النعیم است و آن از نقره سفید است

وسادسها جنة الفردوس وهي من ذهب احمر وسابعها جنة عدن وهي
وششم آن جنت الفردوس ست و آن از طلای سرخ ست و هفتم آن جنت عدن ست و آن
من درة بيضاء وهي مشرفة على الجنان كلها وثامنها جنة الفضة
از مروارید سفید ست و این جنت عدن بالاست بر تمام جنت ها و هشتم آنها جنت نقره است
وهي اعلى الجنان كلها وله بابان ومصراعان من الذهب كل مصرع بينه
و آن اعلاست از تمام جنت و او را دو در ست و دو تخته از طلا هر تخته در میان او
وبين الاخرى كما بين السماء والارض وامّا بناؤها فلبنة من الذهب
و در میان هر یکی بجا یکه در میان آسمان و زمین و هر چه بنا را وست پس خشتی از طلا ست
ولبنة من الفضة وملاطها المسك وترابها العنبر والزعفران وقصورها
و خشتی از نقره است و گل وی مشک ست و تراب او عنبرست و زعفران و کوشکهای او
من اللؤلؤ وغرفاتها من اليواقيت وابوابها من الجواهر وفيها انهار من
از مروارید ست و غرفهای آن از یاقوت است و درهای آن از جواهرست و دران جویهاست از
ماء الرحمة وهي تجري في جميع الجنان وحصانها واحجارها اللآلي و
آب رحمت و آن جاری ست در همه جنتها و سنگریزهای آن و سنگهای آن مروارید ست
ماؤها اشد بياضا من الثلج واحلى من العسل وفيها نهر الكوثر وهو
آب آن سفید تر ست از برف و شیرین تر ست از عسل و دران جوی کوثر ست و آن
نهر محمد صلى الله عليه وآله وسلم واشجارها الدر والياقوت وفيها
جوی محمد ست صلى الله تعالى عليه وآله وسلم و درختان وی از مروارید و یاقوت ست و دران
نهر الكافور وفيها نهر التسنيم وفيها نهر السلسبيل وفيها نهر الرحيق
جوی کافور ست و دران جوی تسنیم ست و دران جوی سلسبیل ست و دران جوی شراب
المختوم ومن وراء ذلك انهار كثيرة لا يحصى عددها وفي الخبر عن
مهر کرده است و سوای آن دیگر جویهای بسیار ست که شمار نباید عدد آن و در حدیث ست از
النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه قال ليلة المعراج اسري بي الى السماء
پیغمبر صلى الله تعالى عليه وآله وسلم که فرمود شب معراج سیر کنانیده شد مرا بسوی آسمان

وعرض علی جمیع الجنان فرأیت فیها اربعة انهار نهر من ماء ونهر

و ظاهر کرده شد بر من همه بهشتها پس دیدم در آن چهار جوی جوی از آب و جوی

من لبن ونهر من خمر ونهر من عسل کما قال الله تعالی فیها انهار من ماء

از شیر و جوی از شراب و جوی از عسل چنانکه فرموده است خدا تعالی در بهشت جویهاست از آب

غیر آسن وانهار من لبن لم یتغیر طعمه وانهار من خمر لذة للشاربین وانهار

که بو بد نشود و جویهاست از شیر که متغیر نباشد مزه آن و جویها از شراب که لذیذ است نوشندگان را و جویها

من عسل مصفی فقلت لجبرائیل من این یجیء هذه الانهار والی این تذهب

از عسل صاف پس گفتم جبرائیل را از کجا می آیند این جویها و بکجا میروند

قال جبرئیل یذهب الی حوض الکوثر ولا ادری من این یجیء فاسأل

گفت جبرئیل علیه السلام میروند این جویها بحوض کوثر و نمیدانم که از کجا می آیند پس سوال کن از

الله تعالی ان یعلمک او یریک فدعا ربه فجاء ملک وسلم علی النبی صلی

خدا تعالی که معلوم کناند ترا یا بنماید ترا پس خواست آنحضرت از رب خود پس آمد یک فرشته و سلام کرد بر پیغمبر صلی

الله علیه وآله وسلم وقال یا محمد غمض عینیک فغمضت عینی ثم قال

الله تعالی علیه وآله وسلم و گفت ای محمد صلعم بپوش چشمان خود را پس پوشیدم چشمان خود را پس از آن گفت

افتح عینیک فاذا انا عند شجرة ورأیت قبة من درة بیضاء

بکشا چشمان خود را پس من نزد یک درخت ام و دیدم در آنجا یک گنبذ از مروارید سفید و

ولها باب من یاقوت اخضر وقفلها من الذهب الاحمر لو ان جمیع ما

آن قبه را یک در است از یاقوت سبز و قفل آن از طلای سرخ است و اگر تمام آنچه

فی الدنیا من الجن والانس وضعوا علی تلک القبة لکانوا امثال طائر جالس

در دنیاست از جن و انس نهاده شوند بر آن گنبذ هر آینه شدند مانند مرغی که نشسته باشد

علی الجبل وکوزة علی القبة فرأیت هذه الانهار الاربعة تخرج من تحت

بر کوه و دیدم یک کوزه بر آن گنبذ پس دیدم این جویهای چهارگانه را که جاری میشوند از زیر

هذه القبة فلما اردت ان ارجع قال لی الملک لم لا تدخل فی القبة

آن گنبذ پس چون خواستم آنکه بازگردم از آنجا گفت مرا آن فرشته چرا داخل نمیشوی در گنبذ

قلتُ کیفَ ادخلُ وعلی بابها قفلٌ قال لی افتحه قلت کیف افتحه ولا
گفتم چگونه داخل شوم و بر دروازه آن قفل است گفت مرا بکشا گفتم چگونه بکشایم آنرا و نیست
مفتاحَ له قال مفتاحه فی یدک افتحه قلت یا ملک این مفتاحه قال
کلید اورا گفت کلید وے در دست تست بکشا اورا گفتم ای فرشته کجا کلید او گفت
مفتاحه بسم الله الرحمن الرحیم فلما دنوتُ من القفل قلتُ بسم الله
کلید او بسم الله الرحمن الرحیم پس چون نزدیک شدم به قفل گفتم بسم الله
الرحمن الرحیم فتح القفل ودخلتُ فی القبة فرایتُ هذه الانهار الاربعة
الرحمن الرحیم پس بکشاد قفل و داخل شدم در گنبد پس دیدم این جوهای چارگانه را
تجری من اربعة ارکان القبة فلما اردتُ الخروج عن القبة قال لی
که جاری است از چهار طرف گنبد پس خواستم که برایم از گنبد گفت مرا
الملک هل نظرتَ ورایتَ قلتُ نعم قال انظر ثانیًا الی ارکانها فلما نظرتُ
آن فرشته آیا نظر کردی و دیدی گفتم آری گفت نظر کن دوباره بچهار طرف گنبد پس چون نظر کردم
رایتُ مکتوبًا علی اربعة ارکان القبة بسم الله الرحمن الرحیم
دیدم که نوشته است بر چهار طرف گنبد بسم الله الرحمن الرحیم
ورایتُ نهر الماء یخرج من میم بسم الله ونهر اللبن یخرج من هاء الله ونهر
و دیدم جوی آب را که می برآید از میم بسم الله و جوی شیر ے برآید از هائے الله و جوئے
الخمر یخرج من میم الرحمن ونهر العسل یخرج من میم الرحیم فعلمتُ ان اصل
شراب می برآید از میم رحمن و جوی عسل ے برآید از میم رحیم پس دانستم که اصل
هذه الانهار الاربعة من البسملة فقال الله تعالی یا محمد من ذکرنی بهذه
این جوهاے چارگانه از بسم الله است پس فرمود خداے تعالی ای محمد هر که یاد کند مرا باین
الاسماء من امتک وقال بقلب خالص بسم الله الرحمن الرحیم سقیته من
اسما از امت تو و گوید به دل خالص از غیر بسم الله الرحمن الرحیم را بنوشانم اورا از
هذه الانهار الاربعة یسقون یوم السبت ماءَها ویوم الاحد یشربون
این جوهاے چارگانه و نوشانیده شوند روز شنبه آب اورا و روز یکشنبه نوشند

عسلها ويوم الاثنين يسقون لبنها ويوم الثلثاء يشربون خمرها

عسل اورا در روز دوشنبه نوشانیده شوند شیر اورا در روز سه شنبه نوشانیده شوند شراب اورا

فاذا شربوها سكروا واذا سكروا طاروا الف عام حتى ينتهوا الى جبل

پس چون بنوشند ازان مست شوند وچون مست شوند پرواز کنند هزار سال تا آنکه رسند بکوهی

عظيم من مسك اذفر فيخرج السلسبيل من تحته فيشربون وذلك

عظیم از مشک خالص پس بینند که می برآید چشمه سلسبیل از زیر آن پس بنوشند ازان وآن

يوم الاربعاء ثم يطيرون الف عام حتى ينتهوا الى قصر فيقعون فيها

روز چهارشنبه باشد پس ازان پرواز کنند هزار سال تا آنکه رسند بکوشکی پس بایستند آنجا و دران

سرر مرفوعة واكواب موضوعة ونمارق مصفوفة وزرابي مبثوثة

تختهای بلند وآبخوره نهاده باشند وبالش برابر یکدیگر گذاشته وفرشهای نفیس گسترده باشند

فيجلس كل واحد منهم على سرير فينزل عليهم شراب الزنجبيل فيشربون

پس نشینند هر یک ازایشان بر تختی پس فرود آید برایشان شربت زنجبیل پس بنوشند ازان

وذلك يوم الخميس ثم يمطر الله عليهم من غيم ابيض الذي خلق الله

وآن روز پنجشنبه باشد پس ازان بارش کند خدا تعالی برایشان از ابر سفید آنکه پیدا کرد اورا خدای

تعالى من عنبر الف عام حللا والف عام جواهر فيتعلق بكل جوهر

تعالی از عنبر تا هزار سال حله ها را وهزار سال جواهر را پس آویخته باشد بهر جوهر

حور ثم يطيرون الف عام حتى ينتهوا الى مقعد صدق عند مليك

حوری پس ازان پرواز کنند هزار سال تا آنکه رسند تا مجلس راستی نزد پادشاه

مقتدر وذلك يوم الجمعة فيقعدون على مائدة الخلد وينزل

توانا وآن روز جمعه باشد پس نشینند بر خوان خلد وفرود آید

عليهم الرحيق المختوم ختامه مسك فيشربونها وقال وهم الذين

برایشان شراب مهر کرده شده مهر آن از مشک پس بنوشند آنرا وفرمود ایشان آنانند

يعملون الصالحات ويجتنبون عن المعاصي قال كعب سألت رسول

که می کنند اعمال صالحه را وپرهیز می کنند از گناهان گفت کعب سوال کردم رسول

اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم عن اشجار الجنۃ فقال لا ییبس اغصانھا
خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم را از درختان جنت پس فرمود خشک نمی شود شاخہای آن
ولا یتساقط اوراقھا ولا یفنی ثمارھا وان اکبر اشجار الجنۃ شجرۃ
ونمی ریزند برگہای آن وفنا نمیشوند میوہ ہای آن وہر آئینہ کلان ترین درختان درخت
طوبی اصلھا من درۃ بیضاء واعلاھا من ذھب ووسطھا من فضۃ
طوبی است بیخ آن از مروارید سفید است واعلای آن از طلا است ومیان آن نقرہ است
واغصانھا من زبرجد واوراقھا من السندس وعلیھا سبعون الف
وشاخہای آن از زبرجد است وبرگہای آن از سندس است وبران ہفتاد ہزار
غصن واغصانھا ملحقۃ بساق العرش وادنی اغصانھا فی السماء
شاخ است وشاخہای آن پیوستہ است بہ ساق عرش وادنی از شاخہای او در آسمان است
ولیس فی الجنۃ غرفۃ ولا قبۃ ولا حجرۃ وفیھا غصن فیظل علیھا و
ونیست در جنت غرفہ ونہ قبہ ونہ حجرہ مگر کہ دران شاخ است از طوبی پس سایہ کند آن شاخ
فیھا من الثمار ما تشتھیہ الانفس فنظیرھا فی الدنیا شمس اصلھا
ودران درخت طوبی میوہاست آنچہ میخواہد نفس پس مثال طوبی در دنیا آفتاب کہ اصل وے
فی السماء وقد یضیء ضوءھا فی کل درجۃ وکل مکان وقال علی رض
در آسمان است وہر آئینہ روشنی میکند روشنی او در ہر درجہ وہر مکان وگفت علی رض
ان اشجار الجنۃ تکون من الفضۃ واوراقھا بعضھا من فضۃ و
ہر آئینہ درختان جنت میباشند از نقرہ وبرگہای آن بعضے از نقرہ است و
بعضھا من ذھب ان کان اصل الشجر من ذھب تکون اغصانھا من
بعضے از طلاست اگر باشد بیخ درخت از طلا باشند شاخہاے ویے از
فضۃ وان کان اصلھا من فضۃ تکون اغصانھا من ذھب واشجار
نقرہ واگر باشد بیخ وی از نقرہ باشد شاخہای وی از طلا ودرختان
الدنیا تکون اصلھا فی الارض وفرعھا فی الھواء لانھا دار التکلیف و
دنیا میباشد بیخ آن در زمین وشاخہای آن در ہوا زیرا کہ دنیا سرای تکلیف است و

لیس کذلك اشجار الجنة فان اصلها فی الهواء واغصانها فی الارض
نیست این چنین درختان جنت زیراکه بیخ آن در هواست وشاخهای آن در زمین است
کما قال الله تعالی قطوفها دانیة ای ثمارها قریبة وتراب ارضها
چنانکه فرموده است خدا تعالے میوه های آن نزدیک است ای ثمرآن نزدیک است وخاک زمین جنت
مسك وعنبر وکافور وانهارها ماء ولبن وعسل وخمر واذا هبت
مشک وعنبر وکافور است وجویهای وی آب وشیر وعسل وشراب است وچون وزد
الریح فی الجنة وتضرب الاوراق بعضها ببعض تسمع منه صوت ما
هوا در جنت وبرزند برگهارا بعضے بر بعضے شنیده شود از آن آوازی که
سمع مثله فی الحسن والملئکة فی الجنة یبنون القصور ویغرسون الغراس
شنیده نشده مانند آن در خوبیے وفرشتگان در جنت میسازند کوشکها را وکشت میکنند کشت را
لاهل الجنة اذا اشتغلوا بالتسبیح والاستغفار وذکر الله وقرأة
برای اهل جنت چون مشغول شوند به تسبیح واستغفار وذکر خدا وخواندن
القرآن اشتغلنا بالبنیان وغیر ذلك ببرکة ذکر الله عز وجل فلما
قرآن مشغول میشویم ما بساختن کوشکها وغیر آن ببرکت ذکر خدای عزیز وجلیل پس چون
کفوا عن ذکر الله تعالی کففنا عن بنیانها فخیر ما من عبد یصوم
باز ایستند مومنان از ذکر خدا تعالے باز ایستیم ما از ساختن کوشکها و در خبر است نیست بنده که روزه دارد
شهر رمضان الا یزوجه الله من حور العین فی خیمة من درة مجوفة
ماه رمضان را مگر آنکه نکاح دهد او را خدا از حور عین در خیمه از مروارید میان خالی
بیضاء کما قال الله تعالی حور مقصورات فی الخیام لکل امراة منهن
سفید چنانکه فرمود خدا تعالے حوران بند شده در خیمه ها برای هر زنے از آنها
سبعون سریرا من یاقوت حمراء علی کل سریر سبعون فراشا ولکل
هفتاد تخت باشد از یاقوت سرخ بر هر تخت هفتاد فرش است وبرای هر
امراة منهن الف وصیفة ومع کل وصیفة من ذهب ویعطی زوجها
زنے از آنها هزار خدمتکار باشد وبا هر وصیفه از طلا وداده شود شوهر او را

مثل ذلک وھذا کلہ لمن صام رمضان سوی ما عمل من الحسنات
مثل آن واین ہمہ برای کسے ہست کہ روزہ داشتہ ماہ رمضان را سوا ازانچہ عمل کردہ از نیکیہا
باب فی ذکر اھل الجنۃ فی الخبران وراء الصراط صحاری فیھا اشجار
باب در ذکر اہل جنت در خبر است کہ ہر آئینہ پس از گذشتن صراط صحراہا ہستند کہ دران درختان
طیبۃ وتحت کل شجرۃ عینان ماؤھما انفجرت من الجنۃ احداھما عن
بسیار خوب و زیر ہر درخت دو چشمہ باشند کہ آب آنہا جاری شدہ باشد از جنت یکے ازان دو چشمہ از
الیمین والاخری عن الشمال والمؤمنون یجوزون من الصراط وقد
جانب راست و دیگری از جانب چپ است و مومنان بگذرند از صراط و ہر آئینہ
قاموا من القبور وکانوا فی الحساب ووقعوا فی حر الشمس فیجیئون فیشربون
برخاستہ باشند از قبرہا و استادہ باشند در حساب و استادہ باشند در گرمی آفتاب پس بیایند و بنوشند
من احدی العینین فاذا بلغ الماء الصدور یزول منھم کل ما کان فیھا
از یکی دو چشمہ پس چون رسد آب بسینہ ای ایشان ان برود از ایشان ہر انچہ بود دران سینہ ہا
من غل وخیانۃ وحسد واذا بلغ الماء فی بطونھم یزول منھم ما کان فیھا
از کینہ و خیانت و حسد و چون رسد آب در شکم ہای ایشان زائل شود ازان ہر انچہ بود دران
من قذر ودم وبول فیطھر ظاھرھم وباطنھم ثم یجیئون الی حوض
از پلیدی و خون و بول پس پاک شود ظاہر ایشان و باطن ایشان پس ازان آیند بسوی حوض
آخر فیغسلون بہ رؤسھم ونفوسھم فیصیر وجوھھم کالقمر
دیگر پس بشویند بدان سرہای خود را و تنہای خود را پس گردد رو ہا ی شان مانند ماہتاب
لیلۃ البدر وتلین نفوسھم کالحریر وتطیب اجسادھم کالمسک
شب چاردہم و نرم شود تنہای شان مانند جامہ ابریشم و خوشبو شوند بدنہای ایشان مانند مشک
فیجیئون الی باب الجنۃ واذا رای المؤمنون الجنۃ حلقۃ من یاقوتۃ
پس برسند تا دروازہ جنت و چون بہ بینند مومنان مر جنت را حلقہ از یاقوت
حمراء فیضربونھا بصفحتھم فیسمع منہ الطنین فبلغ کل حوراء
سرخ پس بزنند مومنان آن حلقہ را بکفہای دست خود پس شنیدہ شود ازان حلقہ آواز باریک پس برسد ہر حور را کہ

زوجها فتدخل فيخرج الحور فتعانق زوجها وتقول له انت حبيبي

شوهرش آمده پس بیرون آید هر حور و بغل کشی کند شوهر خود را و گوید شوهر را تو حبیب منی

وانا راضية عنك لا اسخط عليك ابدا و يدخلون في الجنة بيتها وكان

و من راضیم از تو بغضب نشوم گاہے و داخل شوند در جنت در خانۂ خود و باشد

في البيت سبعون سريرا وعلى كل سرير سبعون فراشا وعلى كل فراش سبعون

در هر خانه هفتاد تخت و بر هر تخت هفتاد فرش و بر هر فرش هفتاد

زوجة وعلى كل زوجة سبعون حلة يرى مخ ساقيها من وراء الحلل في

حور و بر هر حور هفتاد حله باشد و دیده شود مغز ساق های ایشان از پس حله ها و در جنت

فلو ان شعرة من شعرات نساء اهل الجنة سقطت الى الارض لاضاءت

اگر یک موی از موهای زنان اهل جنت بیفتد بر زمین هر آئینه روشن کند

اهل الارض وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم الجنة بيضاء تتلألؤ

تمامی اهل زمین را و گفت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وآله وسلم جنت سفید درخشان است

لا ينام اهلها ولا شمس ولا قمر ولا ليلة ولا يوم ولا نوم فيها لان

خواب نمیکنند اهل آن و نیست آفتاب و نه ماهتاب و نه شب و نه روز و نه خواب هست در آن زیرا که

النوم اخو الموت وورآء الجنة سبع حوائط محيطة بالجنان كلها

خواب برادر موت است و گرد جنت هفت دیوارست که احاطه کرده اند تمام جنت

فالاول من فضة والثاني من ذهب والثالث من ياقوت والرابع

پس دیوار اول از نقره است و دوم دیوار از طلا است و سیوم از یاقوت است و چهارم

من لؤلؤ والخامس من در والسادس من زبرجد والسابع من نور

از مروارید است و پنجم از مروارید و ششم از زبرجد است و هفتم از نور

يتلألؤ وما بين كل حائطين مسيرة خمسمائة عام واما اهل الجنة

درخشان است در میان هر دو دیوار مسافت پنجصد سال هست و هر چه اهل جنت از

جرد مرد مكحولون والرجال شوارب خضراء وهو املح ما يكون فعلى

پس جوانان بی ریش سیاه چشم باشند و برای مردان بروت های سبز باشند و آن نمکین تر و خوشتر است که باشد

الأمرد وذلك لتميز الرجال من النساء وفي الخبر عن النبي صلى الله عليه
جوان و این سبزی برو بها برای شناخت مردان است از زنان و در خبرست از پیغمبر صلی الله تعالی علیه
وآله وسلم ان اهل الجنة يكون على كل واحد سبعون حلة يتقلب كل
وآله وسلم هر آینه اهل جنت باشد بر هر یکی از ایشان هفتاد حله می گردد و هر
حلة في كل ساعة سبعون لونا ويرى وجهه في وجهها وصدرها
حله از هر ساعت هفتاد رنگ و می بیند شوهر روی خود را در روی حور و سینه حور
وساقيها وترى وجهها في وجهه وصدره وساقيه ولا يبزقون و
و ساقهای حور و بیند حور روی خود را در روی شوهر خود و سینه او و ساق او و نه آب دهن اندازند و
لا يمتخطون ولا يكون لهم شعر الابط والعانة الا الحاجبين وشعر
نه آب بینی می اندازند و نمی باشند ایشان را موی بغل و موی زیر ناف مگر دو ابرو و موی
الرأس والعين ثم يزدادون كل يوم جمالا وحسنا كما يزدادون كل
سر و مژگان پس ایشان زیاده می شوند هر روز در خوبی و حسن چنانکه زیاده می شوند هر
يوم هرما في الدنيا يعطى للرجل قوة مائة رجل في الاكل والشرب و
روز در پیری در دنیا داده شود مرد را قوت صد مرد در خوردن و نوشیدن
الجماع ويجامعون كما يجامع اهل الدنيا من رجل والمرأة حقبا و
در جماع کردن و جماع کنند چنانکه می کنند اهل دنیا از مرد و زن یک حقب و
الحقب ثمانون سنة ولا تمل ولا تملة على ذلك الفرش فاذا جامع
و حقب هشتاد سال است و نه ملول شود و نه [illegible] باشند بران فرش پس چون جماع کند
في كل يوم وجدها عذراء وقال ابن عباس رض ما سمع مثلها في الحسن
در هر روز یابد آن حور را بکر و گفت ابن عباس رض که هرگز نشنیده مثل حور در حسن
وعن علي رض انه قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ان في الجنة
و از علی رض روایت است که فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم هر آینه در جنت
شجرة تخرج من اعلاها الحلل ومن اسفلها الخيل ذوات اجنحة
درختی است که می بر آید از بالای آن حله ها و از زیر آن اسپ ها که صاحب بال ها باشند

سروجها مرصعة مكللة بالدر والياقوت ولا تروث ولا تبول

زینهای ایشان مرصع و آراسته باشد بمروارید و یاقوت و نه سرگین کنند و نه بول کنند

فيركب عليها اولياء الله فتطير بهم في الجنة فيقول الذين اسفل

پس سوار شوند بر آن دوستان خدا پس پرواز کنند با ایشان در جنت پس گویند آنکه پایین‌اند

منهم يا رب بما بلغ عبادك هؤلاء بهذه الكرامة فيقول لهم الله الكريم

از ایشان ای رب بچه سبب رسیدند این بندگان تو باین درجه فرماید خدا ایشان را ... شما

كنتم تنامون وهم يصلون وكانوا يصومون وانتم تفطرون و

خواب میکردید و ایشان نماز میخواندند و بودند ایشان که روزه میداشتند و شما افطار میکردید و

انهم كانوا ينفقون اموالهم وانتم تمسكون وتبخلون وكانوا

بدرستی ایشان بودند در راه خدا صرف میکردند مالهای خود را و شما بند میکردید و بخل میکردید و بودند ایشان

يجاهدون وانتم تجبنون وعن ابي هريرة رض انه قال ان في الجنة

که جهاد میکردند و شما بیدلی میکردید و روایت است از ابی هریره رض که گفت بدرستیکه در جنت

شجرة لو يسير الراكب في ظلها مائة عام ما يقطعها قال الله تعالى

درختیست اگر سیر کند سوار در سایهٔ آن صد سال قطع نکند آنرا فرموده است خدا تعالی

وظل ممدود ونظيره في الدنيا الوقت الذي قبل طلوع الشمس وبعد

و سایهٔ دراز کشیده و نظیر آن در دنیا آن وقت است که پیش از طلوع آفتاب و بعد

غروبها الى ان يدخل سواد الليل قال الله تعالى الم تر الى ربك كيف

غروب آن باشد تا آنکه داخل شود سیاهی شب خدا تعالی آیا ندیدی که پروردگار تو چگونه

مد الظل يعني قبل طلوع الشمس وبعد غروبها وروي عن النبي

دراز کرد سایه را یعنی پیش از طلوع آفتاب و بعد غروب آن و روایت کرده شده از نبی

صلى الله عليه وآله وسلم قال الا انبئكم بساعة هي اشبه بساعات

صلی الله تعالی علیه و آله و سلم که فرمود آیا خبر کنم شما را بساعتی که او مشابه‌تر باشد بساعات

الجنة وهي الساعة التي قبل طلوع الشمس وبعد غروبها ظلها دائم و

جنت و او ساعتی است که پیش از طلوع آفتاب و بعد غروب آن ست و سایهٔ آن همیشه است

وراحتها باسطة وبركتها كثيرة وروي ايضا ان في الجنة شجرة

وراحت آن فراخ است و برکت آن بسیارست و روایت کرده شده نیز که در جنت درختی است

ثمرها الين من الزبد واحلى من العسل واطيب من المسك ولا يأكلها

که میوه آن نرم ترست از مسکه و شیرین است از عسل و خوشبوترست از مشک و نه بخورد آنرا

الا المصلون باب في ذكر حور العين في الخبر عن النبي صلى الله عليه

مگر نمازگذاران باب در ذکر حور عین در خبرست از پیغمبر صلى الله تعالى عليه

وآله وسلم انه قال خلق الله وجه الحور من اربعة الوان بيض وخضر

وآله وسلم که هر آئینه فرمود آفرید خدا روی حوررا از چهار رنگ سفید و سبز

واصفر واحمر وخلق بدنها من الزعفران والمسك والعنبر و

و زرد و سرخ و آفرید بدن اورا از زعفران و مشک و عنبر و

الكافور وخلق شعورهن من القرنفل ومن اصابع رجلها الى ركبتيها

کافور و آفرید موهای شانرا از قرنفل و از انگشتهای پای شان تا زانوهای

من الزعفران الاطيب ومن ركبتيها الى ثدييها من المسك ومن

از زعفران خوشبوترست و از زانوها تا پستان از مشک و از

ثدييها الى عنقها من العنبر ومن عنقها الى رأسها من الكافور

پستانها تا گردن از عنبرست و از گردن تا سر آن از کافورست

ولو بزقت بزقة في الدنيا لصارت كلها مسكا مكتوب على

و اگر آب دهن اندازد یکبار در دنیا هر آئینه گردد دنیا مشک نوشته است بر

صدرها اسم زوجها واسم من اسماء الله تعالى وما بين منكبيها فرسخ

سینه هر حور نام شوهر او و نامی از نامهای خدا تعالی و در میانه دوش وی یک فرسخ است در

فرسخ وفي كل يد من يديها عشرة اسورة من ذهب وفي اصابعها

یک فرسخ و در هر دست از دو دست وی ده دستانه از طلا و در انگشتهای وی

عشرة خواتيم وفي رجليها عشرة خلاخيل من الجواهر واللؤلؤ وروي

ده انگشتری است و در دو پای وی ده خلخال است از جواهر و مروارید روایت کرده شده

عن ابن عباس رضی الله عنه انه قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم

از ابن عباس رضی الله عنه که وی گفت فرمود رسول خدا تعالی صلی الله علیه وآله وسلم

ان فی الجنة حوراء یقال لها اللعبة خلقها الله تعالی من اربعة اشیاء

بتحقیق در جنت یک حور است گفته میشود ورا لعبت آفرید او را خدای تعالی از چهار چیز

من المسک والکافور والعنبر والزعفران وعجنت طینها بماء الحیوان

از مشک و کافور و عنبر و زعفران و خمیر شده گل وی با آب حیات

وجمیع الحور لها عشاق ولو بزقت فی البحر بزقة لعذب ماء البحر

و تمام حوران او را عاشق اند اگر آب دهن انداز د آن حور در دریا هر آینه شیرین شود آب

من ریقها مکتوب علی صدرها من احب ان یکون له مثلی فلیعمل

شور از آب دهن آن نوشته است بر سینه وی کسیکه دوست دارد اینکه باشد او را مثل من پس باید که بکند

بطاعة ربی وروی عن ابن مسعود رضی الله عنه انه قال قال رسول الله صلی الله

عبادت رب من و روایت کرده شد از ابن مسعود رض که وی گفت فرمود رسول خدا صلی الله تعالی

علیه وآله وسلم ان الله تعالی لما خلق جنات عدن دعا جبرئیل وقال

علیه وآله وسلم بتحقیق خدای تعالی چون آفرید جنت عدن خواند جبرائیل را و فرمود و

له انطلق وانظر الی ما خلقت لعبادی واولیائی فذهب جبرئیل

او را برو و نظر کن با بچه آفریدم برای بندگان خود و دوستان پس رفت جبرائیل

وطاف فی ذلک الجنان فاشرفت الیه جاریة من حور العین من

و گشت در آن جنت پس سر برآورد بسوی جبرائیل یک کنیزک از حور عین از

بعض تلک القصور وتبسمت الی جبرئیل علیه السلام فصارت جنات

بعض از آن کوشکها و تبسم کرد بطرف جبرائیل علیه السلام پس گشت جنت

عدن من ضوء ثنایاها منورة فخر جبرئیل ساجدا وظن انه من

عدن از روشنی دندان پیشین وی نورانی پس افتاد جبرائیل سجده کننده و گمان کرد او را که از

نور رب العزة فنادت الجاریة یا امین الله ارفع راسک فرفع راسه

نور رب العزت است پس آواز کرد آن جاریه که ای امین خدا بردار سر خود را پس برداشت سر خود را

ونظر الیها وقال سبحان الذی خلقک فنادت الجاریة یا امین الله

ونظر کرد بسوی آن جاریه وگفت پاکست آنذات را که آفرید ترا پس آواز کردان جاریه ای امین خدا

اتدری لمن خلقت قال لا فقالت الجاریة ان الله خلقنی لمن آثر

آیا میدانی که برای کدام کس آفریده شده ام گفت نی پس گفت ان جاریه بدرستیکه خدا آفرید مرا برای کسی که اختیار کرد

رضا الله تعالی علی هواء نفسه وعلی هذا جاء فی الخبر عن النبی صلی

رضا خدا تعالی را بر هوای نفس خود دنیا برین آمده در خبر از پیغمبر صلی الله

الله علیه واله وسلم انه قال رایت فی الجنة ملئکة یبنون قصر الجنة

تعالی علیه واله وسلم که وی فرمود دیدم در بهشت فرشتگان را که میسازند کوشک بهشت

من ذهب ولبنة من فضة ویبنون کذالک فاذا کفوا عن البناء

از طلا وخشتی از نقره وهمچنان میسازند پس ناگاه بند شدند از ساختن آن

فقلت لهم لم کففتم عن البناء قالوا قد تمت نفقتنا قلت وما نفقتکم

گفتم که چرا بند شدید از ساختن گفتند تمام شد خرچ ما گفتم چیست خرچ شما

قالوا ان صاحب القصر یذکر الله تعالی فلما کف عن ذکر الله کففنا

گفتند بدرستیکه صاحب کوشک ذکر میکند خدا تعالی را پس چون بند شود از ذکر خدا تعالی بند شدیم ما

عن بنائه قال ابن عباس رض فاذا اکل ولی الله من فواکه الجنة ما شاء و

ساختن آن گفت ابن عباس رض پس چون خورد دوست خدا از میوه های بهشت آنچه خواهد

یشتاق الی الطعام فیامر الله تعالی ان یقدم الیه الطعام

مشتاق شود بسوی طعام پس امر کند خدا تعالی اینکه پیش آورده شود او را طعام

فیاتون بسبعین الف وصیف وعلی کل وصیف سبعون الف

پس آورده شود هفتاد هزار خدمتگار وبر هر وصیف هفتاد هزار

مائدة من در ویاقوت وعلی کل مائدة الف صحفة من ذهب

مائده بود از مروارید ویاقوت وبر هر مائده هزار رکابیه از طلا

قال الله تعالی یطاف علیهم بصحاف من ذهب واکواب وفیها

فرمود خدا تعالی دگردانیده شود برایشان رکابیها از طلا وآبخورها ودر آنچه باشد

تشتهيه الأنفس وتلذ الأعين وأنتم فيها خالدون وفي كل

خواهد نفس ها و لذت میگیرد چشمها و شما همیشه در آن جا میباشید و در هر

صحفة سبعون ألف ألف لون من الطعام لم تنله النار ولم يه…

رکابی هفتاد هزار هزار رنگ باشند از طعام که نرسیده باشد آن را آتش و دخست کرد

الأيدي ولم يعرف قدر نحاس ولا غيره ولكن الله تعالى …

دستها و ندانسته جوش خورده در دیگ مسین و نه در غیر آن و لکن خدا تعالی فرموده

كن فيكون بلا تعب فيأكل ولي الله تعالى من تلك الصحاف

باش پس میشود پس پیدا میشود بغیر مشقت پس بخورد دوست خدا تعالی از آن رکابیها

ما يشاء ومن معه فإذا اشبعا تنزل طيور من طيور الجنة

آنچه خواهد و زوجه وی با وی باشد پس چون سیر شوند فرود آیند مرغان از مرغان جنت استخوان

لم الخنث فيقفون بأجنحتهم على رأس ولي الله تعالى ويقولون

… ایستاده شوند پس باستند مرغان با بالهای خود بر سر دوست خدا تعالی و گوید سرهر

لحمي طريًا يا ولي الله أنا طائر كذا وكذا وشربت من ماء السلسبيل

گوشت من تازه را ای دوست خدا من مرغ چنین و چنانم و نوشیدم از آب چشمه سلسبیل

الذي كذا وكذا وارتعيت من رياض الجنة وأكلت منها فيتمنا

چشمه کافور این قدر بود و چریدم از باغهای جنت و خوردم از آنها پس مشتاق شد

ولي الله تلك الطيور فيأمر الله تعالى لها أن يقع على المائدة

دوست خدا به خوردن آن مرغان پس امر کند خدا تعالی آن مرغان را اینکه واقع شوند بر مائده

من أي لون شاء فيكون مشوية فيأكل ولي الله ما شاء منها

از هر رنگی که خواهد پس شوند بریان پس بخورد دوست خدا آنچه خواهد از گوشت آن

ثم يرجع الطائر بإذن الله تعالى لا ينفد طعام الجنة وإن …

پس از آن باز زنده گردد آن مرغ باذن خدا تعالی و تمام نشود طعام جنت اگرچه خورده شود

منها لا ينقص شيء ونظيره في الدنيا القرآن يتعلمه الناس

از آن نه ناقص شود چیزی و نظیر وی در دنیا قرآن است که می آموزند مردم

يعلمون الغير وهو على حاله لا ينقص منه شيء وقال رسول الله صلى الله عليه وآله

وی آموزانند دیگران را و او بر حال خود است ناقص نمیشود از وی چیزی و فرمود رسول الله صلی الله علیه وآله

وسلم ان اهل الجنة ياكلون ويشربون ويتفكهون من لذة ثم يصير طعامهم

وسلم هر آئینه اهل جنت میخورند و مینوشند و میوه ها میخورند برای لذت پس از آن میگردد طعام ایشان

شرابهم رشحا كرشح المسك والكافور ونظيره في الدنيا الولد في بطن امه

و نوشیدن ایشان بار های مانند بار مشک و کافور و نظیر آن در دنیا ولد است در شکم مادر

لا يبول ولا يتغوط اللهم ارزقنا بحرمة النبي وآله الطيبين الطاهرين

نه بول میکند و نه غائط میکند ای خدا روزی کن ما را بحرمت پیغمبر و آل پاک او که پاک است

بسم الله الرحمن الرحيم	والحمد لله رب العالمين	رسالهٔ مناقب الابرار

و همه ستایش مر خدا راست که پروردگار عالمیان است

اما بعد حمد و صلوة مخفی و محتجب نماند که اصول عقائد متفق است در میان ائمه اربعه و مثال المذاهب

الاربعة عند الانصاف كاربعة ابواب البيت من اي باب اتى احد دخل البيت – اول ائمه امام الاعظم

نعمان بن ثابت بن زوطی بن ماه الفقيه الكوفي مولى تيم الله بن ثعلبه است و وی خزاز بود فروشنده خز که قسمی از جامه

ابریشمی است و جدش زوطی از مردم کابل بود و قیل من اهل بابل و ثابت در صغر سن نزد علی بن ابی طالب رضی

حاضر شد و وی در حق او و ذریت او دعا برکت نموده ما درین نقل اکثر اهل علم کلام کرده اند و فقه از

حماد بن ابی سلیمان گرفته و از محمد بن المنکدر و نافع مولای ابن عمر و هشام بن عروه و غیرهم سماع نموده

و از وی ابن المبارک و وکیع و ابو یوسف و محمد و غیرهم راوی اند و بود عالم زاهد عابد کثیر الخشوع

دایم التضرع الى الله تعالى و ابو جعفر منصور او را از کوفه به بغداد برد تا قاضی آنجا کند او انکار کرد

پس او را بزندان فرستاد و همچنین یزید بن عمر بن هبیره فزاری امیر عراقین خواست که او را قاضی کوفه

کند وی انکار نمود امیر او را یکصد و ده تازیانه زد هر روز ده تازیانه افزود و وی بر انکار خود مستمر

ماند تا جاز او را رها کرد و وفات او در سنه ١٥٠ خمسين مائة در بغداد و در زندان وفات یافت قبر او در مقبره

خیزران مشهور است گویند امام جعفر صادق او را او را بسر خود گرفته بود در پیش وی تربیت و در کنار عطوفت

او یافته چنانکه مادر شافعی را امام محمد تلمیذ وی تزویج کرده بود و در حدیثیکه در صحیحین مروی است از ابی هریره

بلا اجازت مترجم و مصنف رساله هذا احدی طبع نکند ١٣